

155731

**ANKARA DA BULUNAN BEŞ YILDIZLI LÜKS OTEL YATAK
ODALARININ İÇ MEKAN ANALİZİ**

Kubulay ÇAĞATAY

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
(MOBİLYA VE DEKORASYON EĞİTİMİ)**

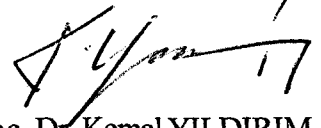
**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

155731

ARALIK 2004

ANKARA

Kubulay ÇAĞATAY tarafından hazırlanan “ANKARA DA BULUNAN BEŞ YILDIZLI LÜKS OTEL YATAK ODALARININ İÇ MEKAN ANALİZİ” adlı bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

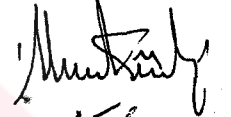


Yrd. Doç. Dr. Kemal YILDIRIM

Tez Yöneticisi

Bu çalışma, jürimiz tarafından Mobilya ve Dekorasyon Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

.. Yrd. Doç. Dr. İhsan KÜRELİ 

Üye

.. Yrd. Doç. Dr. Kemal YILDIRIM 

Üye

.. Yrd. Doç. Dr. Mehmet BUDAKÇI 

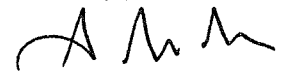
Üye

.....

Üye

.....

Bu tez, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım esaslarına uygundur.



İÇİNDEKİLER

	<i>Sayfa</i>
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ	iv
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	vi
RESİMLERİN LİSTESİ	x
EKLERİN LİSTESİ	xii
1. GİRİŞ	1
2. LİTERATÜR ÖZETİ.....	3
3. OTEL YATAK ODALARININ GENEL ÖZELİKLERİ.....	4
3.1. Otel Yatak Odalarının Tarihçesi.....	4
3.1.1. Dünyadaki tarihi gelişimi.....	4
3.1.2. Türkiye’ de otelin tarihi gelişimi.....	12
3.2. Otel ve Otel Yatak Odası Tipleri.....	33
3.2.1. Otel tipleri.....	33
3.2.2. Otel yatak odası tipleri.....	50
3.2.3. Yatak odası alan standartları.....	58
3.2.4. Yatak odası aks ve boyutsal tanımlamaları.....	59
3.3. Otel Yatak Odalarının Mekansal İlişkisi.....	62
3.3.1. Yatak katı plan tipleri ve fiziksel nitelikleri.....	62
3.3.2. Yatak katı mekan bileşenleri.....	73
3.4. Yatak Odası Donatı Elemanları.....	78

3.4.1. Karyola-yatak.....	78
3.4.2. Komodin.....	82
3.4.3. Tuvalet masası.....	82
3.4.4. Puf.....	83
3.4.5. Çamaşır Dolabı.....	84
3.4.6. Elbise dolabı ve bavulluk.....	85
3.4.7. Koltuk.....	87
3.4.8. Orta masası.....	88
3.4.9. TV-Müzik dolabı ve elamanları.....	88
3.4.10. Çalışma masası.....	89
3.4.11. Yiyecek içecek depolama birimi.....	89
3.4.12. Perde.....	89
3.4.13. Aydınlatma araçları.....	91
3.5. Otel İçi ve Otel Yatak Odası Eylem ve Eylem Alanları.....	93
3.5.1. Otel içi eylemsel ve mekansal dağılım.....	93
3.5.2. Otel yatak odası eylem ve eylem alanları.....	103
3.5.3. Eylem ve eylemler arası ilişki.....	109
3.6. İnce Yapı Elemanları.....	110
3.6.1. Kapı ve pencereler.....	110
3.6.2. Duvar kaplamaları.....	111
3.6.3. Döşeme kaplamaları.....	112
3.6.4. Tavan kaplamaları.....	112
3.7. Tesisat sistemleri.....	113

3.7.1. Aydınlatma ve elektrik tesisatı.....	113
3.7.2. Havalandırma.....	125
3.7.3. Isıtma Tesisatı.....	130
3.7.4. Sıhhi tesisat.....	136
3.7.5. Yangın tesisatı.....	139
3.8. Otel Yatak Odasında Yalıtım.....	139
3.8.1. Ses yalıtımı.....	139
3.8.2. Isı yalıtımı.....	141
3.8.3. Su ve rutubet yalıtımı.....	142
3.9. Otel Yatak Odalarında Mekan ve Donatı Organizasyonu.....	143
3.9.1. Ergonomik yaklaşım.....	144
3.9.2. Antropometrik yaklaşım.....	144
3.9.3. Kullanıcı boyutları.....	145
3.9.4. Eylem alanları boyutları.....	147
4. OTEL YATAK ODASI PLANLAMA İLKELERİ.....	157
4.1. Planlamaya Etki Eden Faktörler.....	157
4.1.1. Kültürel faktörler.....	157
4.1.2. Ekonomik faktörler.....	158
4.1.3. Teknolojik faktörler.....	158
4.2. Otel Yatak Odası Planlanması.....	159
4.2.1. Otel yatak odası tasarımı.....	159
4.2.2. Donatı elemanlarının planlanması.....	161
4.2.3. Eylem alanlarının planlanması.....	162
4.2.4. Yatak odası mekan planlanması.....	163

5. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ.....	165
5.1. Araştırmanın Sınırları	165
5.2. Verilerin Elde Edilmesi	165
5.2.1. Anket uygulama ve sistematik gözlem yapma	165
5.2.2. Fotoğraflarla belgeleme.....	166
5.2.3. İstatistiki Değerlendirme.....	166
6. ARAŞTIRMA BULGULARI	167
6.1. Yatak Odası Karakteristikleri.....	169
7. SONUÇ VE ÖNERİLER	177
8. KAYNAKLAR	181
9. EKLER	184
10 ÖZGEÇMİŞ.....	278

**ANKARA DA BULUNAN BEŞ YILDIZLI LÜKS OTEL YATAK
ODALARININ İÇ MEKAN ANALİZİ**
(Yüksek Lisans Tezi)

Kubulay ÇAĞATAY

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Aralık 2004

Özet

Bu çalışmada, Ankara da bulunan üç adet beş yıldızlı otel suit ve normal yatak odası araştırma kapsamına alınmış olup; bu otellere ait yatak odalarının mekan standartları açısından birbirleriyle karşılaştırmaları yapılmıştır. Araştırma verileri, amaca uygun olarak geliştirilmiş olan bir anket yardımıyla toplanmış olup; otel yetkilisi, personeli ve müşterilerine uygulanmıştır. İlave olarak mekana ait bilgiler kapsamlı bir envanter formu üzerine işaretlenmiştir. Ayrıca, incelenen yatak odalarının yerleşim planları çizilmiş, mekanın fotoğrafları çekilmiş ve kamera kaydı yapılmıştır. Bu otellerin yatak odalarının mimari yapıları ve iç donatı elemanlarının düzeni ile açık ve kapalı kullanım alanları belirlenmiştir. Sonuç olarak, incelenen otel yatak odalarında açık ve kapalı kullanım alanlarının özellikle suit odalarda birbirlerinden farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir.

Bilim Kodu: 500 10 13

Anahtar Kelimeler: Beş Yıldızlı Otel, Yatak Odası, İç Mekan Analizi, İç Tasarım.

Sayfa Adedi: 278

Tez Yöneticisi: Yrd. Doç. Dr. Kemal YILDIRIM

**INTERIOR ANALYSIS OF 5 STARS HOTEL' BEDROOMS SITUATED TO
ANKARA**

(An M.S. Thesis)

Kubulay ÇAĞATAY

**GAZI UNIVERSITY
INSTITUTE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY**

December 2004

Abstract

In this study, normal and suit bedrooms of three 5 star hotels having the same standards were compared to each other. The data of this research were gathered by a questionnaire that was prepared and developed for the purpose of this research and applied to personnel and customers of these hotels. Data belonging to these spaces were also acquired by marking on a detailed inventory form. In addition to these, videos of these rooms recorded, photographs were taken and the rooms' layout were drawn. In respect of architectural structures, interior equipment elements, its open and closed areas were determined. As a result, it was determined that open and closed areas of the bedrooms of these hotels, especially suite rooms, are different from each other.

Scientific Code: 500 10 13

Key Words: 5 Stars Hotel, Bedroom, Interior Space Analysis, Interior Design.

Number of pages: 278

Adviser: Assist. Prof. Dr. Kemal YILDIRIM

TEŞEKKÜR

Bu tezin hazırlanmasında, bilgilerini paylaşarak bana yardımcı ve destek olan danışman hocam sayın Yrd. Doç. Dr. Kemal YILDIRIM'a, ve verdikleri destekten dolayı Etap Altınel Oteli Teknik Müdürü Emin DÜLGER'e, Hilton Oteli Konuk İlişkileri Müdürü Aydan ALPTEKİN' e, Aktif Şirketler Gurubu Yönetim Kurulu Üyesi Ayşe ALTUĞ' a, eşim Birgül ÇAĞATAY' a, kızım Berfin Deniz' e gösterdikleri hoşgörü, anlayış ve sıcak ilgiye, araştırma yaptığım esnada benden yardımlarını esirgemeyen İncirli Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi Mobilya ve Dekorasyon bölümü çalışanlarına yardımlarından dolayı teşekkür ederim.



ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 3.1. Kongre amaçlı otellerin sınıflandırılması	35
Çizelge 3.2. Toplantı amaçlı otellerde kullanıcı sınıflandırması	36
Çizelge 3.3. Suit otellerde oda ve donatımlarına göre alan standartları	40
Çizelge 3.4. Oda tip ve donanımlarının kullanıcı niteliklerine göre değişimi	55
Çizelge 3.5. Yatak odası ve yatak tipleri	56
Çizelge 3.6. En yaygın otel türlerinde yatak odası tiplerinin yüzde olarak değerlendirilişi	57
Çizelge 3.7. Suit oda tip ve nitelikleri	57
Çizelge 3.8. Yatak odası alt mekanlarının alan standartları	58
Çizelge 3.9. Yaylı yatak ve sünger yatak ölçüleri	81
Çizelge 3.10. Giriş mekanını boyutsal olarak tanıtılması	107
Çizelge 3.11. Konaklama tesislerindeki temiz hava miktarı	126
Çizelge 3.12. Çeşitli değerler için elde edilen ortalamalar ve standartlar	146
Çizelge 6.1. Yetkili ve personele ait genel bilgiler	167
Çizelge 6.2. Donatı elemanlarının yeterlilik durumları	168
Çizelge 6.3. Yetkili ve personel memnuniyet durumları	168
Çizelge 6.4. Yatak odalarında ilave mekan ve eylem, çalışma ve dinlenme alanı problemi	169
Çizelge 6.5. Otellerin ısıtılması, havalandırılması ve aydınlatılması	170
Çizelge 6.6. Otellerin tavan, döşeme ve duvar kaplamaları	170
Çizelge 6.7. Otel yatak odalarında kullanılan malzemeler	171
Çizelge 6.8. Otel yatak odalarında kullanılan renkler	171
Çizelge 6.9. Otel yatak odası giriş kapılarının ölçüleri	172

Çizelge 6.10. Otel yatak odası çeşitleri ve sayıları	172
Çizelge 6 11. İncelenen yatak odalarının açık kapalı alanlarının karşılaştırılması	172
Çizelge 6.12. Otelin mülkiyet durumu, ikamet süresi ve mevkisi.....	173
Çizelge 6.13. Otel yatak odalarında yer alan eylem ve donatılar	173
Çizelge 6.14. Yatak odası donatı elemanlarının ölçüleri	174
Çizelge 6.15. Donatı elemanları arasındaki mesafe	175
Çizelge 6.16. Yatak odası karakteristiklerinin algılanmasına yönelik çevresel Tercihler	175



ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 3.1. 17 Yüzyıl ingiliz han planı	9
Şekil 3.2. Ribat-ı Mahi (Gazneliler) planı	13
Şekil 3.3. Ribat-ı Melik (Karahanlılar) planı	13
Şekil 3.4. Ribat-ı Mahi oda planı.....	14
Şekil 3.5. Ribat-ı Şerif plan	14
Şekil 3.6. Evdir Han planı.....	16
Şekil 3.7. Şerafza Hanı.....	16
Şekil 3.8. Alara Han planı.....	17
Şekil 3.9. Aksaray Sultan Han planı.....	18
Şekil 3.10. Sultan Han oda planı	18
Şekil 3.11. Avlusuz kapalı tip Bitlis Babçin Kervansaray.....	20
Şekil 3.12. Tek avlulu han	21
Şekil 3.13. İki avlulu han tipi.....	21
Şekil 3.14. Edirne Ekmekçioğlu Kervansaray' ı avlulu açık tip.....	21
Şekil 3.15. İki katlı han tipi.....	22
Şekil 3.16. Üç katlı han tipi	22
Şekil 3.17. Kara Mustafa Paşa Kervansaray' ı güney cephe	24
Şekil 3.18. Bursa Geyve Han zemin kat odaları	24
Şekil 3.19. Bursa Geyve Han' ı üst katları odaları.....	23
Şekil 3.20. A tipi standart yatak odası	26

Şekil 3.21. B tipi standart yatak odası	26
Şekil 3.22. Süit oda planı	28
Şekil 3.23. Ankara Palas' ın birinci ve ikinci kat planı.....	30
Şekil 3.24. Tek kişilik oda planı	31
Şekil 3.25. İki kişilik oda planı	31
Şekil 3.26. Yatak odası normal tip örnekleri.....	53
Şekil 3.27. Yatak odası suit tip örnekleri	54
Şekil 3.28. Yatak odası aks çizelgesi.....	60
Şekil 3.29. Odanın taşıyıcı sistemlerden etkilenişi	61
Şekil 3.30. Düz plan şeması.....	64
Şekil 3.31. Tek taraflı koridor kullanımının oda şekline etkisi	65
Şekil 3.32. Çift taraflı koridor kullanımının oda şekline etkisi	65
Şekil 3.33. Düz plan tipine çekirdek yeri	66
Şekil 3.34. Tek yönlü manzaraya oda tipinin etkisi	67
Şekil 3.35. Çift yönlü manzaraya yönelmenin oda tipine etkisi	67
Şekil 3.36. Düz plan şeması örneği	68
Şekil 3.37. Kule plan şeması.....	69
Şekil 3.38. Kule plan tiplerinde çekirdek yeri.....	70
Şekil 3.39. Kule Plan Şeması Örneği	70
Şekil 3.40. Atriumlu plan şeması.....	71
Şekil 3.41. Atriumlu plan tiplerinde çekirdek yeri.....	72
Şekil 3.42. Atriumlu plan şeması örneği	72
Şekil 3.43. Yatak katı organizasyon şeması	74
Şekil 3.44. Oda formları.....	76

Şekil 3.45. Tek kişilik karyola.....	78
Şekil 3.46. Çift kişilik karyola.....	79
Şekil 3.47. Ortopedik somyalı yatak	80
Şekil 3.48. Yatağı elastiki formu.....	81
Şekil 3.49. Elbise dolabında kullanılan giysi , çamaşır ve elemanların boyutları.....	86
Şekil 3.50. Mekansal ve eylemsel dağılım	94
Şekil 3.51. Kullanıcının ilişkiye geçtiği mekan sıralaması.....	95
Şekil 3.52. Otel organizasyon şeması.....	102
Şekil 3.53. Yatma bölümü biçimleniş tipleri.....	105
Şekil 3.54. Oturma çalışma bölümü biçimleniş tipleri	107
Şekil 3.55. Giriş bölümü biçimleniş tipleri	108
Şekil 3.56 Yatak odasında temel eylem alanlarının birbiriyle ilişkisi.....	109
Şekil 3.57. Pencere şeklinin ışık konturuna olan etkisi.....	116
Şekil 3.58. Yatak odasında donatı elemanları ile pencere ilişkisi	117
Şekil 3.59. Aydınlatma şekilleri	121
Şekil 3.60. Yatak odasında fan coil uygulaması.	130
Şekil 3.61. Radyatör yerleşimi.....	133
Şekil 3.62. Radyatör örtüleri ve ısı verimleri	133
Şekil 3.63. Konvektörler	135
Şekil 3.64 Ergonomi-insan ilişkilerinin şematik gösterimi	144
Şekil 3.65. 500 erkek ve 508 kadından oluşan bir İsviçre gurubunun antropometrik değerleri	147
Şekil 3.66. Yatak ve kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki.....	149
Şekil 3.67. Yataklar için gerekli eylem alanları	149

Şekil 3.68. Yataklar için gerekli eylem alanları	150
Şekil 3.69. Oturma elemanları ve kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki.....	151
Şekil 3.70. Oturma elemanları ile kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki	151
Şekil 3.71. Makyaj ve yazı masası ile kullanıcı arasındaki ilişki	152
Şekil 3.72. Mini bar ile kullanıcı ilişkisi	153
Şekil 3.73. Elbise dolabı ve kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki	154
Şekil 3.74. Duş küvet ve kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki.....	155
Şekil 3.75. Lavabo ile kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki.	155
Şekil 3.76. Klozet bide ile kullanıcı arasındaki ilişki	156
Şekil 4.1. Problem strüktürü	164

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim	Sayfa
Resim 3.1. Sultan Hanı	17
Resim 3.2. Pera Palas Otel' i	25
Resim 3.3. Standart yatak odası.....	27
Resim 3.4. Standart yatak odası.....	27
Resim 3.5. Suit odadan görünüş	28
Resim 3.6. Suit oda oturma bölümü	28
Resim 3.7. Ankara Sheraton Otel' i.....	44
Resim 3.8. İstanbul Ramada Otel' i.....	45
Resim 3.9. Antalya Falez Otel' i	48
Resim 3.10. Bursa Kervansaray Termal Otel.....	49
Resim 3.11. Lykia-Faralya	50
Resim 3.12. Esenboğa Airport Hotel.....	51
Resim 3.13. Ankara Sheraton standart yatak odaları	51
Resim 3.14. Ankara Sürmeli Otel yatak odası	75
Resim 3.15. Tekerlekli katlanır karyola	80
Resim 3.16. Komodin	82
Resim 3.17. Tuvalet masası.....	83
Resim 3.18. Puf.....	84
Resim 3.19. Çamaşır dolabı.....	84
Resim 3.20. Elbise dolabı	85

Resim 3.21. Bavulluk.....	86
Resim 3.22. Dinlenme koltuğu.....	87
Resim 3.23. Orta sehpaı	88
Resim 3.24. Televizyon sehpaı ve içinde mini bar.....	90
Resim 3.25. Perde	90
Resim 3.26. Endirekt aydınlatma	92
Resim 3.27. Abajur	92
Resim 3.28. Ayaklı lamba	92
Resim 3.29. Alanya Grand Kaptan Hotel yatak odası	97
Resim 3.30. Alanya Grand Kaptan Hotel lobisi.....	98
Resim 3.31. Ankara Otel Etap Altınel'in lobisi	98
Resim 3.32. Adana Otel Seyhan yemek salonu	99
Resim 3.33. Adana Otel Seyhan toplantı salonu.....	99
Resim 3.34. Ankara Etap Altınel toplantı salonu.....	100
Resim 3.35. Ankara Etap Altınel balo salonu	100
Resim 3.36. Ankara Esenboğa Airport Hotel balo salonu.....	100
Resim 3.37. Adana Otel Seyhan yatak odası	105
Resim 3.38. Ankara Otel Etap Altınel' in standart ıslak hacmi.....	109
Resim 3.39. Borulu ısıtıcılar	134
Resim 3.40. Dekoratif panel tipi radyatörler.....	135

EKLERİN LİSTESİ

Ek	Sayfa
Ek. 1. İncelenen Otel Yatak Odalarının Envanterleri, Fotoğrafları ve Çizimleri.....	185
Ek. 2. Anket Formu.....	225
Ek. 3. 5 Yıldızlı oda standardı	243
Ek. 4. Özgeçmiş	278
Ek-CD. İnternet Kaynakları	Arka Kapak İçi



1.GİRİŞ

İnsanların var oluşları itibariyle seyahat etme istekleri her geçen gün gelişerek günümüzde de artarak devam etmektedir. Bu seyahat esnasında insanlar canlarını ve mallarını korumak için güvenli mekanları kullanmak istemişlerdir. Bu ihtiyaç otellerin vb. barınakların oluşmasına neden olmuştur (1).

İlkel koşullardaki turizm hareketi, bireyin alıştığı ortamdan ayrılarak belli bir süre için başka bir mekanda barınmalarına yardımcı olur. İnsanlar ilk zamanlardan beri dini ve askeri gezilerden dolayı konaklama ihtiyacı duymuşlardır. Bu seyahatler tekil ve gruplar halinde gerçekleşmiştir. Bu amaçlar için, ilk zamanlarda devletler konaklama tesislerini yapmıştır. Ticari bilincin gelişmesi, nüfusun artması ve konaklama yapılarının birer merkez haline gelmesi ile bu yapıların şehirlerde yoğunlaşmasına yol açmıştır. Buralarda insanlar para karşılığı kalmışlardır. Daha sonra, sosyal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler sonucunda konaklama yapılarında değişiklikler meydana gelmiştir (1).

Günümüz koşullarının değiştirdiği konaklama tesisleri; turizm başta olmak üzere, ticaret, sağlık gibi alanlarda hizmet veren merkezler haline gelmişlerdir. Farklı amaçlara hizmet eden değişik tesisler kurulmuştur. İnsanların yoğun ve uzun süreli seyahat etmeleri nedeniyle otel yatak odaları gelişerek belirli standartlara ulaşmıştır.

Günümüz otelleri artan turizm talebi ve farklı kullanıcı beklentisi sebebiyle, sadece barınma ihtiyaçlarını karşılamak amaçlı bir sistem değil, aynı zamanda sosyal, sportif faaliyetleri içeren mekanları da beraberinde getiren bir bütün halini almıştır (1).

Türkiye'deki turizm gelişmeleri, konumu ve iklimsel özellikleri açısından, özellikle büyük şehirlerde ihtiyaçlar dahilinde, dünyadaki gelişmelere paralel olarak değişim ve gelişim göstermiştir. 1924-1928 yılları arasında Ankara Palas ile ilk modern otel anlayışı başlamıştır (2).

Gelişen teknoloji, ulaşım mesafesini kısaltmış ve globalleşen dünyada insanların yer değiştirme olanaklarını artırmıştır. Bu durum, otellerin dinamik bir süreç içinde gelişmelerini sağlayarak, daha konforlu mekanlar dizisi haline gelmesine neden

olmuştur. Bu nedenle, sürekli değişim içerisinde olan bu yapıların tüm unsurlarının kullanıcı gereksinimleri doğrultusundaki değişimlerinin belirlenmesi gerekir. Bu değişimlerin belli aralıklarla araştırılıp, kontrol edilmesi müşteri memnuniyeti ile doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle, oluşan bu değişimin etkisi altında olan otel yatak odalarının belli periyodik aralıklarla araştırılmasında yarar vardır.

Bu amaçlar doğrultusunda yapılan bu çalışmada, 5 yıldızlı Ankara otellerinin suit ve normal yatak odası tipleri ve iç mekan düzenlemeleri gibi yatak odalarının karakteristik özelliklerinin hem kendi içinde hem de otelden otele farklılıklar gösterip göstermediğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, otel yöneticisi, personeli ve müşterilerinin sözü edilen yatak odası karakteristikleriyle ilgili memnuniyet ve şikayet durumları bir anket yardımıyla belirlenmiş ve bu veriler farklı otellere ait yatak odalarının karakteristikleriyle ilişkilendirilerek müşteri memnuniyetini olumlu yönde etkileyecek otel yatak odasının tasarım kriterlerinin belirlenmesi ve işletme açısından etkili bir mekan sisteminin ortaya çıkarılması için çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

2.LİTERATÜR ÖZETİ

Özhisar (1997) çalışmasında, iç mekan biçimlenmesine etki eden faktörleri araştırmış olup, konaklama tesislerindeki yatak odalarının sorunlarını ve bu sorunların en aza indirilmesi için gerekli önlemlerin neler olduğunu belirlemiştir. Bu problemleri en aza indirebilecek çözüm önerileri geliştirmiştir (1).

Gerez (1994) çalışmasında, otel iç mekan sistemini genelden özele doğru incelemiş, yatak odası mekanının yatak katı içindeki şekilleniş tiplerini irdeleyerek, bunların İstanbul' daki lüks şehir otelleri yatak odalarından nasıl farklılıklar gösterdiğini tespit etmiştir (2).

Bayazıt (1979) çalışmasında, otel yatak odalarının tasarlanması konusunda eksik bazı bilgilerin üretilmesi ve sistemli tasarlama yöntemlerinden nasıl yararlanılabileceğinin otel yatak odaları yardımı ile ortaya koyulması için gerekli öneriler sunmuştur (3).

Yıldırım (1995) Ankara'nın çeşitli semtlerinden otuz adet orta nitelikli konut yatak odalarını incelemiş, orta nitelikli konutlarda yaşayan ailelerin yatak odası kullanımını, yaşam biçimini ve iç mekan düzenlemelerini, donatı elemanlarının nicelik ve nitelikleri ile depolama sorunlarını tespit etmiş ve optimum bir yatak odası tasarımı için ayrıntılı çözüm önerileri sunmuştur (4).

Arcan vd. (1992) çalışmalarında, insanın boyutları ve gereksinimleri ile insan çevre ilişkileri kapsamında, yaşama, yemek yeme, giriş ve ortak alanlar ile uyku alanlarının oluşturduğu konut mekanlarının planlanmasına etki eden faktörleri incelemiş, bu alana yönelik kapsamlı bir şekilde bilgi sunmuştur (5).

Rutes (1985) çalışmasında oteller hakkında araştırmalar yaparak, otellerin sınıflandırılmasını, otel yatak odalarının alan standartlarını ve oda içinde olması gereken donatı elemanları hakkında bilgi vererek çözüm önerileri sunmuştur (6).

Neufert (2000) yatak odasının planlanmasında dikkate alınması gereken faktörleri ve elemanları açıklayarak, en uygun yatak odası mekan ve donatı elemanlarına yönelik çözüm önerileri sunmuştur (6).

3. OTEL YATAK ODALARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

3.1. Otel Yatak Odalarının Tarihçesi

3.1.1. Dünyadaki tarihi gelişimi

İnsanlar çok eski zamanlardan beri seyahat ve seyahatlerle ilgili faaliyetlerde bulunmuşlardır. Bu faaliyetler ilk ve orta çağlarda başlamıştır. Bu çağlarda yaşayan insanların sayıca artması, başka yerleşme alanlarını aramalarına neden olmuştur. İnsanların daha uygun ve rahat yerlerde yaşama istekleri bu hareketin hızlanmasını sağlamıştır.

Başlangıçta daha uygun yerlerde rahat ve güven içerisinde yaşama düşüncesiyle yaptıkları bu faaliyetler; sonradan iş görüşmesi yapmak, alış veriş yapmak, sportif faaliyetlerde bulunmak, kendi propagandalarını yapmak şeklinde sürmüştür. Bu faaliyetlerin hızlanmasında sosyal ve ekonomik gelişmeler ile teknolojik buluşlar büyük rol oynamıştır.

Teknolojideki buluş ve gelişmeler toplumların sosyo ekonomik yapı ve güçlerini artırmakla birlikte kara, deniz, hava ulaşım yol ve araçlarını geliştirerek insanların hızlı bir şekilde seyahat etmelerini sağlamıştır. Teknolojinin getirdiği bu olanaklardan yararlanan günümüz insanları ilk zamanlarda zorunlu olarak yaptıkları seyahatleri; bugün meraklarını gidermek, dinlenmek, eğlenmek, kültürel ve sportif faaliyetlerde bulunmak veya dini ziyaretler yapmak şekline dönüştürmüşlerdir. Böylece turizm olayı doğmuştur (8).

İnsanlık tarihinin ilkel çağlarında da bir yöreden öbürüne yönelen insan devinimlerinin izine rastlanıyor. Aslında bu beslenme gereksiniminden kaynaklanan bir yer değişimidir. Beslenmeye nerede olanak varsa insanoğlu oraya yönelmiştir (9).

İlk çağlardaki seyahatlerde Sümerler seyahati keşfedenler olarak nitelenebilir. Çünkü onlar parayı, yazıyı, tekerleği ilk bulanlar olarak kabul edilmektedir. Böylece seyahatlerinin tarihi MÖ. 4000 yıllarında başladığı söylenebilir. İnsanlar seyahatlerinde ulaşım ve konaklama için parayla veya mal karşılığı ödeme yapabilmekteydiler.

MÖ. 300 yıllarında insanlar Mısır piramitlerini ve diğer eserleri görmek için Mısır'a gitmişlerdir. Mısır'daki tapınakların ve sözü edilen eserlerin ziyareti konaklama ve diğer ağırlama tesislerini oldukça iyi bir düzeye ulaşmasına neden olmuştur (10).

Avrupa'da ise Orta Çağ'a kadar birtakım yollar haberciler ve tüccarlar tarafından kullanılmıştır (hatta günümüzde bile kullanılmaktadır). Fakat bu yollarda otel ya da koruma alanlarının bulunup bulunmadığı bilinmemektedir. Bununla birlikte müsait konaklanma yerleri su kenarları olduğu anlaşılmıştır (11).

İncil'de Hazret'i İsa'nın annesi Meryem Ana'nın, Bethlehem'e seyahat ederken kaldığı bir handan daha o yıllarda söz edilmektedir. Hatta bu handa hiç oda olmadığı ve Meryem Ana'nın bir ahırda geceleme zorunda kaldığı da tarihi bilgiler arasında yer almaktadır. Otelcilik tarihinin ilk basamağı olarak kabul edilebilecek bu han, daha sonra yapılanalar gibi ev sakinlerinin aileleriyle barındıkları basit anlamada bir konut tipi olmuştur. Yoldan geçen seyahat halindeki aileler, birbirlerini tanımadıkları halde odasız böylesi bir mekanda konaklayabildikleri anlaşılmıştır (12).

Modern anlamda turizm olayı Eski Yunan'da daha yoğun ve belirgin bir biçimde görülmeye başlamıştır. Antik Çağ'da insanların niçin konaklama ihtiyacı duydukları Eski Yunan ve Roma kayıtlarında bulunmaktadır.

Bazı durumlarda insanların yabancılara karşı olan konukseverlik fikri onların dinsel inançlarından olduğu kadar batıl inançlarından da kaynaklanmaktadır. Her iki davranışta yabancı kişinin ya iyi olduğu ya da iyi ruhların temsilcisi olduğu düşüncesinden kaynaklanıyordu. Dinsel yada batıl inançlar konukseverlikte motive edici bir unsur olmuştur.

Konaklama ve konukseverlik bir "verme alma" felsefesinin sonucudur. Bu demektir ki eğer bugün siz bir yabancıya yemek ve yatacak yer vererseniz, bir başka zamanda bu yabancı aynı şeyi size yapabilir sonucu doğmaktadır (11).

Antik Yunan'da misyonerler, din adamları ve seyyahlar seyahat edenlerin büyük bir bölümünü oluşturmuşlardır. Genelde dinlerinde büyük bir öneme sahip olan tapınak gibi kutsal yerlere seyahat ediyorlardı. Bu nedenle de kalacak yerler bu tip alanlarda

yer alıyordu. Bu tip yerleşim alanları sadece yatak ve bir miktar yiyeceği kapsayan yerlerdi. İlk zamanlarda tapınaklara bağlı kişilerce kurulurken, zamanla yerlerini sosyal prestijleri küçük kişilere bıraktığı görülmüştür.

Yunan konaklama yapılarındaki yatma birimleri o zamanların şartlarına uygun olarak kalabalık insan gruplarının aynı anda yaralanacağı yerler olarak yapılmıştır. İnsanlar bir havuz kenarında ya da suyun yanında hem dinleniyor hem de atlarının su ve yemek ihtiyaçlarını karşılamışlardır. Seyahatler daha çok dini olduğu için tapınaklara yapılmaktaydı. Bu nedenle de büyük kitlesel gruplar bu tapınaklara gelmekteydiler. Bu tapınakların yakınlarına yapılan konaklama yapılarındaki yatma birimleri de bu insanların hepsini alabilecek kapasitede olmasının yanı sıra, insanlar büyük bir mekanda günümüz yatakhane anlayışında hazırlanmış yataklarda yatmışlardır (11).

Günümüz otel ve motellerin ilk örneği sayılabilecek “Pasting House” ların Eski Roma döneminde geliştiği ve seyahat edenlerin konaklama ihtiyaçlarını karşıladığı, daha sonraki dönemlerde ise yine seyahat edenlere yer ve içeceğin sağlandığı, Romalı rahipler tarafından idare edilen “Roman Hospice” ların geliştiği bilinmektedir.

O dönemde ihtiyaca cevap veren konaklama tipleri şunlardır (13);

1. Sadece dinlenmek amacı ile kurulmuş yol kenarındaki konaklama yerleri.
2. Yerleşim alanı dışında kurulan ve oldukça iyi konaklama yerleri.
3. Servisi olmayan ana kalabalık grupların kalabileceği konaklama yerleri.
4. İhtiyaçların giderilmesi ve daha uzun dinlenmeler için kullanılan konaklama yerleri.

Roma İmparatorluğu tarihte ilk defa geliştirdiği sağlam kara yolu ağı ile ve yol disiplini ile, askeri amaçlı olduğu kadar, toplulukların turizm amaçlı seyahatlerini kamçılamıştır. Gerçekten kara yolu boyunca yer yer kurulan barınak ve hanlar, at değiştirerek yol almayı sağladığı gibi, yolculuk sırasında ortaya çıkan gereksinimleri ve zorlukların giderilmesine yaramıştır. Bu olanakların en önemli işlevlerinden birisi, seyahati can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir hareket olmaktan çıkmıştır (9).

Ancak, Romalıların zevk için seyahat eden ilk turistler olduğu kanaati olduğu literatürde yaygındır. Gerçekten, Roma İmparatorluğu vatandaşları, daha doğrusu Romalı asiller, Mısır’a, Yunanistan’a, Anadolu’ya yaygın olarak seyahat ediyorlardı.

Anadolu'daki ve Mısır'daki tapınak ve heykeller Romalıları çekmekteydi. Ayrıca Romalıların suya banyoya düşkünlüğü kendi dönemlerinde kaplıcaların ve termal turizmin gelişmesine neden olmuştur (10).

Eski İran'da ise seyahat temeli karavanlarla yapılmakta idi. Fakat yol boyunca özel noktalarda uyuma ve yatma, "Khnas" adı verilen yapılarla sağlanıyordu. Bu dört duvarlı basit yapılar sadece insanları kum fırtınası gibi doğa olaylarından korumakla kalmayıp gecenin karanlığındaki diğer saldırılardan da koruyordu. Duvarların içine yolcuların rahatlıkla uyuyabileceği yüksekçe platformlar yapılmıştır (11).

Ortaçağ döneminde ise dinsel yönden misafirperverlik, kanuni bir davranış halini almıştır. Önce manastır ve kiliseler bu ihtiyaca cevap verirken, artan taleple dini yapıların yakınlarına yerleşimler oluşturulmuştur. Yinede tam anlamı ile barınma ve konaklama ihtiyacının ortaya çıkışı, ancak para kavramının değişim aracı olarak belirginleşmesinden sonra söz konusu olmuştur. 1280'lerden sonra ücretsiz barındırma faaliyetleri sona ermiş, 18. yüzyıldan itibaren seyahat merakı ve takas sisteminin ortadan kalkmasıyla güçlenmiştir (2).

Zamanla Hristiyan yolcular için dinlenecek yerlerin oluşmasına dair kanunlar yapılmıştır. Yolcunun uzun süre kalması durumunda ve ücretsiz yemek yeme isteğine karşı yolcunun kalma süresi üç gece ile sınırlandırılmıştır.

Yatak ücreti bir iş durumundan çok dinsel inançlar yüzünden gönüllü bağış şeklindeydi. Fakat bunlar 1282'de Floransa kentinde değişti. Konaklama yerleri sahipleri bir dernek oluşturarak yatacak yer verme işini bir ticarete dönüştürmeyi amaçlamışlardır. Lisans alarak şarap ithali ve satışı yaptıkları, bu düşüncenin sadece Floransa'da kalmadığı kısa sürede Roma ve diğer İtalyan şehirlerine de sıçradığı görülmüştür (11).

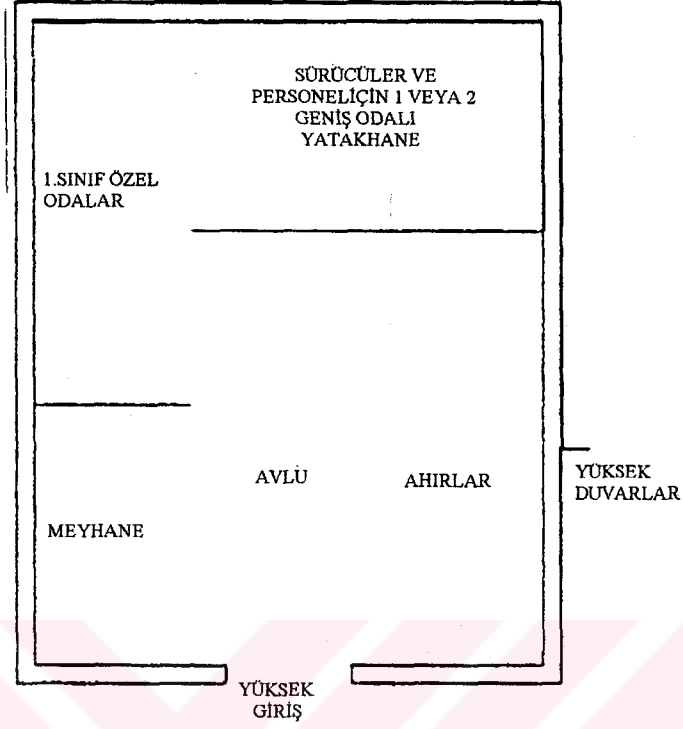
Bu zamanda görülen değişiklikler genel olarak İngiltere'de yer almış ve yerleşmelerin kalitesi artmıştır. En yaygın ulaşım araçları posta arabasıydı, yolculuklar uzun sürüyordu. Bu yüzden posta arabaları geceleri durmak zorundaydı. Bunlar sadece atları için değil kendileri için de yemek ve yatacak yer istiyorlardı. Bunun direkt sonucu olarak otel ve uygun yerleşimler posta arabalarının güzergahı üzerinde kuruldu.

Yolcuların genelde zengin insan olması, rahatlarına alışkın olmaları yüzünden posta arabaları, yerleşimlerin sadece sayısını artırmış aynı zamanda kalitesini de geliştirmiştir.

Hanlar standart bir şekilde yapılmıştı. Yapı, evlerin dikdörtgen bir şekilde sıralanması ile olmuştur. Yüksekçe olan giriş posta arabasından inenlere rahatlık sağlamak içindir. Evlerin ortasındaki avlunun düğünler, festivaller ve tiyatrolar gibi bir çok amacı vardı. Bu form dış duvarların bir koruyucu kalkan özelliği göstererek düşmanlara karşı korunmayı sağlıyordu. Tek olan giriş kapısı kontrol ve güvenliği amaçlamaktaydı. Han hem atlar hem de insanların kalması, yemek yemek için, gerekli yapılardan ve bölümlerden oluşmuştur (Şekil 3.1). 18.Yüzyılda kahve evleri (Kahvehane) Avrupa' da popüler oldu ve bir çok hanın içine yerleştiği görülmüştür (11).

17.Yüzyıl İngiliz hanlarında yatma birimlerinin neredeyse tüm yapının yarısını kapladığını görülmüştür. Yatma hacimleri de iki bölüme ayrılmıştır. Birincisi özel odalardan oluşan birinci sınıf yatma hacimleri, ikincide bir veya iki geniş odadan oluşan yatma hacimleri olduğu görülmüştür. Birinci sınıf yatma hacimleri özel odalardan oluşmakta ve yolcuların kullanımına verilmektedir. Yolcuların zengin ve rahatlarına düşkün olmaları bu özel odaların oluşmasını sağlamıştır. Özel oda olduğu için de muhtemelen bir veya en fazla iki kişilik olmaktadır. Bu hacimler hanın en önemli bölümlerinden birisini oluşturmaktadır. Bu hanlarla birlikte artık, kişiye özel yatak odalarının konaklama yapılarına iyice yerleştiğini görmekteyiz. İkinci yatma hacimleri ise bir veya iki geniş odadan oluşan mekanlardır. Bunlarda genellikle sürücüler ve personel kalmaktadır. Gene bir oda içerisinde çok sayıda yatak ile aynı anda bir çok insanın kalması amaçlanmıştır.

Otel kelimesi 1760 yıllarda Londra'da kullanılmaya başlanmıştır. Daha sonraları günlük, haftalık, aylık olarak kiraya verilen ve otellere benzeyen küçük evler, kuruluşlar görülmüştür. Konaklama yerlerinin ortaya çıkışı, büyük hizmetlerin tüketicilerin hizmetine sunulmasıyla başlanmıştır. Scotland' da iyi hanların bulunmayışı büyük konaklama tesislerinin yapımına neden olmuştur (1).



Şekil 3.1. 17 Yüzyıl İngiliz han planı (1)

16.yüzyıldan 18. yüzyıla kadar olan zamanda Kuzey Amerika’da İngiltere’deki yapıların benzeri olan hanlar inşa edilmiştir. İlk han Viriginia kentinde 1607 yılında yapılmıştır. Bununla birlikte hanlar Liman kentlerinde inşa edilmiştir. Amerika’da hanların hızlı bir şekilde gelişmesinin birçok sebebi vardır. Bu sebeplerin başında zengin, fakir her çeşit insana hanların açık olmasıydı. İkinci sebep Amerika halkının yenilikçi ve daha iyi hizmet yollarını araştırmacı durumda olmalarıdır (4). İlk farklı yorum da 1794’ deki New York City Hotel üzerinde gerçekleşmiştir (1).

1750’ lerde İngiltere’deki Sanayi Devrimi etkileri, insanların ev ekonomisinden çıkıp imalat ekonomisine girmesine sebep olmuştur. Dünyadaki ekonomik anlayışın değişmiş olması, ticaretin gelişimini, köy ve kent arasındaki bağın daha güçlenmesini sağladı. Bu dönemde Canterbury isimli kişinin seyyah kullanıma açtığı evi sayesinde, Avrupa İngiltere’nin, İngiltere’de ise Canterbury’nin en iyi hanlara sahip olduğu belirlenmiştir (7). 1887’de Londra’nın Trafalgar Meydanı’nda “Hotel Victoria” , 1889’ da “Savoy Hotel”, 1896 ‘da “Hotel Cecil” hizmete açılmıştır. Ancak Avrupa’da aristokratlara hizmet veren diğer hanlar yenilikler yaparken, ilk İngiliz hancının zaman içinde bir gelişme göstermemesi, unutulmasında en büyük etken olmuştur. Bundan

sonra gelişim, sömürgeleştirilen Amerika’da ve bütün liman şehirlerinde hanların açılmasıyla devam etmiştir (13).

1829 yılında Boston’da inşa edilen “Tremont House” bu günkü biçimiyle bildiğimiz konaklama endüstrisinin başlangıcı olmuştur. Bu otel özel tek veya iki kişilik odalar, bedava sabun, resepsiyonla yatak odaları arasında ilişki kurulan haberleşme sistemi, misafirin bavul ve eşyalarını taşıyan hamallar gibi bazı yenilikler getirmişlerdir.

-1834’ de Astor tarafından bina içlerinde su tesisatı kuruldu.

-1853’ de buharlı asansörler ilk defa kullanıldı.

-1894’ de New York’daki “Netherlens” oteli odalarında telefonu bulunan ilk otel oldu.

19.yüzyıl’ da artık han sözcüğü yerine otel kelimesi kullanılmaya başlanmıştır. Oteller de yatma birimleri tamamen özel yatak odalarından oluşmaktaydı. Odalara su tesisatı kurularak temizlikle ilgili donatı elamanları ve malzemeler konulmaya başlanmıştır. Bu tip oteller tamamen o günün konforlarına göre donatılmıştır. Bu dönemdeki otellerin yatak odalarında müşterileri daha çok memnun etmek için oda hizmetleri anlayışında gelişme kaydedilmiştir.

Yatak odaları müşterinin her türlü ihtiyacını karşılayacak şekilde yapılmaktaydı. Odalarda kullanılan yatak, komodin, ayna vb donatı elamanları otel odalarının vazgeçilmez elamanları olmuştur. Dekorasyonda kullanılan donatı elamanlarında o dönem mobilya ve sanat akımlarının etkisi görülmektedir.

Artık, yatak odaları kullanıcının tüm ihtiyaçlarını ve tüm eylemlerini (yatma, uyuma, dinlenme, yemek yeme, temizlik vb) karşıladıkları mekanlar haline gelmeye başlamıştır.

19.yüzyılın sonlarında bir yandan pahalı ve lüks oteller yaparken, diğer yandan da ticari yolcular için tren yolu ve gar çevrelerinde oteller geniş bir yapılanma göstermiştir. Bütün bu gelişmeler ticari yolcularının sayısını ve isteklerinin artışından kaynaklanmıştır. 1907 de “Buffalo Statler” her odaya banyo sağlamakta birçok yenilikler sağlanmıştır. Bunların arasında yangın çıkışları, kapı kilitleri, ışık düğmeleri, büyük boy anahtarlar, her odaya gazete gibi yenilikleri sayabiliriz. Ayrıca, oteller zinciri mantığının yaratıcısı olmuştur (11).

Konaklama tesisi endüstri müşterilerine yeni değişiklikler ve düzenlemeler getirmek için tesis tasarımında birtakım yeni düşünceler getirmiştir. Standart bir biçimde yapılan otellerin yerini güzel ve yenilik dolu bir mimariye bırakmıştır. Yüksek tavanlı, atriumlu, dış manzaralı asansörler ve diğer yenilikler modern otellerin vazgeçilmez unsurları olmuştur.

Ayrıca otellerin yerleşim biçimlerinde de önemli değişiklikler olmuştur. 1900' lerin başında yolculukların çoğu trenle yapıldığından otellerde istasyonlara yakın yerlere kurulmuştur. 20. yüzyılda turizm açısından büyük önem taşıyan bir olay 1920' lerde otomobil çağının başlamasıdır. Karayolları ağlarının genişlemesi otomobillerin ucuzlayarak kullanımının yaygınlaşması, insanların hareketliliğini önemli ölçüde artırmıştır (14). Araba artışıındaki inanılmaz hız ve hava yolu trafiğinin kullanılması, buna karşılık trenlerin kullanımındaki azalma, daha önce otel inşa edilmeye uygun olmayan alanların kullanılmasını sağlamıştır. Bunun sonucu olarak yeni oteller şehir içlerinde olduğu gibi şehir dışında, hava alanlarına yakın yerlerde de kurulmuştur. Genel olarak araba artışı ve kara yolunun önem kazanması yeni bir endüstri alanı doğurdu ve motel endüstrisi gelişmiştir (11).

I. Dünya savaşı sonrası, yeniden canlanan turizm dünyası, New York City' deki Statler ve New Yorker gibi yenilerinin de eklendiği zengin bir yapay imkanlar setinin sahibi oldu. 1929-1930 yılları arasında yaşanan ekonomik bunalım sonrası, dünya otelcilik kavramı silinmeye yüz tutmuştur. 1930' lardan sonra otel zincirlerine Hilton, Sheraton ve diğerleri eklenmiştir (11).

20. yüzyılda çeşitli ihtiyaçlara cevap verecek, çeşitli konaklama tesisi türleri ortaya çıkmıştır. Bunlar;

1. Bir ev gibi kullanılan ve sürekli kalmak isteyen kişilerin barınma ihtiyaçlarını karşılayan tesisler.
2. Ticaretle uğraşan kişilerin telefon, faks, telgraf, yazı işleri, sekreterlik vb hizmetlerini karşılayan tesisler.
3. Konfor yönünden bütün imkanları sunan, zengin kişilerin aradığı tüm hizmetleri sunan lüks tesisler.

4. Turizm amaçlı tatil ihtiyaçlarını gidermek için faaliyet gösteren konaklama tesisleri.
5. Sosyal amaçlı konaklama tesisleri.
6. Yıllık ve mevsimlik konaklama tesisleri ile dağ, yayla, kaplıca otelleri gibi çok çeşitli konaklama tesisleri hizmete girdi (1).

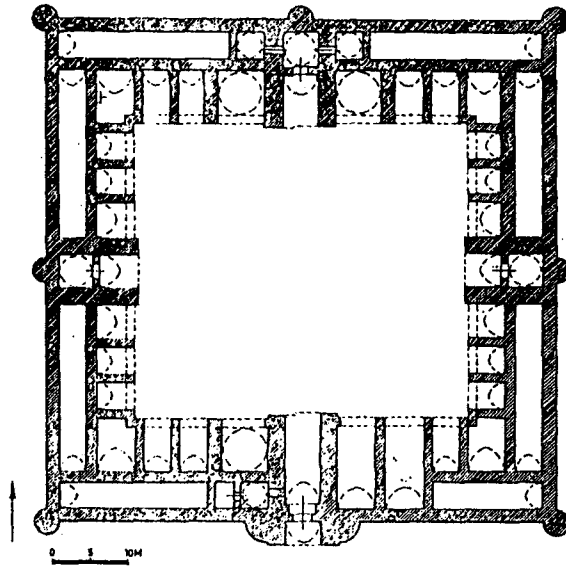
3.1.2. Türkiye’de otelin tarihi gelişimi

3.1.2.1. Gazneliler, Karahanlılar ve Büyük Selçuklu dönemi

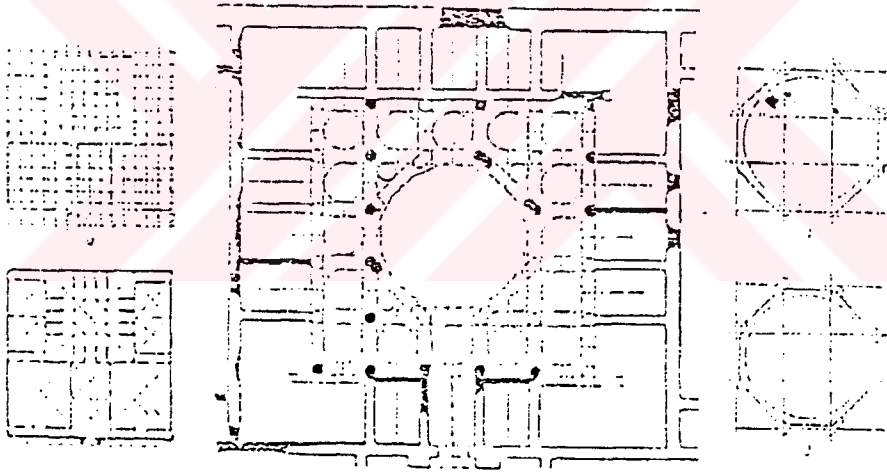
Konaklama tesislerinin kökeni hanlarda ve kervansaraylarda aramak gerekir. Han ve kervansarayların ilk örnekleri olarak da ribatlar kabul edilir. İlk ribatların izleri bazı tarihçi seyyahların notlarına göre VII. yüzyıla rastlamaktadır. VII. yüzyıldan sonra, zamanımıza kadar gelen en eski ribat 795’te Abbasiler devrinde yapılmış olmalıdır. XI. yüzyıldan önceki dönemlerde, Maverâünnehir bölgesinde bulunan Arap ribatları, askeri özelliklerini kaybederek, yolculara hizmet sunan kervansaraylara dönüştü. Kervansaraylar, İslam dünyasında kurulan ribatların bir devamı idi. Gazneliler ve Karahanlılar ribat olarak tanımladıkları kervansaraylar inşa etmişlerdi.

Ribatlar önceleri dini ve askeri bir kurum olarak görülmüştür. Dini mücahitlerin ve ordunun savaşlarında ikmal merkezi ve koruma yerleri olarak kullanılmıştır. Türk mimarisinde en eski kervansaraylar Karahanlılar’ dan kalmış olup bunlara ribat adı verilmiştir. Karahanlı kervansaraylarının mimarisi ve planları daha sonra Büyük Selçukluların yaptığı kervansaraylarda geliştirilmiştir (1).

En yaygın şekilde Maverâünnehir yakınlarında görüldüğü askeri amaçlı ribatlar , XI. yüzyıldan sonra yolculara hizmet vermeye yönelen kervansaraylar halini aldı. Gaznelilere , Karahanlılara, daha sonra da Selçuklulara ait tüm kitabe ve diğer kaynaklarda kervansaray, han ve ribatlar eş anlamlı kullanılmıştır (2). Ribat-ı Mahi 1019-1020 yılları Gazneli Mahmut tarafından yaptırılan ilk ribatlardandır. Yine XI. yüzyılda Gazneliler tarafından yaptırılmış Sergbest Ribat-ı’ da eski örneklerden birisidir. Bir Karahanlı eseri olan 1078-1079 tarihli Ribat-ı Melik, tarihi belli olan Türk kervansaraylarının en eskisidir (Şekil 3.2 ve Şekil 3.3).



Şekil 3.2. Ribat-ı Mahi (Gazneliler) planı (15)



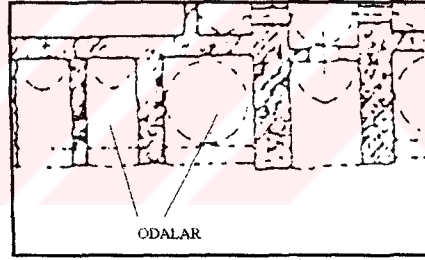
Şekil 3.3. Ribat-ı Melik (Karahanhılar) planı (1)

İlk Türk Ribat ve kervansarayların özellikleri şunlardır. İlk planlar kare veya kareye yakın merkezli bir avlu etrafında eyvanlar, revaklarla çevirdiği bunların gerisinde de kapalı mekanların yer aldığı bir kütle mimarisi görülür. Portali masif paye ve kulelerle takviye edilmiş cephe duvarlarıyla bir kale görünümündedir. Bu genel plan şeması bütün Türk toplumlarında uygulanmıştır.

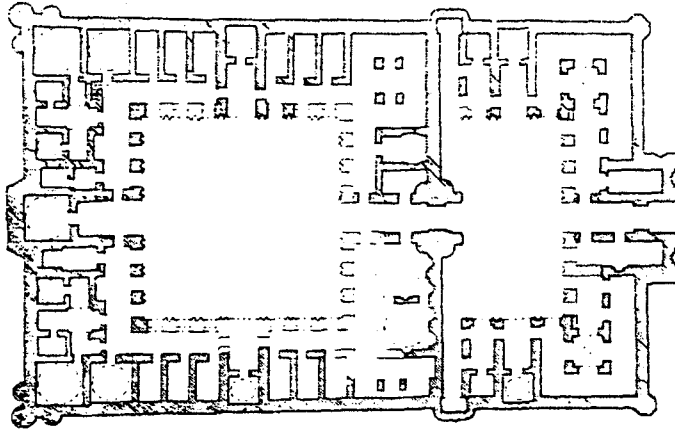
Karahanlı ve Gaznelilerin geliştirdikleri kervansaray mimarisini, Büyük Selçuklular da ele alınarak büyük eserler meydana getirmişlerdir. Büyük Selçukluların en önemli

yapılarından biri Ribat Şerif'tir. Ribat-ı Mahi ile yalın benzerlik göstermektedir. Kareye yakın asıl yapı ve bunun önünde yatık dikdörtgen bölüm, dört eyvanlı bir avlu etrafında sıralanmış mekanlardan meydana gelmiştir.

Türk mimari eserlerinin en önemli bölümlerinden birisini oluşturan odalar başlangıçtan itibaren daha ziyade dışa kapalı bir şekilde inşa edildikleri ve açıklıkların iç avluya doğru olduğu görülür. En eski eserlerden olan Gazneli devrine ait Ribat-ı Mahi'de bu mekanlar dikdörtgen formlu ve tonozla örtülü hacimler olarak avluya kemerlerle açılırken diğer eserlerde tamamen avlu cephesini çeviren revaklara açılmıştır. Ayrıca bazı Türk hanlarında örneğin Ribat-ı Şerif'te her odanın müstakil bir şekilde inşa edilmediği, genel amaçlarla birbirleriyle bağlantı kurulmuş mekanlar oluşturuldukları da görülür. İlk dönem eserlerinde mekanların aydınlatılması, sadece revaklara yada avluya açılan giriş açıklıklarından sağladığı fazla aydınlık olmadığı düşünülebilir (Şekil 3.4 ve Şekil 3.5) (1).



Şekil 3.4. Ribat-ı Mahi oda planı (1)



Şekil 3.5. Ribat-ı Şerif planı (15)

3.1.2.2. Anadolu Selçuklu dönemi ve Sultan Hanı

Anadolu'nun ekonomik yönden önemini anlayan Selçuklu Sultanları hızla kervansaray yapımına geçmişlerdir. Selçuklu kervansarayları, Anadolu'nun ulaşım güçlüğü ve emniyet azlığı yönünden büyük bir titizlikle ele alınmış ve bu faktörler altında mimaride birtakım değişiklikler olmuştur. Kerpiç ve tuğla ribatlara karşılık tamamen taştan kale görünüşlü kervansaraylar ortaya çıkmıştır. Kolay savunulması için pencereler küçük ve az sayıda mazgal niteliğinde yapılmıştır. Barış zamanlarında konak, savaş zamanlarında bir kale görevi yapmışlardır.

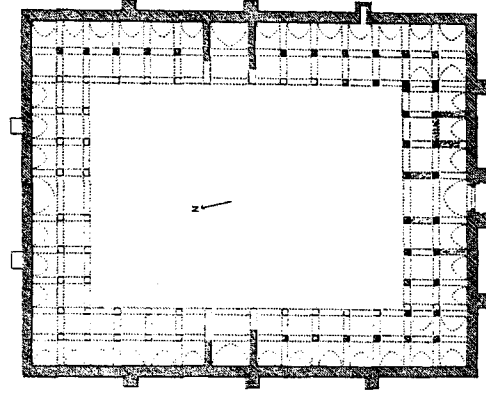
Kervansaraylar ticaret yollarını işler durumda tutan en önemli yapılarıdır. Kervansaraylar, askeri önemleri dışında iki temel fonksiyonu yerine getirmek amacıyla inşa edilmişlerdir.

1. Kıymetli ticari mal taşıyan kervanları, sınır yalınlarındaki düşmanlardan, yağmacılardan, göçebe ve eşkıya baskınından korumak için,
2. Yolcuların her türlü ihtiyacını temin etmek için .

Bu dönem kervansaraylarının plan şemaları, fonksiyon ve sosyal görevleri nedeniyle, ahır, depo, hamam ve mescit gibi kısımları da bulunurdu. Böylece sosyal bir topluluk oluşturan bu yapılar, mimari yönden genel plan düzeni ve avlu kuruluşlarıyla Büyük Selçuklu geleneğini devam ettirmiştir.

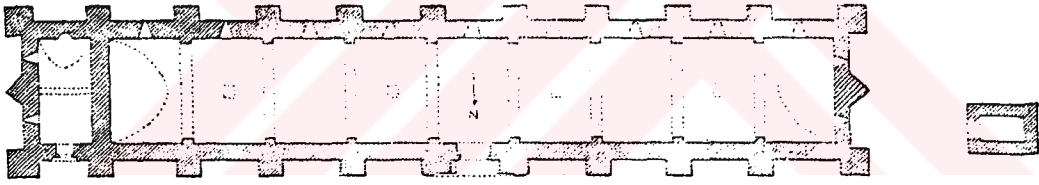
Başlıca üç tip kervansaray bulunmaktadır.

1. Avlulu üstü açık tipin örneği olarak Evdir Han' ı gösterebiliriz. Burada kare veya dikdörtgen bir avlu etrafında kapalı mekanlar sıralanmıştır. Han bulunduğu yerin iklimine uygun olarak (Antalya) yapılmıştır. Böylece diğerlerinde olduğu gibi kışlık bölüm olabilecek ayrı bir yer düşünülmemiştir (Şekil 3.6).



Şekil 3.6. Evdir Han planı (16)

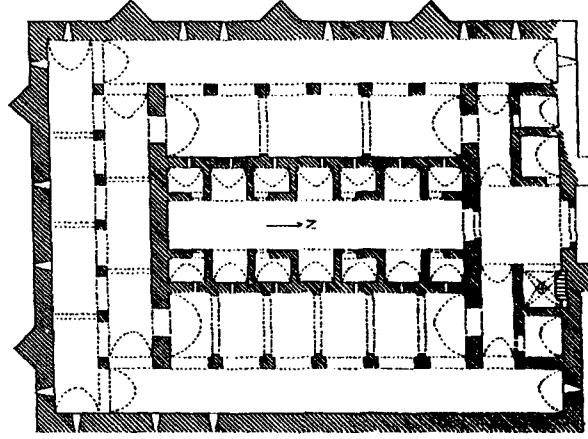
2. Türklerde şimdiye kadar kullanılmamış ve ilk defa Anadolu'ya gelişlerinde kullanmaya başladıkları bir tarz olan avlusuz ve üstü örtülü tipin örneğine Şerefza Hanı (Şarapsa Han) gösterilebilir. Alanya'ya 15 km mesafededir. Bir dikdörtgenden meydana gelen tonozlu tek bir koridor halindedir. Tek nefli yegane örnektir (Şekil 3.7).



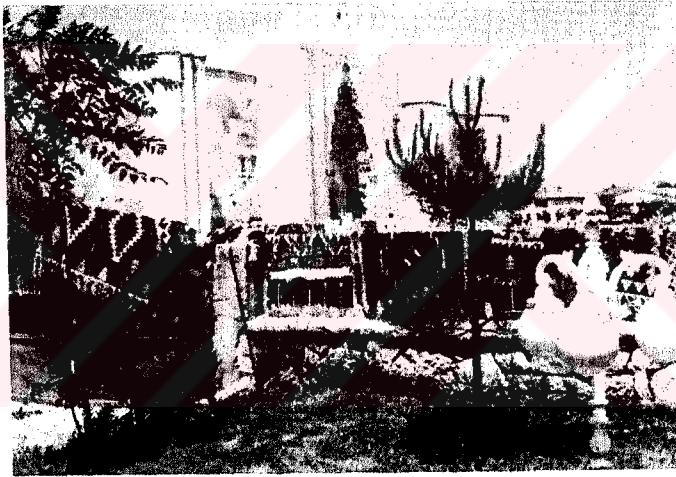
Şekil 3.7. Şerafza Hanı (1)

3. Bu tipte bulunan hanlar birinci ve ikinci tipin birleşmesi ile oluşurlarsa da kaynaşma şekilleri yönünden iki gruba ayrılır. Birinci grupta avlulu bölümle kaplı bölümün iç içe kaynaşmasıyla ortaya çıkan Alara Han'ı görüyoruz (Şekil 3.8).

İkinci grupta ise avlulu bölümle kaplı bölüm uç uca konulmuştur. Tipik örneği Konya Aksaray yolundaki Sultan Han'dır. 1229 yılında Alaaddin Keykubat I tarafından yapılmıştır. Sultan hanı iki bölümden oluşmuştur. Birincisi avlulu açık bölüm ikincisi de kapalı bölümdür. Sultan Han'ı 4866 m² ile Türkiye'nin en büyük hanıdır. Dıştan boyu 116.90 m, yazlık bölümünün eni 32.90 m boyu ise 55.15 m'dir. Kapalı bölümün Portali esas giriş portalinin bir benzeridir. Açık bölümde diğer hanlarda olduğu gibi avlunun etrafı revaklı mekanlarla ve odalarla çevrilmiştir (Resim 3.1).



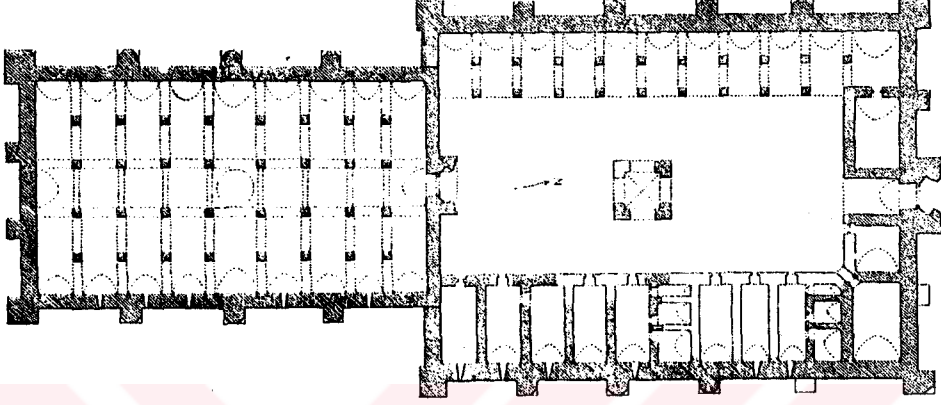
Şekil 3.8. Alara Han planı (16)



Resim 3.1. Sultan Hanı (17)

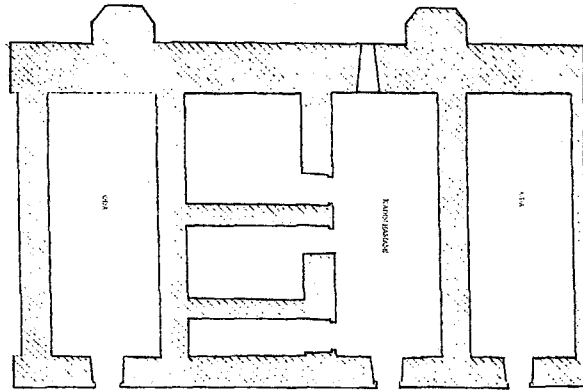
Açık bölüm ortası bir avlu etrafında biçimlenmemiş olup ortasında dört kemer üzerine oturan kare planlı bir köşk mescit bulunmaktadır. Girişin sağ tarafında Pazar yeri olarak kullanılan revaklı alan bulunmaktadır. Bu revaklı alanın karşısında ise yatakhane olarak kullanılan odalar, mutfak ve yemekhane, kadın, erkek hamamları ile tuvalet mekanları bulunmaktadır (Şekil 3.9). Oda ve salonların içten içe uzunluğu 10.50 m ' dır. Eni ise 3.75 ile 4.20 m arsında değişmektedir. Oda ve salonların dokuzu yekpare, ikisi ikişer bölme ile üç hücreye bölünmüş onbir odadan oluşmaktadır. Yatma birimini oluşturan odaların yapısı itibariyle bir çok kişinin aynı anda uyuduğu mekanlar olarak kullanılmaktadır. Odaların büyüklüğü ve sayısı özel odaların olmadığını ve uyuma işlevinin genel yatma mekanları ile çözüldüğü ihtimalini

kuvvetlendirmektedir (Şekil 3.10). Odalarda kullanılan yatak ve benzeri donatı elamanları hakkında bir bilgiye ulaşılmamıştır. Diyebiliriz ki seyahat eden insanlar yanlarında taşıdıkları yatak veya döşeklerde uyumaktadır.



Şekil 3.9. Aksaray Sultan Han planı (16)

Sultan hanlarında ve diğer Anadolu kervansaraylarında odalar, mimaride dışa kapalı bir tarz geliştirildiği iç avluya bakmaktadır. İlk kervansaraylarda olduğu gibi odalar avluya, kemerlerle, revaklarla veya eyvanlarla açılmaktadır. Anadolu Selçuklu kervansaraylarında, doğrudan avluya açılan eyvanlar dışında, revaklara açılan odalarda ışık azlığı hissedilmektedir. Ancak bazı yapılarda dışa açılan pencereler vardır, böylece ışık sorunu kolayca halledilmiştir. Asıl ışık sorunu kapalı nefler halindeki kışlık bölümdedir (1).



Şekil 3.10. Sultan Han oda planı (1)

3.1.2.3. Osmanlı dönemi

Anadolu Selçukluların hüküm sürdükleri bölgelerde ticaret yollarının, Anadolu şehirlerine bağlayan ana yollar üzerinde kurdukları mükemmel kervansaraylar sistemine, Osmanlılar' da kervansaraylar ile bir çok şehir hanları ilave etmiş ve bu düzeni çok geniş olan ülkede emniyetle yürütmüşlerdir. Osmanlılar ilk zamanlarda, daha çok şehirlerde, ahır, mahzenleri olan bununla birlikte kervansaray görevini üstlenen, alış veriş yapma ve üst katında geceleme imkanına sahip iki katlı ticaret hanları yapmışlardır. Bunlar, inşaatında hiçbir abartıya kapılmadan sağlam kullanışlı, çok odalı, avlusu hanın büyüklüğüne uygun genişliktedir. Bu tutum ve ölçü sadece şehir hanları için değil şehirler arası hanlar içinde geçerlidir. Kervansaraylar son derece sade olup hiçbir süs kullanılmamıştır.

Osmanlı hanlarının plan ve mekan anlayışı kare ve kareye yakın açık bir avluya çeviren sütun ve payelere oturan kemerlerden oluşan revak sistemi şeklinde veya sadece kapalı bir mekan oluşturan sade neflerden meydana gelmiş örneklerle eski adetlere bağlı yapıların olduğu görülür. Özellikle şehir hanları mimarisinde kapalı bölümler muntazam dikdörtgen formlarını kaybedip daha çok arsa ve yola göre formlar alıp avluda da mutlaka düzgün formlar arama endişesi kaybolmuştur. Han mimarisinde ihtiyaçlara en geniş ölçüde cevap verebilme gayreti hakim olur. Böylece revaklı avlu gerisinde misafir ve yolcular için mekanlar yapılırken, insanlar hayvan barındırma yerlerinden kesin bir mekan ayrılığı ile koparılmaktadır. Ayrıca Osmanlı devri han mimarisinde yine kare ve kareye yakın, revaklı avlu şeması esas alınmakla birlikte iki katlı olarak inşa edilmiş eserlerde ortaya çıkar. Bu, kat sayısının daha da yükseldiği örneklerde vardır. Bodrum kat veya zemin kat ahırlara, üst katlar ise yolculara ayrılmaktadır.

Osmanlı devri han mimarisinde sadelik ısrarla aranmıştır. Han ve kervansaraylarda kale görüntüsünden ve fonksiyonundan uzaklaşmıştır. Yapının dışarı ile bağlantısı artmış bazı durumlarda cephelerde dükkanlar yer almaya başlamıştır. Ticari yön gelişmeye başlamıştır. Hacimler daha küçük ve sade tutulmuş, cephe mimarisindeki büyüklük, ihtişam arzusu, portalin büyüklüğü kaybolmuş, ebat insan ölçülerine daha çok yaklaşmıştır.

Plan tipleri yönünde Osmanlı devri hanlarını genel olarak avlusuz kapalı tip, üstü açık avlulu tip, kervansaray ve şehir hanları olmak üzere iki ana bölümde toplamak gerekir.

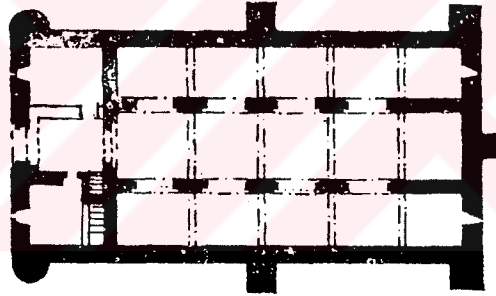
1. Kervansaraylar

2. Şehir hanları

3.1.2.3.1. Kervansaraylar

Avlusuz Kapalı Tip

Tek hacimden meydana gelmiştir. Planları genellikle kare ve dikdörtgendir, tek kapılıdır. Giriş aksının her iki yanında kalan bölmeler zeminden yükseltilerek yolcuların yatacağı yer olarak ayrılmıştır. Duvara da ocak ve nişler vardır. Orta bölüm yük ve hayvanlar için ayrılmıştır. Pencerele yüksek, dar ve küçük yapılmıştır (Şekil 3.11).

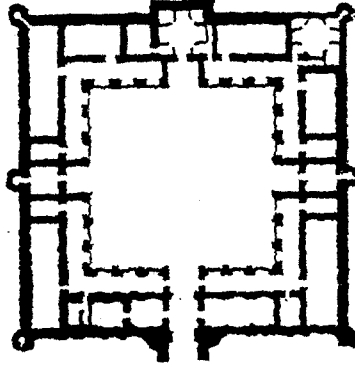


Şekil 3.11. Avlusuz kapalı tip Bitlis Babçin Kervansaray (18)

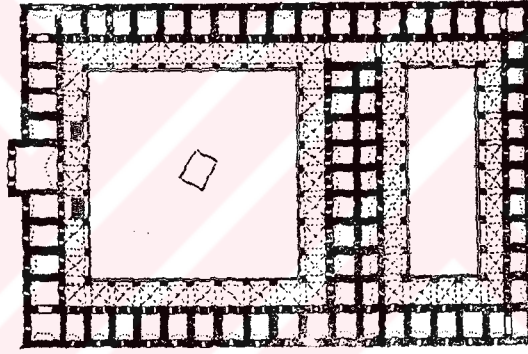
Avlulu Açık Tip

Bu tip plan şekli mimari yönden büyük bir gelişimdir. Çünkü hijyen, konfor ve sosyal yönden, insan önemle ele alınmış ve mimaride bu sorunlara çözümler aranmıştır. Bu tipte, hayvanlara ayrılan küçük bir avlu ile servis bölümleri, yolcuların ikametne ayrılan bölümlerden tamamen koparılmıştır. Avlulu açık tip kervansaraylarda kapalı tipte görülen düzende inşa edilmiş olan yolcuların yatmasına uygun kapalı bölüm bulunmaktadır. Burada her yolcu için bir sedir, ocak ve niş vardır. Ayrıca iç taraftan bir cephesini bu kapalı bölümün bulunduğu ve diğer üç cephesinin ahır, hamam ve servis mekanlarıyla çevrelendiği ortası kare ve dikdörtgen avlulu bölümdür. Giriş yine esas prensipte olduğu gibi bir tanedir ve kapalı bölüm esas giriş aksındadır. Girişin sağ

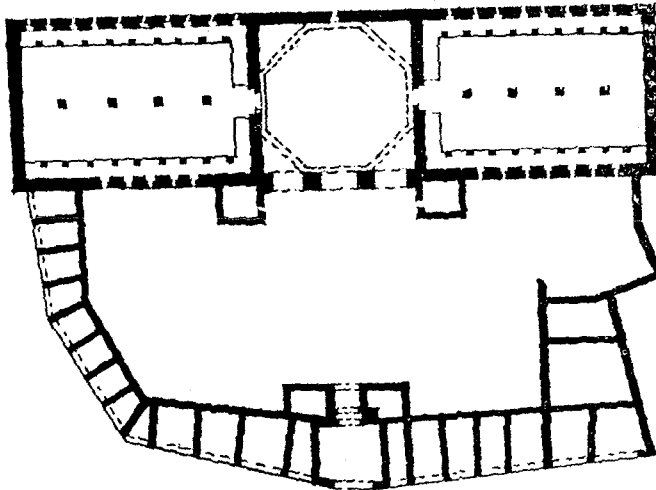
ve solunda kalan küçük hacimlerde ise hanın idaresine ve personeline ait mekanlar bulunmaktadır. Ortada ise genellikle bir çeşme bulunur (Şekil 3.12, 3.13 ve 3.14) (1).



Şekil 3.12. Tek avlulu han (16)



Şekil 3.13. İki avlulu han tipi.(16)

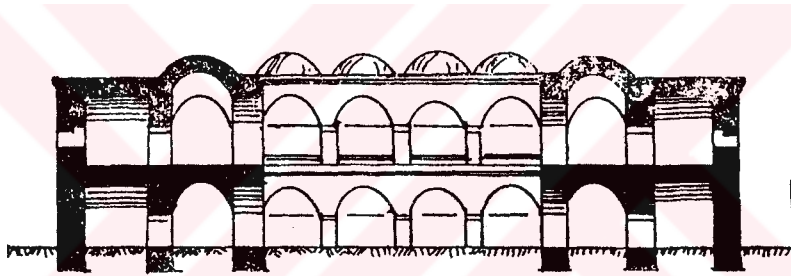


Şekil 3.14. Edirne Ekmekçioğlu Kervansaray' ı avlulu açık tip (16)

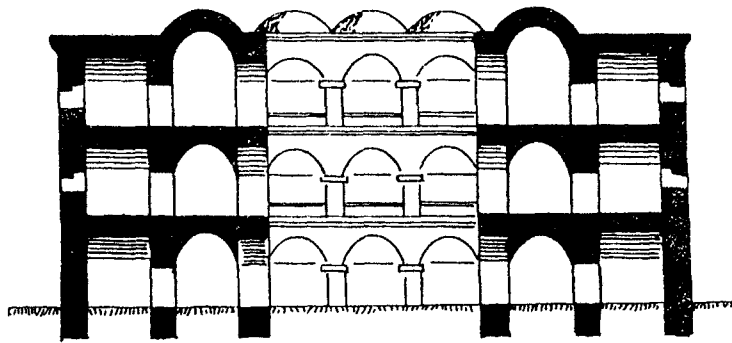
3.1.2.3.2. Şehir hanları

Bu tip hanlar imparatorluğun başından itibaren ortaya çıkmış ve diğerlerine göre daha gelişmiş bir plan tarzı gösterir. Genellikle iki katlıdır. Zemin katları depo, tamirhane, ahır gibi servis mekanlarına ayrılmış, üst kat ise tamamen yolcuların ikametine ayrılmıştır. Her iki katın önünde revaklı bir galeri dolaşır. Taşıyıcı aks sistemi her iki katta da aynıdır. Avlu gene geleneksel biçimde kare veya dikdörtgendir (Şekil 3.15 ve Şekil 3.16).

Osmanlı ve İstanbul hanları biri fonksiyon, diğeri de plan ve mekan anlayışı, olmak üzere başlıca iki ana bölümde toplamak mümkündür. Fonksiyon yönünden Şehir hanları üçe ayrılmaktadır.



Şekil 3.15. İki katlı han tipi (16)



Şekil 3.16. Üç katlı han tipi (16)

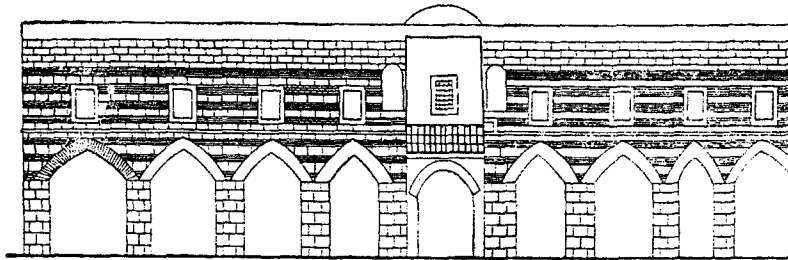
1. Yolcu hanları
2. Ticari hanlar.
3. Misafirhane hanları (1).

1. Şehir hanlarında plan ve mekan anlayışı

Hanlarda geleneksel avlu şeması titizlikle korunmuştur. Osmanlılara kadar devam eden tek katlı han mimarisi bu dönemde değişerek çok katlı olmaya başlamıştır. Bu özellik İstanbul hanlarının da en karakteristik özelliği olmuştur. Avlu ve kat yönünden başlıca iki grupta toplanmaktadır.

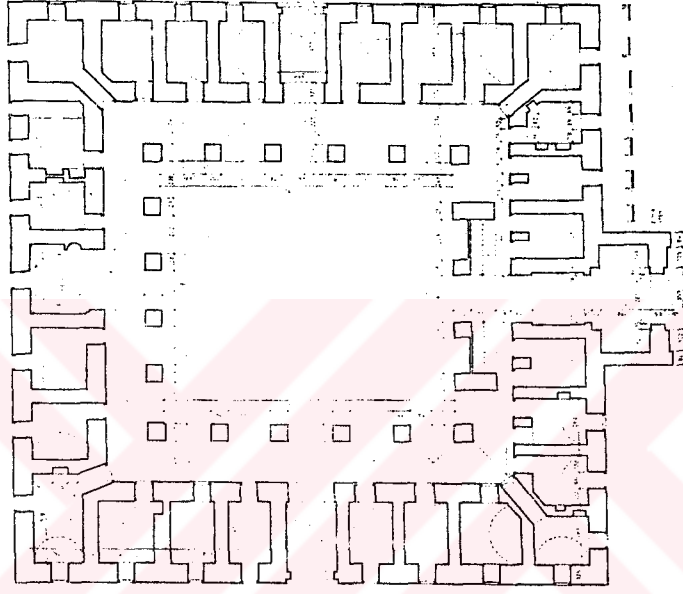
Odalar

Osmanlı han mimarisindeki örnekleri incelersek, ışıklandırma probleminin dış cephe ile ilgili olarak, mekanlara yansıdığını gösterir. İnsan ve hayvan barındıran mekanlar ayrı ayrı ele alınmıştır. Konaklamaya ayrılan mekanlar zemin ve katlarda olmak üzere farklılıklar gösterirler. Zeminlerdeki revaklara açılan bir kapı, bazı yapılarda ise bir kapı ve pencereye sahiptir. Ancak zemin kat mekanlarında dışa açılan bir pencere bulunmamaktadır. Genellikle depo olarak kullanılan zemin kat mekanlarında emniyet yönünden böyle bir pencere ihtiyacı hissedilmemiştir. Bazı hanlarda dış cephede dükkanlar yer aldığı için ayrılmış üst kat mekanları ise, revaklara genellikle bir pencere ve bir kapı ile açılmaktadır. Dış cephede ise her oda için bir veya iki pencere bulunmaktadır. Bu nedenle üst kat mekanlarında ışıklandırma ve havalandırma tamamen çözümlenmiştir. İstanbul hanlarında da ışıklandırma aynen Osmanlı hanlarında olduğu gibi devam eder. Ancak pencereler mazgal pencere niteliğinde değildir. Pencereler güvenlik kaygısıyla genellikle dar ve küçük ebatta tutulmuş ayrıca her zaman demir parmaklıklarla korunmuştur. Üst kat mekanında ise iki pencere bulunurken, bu iki pencere üstüne yerleştirilmiş bir üçüncü pencere görülür. Ancak çoğunlukla hanların üst kat mekanlarının dışa açılan tek bir penceresi bulunur (Şekil 3.17).

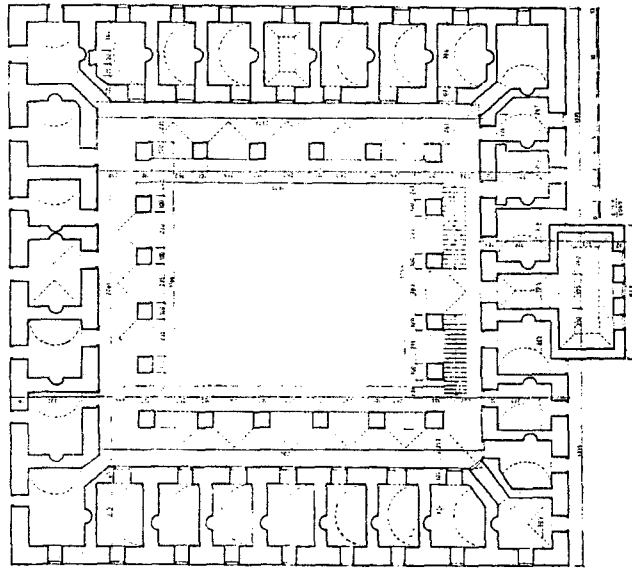


Şekil 3.17. Kara Mustafa Paşa Kervansaray' ı güney cephe (16)

Ocaklar yolcuların oturduğu sedirlerden 160 cm kadar yükselir, yanında ise bir veya iki niş bulunur ve yolcular eşyalarını buralara koymaktadır. Plan tiplerini incelediğimizde Osmanlı dönemi hanlarında, özellikle geç dönem hanlarda oda ebatları küçültülüp sayıları artırılmıştır. Böylelikle her yolcuya ayrı bir odaların verilmesi sağlanmıştır.(Şekil 3.18 ve 3.19) (1).



Şekil 3.18. Bursa Geyve Han zemin kat odaları (18)



Şekil 3.19. Bursa Geyve Hanı üst katları odaları (18)

3.1.2.4. Osmanlının son dönemleri

18.Yüzyılda yeni kervansaray yapımı azalmıştır. Sosyal nitelikli kervansaray yapımı geleneği 19. Yüzyılda özellikle Tanzimat’ tan sonra terk edilmeye başlanmıştır. Bu dönemden itibaren gelir sağlamak amacıyla şehir hanlarının yapımı hız kazanmıştır.

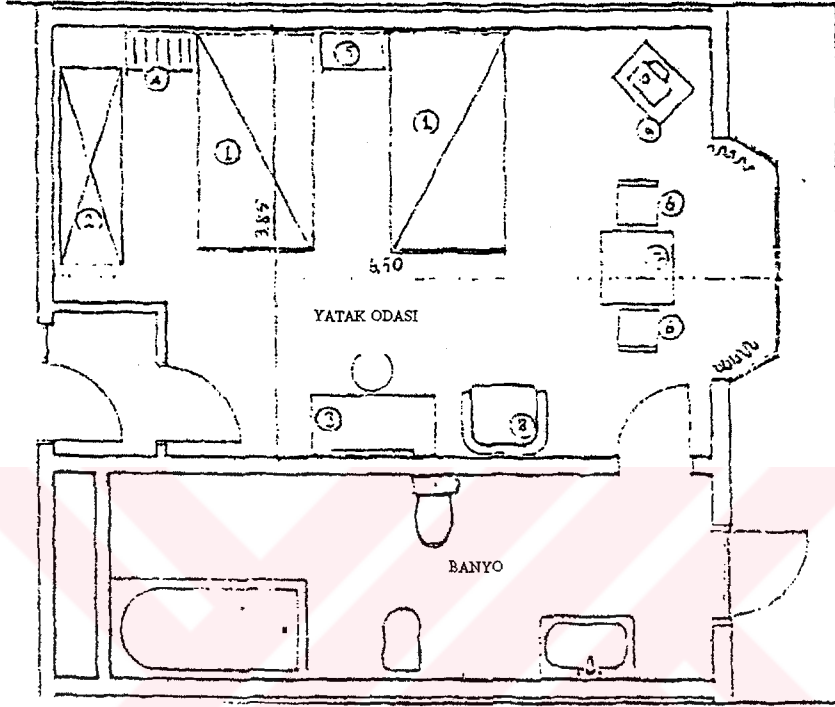
Osmanlı döneminde modern anlamdaki ilk otel Pera Palas oteli olmuştur (Resim 3.2). Osmanlı Bankası’nın mimarı olan Fransız Mimar Alexandre Vallaury tarafından tasarlanmıştır. Pera Palasın yapımına 1881 Mayıs’ında başlanmış ve Ekim 1892 de Sultan Abdülhamit’ in katıldığı bir törenle açılmıştır. Pera palas oteli yataklı vagonlar ve büyük Avrupa ekspresleri tarafından inşa edilmiştir. Otelin ilk kullanıcıları İstanbul Paris arasında sefer yapan Orient Ekspresi yolcuları olmuştur. Yolcuların İstanbul da konakladıkları süre boyunca konakladıkları Pera Palas oteli, Fransız otellerindeki konfor şartları ile donatılmıştır. Pera Palas oteli açılmasından bu zamana kadar Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü, Agahta Chirstie, Şah Rıza Pehlevi gibi bir çok ünlüyü misafir etmiştir. Cumhuriyetten sonra hazineye devredilen Pera Palas günümüzde bir şirket tarafından işletilmektedir.



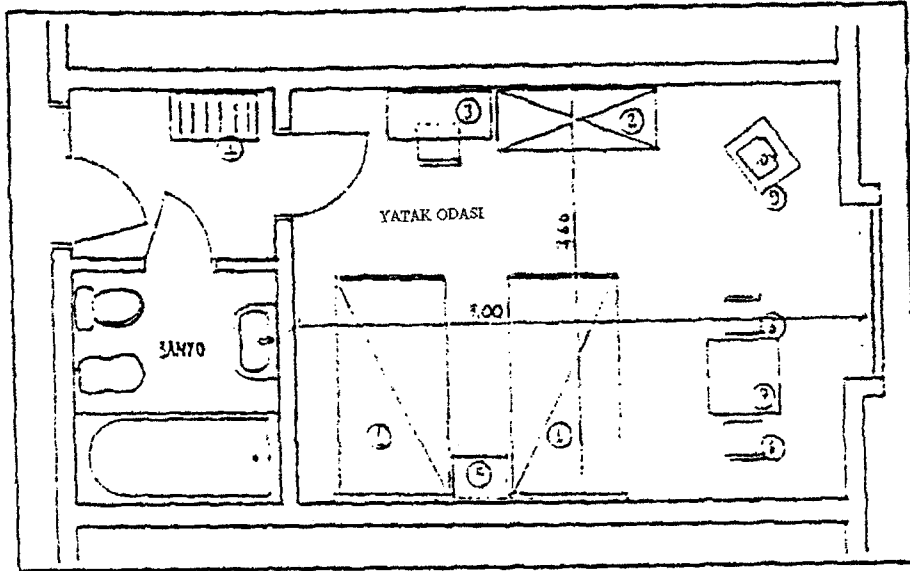
Resim 3.2. Pera Palas Otel’ i (1)

Pera Palas oteli 120 odalı ve 200 kişilik olup büyük çoğunluğu standart iki kişiliktir. Ayrıca süit odalar da bulunmaktadır. O döneme ait fotoğraf ve resimlerden, odalarda karyola şeklinde yatma birimleri bulunmaktadır. Odalarda dönemin tarzına uygun oturma elemanları, dolaplar, elektrikli aydınlatma araçları ile diğer aksesuarlar bulunmaktaydı. Ayrıca odalarda temizlik ihtiyacı için gerekli ıslak hacimler de bulunmaktaydı.

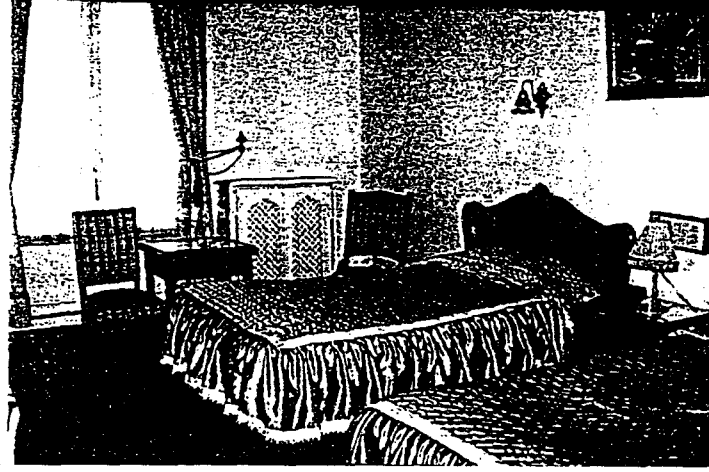
Standart yatak odalarında kullanılan donatı elemanları; (Şekil 3.20 ve Şekil 3.21)
(Resim 3.3 ve Resim 3.4)



Şekil 3.20. A tipi standart yatak odası (1)



Şekil 3.21. B tipi standart yatak odası (1)



Resim 3.3. Standart yatak odası (1)

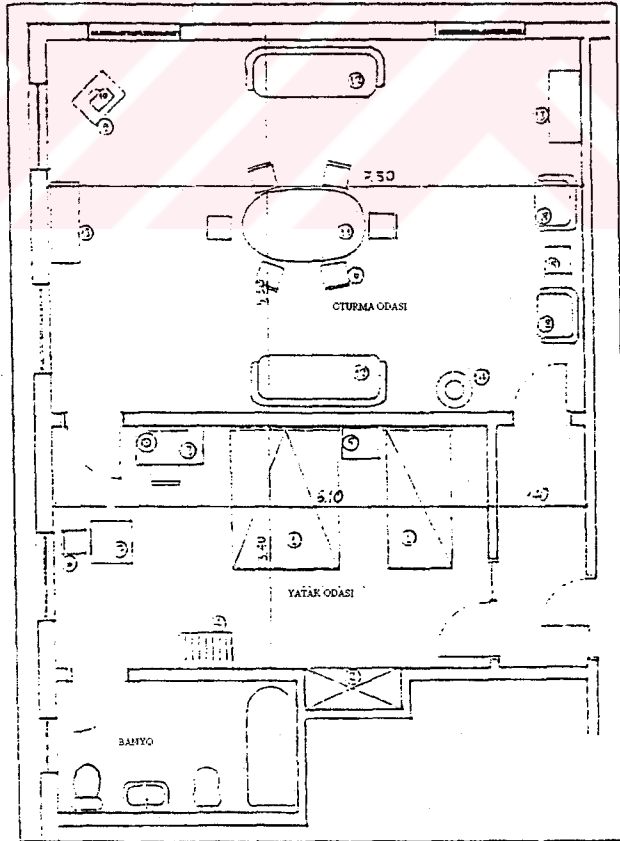


Resim 3.4. Standart yatak odası (1)

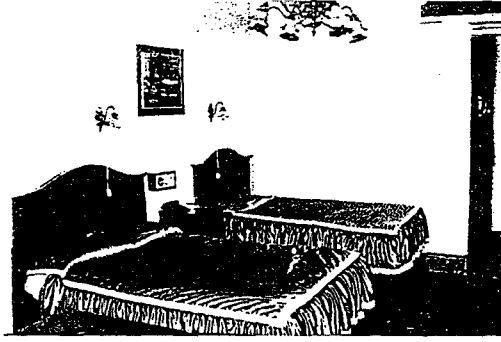
1. Yatak, iki adet tek kişilik
2. Elbise dolabı
3. Yazı masası, makyaj masası
4. Bavul sehpa
5. Komodin
6. Sandalye
7. Orta masası
8. Koltuk
10. Mini bar ve televizyon

Süit odalarda kullanılan donatı elemanları (Şekil 3.22) (Resim 3.5 ve Resim 3.6):

1. Yatak, bir adet çift kişilik ve bir adet tek kişilik
2. Elbise dolabı
3. Bavul sehpa
4. Yazı masası
5. Komodin
6. Sandalyeler
7. Küçük ve büyük orta masası
8. Mini bar ve televizyon
9. Kanepe
10. Dolap
11. Aynalı abajur
12. Sehpa (1).



Şekil 3.22. Süit oda planı (1)



Resim 3.5. Suit odadan görünüş (1)



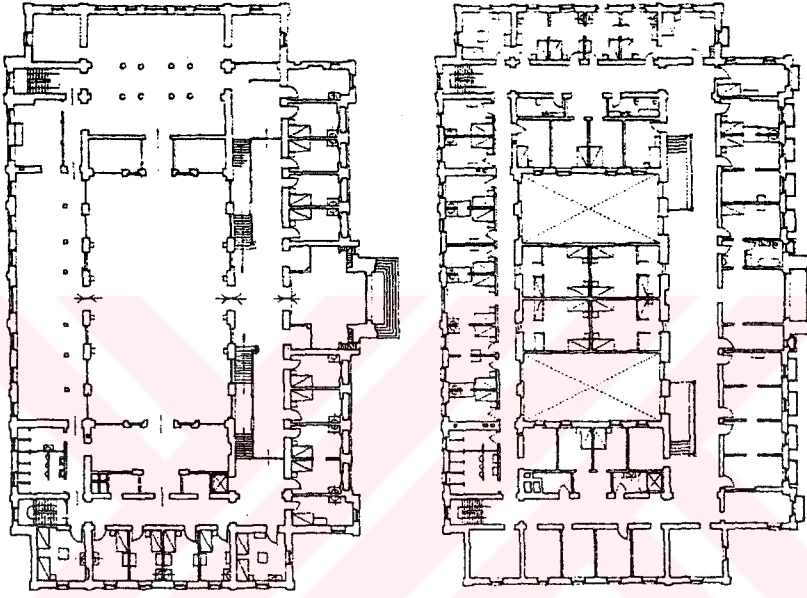
Resim 3.6. Suit oda oturma bölümü (1)

3.1.2.5. Cumhuriyet Dönemi ve Ankara da otellerin tarihçesi

Cumhuriyetin ilk yıllarında çağdaş anlamda yapılan ilk otel Ankara Plas olmuştur. 1924-1928 yılları arasında yapılan Ankara Palas' ın mimarı Vedat Tek ve Ahmet Kemalettin Bey' dir. İkinci meclis binasının karşısında yapılan bu bina uzun yıllar politika çevresinin bir kulübü şeklinde işlev görmüş, resmi davet ve balolar için başkentin tek önemli yapısı olmuştur. Betonarme karkas olarak inşa edilen yapının biçimci bir tutumla tasarlandığı, girişin üzerindeki kubbenin içten görülmemesinden anlaşılmaktadır.

Bodrum üzerine iki katlı yapının zemin katı ortadaki geniş balo salonu ve çevresinde koridorlara açılan otel odaları ile farklı büyüklükteki mekanlardan oluşmuştur. Bu katın planında simetri batı yönünde yerleştirilen sütunlu geniş çay salonu ile bozulmuştur. Yatak odaları giriş katında kuzey ve doğu yönünde üste ise tüm çevreye ve ortaya yerleştirilmiştir. Tepeliği ile büyük bir taç kapı düzeninde yerleştirilen merdivenli girişin bulunduğu kubbeli orta hacim dışarı taşmıştır. Köşelerdeki bire

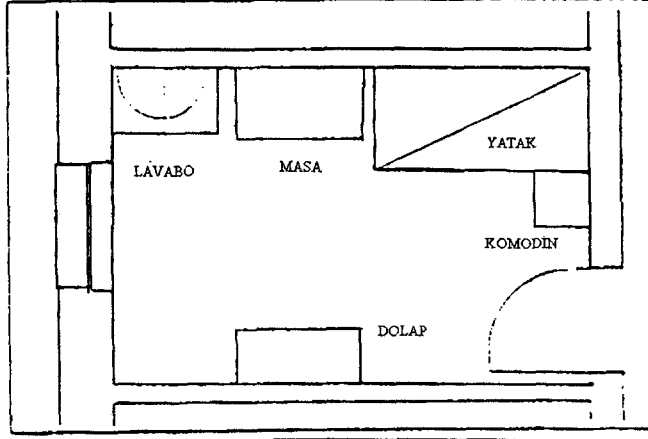
akslık bölümlerde yükseltilip dışarı taşınmış kuleler şeklindedir. Osmanlı süsleme motifleri ile kaplı geniş saçaklı çatıları vardır. Tüm Osmanlı bezeme öğeleri ön cephede toplanmıştır. Kabartma Osmanlı bezeme motifleri, çini panolar ve karnaslı sütun başlıklarının oluşturduğu iç süsleme ise giriş katında yoğunlaşmıştır. Üst kat daha yalındır (Şekil 3.23).



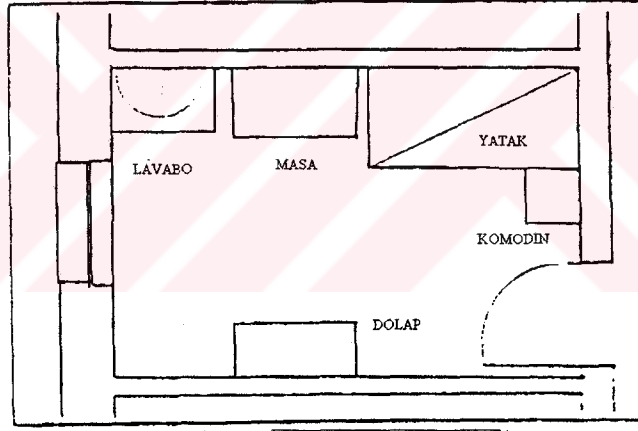
Şekil 3.23. Ankara Palas' ın birinci ve ikinci kat planı (19)

Ankara Palas' ın plan şemasını incelediğimizde yatak odalarının iç mekan biçimlenişini şu şekilde açıklayabiliriz. Alt ve üst kat yatak odalarının plan düzeni aynıdır. Odalar çoğunlukla tek kişilik olmakla birlikte iki kişilik odalar da bulunmaktadır. Ayrıca bazı tek kişilik odalar bir iç kapıyla bir birine bağlanarak. İki veya daha fazla sayıdaki kullanıcının yararlanmasına uygun hale gelmektedir. Bağımsız iki kişilik odalar yapının köşelerine yerleştirilmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan Ankara Palas otelinde dikkati çeken en önemli özelliklerden birisi de odalarda müstakil banyoların bulunmamasıdır. Temizlik ve tuvalet ihtiyacı genel mekanlarda sağlanmaktadır. Fakat odalarda lavabo bulunmaktadır. O zamanki olanaklara uygun olarak kullanıcıların yatma ve diğer ihtiyaçlarını asgari şartlarda karşılayabilecek şekilde düzenlenmiştir. Günümüzde her odaya bir banyo gelecek şekilde odaların bazıları iptal edilerek banyo mekanına dönüştürülmüştür. Odalarda

standart yatakların dışında, dolap, sehpa, askı, komodin gibi donatı elemanları da kullanılmıştır (Şekil 3.24 ve Şekil 3.25) (19).



Şekil 3.24. Tek kişilik oda planı (19)



Şekil 3.25. İki kişilik oda planı (19)

3.1.2.6. Ankara Palas' tan sonrası

Modern Türk turizminin başlamasına öncülük eden ilk otel İstanbul Hilton' dur. 1950 yılında Türk hükümeti ile Hilton şirketi arasında İstanbul'da bir otel açılması için prensip anlaşmasına varıldı ve 1955 yılında da 29. Hilton oteli olarak hizmete girdi. Yeni Türk mimarisi ve dekorasyonunun en çok etkileyen ve uzun süre etki altında bırakan yapı Hilton Oteli olmuştur. Bu yapı ile Türkiye ilk defa Amerika yapı metotları ile modern mimari fikriyle karşılaşmış ve onları büyük ölçüde benimsemiştir. Hilton Oteli, Türkiye'de mimariye ve dekorasyona çeşitli yenilikler getirdi. İlk olarak

saçak ve çatı yeniden kalktı. Beyaz beton yüzeyler veya ince levha kaplamaları mimariye yaygın bir biçimde girdi. Büyük cam yüzeyler, asma akustik tavan, gömme lambalar, değişik iç mekan kaplamaları, yer kaplamaları gibi bir çok yenilikler mimarimize girdi.

Hilton otelinin açılması konaklama işlevini yerine getiren yatak odalarının gelişmesini etkilemiştir. Bu zamanda yapılan yenilikler, kullanılan malzemeler daha sonra yapılan otellere örnek olmuştur. Odaların düzenlenmesinde kullanılan donatı elemanları artık bir otel yatak odasında bulunması gereken asgari standartları oluşturmuştur. 770 yatağa sahip bulunan otel, tüm dünyadaki Hilton rezervasyon sistemi ile pazarlamakta ve uluslar arası Hilton şartlarına uygun konfor ve hizmet sunmaktadır. Hilton otelinin diğer bir özelliği de kuruluşundan bu yana turizm işletmesi yöneticisi ve iş görenleri için bir eğitim kurumu gibi faaliyet göstermesidir. Bununla birlikte zamanla devletin, konaklama tesislerinin ve iç mekan donatı elemanlarının biçimlenmesinde birtakım standartlar oluşturmasında etkisi olmuştur (1).

Turizm Kalkınma Planları'nın etkisi, özellikle yatak kapasitesinin özel sektörde gelişmesine, yabancı kaynaklı kapasitenin de artmasına kaynak olmuştur. Son yıllarda bilinçsizce artan yatak kapasitesi ise, Türkiye için çok canlı bir sektör olarak bilinen turizmin atıl bir yatırım haline gelmesine sebep olmaktadır. Bu olumsuz yerleşim daha çok güney sahillerindeki tatil köyleri ve resort yerleşimler için geçerliken, büyük şehirlerde hala artan bir talep söz konusudur. Özellikle, son on yılda metropolitan bölgelerde görülen bu artış, 5 yıldızlı otellerin gelişimiyle gündeme gelmiştir. Artış, yabancı otel zincirlerinin Türkiye' ye giriş dönemiyle de bağlantılıdır. Diğer yandan bu gibi gelişmeler, büyük şehirlerde yarattıkları nüfus artışı ve tarihi çevreleri tehdit etmesi sebebiyle de istenilen sonucu son yıllarda vermemeye başlamıştır. Bu yüzden yerel niteliklere uymak şartıyla büyük şehirlerimizdeki yapılanmalardan daha önemli gelişmelerin, kıyı ve kırsal kesimlerimizde gerçekleştiği görülmektedir (2).

Artık yatak odalarında mutlaka bir temizlik mekanı bulunmakta, yatma, oturma, dinlenme, depolama, yemek yeme gibi ihtiyaçlar ve ısıtma, havalandırma gibi teknik gereksinimler belirli bir standart içinde yapılmaktadır.

3.2. Otel ve Otel Yatak Odası Tipleri

3.2.1. Otel tipleri

1952 Yılında uluslar arası Otel Sahipleri Birliği, belli niteliklere sahip yapılanmaları otel kabul edeceğini açıklamıştır. Yönetimiyle olduğu kadar donatımıyla da müşterilerinin ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olması, yalnız konaklama ihtiyacını değil, aynı zamanda dinlenme, eğlenme, beslenme gibi temel gereksinimleri de karşılanması istenen şartlar arasındadır. Ayrıca tesis, otelcilik endüstrisinin maddi ve estetik standartlarına da uyma zorunluluğudur. Bu tanımlamalar dışında çeşitli tipler yapabilmek için otelleri, turizm tarihi gelişimine, faaliyet sürelerine, hukuki bakımdan statülerine, kapasitelerine, kullanım amaçlarına, oluşumlarına ve yerleşim yeri özelliklerine göre sınıflandırmak mümkündür (2).

3.2.1.1. Turizm tarihi gelişimine göre

Otelleri, turizm tarihi süreci içinde gelişen ihtiyaçlara bağlı olarak lüks, vasat oteller ve tamamlayıcı konaklama işletmeleri olarak sınıflandırmak mümkündür. XIX. yüzyılın ortalarında I. Dünya Savaşı'na kadar seyahat edenlerin yüksek gelir grubundan oluşu sebebiyle, yalnız bir kesime hizmet veren otel tipi, lüks olanlardır. XX. yüzyılın birinci yarısında seyahatlerin ve seyahat eden kesimin yapısında oluşan değişimler sonucu da vasat oteller inşa edilmeye başlanmıştır. Modern turizm anlayışının ortaya çıkışı ile adı geçen bu iki otel tipini tamamlayıcı nitelikte olan tatil köyleri, kampingler, pansiyonlar, vb. işletmeler de üçüncü sınıf olmuştur.

3.2.1.2. Faaliyet sürelerine göre

Hizmet süresi açısından oteller, belirli mevsimlerde faaliyetleri artan mevsimlik oteller ve yıl boyunca açık oteller olarak iki tipe ayrılmaktadır. Mevsimlik oteller, yaz ve kış otelleri şeklinde de sınıflanabilmektedir. Bu iki tip arasında en belirgin ayırt edici özellik de yıl boyu açık otellerin ülkeler arası farklılık yaratmadığı, ancak mevsimlik olanların ise ülkelere, bölgelere ve mevsim özelliklerine göre değişmesidir.

3.2.1.3. Hukuki bakımdan statülerine göre

Bu sınıflandırmada otel binasının özelliği, deklarasyonu, araç ve gereçleri, hizmet standardı ve işletmecilik anlayışı ile belirlenmektedir. Çok genel anlamda, 1993 yılı Turizm Yatırım ve İşletmeleri Nitelikleri Yönetmeliği' nin 61. maddesinde ise oteller, beş yıldızlı, dört yıldızlı, üç yıldızlı, iki yıldızlı ve bir yıldızlı otel olarak sınıflandırılmaktadır.

3.2.1.4. Kapasitelerine göre

Oteller, belli kriterlere dayandırılarak, zamana ve ülkelere göre değişebilen sınıflamayı içerirler. Otelin yatak sayısı, sosyal ve kültürel faaliyetleri içeren mekanların toplam alan büyüklüğü, kiralama bölümlerin alansal büyüklüğü, yatırılan sermaye miktarı ve çalıştırılan personel sayısı bu sınıflandırmada etkili faktörlerdir. Oteller için bu tip sınıflama dört başlığı içermektedir;

1. 25 veya daha az oda sayısını içeren çok küçük oteller,
2. 25-100 oda sayısını içeren küçük oteller,
3. 100-299 oda sayısını içeren orta büyüklükte oteller,
4. 300 ve daha fazla oda sayısını içeren büyük oteller.

3.2.1.5. Kullanım amaçlarına göre

Otel ve komplekslerini kullanım amaçlarına göre sınıflandırmak, kullanıcının beklentilerine de dayandırılan bir gruplamadır. Buna göre en çok kullanılan tipler,

1. Kongre amaçlı oteller,
2. Toplantı amaçlı oteller.
3. Gazino amaçlı oteller.
4. Çok amaçlı otel kompleksleridir (2).

3.2.1.5.1. Kongre amaçlı oteller

Geniş gruplara hizmet veren toplantı mekanlarıyla desteklenmiş otel tipleridir. Sergi salonları, reklam bölümleri aranan mekanlardır. Değişen kapasitedeki kongre amaçlı

oteller, yatak odası sayısına göre gruplandırılmıştır (6) (Çizelge 3.1).

Çizelge 3.1. Kongre amaçlı otellerin sınıflandırılması (6)

OTEL TİPLERİ	KULLANICI SAYISI	YATAK ODASI SAYISI
Geniş Kongre Amaçlı Oteller	3000 Kullanıcı	800-2000
Kongre Amaçlı Otel	1200 Kullanıcı	300-799
Geniş Toplantı Merkezi	450 Kullanıcı	150-299
Küçük Toplantı Merkezi	255 Kullanıcı	30-149
Mini Toplantı Merkezi	45 Kullanıcı	10-29

Kongre amaçlı oteller, toplantıya katılabilecek dış ziyaretçileri göz önünde bulundurarak kitle sirkülasyonuna izin verecek genişlikte lobi ve diğer fonksiyonel mekanlara sahip olmak zorunluluğundadır. Bu yüzden genel halka açık mekanlarda genişlik, ABD’ deki örneklerde iki katına kadar ulaşmıştır (6).

3.2.1.5.2. Toplantı amaçlı oteller

1960’ larda Colombia Üniversitesi’ n de ve New York da başlayan eğitim amaçlı konferans merkezleri, yeni bir bina tipini geliştirmede etken olmuştur. Öğrenme, dinlenme, problem çözme için gerekli olacak özgür atmosferi sağlamak, bir ofis binasından yada tipik otel yerleşimlerinden farklı nitelikleri taşımaktadır. Sonuç olarak 301 yatak odası sınır kabul edilen konferans merkezleri, hem profesyonel, hem de grup çalışmalarına imkan verecek düzeyde gelişim göstermektedir.

Bu tip farklı amaçları içeren otellerde, hedef kitlenin belirlenmesi önemlidir. Bu yüzden konferans merkezi niteliğindeki otel komplekslerinde kapasitelerine göre kullanıcı için bir tanımlama yapılmıştır (Çizelge 3.2).

Diğer otellerin tersine, konferans merkezleri ana ulaşım arterlerinden gizlenmelidir. Çünkü ihtiyaç programında yer alacak önemli toplantıların mahremiyeti ve konsantrasyonu çok önemlidir.

Yatak odalarındaki en önemi özellik ise, birkaç kişiden oluşan grupların bir arada çalışabileceği ya da çalışma materyallerinin rahatça konabileceği genişlikte masa tipi

elamanların olma zorunluluğudur. Yatak odalarının % 10' u ise, portatif yataklarla çalışma ortamı sağlanabilen niteliktedir. Bu tip oteller, iş ile lüks atmosfer arasında optimizasyonu, golf, sauna, sağlık klüpleri gibi zindelik sağlayıcı mekanlarla gerçekleştirirler (6).

Çizelge 3.2. Toplantı amaçlı otellerde kullanıcı sınıflandırması (6)

TOPLANTI AMAÇLI O.	KULLANICISININ NİTELİKLERİ
En Kapsamlı Toplantı Amaçlı Oteller	Her tür kullanıcıya açık, amaç Anonim Kuruluşlar
Tüzel Toplantı Amaçlı Oteller	Tek bir şirketin sahiplendiği, sınırlı olarak halka açık
Resort Toplantı Amaçlı Oteller	Anonim ortaklıkları kadar macera seven turistlere de açık
Üniversiteler (Diğer kar amaçsızlar)	Amaç eğitimsel olup, nadiren diğerlerince kullanılır.

3.2.1.5.3. Gazino amaçlı oteller

1950' lerde Las Vegas' da gelişmeye başlamış, daha sonra Karayip' de gelişimine devam etmiştir (16). İlk örnek otelde gazinoların oluşmasında, gelirini bu yolla sağlayan birkaç Afrika ulusu sebep olmuştur. New Jersey' de Golden Nugget, Trump Plaza, Hrrah' S. Marın ve Monaco' da Loews Monte Carlo bu tip otellere örnektir.

Kumarhane katının ve “money path” denilen ek sirkülasyonun maksimum güvenlik altında tutulması, ayrı katlarda olduğu durumda ise para asansörünün düşünülmesi gibi zorunluluklar söz konusudur. Ayrıca gazino oteller, oyun alanlarının bir biri içinde olması esasına dayalı bir mekansal sistemi içermek durumundadır. Bol ışıklı, insanı çeken görüntüsünün ardında kalabalık ve tipik kumarhane işletim sistemine sahip bu otel tipi, eğlencenin, kapsamlı gösterilerin pahalı bir türü ifade etmektedir.

Gazino tipi otellerde ortak mekanların gece boyunca yoğun kullanımı, dekorasyona ve renk kullanımına daha dikkat edilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu tip görsel özelliklerin özenle seçildiği örneklerden biri olan Ankara Hilton Oteli' nin gazinosunda 1991 yılında yapılmış dekorasyon değişikliği, bir anlamda böylesi bir ihtiyacın varlığını ortaya çıkarmaktadır.

Yeni dekorasyonda aranan işlevsel özellikler, daha iyi organize edilmiş bir gazino düzeni ifade etmektedir. Bu tip mekanlarda aranan genel özellik ise etkileyici, çağdaş bir görünüm ve sofistike bir ortamdır. Ayrıca mekanda merkezilik oluşturmak da

önemli bir özelliktir. Bu Ankara' daki Hilton Otelin' de olduğu gibi rulet masaların, diğer oyun makinelerinden ayrılması fikriyle aşırı ışıklandırılmış merkezi bir yere yerleştirilmesi şeklinde çözümlenebilir. Kullanıcı açısından değerlendirildiğinde ise, gazino müşterilerinin tutkulu, heyecanlı ve inatçı olarak tanımlanması, mekanın heyecan verici ancak ciddi özellikte olmasını gerektirmektedir. Mobilyalarda koyu renklerin seçilmesi, yumuşak görünümlü, mat malzemelerin kullanılması da bunu ifade etmektedir. Mekan, pahalı bir tutkuyu ve kaçınılmaz çekiciliği, bu tip şartlar altında daha kuvvetli bir biçimde kullanıcıya aktarır.

Sonuç olarak bu tür, yatak odalarında daha geniş boyutsal mekanlar sunmak ve daha lüks dekorasyonlar oluşturmak zorunluluğu getirmiştir. Yatak oda boyutları 4 x 5.5 m. ile 4.4 x 6 .1 m. arasında değişmektedir (2).

3.2.1.5.4. Çok amaçlı otel kompleksleri

Kapsamında otel, ofis binası, konut ve alışveriş merkezlerini içeren bu tür kompleksler, daha geniş, daha prestijli yapılanma ihtiyacı ile ortaya çıkmıştır. Modern otelin öncülerinden E.M.Statler, 1927' de şimdi Boston Park Plaza adıyla anılan büyük otel ofis binasını gerçekleştirmiştir. 1960' larda, çok amaçlı komplekslerde otelin öncülüğü yeniden söz konusu olmuş ve 1500 odalı, ikiz kulesi olan Sheraton Otel' in yer aldığı Boston' un Prudential Center' ı da örnek olmuştur (16). 1970' lerde ise çok amaçlı otel komplekslerine San Francisco' daki Embarcadero Center ve Detroit'deki Renaissance da eklenmiştir. Yeni jenerasyonda ise I.M.Pei'nin Raffles City Towers' ı, John Portman' ın Marina Square Singapore' ı gelişime katkıda bulunan çok amaçlı otel kompleksleri sınıfına girmiştir (6).

Amaç otel ofis binası konut ve alışveriş merkezlerinin optimizasyonunu sağlamak ve bu canlı ortamda aynı mekan kurgusundan aynı sirkülasyon zincirinden, aynı temel kararlardan yola çıkmaktır. Otel lobisi uzantılarıyla çok daha hareketli alışveriş merkezine ya da daha farklı işletimi olan konuta bağlanacaktır. Bu doğrultuda daha büyük sirkülasyon mekanına ihtiyaç duyulmaktadır. Sirkülasyondaki genişleme yatak kapasitesini de artırıcı yönde etkilemektedir. Ayrıca büyük kompleksler ve bunların çevre ile zıtlaşmaları kaçınılmaz olduğu gibi, küçük birimlerinde çevreye uyum

sağlaması zorunluluğu söz konusudur. Genelde otel kompleksleri, yaya geçitleriyle, köprülerle bağlantılı oluşturulabilmekte ve olumlu çözümleriyle çevresel sistemin imajına katkıda bulunmaktadır (2).

3.2.1.6. Oluşumlarına göre

Bu tip bir sınıflandırma, kendi iç mekanlarında çeşitli sebeplerle farklılıklara sahip olan otel tipleri için yapılabilmektedir. Sıralanabilecek en yaygın tipler ise;

1. İkametgah otelleri,
2. Suit oteller,
3. Süper lüks oteller,
4. Güncellenmiş eski oteller,
5. Mega oteller.

3.2.1.6.1. İkametgah otelleri

Özellikle ABD’ de yerleşim sakinlerinin daha kaygısız olan otel hayatını seçmeleri sonucunda, bu tür otel konsepti ortaya çıkmıştır. Artık sakinler hayal ettikleri lüks yaşamı, bu otellerde bulmuşlardır. 1930’lardaki depresyonda, otel yaşamı daha popülerliğini sürdürürken, çoğu otelde yerleşimsel statülerini değiştirmeye karar vermişlerdir. İlk olarak Waldorf Astoria 2 kulesinden birini, “İkametgah otel olarak açmıştır (6). Çok katlı yerleşim alanlarının, merkezi iş bölgelerine yerleştirilmesinden sonra, orijinal ikametgah oteller, kendi geniş suitleriyle, komşuları olan geleneksel şehir içi otellerden ayrılmışlardır.

Güncel formu, 1982’ deki Boston’ un R.Carlton, New York’ un United Nations Plaza Boston’ un Four Seasons örneklerinde olduğu gibi lükslerin otelin yaklaşık 100 residential üniteden meydana gelmesidir. Condo ve otel kuleleri ile merkezi bir lobiye bağlanır.

Yatak odasında en büyük özellik, çoğu suit olan residential ünitelerin, mutfak bölümünde sahip olmasıdır. Condo bölümü ise dış müşterilerine ve özel günlerde de residential müşterilere hizmet verir.

3.2.1.6.2. Suit oteller

Suit otel konsepti satılmamış devre mülklerin suit olarak kiralanması dönemi olan 1970' lerin ekonomik durgunluğunda gelişimidir. Suit otelin ortaya çıkışı da tüm otel tipleri için geçerli sınıflar meydana gelmiştir. Yine de çok uzun yıllar, çoğu turistler küçük suitleri geniş tek odalara tercih etmişlerdir. Suit otellerin dünya çapındaki örneklerinden Chicago'daki Croydon sayılabilir. Özellikle hava limanı yakınındaki otel tiplerinde suitler çok kullanılmıştır. Palm Beach Havalimanı' ndaki Royce Otel Los Angeles Hava Limanı yakınındaki Marina Klüp de belli başlı örneklerdendir (6).

Sırt sırta yerleşimler suit otellerin tek bir banyo ünitesi ve havalandırma kontrolünün olması, mekanik maliyeti, diğer standart otellerle karşılaştırıldığında azaltmaktadır. Tipik suit net alanı 44 m² iken, normal bir yatak odasından(31.6 m²) % 40 daha fazladır (6).

Suit yatak odaları, tek kişilik bir odadan daha küçük olabilir. Bitişik bir yaşama - oturma yemek yeme mekanı olduğu için, yatak odası bölümüne herhangi bir dinlenme mobilyası konulmamıştır. Aynı şekilde yaşama bölümünde yatağa dönüşebilen kanepeler konulduğundan, genellikle yatak odasında birden fazla iki kişilik yatağa ihtiyaç olmamaktadır. Ancak banyo ve giyinme bölümü, suitlerde çift kişilik tek yataklı odalardan % 20 daha geniştir. Orta, yüksek ve lüks seviyedeki suit otellerin sahip olduğu mekanların alt standartları da çeşitli yaklaşımlarla belirlenir (Çizelge 3.3). Minimum suit ölçüleri, yatak odası bölümü için 3.8 x 4.9 m., oturma ve yemek bölümünün olduğu oda için ise 3.8 x 4.9 m. ' dır. Bu lüks suitler için düşünülürse, yatak odası min. 3.8 x 5.8 m., oturma- yemek bölümünün olduğu oda için ise 3.8 x 4.9 m. ' dır. Bu, lüks suitler için düşünülürse, yatak odası min. 3.8 x 5.5 m., oturma – yemek bölümünün olduğu oda ise 4.3 x 5.5 m. olmaktadır.

Her otel yatak odasında tanımlanabilen böylesi mekanlar, suit oteller için boyutsal değil, ama alansal olarak nerdeyse kişisel konut mekanlarına eşittir. Kullanıcı ihtiyaçlarının en iyi biçimde karşılanması temeline dayanan turizm konaklama tesisi planlaması, suit otelleri, maksimum mekan türünü, uygun olan minimum boyutta oluşturma amacına dayandırılmaktadır. Bu tip otele örnek olarak da Philadelphia' daki

Embassy Suitleri, New Orleans' daki Windsor Court örnek sayılabilir. Suit otellerin en önemli özelliği ise, kullanıcı tipine bağlı olarak çok sayıda farklı tipteki odayı kiraya sunabilmektedir.

Çizelge 3.3. Suit otellerde oda ve donatımlarına göre alan standartları (6)

MEKANLAR	ORTA STANDART	YÜKSEK STANDART	LÜKS STANDART
Oturma-Yemek Odası	18.6 m ²	20.4 m ²	24.1 m ²
Yatak Odası	16.2 m ²	19.5 m ²	20.9 m ²
Giriş-Giyinme Mekanı	2.3 m ²	2.8 m ²	3.2 m ²
Dolap Önü	0.9 m ²	1.4 m ²	1.9 m ²
Mutfak	1.9 m ²	5.1 m ²	8.4 m ²
Banyo	4.2 m ²	5.6 m ²	6.5 m ²
Toplam	44.1 m ²	54.8 m ²	65.0 m ²

3.2.1.6.3. Süper lüks oteller

Özellikle otel yerleşiminde lüks olma ve en iyi sınıf kavramı, tek ve kullanıma uygun yapılmış bir tasarım ile kusursuz bir kullanım sürecini ifade eder. Örneğin ABD' de Campton Palas gibi lüks otellerde alışveriş merkezi, tiyatro, eğlence merkezi bulunabilmektedir.

Özel bir gelişimi yaşamamış bu tip oteller, içine barındırdıkları farklı mekanlar sebebiyle, şehir yaşantısı ile doğru orantılı biçimde gündeme gelmişlerdir. Dekoratif özellikleri ile de farklılık gösterir.

Giriş lobileri, genellikle çok yoğun trafikten soyutlanmış küçük ancak dolu, yeterli mekanlardır.

Yatak odaları boyutlarında bu lükslüğe uyarken, Teksas' daki Remington' da net boyutlar 4.4 x 6.7 m. dir. Sadece boyutsal değil görsel, dekoratif yönden lükslük faktörünün de ele alındığı bu tip otellerde, zengin ve kullanışlı detaylar, modern ve ayrıntılı ekipmanlar, dekoratif kapılar en çok rastlanan örneklerdir (6).

3.2.1.6.4. Güncelleştirilmiş eski oteller

Günümüzde yeni bir otel konstrüksiyonunun oluşturulması aşamasından sonra, varılan

otellerin güncelleştirilmesi yada diğerk binaların otele dönüştürülerek restorasyonu, turizm enakstrisinin hıza uyan bir süreçtir. Yaşamın ancak restorasyonlarla devam edebilecek bir örnek için geçerli olduğu kadar, yenilenmesine ve yeni pazar oluşturulmasına ihtiyaç duyulan iyi bir otel de, kullanıcı kesimde oluşturulacak imaj açısından oldukça önemlidir.

Turizm sektörünün aşırı hareketliliği, yeni bir otelin yaklaşık altı yıl sonunda bir yenilenme ihtiyaı olduğunu göstermiştir. Yenilemenin bir otel binasının yeniden inşa edilmesinden çok farklı mekansal kabulleri içerdiği bellidir. Ancak normal olarak restorasyonun yada herhangi bir yenilenmenin (dekoratif, teknik, görsel,) ok daha ucuz ve etkili olduğu söylenbilir. Bu amaçla, varolan bir otel binası içinde mekan ilişkilerinin ve kullanıcı tatminlerinin gözlenebilmesi, yeni imaj ve anlam oluşturmada da olumlu sonuçlar verebilmektedir.

Belli planlama süreçlerini içeren restorasyon ve yenileştirme örneklerinde, yatak odası boyutları çok eski oteller üzerinde de uygulanmış olduğundan tamamıyla zengin bir grup oluşturur. İstanbul’ da Pera Palas Oteli’ nin de gncelleştirilmış otel olarak anılması mümkündür. New York’taki Grand Hyatt, İsviçre’ deki Pamada Renaissance, Chicago’ daki Sheraton O’Hare Terminal Oteli restorasyona uğramış ABD rneklerindendir (6).

3.2.1.6.5. Mega oteller

Bu tip otel, turizm pazarında hem giderilebilecek bir resort, hem bir toplantı merkezi, hem de yeni şeyler görmeyi amaçlayan kullanıcılar için olsa bile fırsatı ifade eden planlama anlayışının ürünüdür. Bu yüzden öncelikle otelin formu, turiste sunabileceği imkanların yoğunluğuyla bütünleşmiş olmalıdır. Sınırsız imkanların kolayca sunulduğu mega oteller, kullanıcısının nitelikleriyle de doğru orantılıdır. Artık dünya turizm endüstrisi, iş adamlarına, toplantı gruplarına, çocuklara, yetişkinlere, hatta golf ve tenis mekanlarına aynı anda hizmet verebilecek yerleşimleri oluşturacak aşamadır.

Kapasitesi 1000-15000 odaya varan mega oteller, en çok bilinen Florida’ daki örneklerinde olduğu gibi şehir dışına yerleşmişlerdir (6). Sadece konaklama

tesislerinin cazipliği değil, çevrenin göz alıcı olmasına örnek olarak Disneyland verilebilir. Genelde çocuklara yönelik yerleşimleri içeren Disneyland'ın oluşturulma amacı, aileleri ile gelen küçük yaştaki kullanıcı kesimi hayal ettikleri dünyada yaşamak olduğundan, tasarıma başka boyutlarda girebilmektedir. Bu tip oluşumlarda, yatak odalarının bir aile için tasarlanması, daha sessiz, gizlenmiş yatak kulelerinin planlanması, ardından da çok hareketli bir peyzajla desteklenmesi çözüm olabilir.

3.2.1.7. Yerleşim yeri özelliklerine göre

Turizm amaçlı yapılanmalarda en etkili faktör de yerleşim yerinin tanımının yapılabilmesidir. Yerleşim yeri özellikleri, planlama sürecinde de etkili sonuçlar doğuracaktır. Buna göre farklı yerleşim yerlerinde yapılanmaya gidebilecek otel tipleri;

1. Şehir içi oteller,
2. Banliyö otelleri ve moteller,
3. Resort oteller, olarak sıralanabilir.

3.2.1.7.1. Şehir içi oteller

Sonuç olarak şehir içi otelleri, ticari, politik, sosyal bir merkez ve şehrin konaklanacak güvenilir mekanlar bütünü olarak tanımlandığında, şehrsel yerleşim içinde yaşamın önemli bir parçası olduğu söylenebilir. Ancak şehir içinde turizm kapasitesini sağlayacak ekonomik bir strüktürün varlığı da önemlidir. Eğer böyle bir ekonomik strüktür varsa, ilgi çekici yada komplike oluşumlar, şehrsel sistem içinde ek bir gücü ifade edecektir. Oluşan bu farklılık da şehrsel dizaynın bir objesi olan otelin sosyal önemini göstermektedir (2).

Avrupa'daki şehir içi otel anlayışı, orta gelir grubuna turizm imkanı sağlayan nitelikte küçük kapasitede olmasına karşın, Amerika'da bu ihtiyaç banliyö oteller ve motellerle karşılanmaktadır. Şehrsel sistemle birlikte düşünüldüğünde kapasitesi ne olursa olsun, bir şehir içi otelin o sistemin bir elamanı haline gelebilmesi oldukça önemlidir. Potansiyel açıdan şehir, kompleks bir kullanıcı kesimin gücünü ifadeden bir semboldür (2). Bu sembolün oluşturduğu anlam, prestijini silüetinden, her yapay yada doğal bitişlerinden alır. Dolayısıyla şehir içi otelleri de şehrin karakterini ve niteliğini

belirleyen bir simge olmaya adaydır (6). Şehri olağanüstü büyük yapay bir obje olarak tanımlayan bir başka yaklaşımda ise bu tip bir oteli, komplike bir strüktürün sınırlı, ancak bütünleyen bir parçası olarak tanımlamak doğru olacaktır (2).

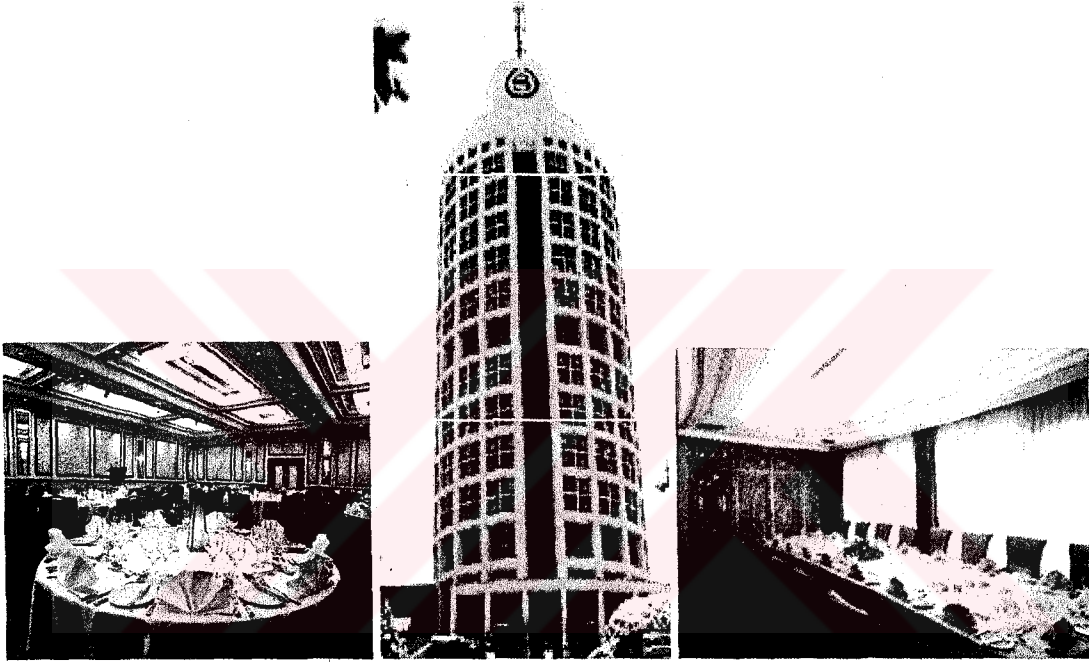
Şehir içi otellerinin, şehir yoğunluğuyla etkileşim içinde olan bu mekanlar bütünü içerdiği ortadadır. Bu yüzden giriş lobileri, çarpıcı, şehir kalabalığının aksine sürekli etkileyici niteliklerde olmalıdır. Dolayısıyla düşey sirkülasyon araçlarının sayısı artırılmalı, kullanıcı yoğunluğuna ve mekansal sürekliliğe izin verilmelidir. Ayrıca kapasite artışı, bina yüksekliğini artırmakla ve daha kompleks kütlelere kaynak oluşturmaktadır.

Şehir içi otellerinde lobinin önemli bir mekan oluşu, banliyö otellerinden % 30-40 daha geniş olması da etkindir. Restoran ve diğer halka açık mekanlar da resort otellerinkinden % 10, kongre amaçlı otellerden de % 20 daha küçüktür (6).

Şehir içi otellerinde yatak odası boyutları, oda kullanıcı sayısı ve kullanım süresi benzer olduğundan, banliyö otelleri ile eşittir. Daha geniş odaların, önemli rekabetsel avantajlar getirdiğine inanan otel sahibi ve işletmecilerin tercihlerine göre % 10 oranda değişebilen net oda boyutları, şehir içi otellerinde 3.8 x 5.5 m. olarak tanımlanmıştır. Ancak mekanı boyutsal olarak tanımlamanın yanında, görsel yönden de zenginleştirmek mümkündür. Dolayısıyla, odanın standart boyutlarındaki bir değişiklik yerine ışık, renk gibi dekoratif niteliklerle değişim, çoğu zaman daha pratik çözümler olarak ele alınmaktadır.

Türkiye’ deki şehir içi otellerine örnek olarak verilebilecek yapılardan biri Sheraton Ankara Oteli’ dir. 11 Haziran 1991’ de kullanıma açılan bu otel, kentin çoğu kemsinden görülebilen 24 katlı silindirik yatak katı kulesiyle, sadeliğiyle kent içinde bir referans noktası oluşturmaktadır. Bu otel, Karum alışveriş merkezi ile arka plandaki 4 katlı apartmanlar arasındadır. 311 odalı yatak kulesi ile 392 dükkan ve 72 ofisli Karum, törensel merdivenlerle birbirine bağlanmıştır. 119.50 m. yüksekliğindeki yatak kulesinin bağlı olduğu otel binası, girişlerin davetkarlığıyla şeffaflığını ifade etmektedir. Bu otel, cephesindeki malzeme ve renk seçimi ile modernliği temsil ederken, dekorasyondaki oryantallikle de bir karmaşa oluşturmaktadır. Yatak

katlarından, ortada servis çekirdeği olmak üzere, son dördü Sheraton Towers olarak ayrılmıştır. Bu katlarda ise toplam 16 suit ve özel 48 towers odası bulunmaktadır. Odaların tümü havalandırılmalı, mesaj uyarıcı, TV ve mini barlıdır. Otelin Podium kısmında ise restoranlar, toplantı salonları, spor aktiviteleri, servisler ve dükkanlar bulunur. Taban alanı 5650 m² olan otel, 1988-1991 yılları arasında Von Gerkan, Wolking Marg ve grubu (GMP) tarafından tasarlanmıştır (2) (Resim 3.7).



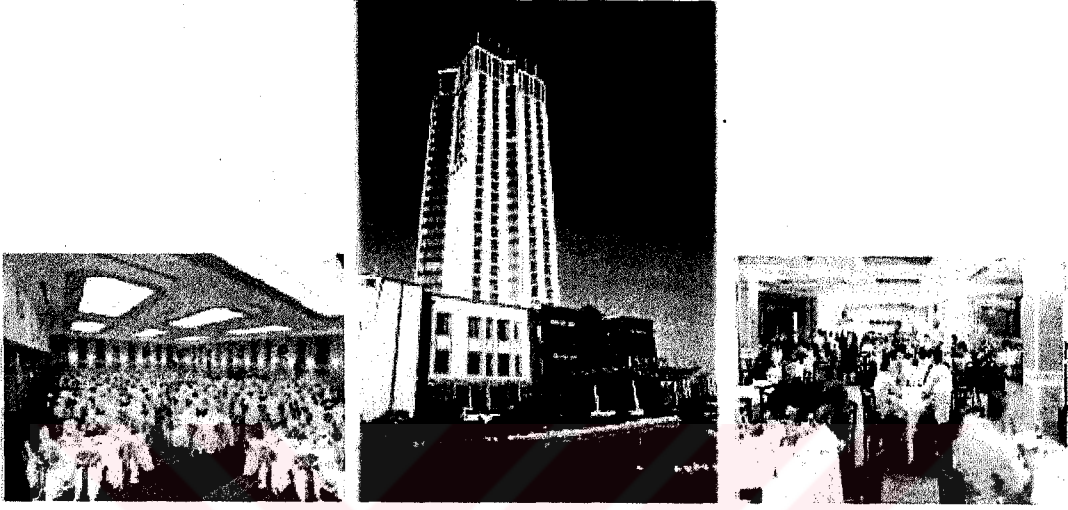
Resim 3.7. Ankara Sheraton Otel (20)

Bir başka şehir içi oteli örneği ise, İstanbul' daki Ramada Otel'i dir. 1920' lerin Harikzadegan Apartmanları (daha sonrada Türk Hava Kurumu Apartmanları olarak isimlendirilmiştir). 1980' lerin beş yıldızlı otelleri halini almıştır. İç sokaklar ve avlular, oteli değişik ve sempatik kılan önemli mimari etkenler olarak belirlenmektedir. Dört binayı birbirine bağlayan yollar ve avluları örten cam çatılar, dünü ve bugünü bağdaştırmanın olumlu işaretleridir (2) (Resim 3.8).

3.2.1.7.2. Banliyö otelleri ve moteller

17. yüzyıl kervansarayları, 18. yüzyıl İngiliz kır otelleri ve 1950' lerin Holiday Inn Motelleri, bugünkü banliyö otellerinin ve motellerinin kaynağı olmuştur. Günümüzün yoğun yaşam koşulları kullanıcıların ana ulaşım arterlerinden biri gecelik dinlenme

için uzaklaşmalarının pek de doğru olmadığını göstermektedir. Bu amaçla gelişmiş bu tip konaklama türleri, banliyö otelleri, havalimanı otelleri, yol kenarı küçük otelleri, moteller ve kır otelleri şeklinde gruplanabilmektedir.



Resim 3.8. İstanbul Ramada Otel (21)

Son yirmi yıla kadar banliyöler, otellerden daha küçük olan motellerin inşa edildiği yerleşimlerdi. Ancak şehirde bir yandan artan suç, kira bedeli ve arsa maliyetleri diğer yandan şehir dışında da, ticari imkanların oluşması, bu eğilimin değişmesine sebep olmuştur

Havalimanı otellerine örnek olarak, Los Angeles’ deki Holiday Inn C. Plaza, Atlanta’ daki Ramada Renaissance, Chicago’ daki Hyatt Regency O’Hare sayılabilir. Önceleri hava limanı otelleri, sadece hava yolları terminaline yakın bir motel olarak algılanırken, büyük banliyö gelişimlerinin havayolu terminallerine doğru yönelmesi, daha etkili ve az yoğun atmosferli, şehir içi otellerinde sınırlanmış bazı değişik imkanları da kullanıcıya sunabilen bir tür olmuştur (6).

Yol kenarı küçük kasaba otelleri ve moteller, I.Dünya Savaşın’ dan sonra, seyahat halindeki turistlerin duraklama isteği ve bağımsız kamp yerlerine ihtiyaç duymaları sonucu doğmuştur. Daha sonra bu bağımsız kamp yerleri piknik ve su imkanlarıyla zenginleştirilmiştir. 1926’ larda ilk kez bir California’ lı tarafından “motel” ismi verilen 100 oda kapasiteli bir yerleşim gerçekleşmiştir. Bu tip için en önemli gelişim, 1952’ deki Hotel Inn zincirinin motel örnekleridir.

Bir yandan banliyö kavramından şehir kavramına doğru gelişme gösteren bir yerleşim, diğer yandan restoranlarla, oyun odalarıyla, sağlık imkanlarıyla desteklenen ulaşım amaçlı otel yada motel, daha lüks bir mekanlar sistemini gerekli kılmıştır.

Çok kapsamlı havalimanı otellerinde, restoran, kafe ve diğer destek oluşturan mekanlar, şehir içi otellerinde eş, toplantı ve fonksiyonel mekanlar % 22, lobi ve sirkülasyon mekanları % 2 azdır. Motellerde ve küçük kasaba otellerindeki lobi ve sirkülasyon alanları ise banliyö ve hava limanı otellerindekinden % 50 daha azdır (6).

Yatak odası boyutları, hem hava limanı otellerinde hem de banliyö otellerinde standart boyut olan 3.8 x 5.5 m.' dir. Yine de Holiday Inn tarafından oluşturulan 3.7 x4.9' lık odaların, daha sonra 3.7 x 5.5 m.' ye çıkartılması, motel enstitüsünde farklı seçeneklerin oluşmasına etken olmuştur.

3.2.1.7.3. Resort oteller

Eski Yunan ve Roma döneminin banyo ve kaplıca soyundan gelen resort yerleşimler, ilk kez Roma İmparatorluğu' n da yayılmıştır. Çevresel faktörlere göre Fiji ve Majorca' daki gibi az katlı yada Rio de Janerio ve Honolulu' daki gibi yüksek kuleler haline gelmiştir. 20. yüzyılın başlarında doğal güzelliklerin farklı noktalardan farklı hazlar vereceği gerçeği, kullanıcıları her iki türdeki resort yerleşimlere doğru daha da yöneltmiştir. Ardından gelişmenin temelini oluşturan çok katlı resotların bulunduğu Cancun, Ixtapa ve Meksika gibi yerlerde çok amaçlı resotlar gelişmiştir. Bu gün var olan resotları sınıflandırmak gerekirse, sahil resotları, spor ve sağlık resotları., kaplıca resotları, tatil köyleri ve devre mülkler şeklinde sıralayabiliriz.

Özellikle hafta sonu tatilcileri için şehir yakınlarında oluşturulan bu otel tipleri, doğal güzelliklerin, bir gölün yada denizin kıyısında oluşturulabildiği gibi, iç ve dış havuzlarla zenginleştirilen sağlık klüplerini de içerebilmektedir.

İş seyahati kapsamındaki kullanıcı kesimi için bir resot otelde rahatlatıcı bir atmosferle karşılaşmak, böyle sakın bir ortamda grup çalışmalarında yer almak, çok daha olumlu sonuçlar vermektedir. Ayrıca aileler için de bu tip konaklamalarda her türlü spor imkanı söz konusu olmaktadır.

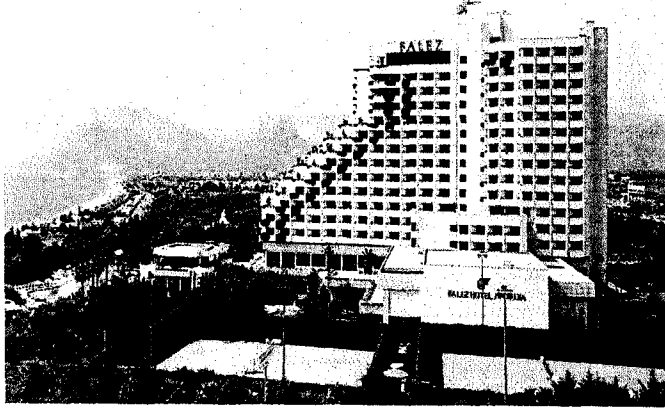
Uluslar arası standartlarda 500 oda kapasitesi olan resotlar, yüzme havuzları, enteresan peyzaj ve park düzenlemeleri içermektedir. Bu tip resot yerleşimlerin tasarımında amaç, var olan manzaralardan yararlanmak, ancak doğal yapıyı da baskın gelecek bir karardan sakınmaktır. Doğal ve geleneksel güzelliklerin dışında resotlar, lüks olma kavramını da vurgulamaktadır. Sonuçta lobiler, banliyö ve terminal otellerinkinden % 30 daha geniştir.

Resort otellerinde kalış süresi ve kullanıcı sayısı, şehir içi otellerinden mevsimsel de olsa fazlalık gösterildiğinden yatak odasında da boyutsal bir genişleme vardır. Örneğin; Orlando, Florida gibi resort yerleşimlerin yaygın olduğu yerlerde yatak odası net boyutu 5.5 m' den 6.4 m.' ye çıkarılmıştır. Daha fazla giyecek değişimi ve sportif alet sebebiyle dolap içi ayrılmış dişler, en az 1.4 m uzunluğunda olmaktadır (6).

Sahil resotlarına Türkiye' den en güncel örnek ise Antalya' daki Falez Otel' dir. Antalya'nın batısındaki bu resort otel, yatayla gelişen alçak bir servis kitlesi ve onunla bütünleşen bir yatak katı bloğunu içermektedir. Yatak katları bloğu, her katın bir alttakinin üzerinde geriye doğru çekilmesiyle basamaklı bir görünüme sahiptir. Mimar Yüksel Erdemir, bu kitlesel basamaklandırmanın arka taraftaki odalara da deniz görme olanağı verdiğini ve gerideki dağ dizisiyle bir silüet uyumu oluşturduğunu öne sürmektedir. Yaklaşık 700 yataklı Falez Otel' in zemin katında lobi, bar, balo salonu, kongre turizmi için toplantı ve seminer salonu, dükkanlar yer almaktadır. Alt zemin katta ise iki tip restoran, kahvaltı salonu, restoranlara hizmet veren bar, kapalı yüzme havuzu ve jakuzi bulunmaktadır. Dokuzuncu katta ise iş adamlarının özel toplantılarında kullanılan Vip lobisi, oturma alanları ve mutfakçık yer almaktadır. Onüçüncü katta ise gece kulübü ve lokanta bulunmaktadır (2) (Resim 3.9).

Side Titreyen Göl Turizm Merkezi' ndeki, Culub Aldina yerleşimi, 1972' de uluslar arası proje yarışmasında belirlenmiş bir başka resort örneğidir. Geleneksel konaklama tesislerimiz olan kervansaraylar modelinin çağdaş yorumu, bu örnekle ilke kabul edilmiştir. Yerleşimde arazi, fonksiyonel olarak geceleme, dinlenme ,eğlence , spor servisleri gibi bölgelere ayrılmıştır. Geceleme üniteleri 30 odadan oluşmuş olup, her bir ünite, kervansaray niteliğinde iç avlu çözülmüştür. Tüm kervansaraylar da kare

bir avlu etrafında toplanmıştır. Teknolojik gelişimlerin sağlandığı çağdaş olanaklar, kervansarayın geleneksel görüntüsü altında sunulmuş bir örnektir.

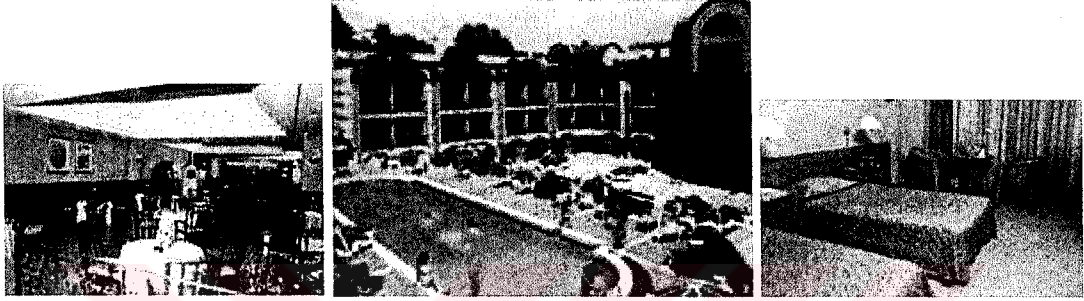


Resim 3.9. Antalya Falez Oteli (22)

Son yıllarda bu resort gelişimler, belli bir talebi ifade etmektedir. Hatta bu talep gerek yöresel nitelikleri yansıtmak amacıyla, geleneksel bir bakım faktörü açısından belli bir standartlaşmaya gidilmesini zorunlu kılacak boyuttadır. Hedef kitlenin daha belirginleştirilmesi ve bugünkü artan talebin bilinçli değerlendirilmesi, turizm yatırımları açısından daha olumlu sonuçlar verecektir (2) (Resim 3.10).

Eski bir kaplıcanın restore edilmesi sonucu güncellik kazan Bursa' daki Kervansaray-Termal oteli 1988' de kullanıma açılan Türkiye' deki sağlık amaçlı resort otel örneklerindendir. Bu sağlık amaçlı otel kompleksinin inşaat alanı 20 000 m²' dir. 422 yatak kapasitesinin 198' i normal, 13' ü suit odadır. Asırlarca yapılan eklemelerle özgün halini yitirmiş bu eski kaplıca ile yeni yapının formu arasında zengin bir iç mekan söz konusudur. Geleneksel çizgileri ile çağdaşlığı koruyan ve tarihselliğe bir de

eğilim gösteren konseptte sahiptir. Malzeme farklılıkları da tüm bu zenginliklere ek oluşturmuştur. Bu yolda tasarımını Şaziment, Neşet, Emre Arolat' ın üstendiği bu sağlık amaçlı otel, Türkiye' de en önemli sağlık turizmine sahip Bursa' nın önemli bir kaynağı da olmuştur. Buna paralel olarak, turizm genelinde son yıllarda oluşumu hızlanan sağlık amaçlı resotlardaki yeni yapılanmalar için, belli çevresel değerlendirmelerin yapılması daha da önem kazanmaktadır (2) (Resim 3.10).



Resim 3.10. Bursa Kervansaray Termal Otel (23)

Otel gelişiminde, yeniliklere en açık ve atılgan olan tatil köyleri ise, resoret tipleri arasında en kolay ideal atmosferi oluşturan türdür. Az katlı tatil köyü yaklaşımı, kültürel ve doğal çevreye diğer resortlardan daha saygılıdır. Buna örnek “Lykia-Faralya” Fethiye’ deki Robinson Club’ ın işletmeciliğini yaptığı, toplam 2000 yatak kapasiteli bir tatil köyüdür.

1992’ de bünyesine eklenen “Çocuk Cenneti” çevre düzenlemesi ve işlevsel dağılımı ile Disneyland’ i andırmaktadır. Mimar Tuncay Çavdar’ ın tasarımını gerçekleştirdiği 23 000 m²’ lik tatil köyü, tropik atmosfer etkisiyle yeni bir turizm anlayışına kaynak oluşturmuştur. Mimar Turgut Cansever’ in tasarımı ile ortaya çıkan Bodrum ‘ un kuzeyinde , mandayla Koyu’ ndaki Demir Tatil Sitesi ise, villa tiplerinden oluşur. Bu tatil sitesi ise turistik yapılarda malzeme çeşitliliğinin yoğun karmaşasını gösterir (2) (Şekil 3.11).

Yatak odalarındaki genişleme, resort tiplerinde de söz konusudur. A.B.D’ de en çok rastlanılan oda net ölçüleri 4.9 x 6.7 m.’ dir (12). Ancak son yıllarda özellikle güney sahillerindeki tatil köylerinin kullanım sürecinde bakım problemleri ortaya

çıkılmaktadır. Malzeme çeşitliliğinin kimi zaman detayların iyi çözümlenmesi sonucu problem kaynağı oluşu, daha dikkatli yapımları gündeme getirmektedir.



Şekil 3.11. Lykia-Faralya (24)

Bu sınıflandırmalar dışında son yıllarda gelişim gösteren kış turizmi, kampçılık, doğacılık, gençlere yönelik macera amaçlı turizm faaliyetleri de otel tiplerinin artışına etken olarak gösterilebilir (2).

3.2.2. Otel yatak odası tipleri

Yatak katı plan tiplerinin seçilmesinden sonra, yatak odası programlarının mimari konsepte uyulması için şekil değişikliklerine ihtiyaç olacaktır. Otelin kapasitesine uygun oda sayısı ve yatak katı tiplerinin belirlenmesi, her yatak katı için aynı yada farklı odalar setinin oluşmasına da sebep olur. Bu odalar setinin % kaçının hangi tip yatak odasından oluştuğunu belirlenmesiyle, otelin yatak katlarıyla ilgili değişebilir kararlarının büyük bir kısmı verilmiş olur (Resim 3.12).

Odalar setinin oluşmasında belli endişeler vardır. Bunlardan ilki yatak katları kütlelerinin kaynak oluşturduğu mimari formudur. Yani yatak katı plan tipine karar verdiğinde, yatak odalarının kimi yerde farklı form yada boyutta olabileceği ortaya çıkmaktadır. Bu yatak odalarının niteliksel tiplerden farklı, tamamıyla ilk yatak katı plan yönetiminin ihtiyaç programlarından ortaya çıkan tahmini oda sayısı, bize her katta kullanılabilecek oda oluşumunda ve bitişik odaların belirlenmesiyle yardımcı olacaktır (Resim 3.13).



Resim 3.12. Esenboğa Airport Hotel (25)

İlk dizayn evrelerinde, makro ölçekten mikro ölçeğe kadar devam eden bir analiz çalışması, yatak odası sayısının ortaya çıkardığı uzaysal boşluğu denebilir kılmaktadır. Ayrıca bu yolla oluşturulan yatak odası setleri, analiz edebilir ve tekrarlanan yatak odası bloklarının detayları her an göz önündedir.



Resim 3.13. Ankara Sheraton standart yatak odaları (20)

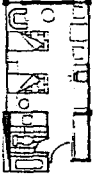
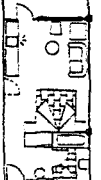
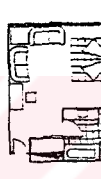
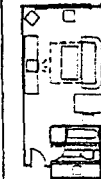
Bu doğrultuda yatak odası mekanının eylemsel tanımı da yapılmış olacaktır. Kişisel oluşlarıyla daha da önem kazanan tipik otel yatak odalarında ve suitlerde, mekansal açıdan olduğu kadar, iç dizayn açısından da çok büyük problemler söz konusudur. Çoğu işletmeci için otelin yatak katı dışındaki diğer mekanlarda ilgili değeri ne ise, yatak odasında bu, daha da fazladır (6).

“Kiralanabilir mekansal birim” kavramının oluşmasıyla, tüm dikkatlerin yatak odası tasarımına yönelmesi, çok yerindedir. Ancak en küçük birimin bile, içinde bulunduğu yatak katı palan tipi’nden etkilendiği unutulmamalıdır. Dolayısıyla en etkili çözümler, seçilen plan şemaları üzerinde alt mekanların ekonomik ve kullanışlı yerleştirilme şeklinde sağlanabilmektedir.

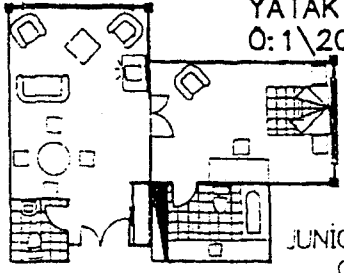
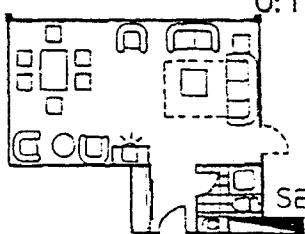
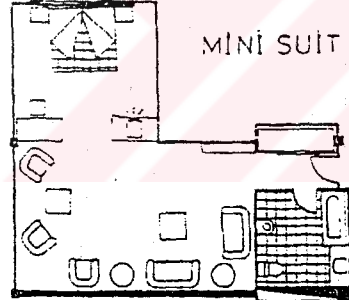
“Kiralanabilir mekansal birimi”, özellikle sınırları çizilmiş mekan sistemi içinde, boyutuyla kendine yetebilen birimdir. Oda ise, ayrı olarak kiraya verilen yada verilmeyen (ıslak hacme sahip değilse) bireysel bir mekandır. Oda eğer kiraya verilmeyen nitelikte ise bir başka kiralanabilir mekana eklenerek, suit oluşumu ortaya çıkarılır (Şekil 3.26).

Otelcilik tarihinde, 1829’ daki Boston Tremont House’ a kadar kişisel yatak odası kavramı yoktu. İlk kez kiralanabilir mekansal birimi kavramının ortaya çıkışı, o günlerde gelişmeye başlayan yeni endüstri de yatak odası tiplerinin standart oluşturmaya katkıda bulunmuştur. 19. yüzyılın daha sonraki dönemlerinde elektrik sistemi, ses düzeni, telefon, asansör, merkezi ısıtma ve su sistemi gibi yenilikleriyle Buffalo’daki Hotel Statler’ in çok konforlu otel yaşam, özel banyoya sahip otel odalarını sunmuştur (6). Temizlenen çamaşırların odaya ulaştırılması ve kirli çamaşırların toplanmasını sağlayan “servidor” lar, banyoların sırt sırta yerleştirilmesi, Statler’ in diğer dizayn yenilikleridir. Daha sonara ki yıllarda odaların farklı açlarla kullanılabileceği fikri, bugünkü suit oluşumların kaynağını meydana getirmiştir. Günümüzde, kiralanabilir mekansal birimi ve oda kavramının bütünleşik kullanılmasını ifade eden suit oda boyutları ve içerdiği ekipman listesine göre dört tipte ele alınabilir.

1. Mini Suit,
2. Junior Suit,
3. Senior Suit,
4. Extra Suit (Şekil 3.27).

 1.TIP YATAK ODASI 0:1/200 DAYS INN PLAZA TWIN ODA	 2.TIP YATAK ODASI 0:1/200 SHERATON OTEL, PALM SPRINGS KRAL ODA
ALT MEKANLAR:(M) YATMA BÖLÜMÜ: 5.3X3.9 GİRİS BÖLÜMÜ: 2.1X2.2 İSLAK HACİM: 2.7X1.8 EKİPMANLAR: Twin yatağı: 1.00x2 Komodini: 0.50x0.50 Tuvalet: Masası: 0.40x1.00 Çalışma: Masası: 0.70x0.70 Minibar-TV: 0.40x2.8 Dolap: 0.50x2.20 Küveti: 1.80x0.80, Klozet, Lavabo.	ALT MEKANLAR:(M) YATMA BÖLÜMÜ: 5.4X2.7 GİRİS BÖLÜMÜ: 2.4X2.7 İSLAK HACİM: 2.7X1.8 EKİPMANLAR: Kral yatağı: 2x2 Komodini: 0.40x0.40 Tuvalet: Masası: 1.20x0.40 Çalışma: Masası: 0.80x0.80 Minibar-TV: 0.40x2.8 Dolap: 1.2x0.40 Küveti: 1.80x0.80, Klozet, Lavabo.
 3.TIP YATAK ODASI 0:1/200 HOLIDAY INN, CA STÜDYO KRAL ODA	 4.TIP YATAK ODASI 0:1/200 FOUR SEASONS, MONTREAL LÜKS ODA
ALT MEKANLAR:(M) YATMA BÖLÜMÜ: 6.1X3.9 GİRİS BÖLÜMÜ: 1.7X3.2 İSLAK HACİM: 2.3X2.4 EKİPMANLAR: Kral yatağı: 2x2 Komodini: 0.50x0.50 Çalışma: Masası: 0.70x0.70 Minibar-TV: 0.40x2.8 Dolap: 0.50x0.50 Küveti: 1.80x0.80, Klozet, Setüstü Lavabo: 2.2x0.40	ALT MEKANLAR:(M) YATMA BÖLÜMÜ: 4.1X5.2 GİRİS BÖLÜMÜ: 2.6X2.4 İSLAK HACİM: 2.5X2.4 EKİPMANLAR: İki kişilik yatağı: 1.5x2 2 Adet kanepa Çalışma: Masası: 0.70x0.70 Dolap: 1.8x0.40 Küveti: 1.8x0.80, Klozet, Bide, Set Üstü Lavabo: 0.40x1.6
 5.TIP YATAK ODASI 0:1/200 SHERATON GRAND, WASHINGTON LÜKS KRAL ODA	 6.TIP YATAK ODASI 0:1/200 HOLIDAY INN STÜDYO ODA
ALT MEKANLAR:(M) YATMA BÖLÜMÜ: 4.2X5.5 GİRİS BÖLÜMÜ: 2.1X2.2 İSLAK HACİM: 2.1X2.5 EKİPMANLAR: Kral yatağı: 2x2 Çiçek Kanepesi Komodini: 0.50x0.50 Tuvalet: Masası: 0.40x1.00 Çalışma: Masası: 0.70x0.70 Minibar-TV: 0.40x2.8 Dolap: 0.40x2.4 Küveti, Klozet, Lavabo, Çekmece	ALT MEKANLAR:(M) STÜDYO BÖLÜMÜ: 3.6X5.2 GİRİS BÖLÜMÜ: 1.6X2 İSLAK HACİM: 2X2.3 EKİPMANLAR: Yatak bir 3'lü Kanepesi Çalışma: Masası: 0.80x0.80 Minibar-TV: 0.40x2.8 Dolap: 1.2x0.40 Küveti: 1.80x0.80, Klozet, Lavabo.

Şekil 3.26. Yatak odası normal tip örnekleri (6)

 1.TIP SÜİT YATAK ODASI 0:1\200 JUNİOR SÜİT ODA	 2.TIP SÜİT YATAK ODASI 0:1\200 SENIOR SÜİT ODA
ALT MEKANLAR: (M) YATMA BÖLÜMÜ: 5.25X3.75 GİRİŞ: 2.70X1.50, İH: 2.40X3.00 OTURMA BÖLÜMÜ: 4.5X5.25 EKİPMANLAR: İki kişilik yatak, oturma grubu. Komodin: 0.50x0.50 Tuvalel Masası: 0.40x1.00 Çalışma Masası: 0.70x0.70 Minibcr-TV: 0.40x2.8 Dolap: 0.50x2.20 Küvet: 1.30x0.30, Klozet, Lavabo.	ALT MEKANLAR: (M) STÜDYO BÖLÜMÜ: 8X5 GİRİŞ BÖLÜMÜ: 2X2.6 İSLAK HACİM: 2.5X2.6 EKİPMANLAR: Yatak olur kanepc, 6 kişilik yemek masası. Minibcr: 0.40x0.40 Dolap: 0.40x2.60 Duş: 0.30x0.80, Klozet, Lavabo.
 3.TIP SÜİT YATAK ODASI 0:1\200 MINİ SÜİT ODA	ALT MEKANLAR: (M) YATMA BÖLÜMÜ: 4.35X4.40 GİRİŞ: 2.10X2.90, İH: 3X3.60 OTURMA BÖLÜMÜ: 7.25X5 EKİPMANLAR: Kral yatak: 2x2 Komodin: 0.50x0.50 Çalışma Masası: 0.70x0.70 Minibcr-TV: 0.40x2.8 Dolap: 0.50x0.50 Küvet: 1.80x0.80, Klozet, Setüstü Lavabo: 2.2x0.40

Şekil 3.27. Yatak odası suit tip örnekleri (6)

Yatak odası aks sistemlerinin, halka açık mekanlarla uygunlaştırılması, son yıllarda daha kapsamlı otel organizasyonlarının ortaya çıkışıyla daha da zorunluluk halini almıştır. Bu da yatak odalarının boyutlarında değişikliklere sebep olmuştur. Örneğin; 1950' lerde Holiday Inn zincirinde kullanılan 3,7 m.' lik aks boyu, bugün 3,6 m.' dir.

Yatak odası, kiralanabilir, kişiye özel en küçük mekan olarak göz önüne alındığından, kullanıcının istek ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte, diğer mekan tasarımlarından daha da merkezidir. Kullanıcının beğeni seviyesinin yükselmiş olması,

böylesi özel mekanlarda detayların daha da önemli olmasını gerekli kılmaktadır. Yatak odalarının kullanıcıya hitap eder düzeyde olması, yanında, maliyet açısından da tüm otellerde kullanıcıya sunulacak yatak odası tip sayısının sınırlanması gerekir. Bu aşamada tasarımcıların, hedef kitleyi iyi tanımlayarak spesifik ihtiyaçlarını belirlemeleri, kullanıcının umduğunu bulabilmesi için yararlıdır. Her otel tipinin değişik nitelikte kullanıcıları cezbetme amacı, kendi yapılanmalarında da farklılıkları ortaya çıkaracaktır.

Örneğin; kısa süreli iş seyahatlerinde kullanıcının ihtiyacı, tek kişilik odadır. Kongre amaçlı otellerde ise talep 2 kişilik odadır (6). Bu amaçla otel müşterisinin sınıflaması ve talep edilen otel tipleri Çizelge 3.4’ deki gibi sıralanabilir.

Çizelge 3.4. Oda tip ve donanımlarının kullanıcı niteliklerine göre değişimi (6).

	Kullanıcı Karakterleri	Seyahat Amacı	Oda tip ve Donatıları
İş Seyahatinde Olanlar			
Gurup Kullanıcılar	Yüksek gelir gurubu %75 erkek, %25 kadın 2-4 gecelik kalış	Kongre, toplantı, satış ve pazarlama mitingleri, mesleki gruplamalar	Kral dairesi, iki kişilik iki yataklı oda; giyinme bölümü banyo; çalışma bölümü oturma mekanı
Bireysel Kullanıcılar	Yüksek gelir grubu %85 erkek, %15 kadın 1-2 gecelik kalış	Şirket ilişkileri, satışlar, kongre ve toplantılar	Kral dairesi; duşlu standart banyo; çalışma bölümü oturma mekanı.
Tatildekiler			
Aileler	Orta gelir gurubu 1-4 gecelik kalış	Aile seyahatleri, spor, dinlenme	İki kişilik iki yataklı, kral sofra, ilave yatak; ayrılmış banyo; TV ilaveli oturma bölümü
Çiftler	Orta gelir gurubu 1-7 gecelik kalış	Hafta sonu seyahati, tur, kulüp gezileri, alışveriş, spor, sosyal faaliyetler	Kral dairesi, iki kişilik iki yataklı, ayrılmış banyo; çalışma bölümü
Tek Kişi	Orta gelir grubu genç profesyoneller	Turlar, klüpler, sosyal faaliyetler, alışveriş, macera	Tek kişilik yataklı oda; standart banyo; çalışma bölümü

Böylesi kullanıcı tatmininin farklılaştığı ve ürünün pazarının genişlediği bir ortamda, yatak odası düzenlemelerinin çok değişmesi de olağandır. Kimi zaman odalar, yatak tipleriyle yada oda strüktür akslarının sayısı ile isimlendirilir. Farklı yatak odalarının iç dizaynlarında en çok kullanılan yatak boyutları da sınıflandırılabilir (6) (Çizelge 3.5).

Çizelge 3.5. Yatak odası ve yatak tipleri (6).

Yatak Odası Tipi	Tanımlar	Yatak Boyutları(m)	Yatak Odası Tipi	Tamınlar	Yatak Boyutları(m)
Twin Yataklı Oda	2 adet tek kişilik yatak	1 x 2	Stüdyo Çift Kişilik Oda	1 adet iki kişilik yatak	1,35 x 2 ilave yatak
*Duble Yataklı Oda	2 adet iki kişilik yatak	1,35 x 2	Stüdyolu Queen Oda	1 adet iki kişilik kraliçe yatak	1,5 x 2 ilave yatak
*Queen Yataklı Oda	1 adet iki kişilik kraliçe yatak	1,5 x 2	*Stüdyolu King Oda	1 adet iki kişilik kral yatak	2 x 2 ilave yatak
*King Oda	1 adet iki kişilik kral yatak	2 x 2	*Lüks Oda	1 adet iki kişilik yatak	1,35 x 2 Genişletilmiş oturma bölümü
California Tipi King Oda	1 adet iki kişilik kral yatağı	1,8 x 2	*Lüks Kral Dairesi	1 adet iki kişilik kral yatak	2 x 2 Genişletilmiş oturma bölümü
Double Queen Yataklı Oda	2 adet iki kişilik kraliçe yatak	1,5 x 2	*Oturma Odası	1 adet kanepe olabilen kral yatak	2 x 2 Genişletilmiş oturma çalışma bölümü

(* ile işaretlenmiş olanlar ABD' de en yaygın kullanılanlar olarak belirlenmiştir.)

Tüm bu farklı mekanların ortaya çıkışı, kullanıcıdan gelen taleple yönlenebilmektedir. Otel tiplerinin her geçen gün artması ile yatak odası tip sayısının artışı da aynı değişken talepleri ifade etmektedir. En çok rastlanan otel tiplerinin, sahip olduğu yatak odası sayısının belirlenmesi de talep yönü açısından önemlidir.

Gelen talepler karşısında otelin yatak kapasitesi zamanla daha kesin olarak belirlenebilmektedir. Kapasite otel içindeki yapıyı da direkt olarak ilgilendirmektedir. Talebin yanı sıra otelin kendi iç yapısının da belli bir talebi karşılaması zorunludur. Talebin bu oranın üstüne çıkması durumunda hizmette aksamalar meydana gelecektir.

Otel kapasitesine ve kullanıcıya bağlı olarak yatak odası tip sayısının değişmesi olağandır. Ancak oda tip sayısının belli sınırlar içinde tutulması, yatırımcılar açısından da oldukça dikkat edilen bir konudur. Otel kullanım amacına yönelik bir dağılımda yatak odası tiplerindeki yoğunluğu göstermektedir (Çizelge 3.6).

Çizelge 3.6. En yaygın otel türlerinde yatak odası tiplerinin yüzde olarak değerlendirilişi (6).

Otel Tipleri	İki Kişilik İki Yataklı Oda	Kral dairesi	Stüdyolu Kral Dairesi	İlave Yatak İçin Oturma Odası
Süper Lüks Oteller	% 20	% 70	-----	% 10
Resort Oteller	% 20	% 70	% 5	% 5
Mega Oteller	% 55	% 35	% 5	% 5
Casino Oteller	% 40	% 50	-----	% 10
Toplantı Amaçlı Oteller	% 55	% 35	% 5	% 5
Kongre Amaçlı Oteller	% 40	% 40	% 15	% 5
Suit Oteller	% 10	% 90	-----	% 100

Oda kiraya verilebilir en küçük birim. birleşiminin oluşturduğu suit yatak odaları ise, içerdiği mekanların büyüklük ve tanımları açısından kendi başına bir yatak odası tipidir. Otel tasarımının da amaç, farklı nitelikte mekanlar yaratmak olduğundan, her kat için oluşturulacak odalar seti içinde suitlerde bulunmalıdır. Basitçe suit oda tanımı; bir yada daha fazla yatma mekanına bağlanan yaşama mekanlarıdır, şeklinde yapılmaktadır. (6). Daha geniş otellerde suit hiyerarşisi bir yatma dışı olan tek yaşama mekanlarından başlayıp, olası 6 bitişik odayı, çok yönlü yaşama mekanlarına kadar devam eder ki, bu hiyerarşi için de suit olmayan yatak odaları, yemek ve toplantı odaları da bulunmaktadır (Çizelge 3 7).

Çizelge 2.7. Suit oda tip ve nitelikleri (6).

SUİT TİPLERİ	Yaşama Mekanı Aks Sayısı	Yatak Odası Bölüm Sayısı	Kiralanabilir Modül (KEY)	Strüktürel Aks Sayısı
Mini Suit	1	1	1	1.5
Junior Suit	1	2	3	3
Senior Suit	1	yatma - çalışma	2	4
Extra Suit	3	2	2	5

Tüm otel yapılarında suitler, yatak katlarının % 10' unu oluştururken, yerleştirilme esaslarını iki şekilde açıklamak mümkündür. Eğer yatak katı şemasına uygunsa kulenin üst katlarına yerleştirilirler. Bir başka olasılık da, suit tipine göre iki katta uygun olan aksların genişletilmesidir. Bu durumda suit odalar, düşeyde hep aynı devam ederler. Örneğin; tek bir yaşama mekanı içeren, bir kral yatak dışının bulunduğu iki bölümü, belki bir TV sehpası yada elbise dolabıyla ayırarak, adına mini

suit diyebileceğimiz bu oda tipini, her katta merdiven yada asansör arkasına yerleştirebiliriz.

Sonuç olarak, seçilen yatak katı şemalarının, kullanılması istenilen normal ve suit odalarla geliştirilmesi için;

1. Otel yatak odası modelini oluşturmak konusunda oda tiplerinin hedef kitle özelliklerine göre belirlenmesi,
2. Yatak katına yönelik, diğer katlarında yapılması göz önünde bulundurularak, uygun strüktürel aks sisteminin tanıtılması,
3. Oda tiplerinin temel boyutlarıyla, aks sisteminin uygunlaştırılması ve yatak odaları setinin oluşturulması ,
4. Kat plan şeması ile yatak odası setinin uygunlaştırılması, işlemlerinin yapılması gerekir.

3.2.3 Yatak odası alan standartları

Farklı yatak odası tipleri için, farklı alt mekanlar söz konusu olduğundan alan standartları da değişmektedir. Çizelge 3.8' de verilen yatak odası tiplerinden en yaygın olarak kullanılanlarının, içerdikleri mekansal bölümler için bir takım değerler vermek mümkündür. Ancak bu değerler, değişkendir ve herhangi bir araç yada donanım ilavesi halinde, araç boyutları ve yeterli sirkülasyon kadar alan miktarı eklenecektir.

Çizelge 3.8. Yatak odası alt mekanlarının alan standartları (6).

YATAK ODASI TİPLERİ	Giriş Bölümü (m ²)	Yatma / Oturma/ Çalışma Bölümü (m ²)	Islak Hacim (m ²)	Toplam Yatak Odası Alanı (m ²)
Twin Oda	4 – 4,5	20 - 21	4 – 4,5	28 – 30
King Oda	6 – 6,5	21 - 22	4 – 4,5	31 – 33
Stüdyolu King Oda	5 – 5,5	23 - 24	5 – 5,5	33 – 35
Lüks Oda	6 – 6,5	21 – 22	5,5 – 6	32,5 – 34,5
Lüks Kral Dairesi	5 - 6	23 - 24	5 - 6	33 – 36
Oturma Odası	3 – 3,5	18 - 19	4 – 4,5	25 – 27

3.2.4. Yatak odası aks ve boyutsal tanımlamaları

Mimari alanda mekan özellikleri içinde sınırlayıcı nitelik olarak sayılabilecek strüktürel aks tanımları, aralığı ve boyutu bir bütün içinde algılamayı destekleyen ve kullanım amacına göre etkisi değişen önemdedir. Dolayısıyla otel yatak katı için oluşturulması gereken taşıyıcı strüktür şeması, oda tiplerinin ortaya çıkmasıyla da belirginleşir. Belli olan kolon yerleri ve aks aralıkları direkt olarak daha alt katlara doğru devam edeceğinden, alt katlardaki genel mekanların da aynı kolon sistemine uyması zorunludur. Ancak yatak katı plan şemasını oluşturan oda, banyo, koridor, banyo, oda sıralaması da strüktürel aks sisteminin oluşmasında en büyük etkidir.

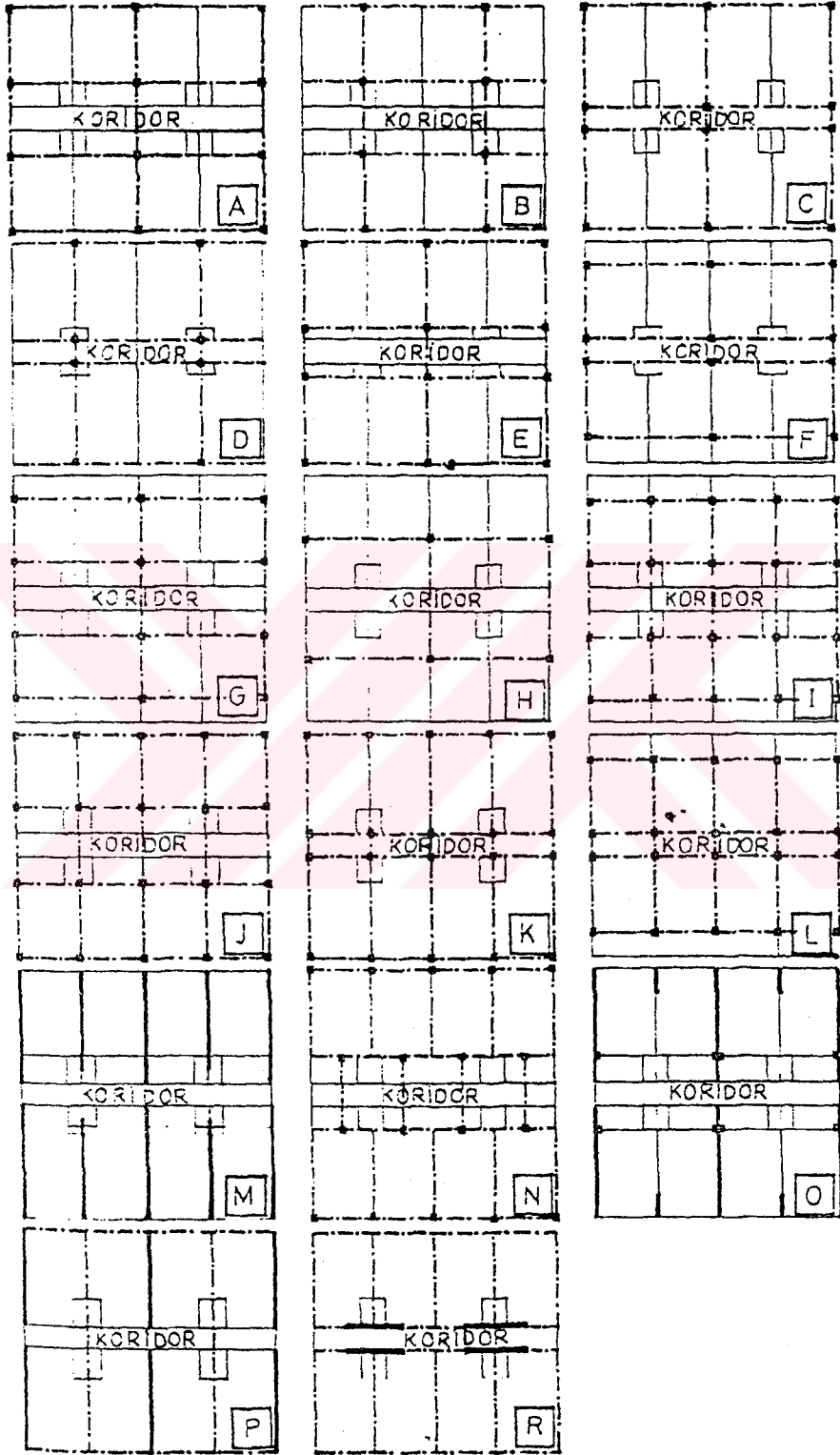
Değişen banyo tesisat bacalarının kesiti, döşemede yaratacağı yırtık ve içinden giriş geçmesi hali sebebiyle strüktürel (yapısal) aks sistemini etkilemektedir.

Bu gibi sebepler dışında, oluşturulabilecek standart strüktürel aks boyutları, kolonları uygun yerlere konmuş şemalar halinde seçilen yatak katı planı şeması üzerinde netleştirilebilmektedir. Yatak katı plan şemaları için geliştirilebilecek belli strüktürel aks sistemlerini sıralayarak bir standart da mümkündür (Şekil 3.28).

Bazı yatak katı plan şemalarında ise, çok sayıda farklı oda tipine ihtiyaç duyulması, değişik boyutlarda odaların oluşumunu gerektirmektedir. Bu durumda ise sabit bir oda genişliği yerine iki taşıyıcı eleman arasındaki açıklık modül temel kabul edilmektedir. Dolayısıyla da aynı iki aks modülü içinde, en fazla dört farklı hacimde mekan elde edilebilmektedir.

Yatak katı plan şemasında strüktürel açıdan önem taşıyan diğer mekanlarsa çekirdeklerdir. Özellikle çok katlı kule tipi yatak katı plan şemalarında taşıyıcı sisteme gelen ek yükler, (deprem, şiddetli rüzgar) çekirdek taşıyıcı elemanlarının zemin kattan en son kata kadar hiç hacmi değişmeyen mekanlar olarak perdelerle taşınması söz konusu olmaktadır.

Odanın içerdiği aks sayısı, odanın boyutlarıyla ilişkili bir niteliktir. Ayrıca aks sayısı gibi aks aralığı da değişkendir. Bu iki değişken, odanın tasarımını direkt olarak etkilemekte, doğal olarak oda alt mekan oluşumlarını da yönlendirmektedir.

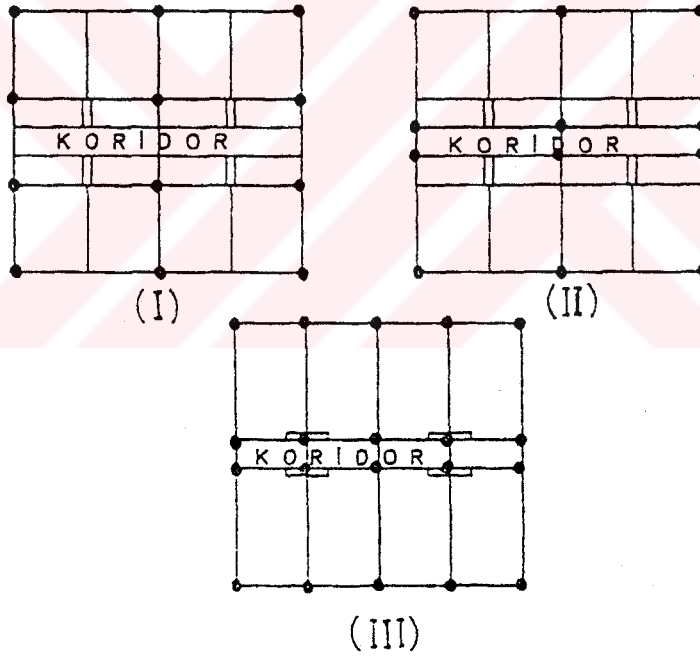


Şekil 3.28. Yatak odası aks çizelgesi (2)

Oda taşıyıcı sistem özelliklerini üç grupta incelemek mümkündür;

- I. Islak hacim, giriş v koridorun biri, iki odanın da bir aks modülüne yerleştirildiği durum,
- II. Koridorun bir, iki odanın da tüm alt mekanlarıyla bir aks modülüne yerleştirildiği durum,
- III. Koridorun bir, tek odanın da alt mekanlarıyla bir aks modülüne yerleştirildiği durum,

I ve II tipinde aks, aralıkları, iki oda genişliğindedir. Aks boyu ise, II' de oda derinliğine eşittir. III tipinde ise aks aralık ve boyu, oda derinlik ve genişliğine eşittir (Şekil 3.29).



Şekil 3.29. Oda taşıyıcı sistemlerden etkilenişi (2)

Bu üç olasılığın dışında odalarda balkon olma hali gibi özel durumlar da taşıyıcı sistem aks boyunu değişken kılabilir. Ancak seçilen aks aralıklarının ıslak hacim ve girişle olan sıkı ilişkisi, oda tasarımının yer yer teknik nitelikler etkisinde kalmasına da sebep olmaktadır. Belirlenen alan standartlarının, aks sistemiyle uygunluğu, bu aşamada oda tasarımını özellikle iç düzenlemeler açısından etkilemektedir. Bağlantılı odaların

oluşturulmasında, ıslak hacimlerin ve donanımların düzenlenmesine aks aralığının uygun olması şartı, tasarımı bu açıdan da yönlendirmektedir (2).

3.3. Otel Yatak Odalarının Mekansal İlişkisi

3.3.1. Yatak katı plan tipleri ve fiziksel nitelikleri

Yatak, katı şemalar, yatak odası ve suit sayılarını, oda tip sayısını, müşteri ve servis asansörlerinin yerlerini belirlemede önemlidir. Örneğin, yatak odalarının strüktürel açıdan birim oluşturması, koridorun her iki yönünde bulunup bulunmaması haline göre farklı sonuçlar oluşturacaktır.

Plan şemalarının sadece mekansal ihtiyaçlar açısından düşünülmesi, ABD’ deki tasarımcıları rahatsız etmektedir (6). Mimari tasarımcılar, konstrüksiyonun ve enerjinin pahalı olduğunu düşünerek, özellikle yatak katı planının en ekonomik hali ile sunulması gerektiğini düşünmektedirler. Bu amaçla, plan şemasının seçiminde göz önüne alınması gerekenler unsurlar şunlardır;

1. Yatak odası kat alanının maksimum kısmını işgal edebilecek nitelikte ve kurguda olmak zorundadır.
2. Yatak odası tip sayısı, yatak katı plan şeması seçimi, olumsuz etkilenmekte, ancak maliyeti artırmaktadır.
3. Yatak katı servis mekanlarının, kullanıcı asansörlerinden soyutlanması, yatak katı plan şemasını etkilemektedir.
4. Yatak katı sirkülasyon araç ve mekanlarının, düşeyde optimum çözümde oluşu, yatayda ise minimum boyutu içermesi, bu mekanlar için kesin şekilde çözüm olarak ifade edilmektedir.

Yatak katı plan şemalarını üç ayrı tipte ele almak mümkündür;

1. Düz yatak katı plan tipi,
2. Kule yatak katı plan tipi
4. Atriumlu yatak katı plan tipi.

Bu plan tiplerinin her birinin yatak katı fiziksel nitelikleri açısından incelenmesi ise, yatak odası tasarımında henüz kat ölçeğinde tasarım yapılırken, hedeflerin

belirlenmesine yardımcı olacaktır. Yatak katının tasarımında oda sayısına uygunluğunu ifade eden dört fiziksel nitelik şunlardır.

1. Yatak katı formu,
2. Koridor kullanımı ve genişliği,
3. Çekirdek yeri ve büyüklüğü,
4. Doğal çevre ile ilişki derecesi.

3.3.1.1. Düz yatak katı plan şeması

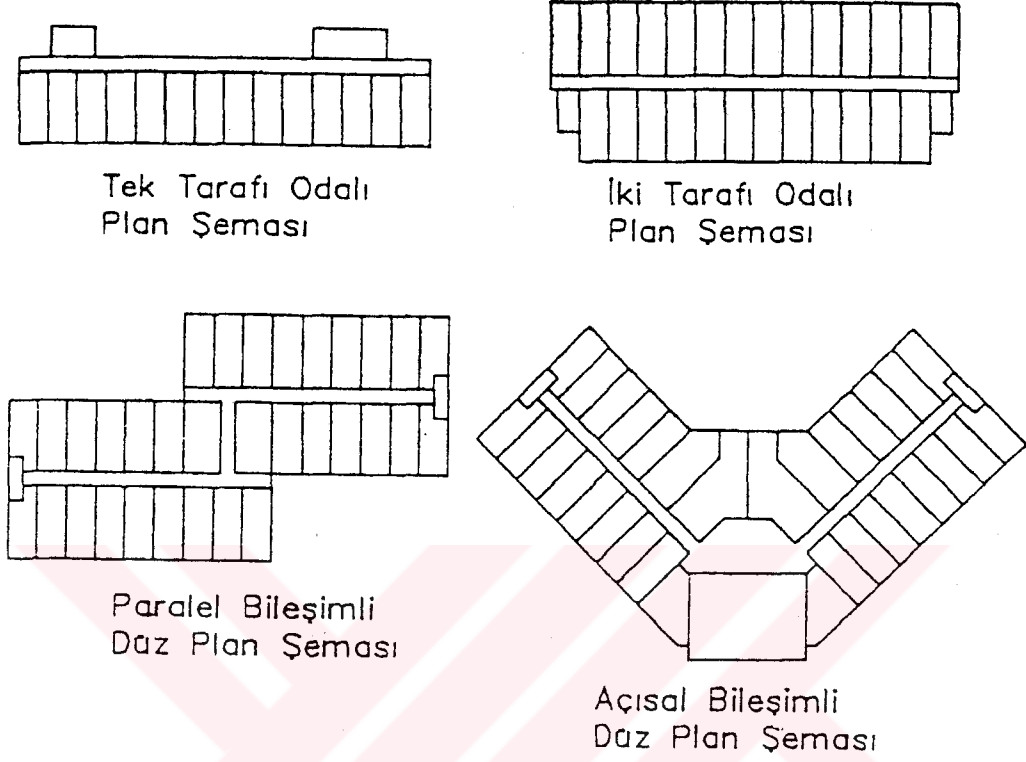
3.3.1.1.1. Yatak katı formu

Yatak katı formu, otel içi diğer mekanların, arsa özelliklerinin ve çevresel niteliklerin etkisindedir. Kütle formu kararında, yatak odası mekan oluşumu etkileneceğinden, düz plan tipinin, en uygun hangi formda verimli olacağını tahmin edilmesi ilk koşuldur.

En çok rastlanılan düz plan tipi yatak katı şeması ise, odaların cepheye sıralanışı ile dikdörtgen formdadır. Yatak kütesinin bir boyutu, iki. boyutundan daima daha büyük olduğu için, kule plan olarak anılmaz. Bu yatak katı, form açısından birleşik dikdörtgenleri de içerebilmektedir.

Düz yatak katı planları sınıflandırılması, kütle birleşimlerine ve koridor kullanım şekillerine göre şöyledir;

1. Tek tarafı odalarla çevrelenmiş düz plan tipi,
2. İki tarafı odalarla çevrilmiş düz plan tipi,
3. Birleşik düz plan tipi (Tek veya iki yanı odalarla çevrili iki yatak katı kütesinin paralel olarak kesiştirilmesi ve kesişimde düşey sirkülasyon mekanlarının şekillenmesi),
4. Çok yönlü düz plan tipi, (Tek yada iki yanı odalarla çevrili iki yatak katı kütesinin terim anlamıyla boğum oluşturacak şekilde paralel kesiştirilmesi yerine farklı açılarla birleştirilmesi) (Şekil 3.30).

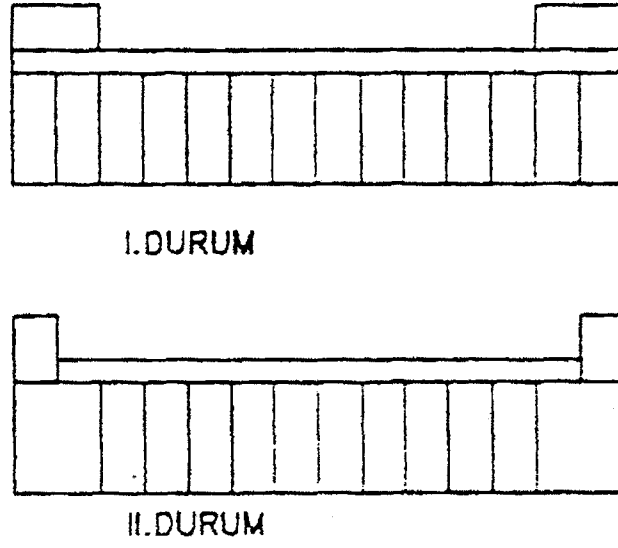


Şekil 3.30. Düz plan şeması (2)

Birleşik düz plan tipleri, kullanıcı ve servis çekirdeklerinin bağlantısı sebebiyle hiçbir yatak odası, bina çevre uzunluğundan çıkartılmadığı için ekonomik kabul edilmektedir. Açılı birleşimler sayesinde dümdüz koridorları da kesilmiş olmaktadır (6).

3.3.1.1.2. Koridor kullanımı ve genişliği

Yatak katı koridor kullanımı, tek ve çift yönlü olabilmektedir. Aynı zamanda koridor kullanımı, yatak kat sayısını etkilemektedir. Bu plan tipinde, iki yada tek kenarında odaların bulunduğu şekliyle koridor kullanılmaktadır. Tek taraflı tip, aynı oda sayısı için % 4-6 daha fazla kat alanı ortaya çıkardığından, ekonomik değildir (6). Nadiren bu tipin kullanılması, ancak daralan bir arazide yada manzaranın önemli olduğu durumlarda geçerlidir. Bu durumda koridor, yatak kütesi bitimlerinde odaların birleşmiş şekliyle kullanıma kaynak oluşturur (Şekil 3.31). Çift taraflı kullanımlarda ise, köşe ve yatak kütesi bitimlerdeki odaların girişleri teke indirgenerek suit kullanıma açılması şeklinde değerlendirilir (Şekil 3.32).



Şekil 3.31. Tek taraflı koridor kullanımının oda şekline etkisi (2)

Düz yatak katı planında koridor kullanımı, koridor genişliğini de etkilemektedir. Çift taraflı kullanımda min. 2 m. olabilen koridor genişliği, tek taraflı kullanımda min. 1,4 m.'ye düşmektedir.

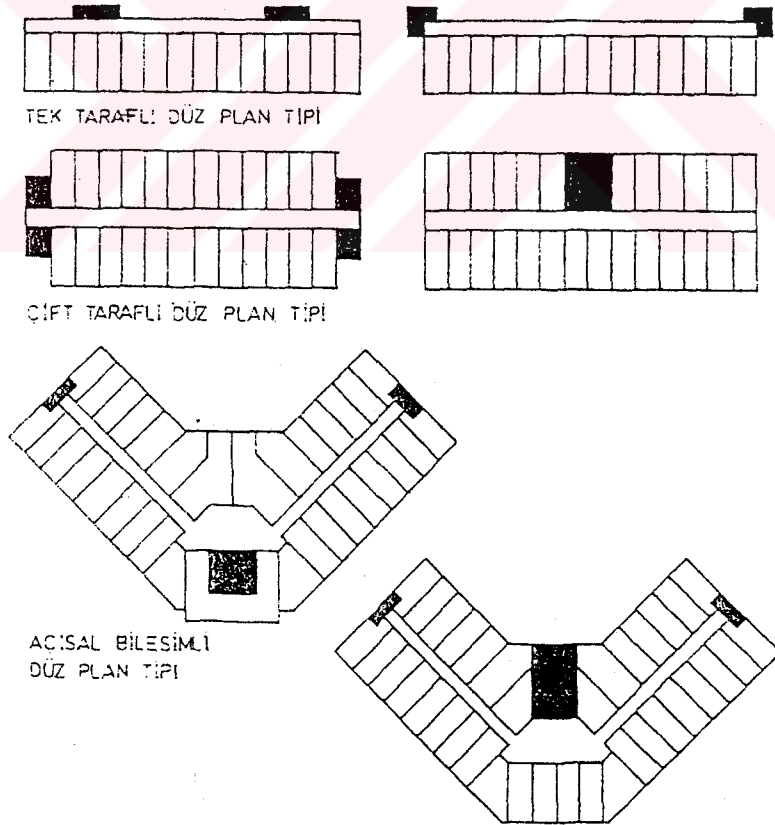


Şekil 3.32. Çift taraflı koridor kullanımının oda şekline etkisi (2)

Düz plan tipinde en büyük endişe, yatak koridorunun uzayıp giden sevimsiz bir atmosfer yaratmasıdır. Özellikle çift taraflı kullanımdaki bu problem, bağımsız asansör lobilerinin eklenmesi ile giderilmektedir. Koridorun tek yönlü odalarla desteklendiği tipte ise, yeterince doğal ışık alabildiğinden, yatay sirkülasyonun uzunluğu endişe yaratmaz. Ancak bu çözümde oda sayısının yarıya inmiş olması sebebi ile ekonomik değildir.

3.3.1.1.3. Çekirdek yeri ve büyüklüğü

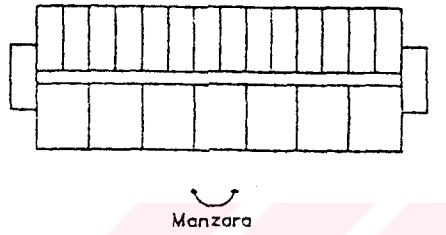
Yatak katı plan şeması üzerinde çekirdeğin yerinin belirlenmesi, diğer katlarla doğru bağlantıların sağlanması açısından önemlidir. Ayrıca bu, kütle boyuna da sınır getirecektir. Yatak katının düz oluşu, oda sayısını, merdivenle arasındaki mesafenin 61 m.'yi geçmeyeceği esasına göre etkilemektedir. Çekirdek ise, düz plan şemalarında kütlelerin 2-4 strüktürel aksını içermektedir. Maksimum oda sayısına ulaşmanın amaç edinildiği her otel yatak katında olduğu gibi bu tipte de, çekirdek yeri, kütle sonlarında yada 1/3' lük orta parçadadır. Müşteri ve servis asansörleri, tek bir düşey oluşumda çözümlenmektedir. Yangın merdiveni için de, koridor sonların yerleştirilebilmesi ya da kimi odaları ıslak hacimlerinden yararlanılması olası çözümlerdir. Ancak yangın merdiveninin ana çekirdek içinde çözümlenmesi, en doğru olanıdır (Şekil 3.33).



Şekil 3.33. Düz plan tipine çekirdek yeri (2)

3.3.1.1.4. Doğal çevre ile ilişki derecesi

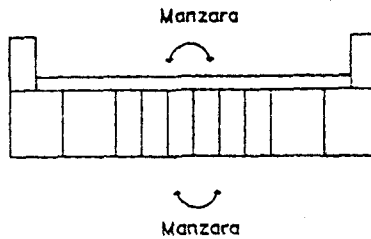
Yatak katının doğal çevre ile olan ilişki yönü ve derecesi, katta maksimum oda yerleştirimi aşamasında etkilidir. Kimi zaman manzara yönünün özel tip odalarla değerlendirildiği, suitlerin bu yöne yerleştirildiği görülmektedir (Şekil 3.34). Yine aynı sebeple manzara yönünde odalara teraslama tipinde balkonlar yerleştirilmesi de yatak katı planını etkilemektedir.



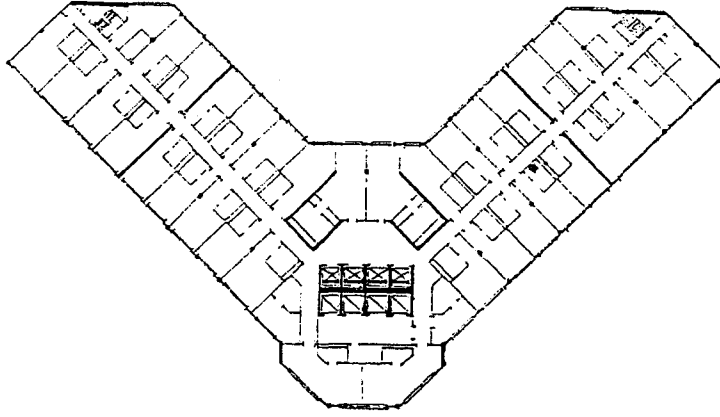
Şekil 3.34. Tek yönlü manzaraya oda tipinin etkisi (2)

Düz palan şemalarında manzara, koridor kullanım kararını, oda tiplerinin kattaki yerini etkilemektedir. Tek taraflı kullanım tipinin seçildiği örneklerde, manzaranın olmadığı yön, çekirdek ve servis mekanları olarak ayrılmaktadır. Oda tipleri de manzara yönünde daha çok çeşitlilik göstermektedir.

Çift yönde manzaranın önem kazandığı kimi durumlarda ise, koridor tek yönlü kullanılabilmekte, yatay sirkülasyon mekanı da manzaraya açılmaktadır (Şekil 3.35) (Şekil 3.36).



Şekil 3.35. Çift yönlü manzaraya yönelmenin oda tipine etkisi (2)



Şekil 3.36. Düz plan şeması örneği (2)

3.3.1.2. Kule katı yatak plan tipi

3.3.1.2.1. Yatak katı formu

İkinci yatak katı plan türü ise, etrafını bir koridorun ve odaların çevrelediği merkezi bir çekirdek ile oluşmuş dikey konumdaki kule tipi şemalardır. Kule plan tipleri, formları gereği, algıda, ölçekte, direkt bir etki sahibidir. Ancak diğer yatak katı plan şemalarından daha ciddi boyutta olmak üzere, kule forum seçimi, kat başına düşen oda sayısında spesifik sınırlamalar yaratmaktadır. Kule yatak katı plan tipini, formundan ötürü üç gruba ayırmak mümkündür;

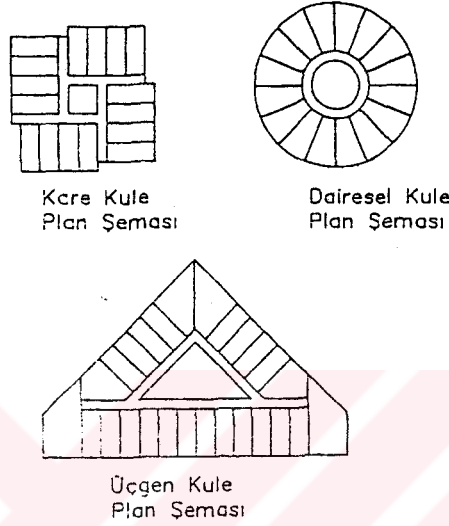
1. Kare kule plan tipi,
2. Dairesel kule plan tipi,
3. Üçgen kule plan tipi (Şekil 3.37).

3.3.1.2.2. Koridor kullanımı ve genişliği

Kule planlarında köşe odalarının çözümü açısından koridor kullanımı, önemli bir niteliktir. Tek taraflı kullanımın tercih edildiği bu tip planda, yatak odası sayısı kütle büyüklüğü ile sınırlı tutulduğundan, koridor uzunluğunun istenmeyen boyuta varması söz konusu olmaktadır.

Dairesel kuleler, koridor kullanımı açısından en ekonomik tip olarak kabul edilir. Örneğin; yatak odasının dış cephesi 4,9 m. iken, bir odanın koridor boyundan

kullandığı mesafe 2,4 m.'den az olabilmektedir (2). Yatak odalarının yamuk formda oluşu, koridor üzerinde minimum boyutta kullanması açısından olumludur ve oda girişleri problemli değildir. Oysa dik dörtgen kulelerde, köşe odaların girişleri değişik köşe birleşimlere sahip olacak niteliktedir.



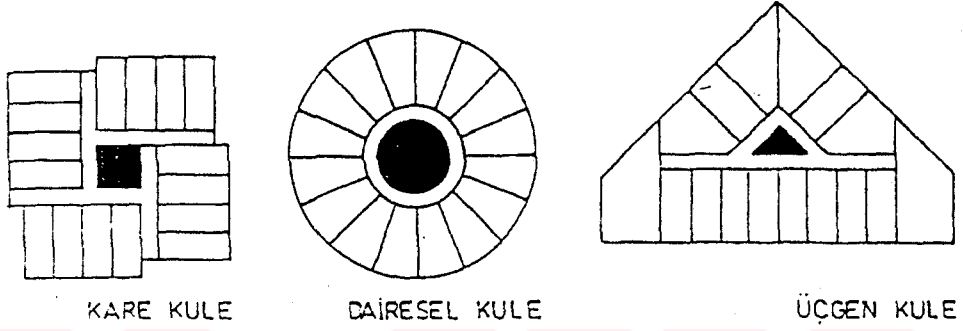
Şekil 3.37. Kule plan şeması (2)

Koridor genişliği dairesel kulelerde, daire çevresine düşen oda sayısı fazla olduğundan min. 2,4 m. iken, kare kulede 1,6 m.'ye kadar düşebilmektedir. Üçgen kulelerde ise kattaki oda sayısına göre min. 2 m.'dir.

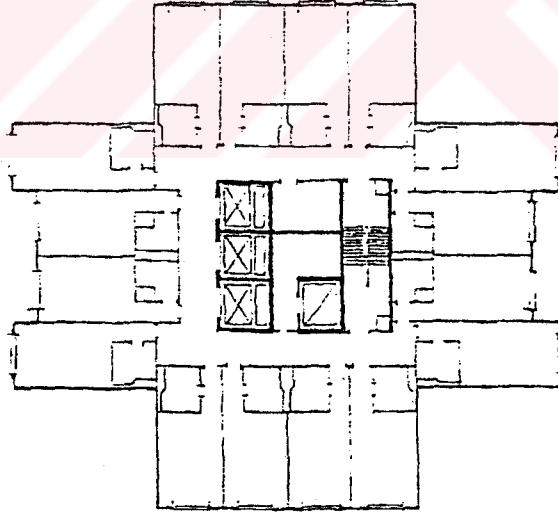
3.3.1.2.3. Çekirdek yeri ve büyüklüğü

Çekirdek modeli, diğer yatak katı plan şemalarında olduğu gibi, sirkülasyon araçlarının, servis mekanlarının bir arada oluşturulması esnasına dayanmaktadır. Çekirdek ölçüsü, kattaki oda sayısını sınırlandırmaktadır. Bir kule planda, optimum çekirdek için, oda sayısı 16-24 arasındadır. 16 odayla çekirdek, en azından bir depoyu, yangın merdivenini ve 2-3 asansörü kapsayacak büyüklüktedir. Ancak 24' ten daha fazla oda içeren şemalarda, yatak katları kütlelerinin çevre boyutu öylesine artar ki, merkezi çok sayıda çekirdeğe gereksinim duyar (16). Bu planlama hatası, ortaya çıkan anlamsız büyüklükteki mekanları, kimi zaman “skyloby” olarak değerlendirmek zorunluluğu da getirmektedir. Çekirdek ve servis mekanları, kule yatak katı şemalarında minimize edilmiş olduğundan, fonksiyonel anlamda etkili ve caziptir. Her

üç tipte de merkezilik gösteren çekirdek, H şeklini alarak, bir asansör lobisini iki parça halinde oluşturmaktadır. Kare kule yatak katında ise çekirdek, merkezi olduğundan, odaların dışa taşırılması şeklindeki cephe hareketliliğine de imkan vermektedir (Şekil 3.38 ve Şekil 3.39).



Şekil 3.38. Kule plan tiplerinde çekirdek yeri (2)



Şekil 3.39. Kule plan şeması örneği (Ontario Holiday Inn, Kamada) (2)

3.3.1.2.4. Doğal çevre ile ilgili derecesi

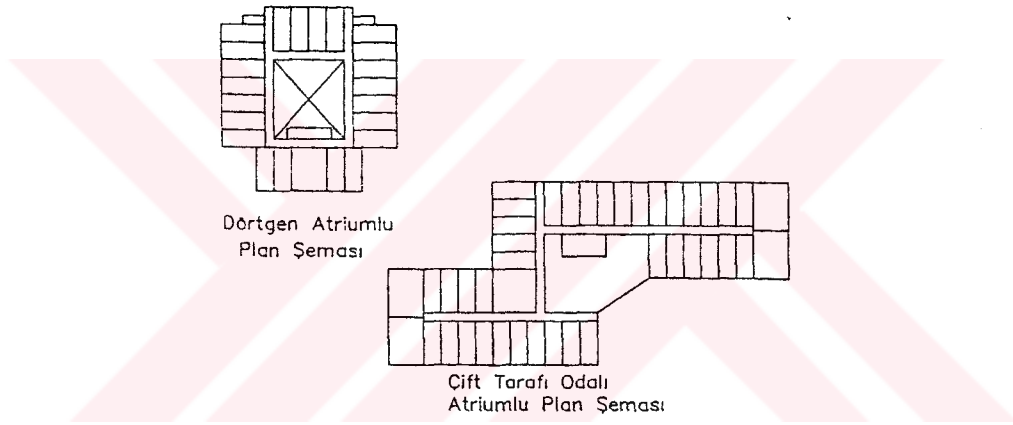
Yatak katı formuna bağlı olarak, manzara yönünden suit oluşumlara yer verilmektedir. Arsa özelliklerine göre de yatak katı formu seçilmektedir.

3.3.1.3. Atriumlu yatak katı plan tipi

1967' de Atlanta' daki Hyatt Regency' de Mimar John Portman atriumlu yatak katı plan tipi kullanmıştır. Denver Brown Place' da 1906' da depremle harap olan San Fransisco Place' da da bu tip bir yatak katı plan tipi uygulanmıştır (6).

3.3.1.3.1. Yatak katı formu

Öncelikle kullanılan form, karedir. Ancak arazi sınırlamalarının imkan verdiği ölçüde farklı form ve düzensiz bileşimler de, atriumlu plan tiplerinde görülmektedir (6), (Şekil 3.40).



Şekil 3.40. Atriumlu plan şeması (2)

3.3.1.3.2. Koridor kullanımı ve genişliği

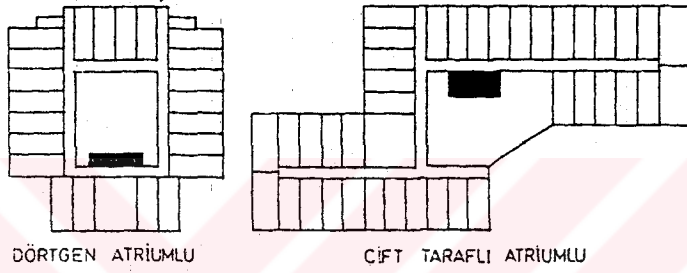
Tek taraflı koridor kullanımının geçerli olduğu atriumlu plan şemasında, lobi mekanı ile görsel bütünlük sağlanmaktadır. Koridor, farklı açılardan algılanan lobi ile ek bir değer kazanmaktadır. Bu ad dış cephedeki sürekliliğin aksine, içinde hareketliliği sağlamaktadır.

Özel bir imaj yaratması yönü güçlü olan bu tip yatak katı planında, kimi zaman koridorun her iki yanında da yatak odalarının yer aldığı görülmektedir. Ancak bu, ekonomiktikten uzak, gereksiz büyüklükte atriumlar ortaya çıkaran bir tip olarak değerlendirilmektedir.

Atriumlu plan şemalarında koridor genişliği, tek taraflı kullanım olduğunda min. 1,4 m.' ye kadar düşmektedir. Çift taraflı kullanımda ise min. 2 m.' dir.

3.3.1.3.3. Çekirdek yeri ve büyüklüğü

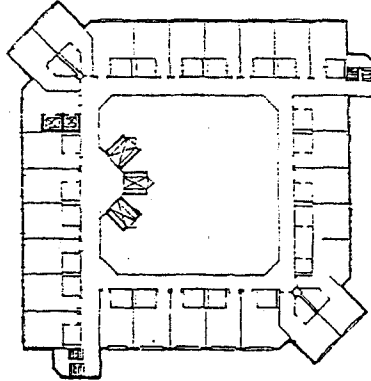
Atrium bölüm içine yerleştirilen çekirdek, zengin mekanlara bağlantı sağlayan panoramik asansörlerden oluşabilmektedir. Diğer servis merdivenlerinden de kütle dışına çıkarıldığı görülmektedir (Şekil 3.41).



Şekil 3.41. Atriumlu plan tiplerinde çekirdek yeri (2)

3.3.1.3.4. Doğal çevre ile ilişki derecesi

Odaların tümü, manzaradan yararlanabilmektedir. Arsa özellikleri el verdiğince, yatak odası sayısını artırmakda mümkündür. Bu artış da odalarla birlikte çekirdeğinde manzaraya yöneldiği, bileşimli tipleri ortaya çıkarmaktadır. Manzara yönünden odaların dışarıya taşırıldığı çözümler de bulunmaktadır (Şekil 3.42).



Şekil 3.42. Atriumlu plan şeması örneği (Hyatt Regency; Louisville) (2)

3.3.2. Yatak katı mekan bileşenleri

Otel içinde uygulanan organizasyon sistemlerinin, her kat için kullanılması, fonksiyonel işletim sisteminin ortaya çıkması açısından oldukça önemlidir. Özellikle şehir içi otellerde yatak katının mekansal birleşenlere ayrılması, teknik ve görsel kurgu açısından olumlu sonuçlar vermektedir. Bu doğrultuda yatak katı sistemini, tüm otel kurgusuna benzer şekilde, fonksiyonel anlamda üç gruba ayırmak mümkündür.

1. Yatak katı ana mekanı; Yatak Odası;

2. Servis mekanı ve araçları;

a) Oda servisi

b) Temizlik odası

c) Çamaşır odası

d) Servis sirkülasyon mekan ve araçları

- Servis asansörü

- Servis merdiveni

3. Sirkülasyon mekanı ve araçlar;

a) Düşey sirkülasyon araçları

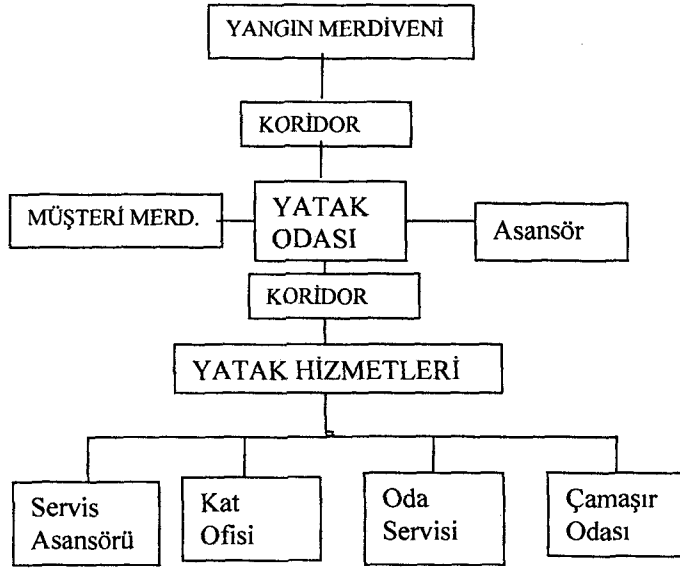
- Müşteri asansörü

- Merdiven

b) Yatay sirkülasyon araçları (farklı tiplerdeki koridor sistemleri)

c) Yangın merdivenleri

Fonksiyonel olarak, yatak katı mekanlarının birbirleri ile ilişkisi derecelerinin belirlenmesi, seçilen yatak katı plan şemasının alt gruplarının doğru yerlere konulmasını sağlayacaktır (Şekil 3.43).



Şekil 3.43. Yatak katı organizasyon şeması (2)

Otel toplam alanını % 65-85' nin oluşturan yatak katları, taşıdığı fonksiyonel anlamı açısından olduğu kadar boyutsal açıdan da farklı bir özelliğe sahiptir (6).

Bu yüzden yatak katı şemasında yapılacak olası boyutsal ekonomiklik, sonuçta devam eden katlarda da oluşacağından yapım maliyetinde rahatlık yaratacaktır. Yatak katı plan şemasının alt gruplarının oluşumunda ilke, her yatak odasının kiraya verebilen bir ana mekan olduğu düşüncesidir. Sirkülasyon mekan ve araçları hariç diğer yatak katı mekanları ise, tali ancak fonksiyonel açıdan önemli birimlerdir. Seçilen yatak katı plan şemasının en ideal şekline ulaşması, bu sistem içindeki mekanların kurguları ile ilgilidir. Dolayısıyla alt mekanları da ele alarak, yatak katını tanımlamak en doğusu olacaktır.

3.3.2.1. Yatak katı ana mekanı; yatak odası

Kendi içinde birbirinden tam yada yarı ayrılmış farklı mekanlar barındıran kiralanabilir yatak odası birim, boyutlarıyla, konumuyla diğer yatak katı mekanlarını etkileyen bir uzaydır. Yatak katı plan tipinin iç çözümünde asıl ilke, maksimum ve kullanışlı yatak odası birimine ulaşmak olmalıdır. Özellikle şehir içi otellerin yatak katı tasarımı, son yıllarda maksimum yatak odası ile minimum yatak odası tipini gerekli kılan sınırlamaları baskın şekilde sunmaktadır. Artan turizm ilgisi, işletme ve bakım maliyeti kapsamına girecek birtakım zorunlu eklere, genişlemelere (düşey, yatay) imkan

verecek yerleşimlerin yaratılmasını da gerekli kılmaktır. Bu nedenle yatak katının olası genişlemeye nasıl adapte edilebileceği, yatak katı kütlesinin yatayda nasıl uzatılacağı, strüktürün nasıl yükseltileceği konuları daha yatak katı planı tipi tasarımı aşamasında düşünülmelidir (Resim 3.14).



Resim 3.14. Ankara Sürmeli Otel yatak odası (26)

Maksimum yatak odası mekanının sağlanmasında, seçilen yatak katı plan tipinin önemi kadar, alt mekanların doğru yerleştirimi de önemlidir. Seçilen kat şemasındaki oda tip sayısı da belirlenmelidir. Böylece kattaki oda tipileri, yatak katı tanımlarını ortaya çıkaracaktır. Bu tanım, kimi zaman kat başına yatak sayısı ile, kimi zamanda düşey sirkülasyonu konumu ile yada koridorun tek yada çift yönde kullanılışıyla yapılmaktadır (6).

3.3.2.1.1. Yatak odası fiziksel nitelikleri

Oda, yatak katı sistemi içindeki, tip, alan ve strüktürel yapı gibi kendi ölçeğindeki niteliklerle tanımlanabilirken, diğer yandan da kata ilişkin fiziksel nitelikleri ile de incelenebilmektedir. Kat ölçeğinde yatak odası tanımını kolaylaştıran fiziksel nitelikler şunlardır:

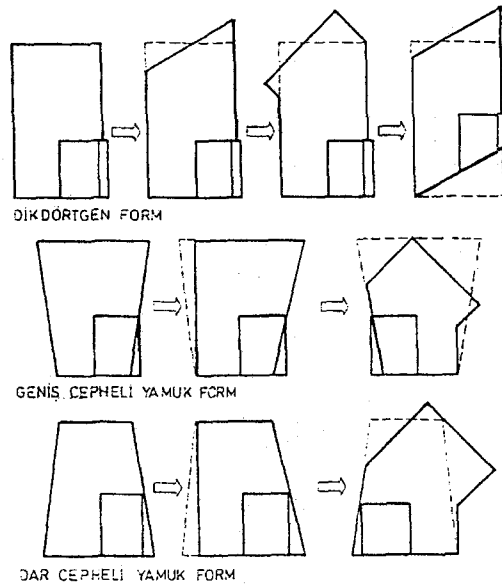
1. Odanın kattaki yeri,
2. Odanın formu,
3. Odanın tipi,
4. Koridor ile bağlantısı.

1. Odanın kattaki yeri

Bu faktör, odanın tipini, büyüklüğünü belirler. Yatak katı formunda köşe odaların, kimi zaman da blok ortası odaların boyutsal açıdan farklılaşması bu faktörü ifade etmektedir. Kat plan şemasının düz ve birleşik olması durumlarında özellikle iç köşe odalarının boyutsal açıdan farklılaştığı görülmektedir. Bu gibi nitelikler de yatak odası formu, büyüklüğünü çeşitli şekillerde etkileyebilmektedir.

2. Odanın formu

Yatak katı palan şemasıyla yakın ilişkili olan oda formu, oranlarını koruma ve etkili iç düzenlemelere imkan verecek büyüklüğe sahip olma gibi yönlerden temel oluşturmaktadır. Alan standardı aynı olan iki yatak odasının farklı düzenlemelere uğrayışı, çoğunlukla form farklılığının bir sonucudur. Dolayısıyla odanın formu yatak katı plan şemasının işlerliği açısından da önemli bir fiziksel nitelikler. Yatak odasının koridor üzerinde yer alan giriş duvarının kısa, cephe duvarının ise, manzara ve doğal aydınlatma açısından uzun oluşunun tanımı olarak yamuk oda formu, bu amaçlar için en ideal olanıdır. Ancak, bu form, dairesel yatak katı üzerinde kullanılabildiğinden, diğer faktörler de göz önünde bulundurularak, en ideal formun seçilmesi daha doğru olacaktır (Şekil 3.44).



Şekil 3.44. Oda formları (2)

Forum, içeride yaratılan mekanın boyutu, ölçeği, oranı açısından da değerlendirilmesi şarttır. Oda derinliğinin optimumda tutulması, hem iç düzenlemelerde hem de formun oluşturulmasında yararlı olacaktır.

3. Odanın Tipi

Yatak katının nerelerinde, hangi tip odaların yerleştirileceği konusu, yatak katı ölçeğinde önemli bir karardır. Oda ölçeğinde ise yatak odası tipi, iç düzenlemelerde farklı kompozisyonlara kaynak oluşturmaktadır. Bu kompozisyonlar, ekipmanların modüler dizilişlerinden başlayıp, her türlü donanıma kadar devam eden bir süreçtir. Sınırları belirlenmiş oda içinde söz konusu tiplerin kullanıma en uygun ekipmanlarla estetik açıdan desteklenmesi, mimari bir dilin oluşmasına katkıda bulunacaktır. Ekipman yerleştirilişi, boyutları ve dekoratif özellikleri ise, odanın tipine göre değişmektedir. Dolayısıyla, oda tipi, yatak odası alt mekanlarını ve donanımlarını bile etkileyen bir nitelikler.

4. Koridor ile bağlantısı

Yatak odası boyutunu, özellikle giriş bölümünün çözümünü etkileyen bir başka nitelikse, koridor-oda bağlantısıdır. Birleşik oda birimlerinin tek girişe indirilmesi, oda içi ek mekanların oluşmasına sebep olmaktadır. Koridordan odaya yaklaşım, odanın algılanması istenen nokta açısından da önemlidir. Giriş, ferah mekanlar yaratabilmenin, fonksiyonel yönden yeterli odalar oluşturabilmenin bir temelini de oda-koridor bağlantısı meydana getirir. Aynı düzen içinde devam eden yatak odası girişlerinin, yatak katı koridoru üzerindeki monotonluğu kırmak amacıyla yer yer koridora taşınması, farklı oda girişlerinin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Giriş bölümünde, koridorla ilişkili olarak yapılan bu tür değişiklikler, odanın tipi ve yatak katındaki yeri ile de ilgilidir. Örneğin; özel suit kullanımına ayrılmış üç odanın, otel kullanım amacına göre isimlendirilmesinden öteye giden kapı malzemesinin değişikliği, kapı dışında bir zilin konulması ikametgah otellerindeki mülkiyet duygusunun, bu özel tiplerde de ortaya çıktığını göstermektedir. Yani bu durumda odaların özel kullanım amaçlı olup olmadıkları da çoğunlukla koridordan, bu tip farklılıklarla algılanabilmektedir.

3.4. Yatak Odası Donatı Elemanları

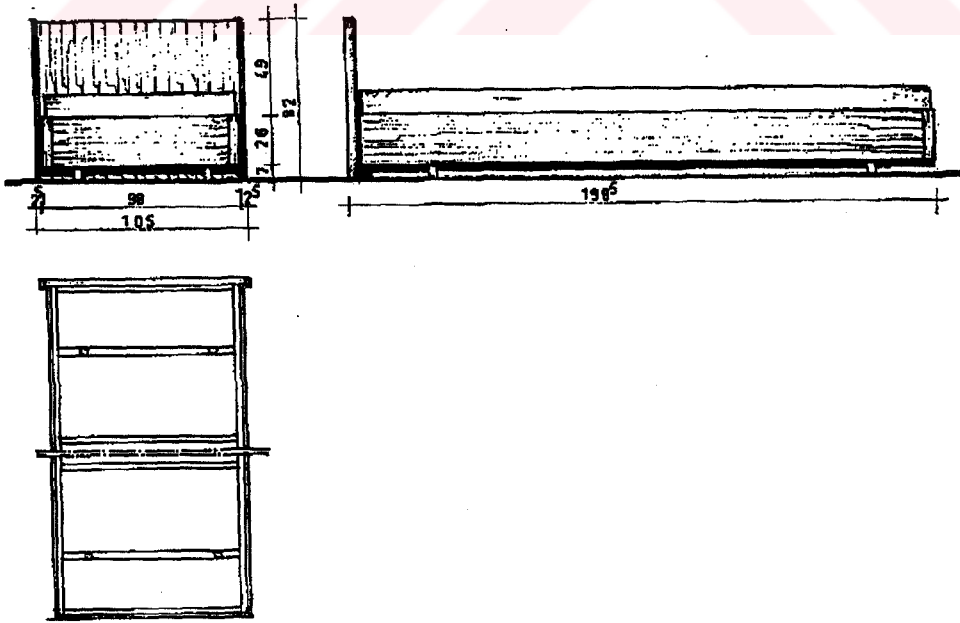
Günümüzde yatak odalarında kullanıcı gereksinimlerini karşılayan donatı elemanları ; karyola, elbise dolabı ve bavulluk, tuvalet masası, şifonyer, puf ve yiyecek içecek depolama birimlerinden oluşmaktadır. Koltuk, sandalye, orta sehpa, TV-müzik dolabı, çalışma masası vb. gibi elemanlar da eklenmelidir.

Bunlara ilaveten, kullanıcı özelliklerine göre çeşitli özellik ve tiplerde ekipmanlar ve aksesuarlar da bu mekanlarda yer almaktadır.

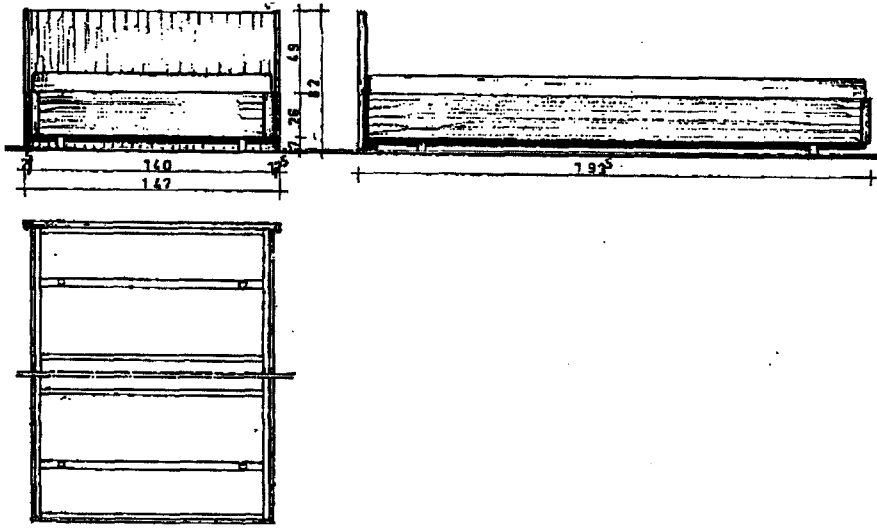
3.4.1. Karyola-yatak

Karyola (ital.carriola); içinde yatağı koymak için bir destek (somya, tahta, sunta vb.) bulunan metal yada ağaçtan yapılan çatki diye tanımlanmaktadır. Hangi sitillerde yapılırsa yapılsın karyolalardaki ortak özellikleri şöyle sıralayabiliriz.

a) Karyolalar tek veya iki kişilik olarak yapılırlar (Şekil 3.45). İki tek kişilik karyola yan yana getirilerek yapılan düzenlemeye ikili yada çift karyola (Şekil 3.46); iki kişilik olarak yapılan çift kişilik karyola denir.



Şekil 3.45. Tek kişilik karyola (4)



Şekil 3.46. Çift kişilik karyola (4)

b) Karyolada baş ve ayak ucunu kapatan tablalara, baş tablası ve ayak tablası denir. Karyola baş ucu tabla yüksekliği 70–100 cm arasında, ayak ucu tablası ise 33–50 cm olmalıdır.

c) Karyolalarda tablaları bağlayan kayıt genişliği 18 ± 2 cm., kayıtların üst kenarının yerden yüksekliği 33–38 cm., karyola baş ucu sandık derinliği 20–30 cm., yatak altlığı yüksekliği 23–28 cm., arasında olmalıdır.

d) Karyolalarda sandıklı baş ucu yada komodin yerine iki yanına raf'da konulabilmektedir.

e) Karyolalarda içten içe ölçüler, yatak ölçülerinden 2–3 cm büyük yapırlar (4).

f) Karyolalarda somya durumları birkaç şekilde çözümlenmektedir.

1. Karyolanın iç ölçülerinden 3–4 cm daha küçük olarak hazırlanan somya kendi ayakları üzerine oturtulur. Bu somyanın tabla ve kayıtlarla bağlantısı yoktur. Ağırlığı somya ayaklarına binmektedir. Somyanın yerden yüksekliği ortalama 18-26 cm' dir.

2. Gelişen teknolojinin ürünü olan ortopedik somyalar, vücuda destek veren yapılarıyla, ahşap ve çelik konstrüksiyonlarda ki çeşit ve modelleri ile (düz, baş ve ayak ucu manuel ve motorlu kumandalı ayarlanabilir), yatmayı tam bir keyif haline getiren sağlıklı ve ergonomik bir yapısı vardır (Şekil 3.47).



Şekil 3.47. Ortopedik somyalı yatak. (4)

3. Katlanır somyalar, ek yatak gerektiğinde veya küçük hacimli yatak odalarında sıkça kullanılan tekerlekli bir karyola türüdür.

Gündüz genelde dolaplarda veya konutun müsait olan bölümlerinde durur. Kullanılacağı zaman yerinden çıkartılır ve yatak pratik bir şekilde hazırlanır (Resim 3.15).



Resim 3.15. Tekerlekli katlanır karyola (27)

Yatak; uyuma ya da dinlenmek için üzerine yatırılan eşya. Sağlıklı bir uyku ve dinlenmenin başta gelen şartlarından biriside her şeyden önce, üzerin de yatırılan yatağa bağlıdır. Konforlu bir yatakta bulunması gereken başlıca özelliklerin bilinmesi; üretici ve kullanıcılar yönünden oldukça önemlidir.

a) Konforlu bir yatak ne çok sert ne çok yumuşak olmalıdır. Elastiki ve vücudun anatomik formuna uyacak yapı ve özelliği taşımalıdır.(Şekil 3.48).



Şekil 3.48. Yatağı elastiki formu (4)

b) Konforlu bir yatağın üzerindeki yük kalkınca, yatak yeniden eski formuna gelmelidir.

c) Konforlu bir yatak “Higroskobik” olmalıdır. Vücudu terletmemeli veya terin rutubetini giderici özelliği olmalıdır.

d) Kullanıcı konforu için uygun yatak türünün seçimi önemlidir. Yatak türleri aşağıdaki gibidir.

-Pamuk ve yün yataklar

-Yaylı yataklar

-Kauçuk (sünger) yataklar

-Su yatakları

e) Yatağın ölçüleri, kullanıcı ölçülerine uygun olmalıdır.

Son yıllarda seri bir şekilde üretimi yapılan yataklar, çok değişik ölçü yelpazesine sahiptirler (Çizelge 3.9). Yatak standartlarının karyola ölçülerinde belirleyici bir etkileri vardır. Karyola tasarımlarında bu ölçülerden faydalanmak gerekmektedir (4).

Çizelge 3.9. Yaylı yatak ve sünger yatak ölçüleri (4)

YAYLI YATAK GURUBU			
Tek Kişilik Yataklar	Genişlik	Boy	Kalınlık
	70	130	16-18
	70	140	16-18
	80	190	16-18
	90	190	16-18
	90	200	16-18
	100	190	16-18
	100	200	16-18
Çift Kişilik Yataklar	130	190	16-18
	140	190	16-18
	150	190	16-18
	150	190	16-18
	160	200	16-18
	160	200	16-18
	180	200	16-18
	200	200	16-18

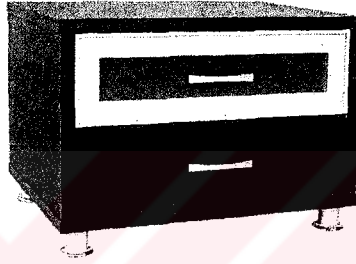
SÜNGER YATAK GURUBU			
Tek Kişilik Yataklar	Genişlik	Boy	Kalınlık
	60	120	12
	80	180	10-12
	85	185	12-14
	90	190	12-14
	90	190	16-18
Çift Kişilik Yataklar	115	185	12-14
	130	190	14-16
	130	190	18
	140	190	14-16
	140	190	18
	150	190	16-18
	150	200	16
	150	200	18
	160	200	16
	160	200	18

* ölçüler cm' dir.

3.4.2. Komodin

İtalyanca (comodino) sözcüğünden dilimize geçmiş, karyolanın başucuna konulan çekmeceli küçük bir dolap olarak tanımlanabilir.

Komodın tek kişilik karyolalar için 1, çift kişilik karyolalar için 2 adet olarak düşünülür. Komodinler yatak odası mobilyasının tipine göre, ayrı biryere küçük dolap olarak yapılabileceği gibi (Resim 3.16), baş tablasına bağlı farklı biçimlerde de düşünülebilir.



Resim 3.16. Komodin (28)

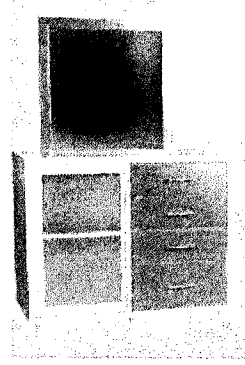
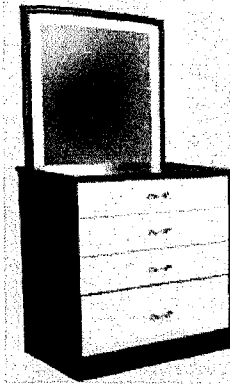
Komodın ölçüleri baş tablası ile ilişkilerine göre farklılık gösterir. Ayrıca bir dolap olarak yapılan komodinlerde yükseklik, yatan bir kimsenin üzerinden kolayca yararlanabilmesi için yatağın üzerine konulan yastığın yerden yüksekliği ile aynı olması istenir. Komodinin ortalama ölçüleri; yükseklik 45-60 cm., genişlik 40-50 cm., derinlik 35-50 cm., arasında değişmektedir. Bu ölçülerin karyola tablasına bağlı olanlarda değişiklik göstereceğini belirtmek gerekir.

3.4.3. Tuvalet masası

Tuvalet masası; önünde tuvalet yapılan aynalı masa olarak tanıtılmış ve kullanıcısı kadın olarak vurgulanmıştır. Tuvalet masaları 16.yy.' dan günümüze kadar çok farklı boyutlarda ve biçimlerde değişime uğramıştır. Genellikle tuvalet eşyasının konulacağı bir iki çekmece veya vitrinle yetinilen hafif tuvalet masalarının yanı sıra bol çekmeceli ve kapaklı tuvalet masaları da görülmektedir.

Tuvalet masalarının ortalama ölçüleri; yükseklik 67-75 cm., genişlik 90-175 cm., derinlik 35-50 cm arasında değişmektedir. Büyük tuvalet masalarında, iki taraflı dolap ve

çekmeceleri arsında genellikle kullanıcının dizinin girerek kullanım kolaylığı sağlaması ve kullanıcının işi bittikten sonra pufu boşluğa koyması için 40-65 cm' lik bir boşluk bırakılabilir.



Resim 3.17. Tuvalet masası (29)

Tuvalet aynaları, mobilyanın şekline ve konstrüksiyon özelliğine göre çerçeveli, çerçevesiz ve değişik geometrik biçimlerde olabilir. Birde pratikte kanatlı ayna denilen, iki taraftan kapaklı olanlar vardır. Menteşe ile bağlanan yan kanatlar, 90° açıldıkları zaman tuvalet yapan kişi yüzünün yanlarını da görebilir. Kullanılmadığı zamanlar kanatlar kapatılarak ışık yansımaları ve aynayı dış etkilerden korur.

Tuvalet aynaları masaya bağlandığı gibi duvara da monte edilebilmektedir. Tuvalet aynasının yüksekliği oturan bir kişinin baş tuvaletini rahatlıkla yapabileceği şekilde düşünülür. Genel olarak Puf' ta oturan bir kadının göz yüksekliği ortalama 100 cm' dir. Buna 15 cm alın yüksekliği eklenirse ortalama 125 cm olur. Buna göre aynanın üst kenarı yerden en az 125 cm yükseklikte olmalıdır.

Günümüzde küçük metre kareli odalar için, tuvalet masası+çamaşır dolabı uygulaması çok sık görülmektedir (Resim 3.17).

3.4.4. Puf

Puf; yumuşak döşeme tekniği ile yapılan aralıksız, isteğe göre ayaklı veya ayakları görünmeyen yuvarlak, kare, dikdörtgen vb. gibi şekillerde uygulama alanı bulan, tuvalet masasının önüne konulan bir oturma mobilyasıdır (Resim 3.18).



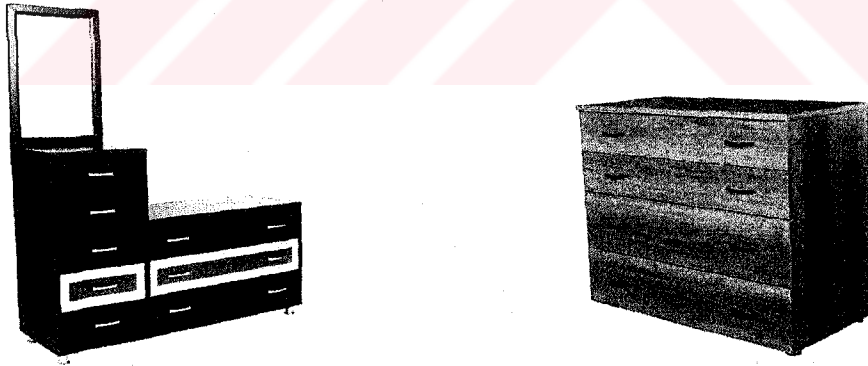
Resim 3.18. Puf (30)

Özellikle modern stildeki yatak odalarında pufların yerine sandalyelerin kullanıldığı görülmektedir. Fakat arkalıksız puf daha kullanışlı ve yaygındır.

Oturma mobilyası olan puf' un ortalama ölçüleri; yükseklik; 40-46 cm., oturma yüzeyi kare olanlar için 40x40-45x45 cm., dikdörtgen olanlar için 32x45 cm., daire olanlar için ise 44-50' dir.

3.4.5. Çamaşır Dolabı

Çamaşır dolabı(şifonyer); XV.Loıs döneminin gösterişli bir mobilyasıdır. Üst üste çekmeceleri bulunan yüksekliği eninden daha büyük olan çamaşır dolabıdır (Resim 3.19).



Resim 3.19. Çamaşır dolabı (29, 31)

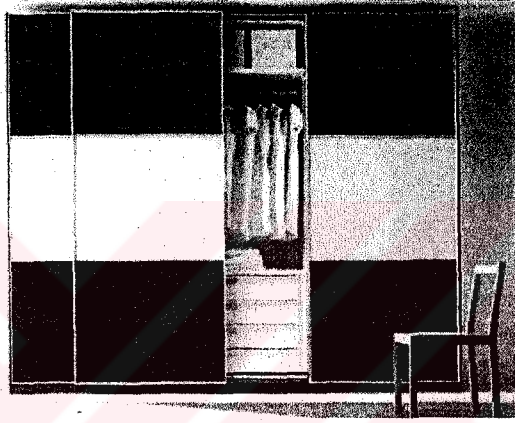
Genelde kırışması istenmeyen gömlek, iç çamaşırı türünden giysilerin depolanması için kullanılır. Günümüzdeki uygulamalarında sık raflı kapaklı olarak da yapılabilmektedir.

Çamaşır dolabının ortalama ölçüleri; yükseklik 80-110 cm., genişlik 180-100 cm., derinlik 45-50., arasında değişebilir. Dolap genişliği artıka çekmeceler kolay

çalışmayacağı için yan yana iki çekmece şeklinde yada çekmece+kapaklı olarak düşünülebilir.

3.4.6. Elbise dolabı ve bavulluk

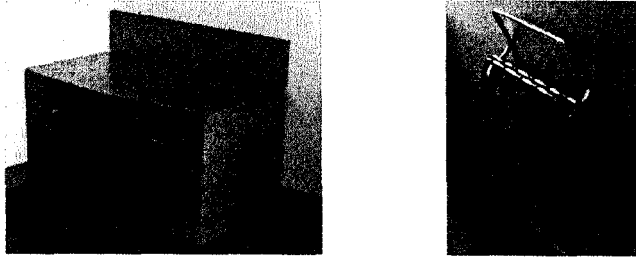
Elbise dolabı (Gardırop); elbise konulan büyük dolap olarak tanımlanmıştır. Palto,manto, elbise, şapka, kravat, mevsim dışı ayakkabı vb. gibi dış giyim eşyasının düzenli bir şekilde depolanmasında kullanılır (Resim 3.20) (4).



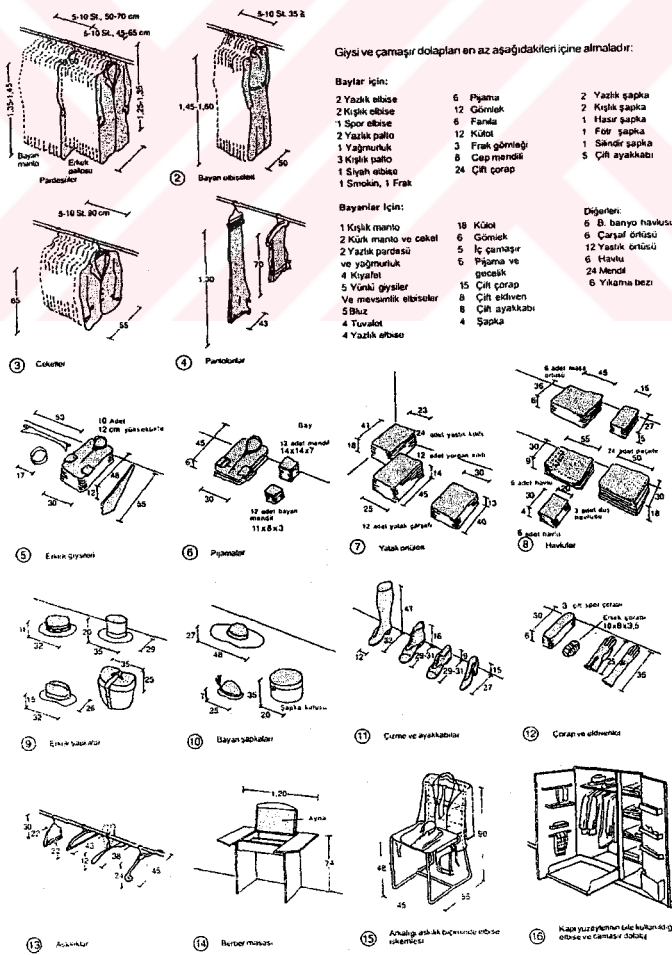
Resim 3.20. Elbise dolabı (32)

Yatak odasındaki gereksinimlerden biri olan dolapların büyüklüğü tesisin tipine göre belirlenir. Kısa süreli kalınan tesislerde müşterilerin giysilerini asmak için çok az bir yere ihtiyaç duyarlar bu nedenle küçük askılar bu iş için yeterli olur. Müşterilerin uzun süreli kalmaları durumunda ise daha büyük dolaplar oluşturulur. Yani dolabın büyüklüğü müşterinin kaldığı zamanla doğru orantılıdır. Bu özellikle safiye otellerde geçerlidir, çünkü müşteri çok sayıda bavulla gelecek ve dolapta bu bavulları karşılayacak büyüklükte yer olmalıdır. Bavulları göz önünde tutmayarak dolap içerisinde askı alanlarını da azaltmayacak şekilde saklamak mümkündür. Nasıl bir dolap olursa olsun dolap açıldığında gizli kısımlar olamamalı, çünkü unutulmuş elbiseler müşteri tarafından bulunmayabilir. Kafalarda oluşan bir başka düşüncede dolap kapılarının açıldığında sıkıntı vermemesidir. Bu yüzden yerleşimlerde diğer kapılara çarpmalarını engelleyici önlemleri almak tasarımcının görevidir. Sürme kapaklar veya akordeon kapaklar yer kazancı sağlar ve bir çok yeni yapıda sıklıkla kullanılmaktadır. Oda şeklindeki elbise dolaplarında iyi bir aydınlatma düzeninin olması normal

dolaplarda ise dolabın dışında müşterinin içeride ne olduğunu görmesini sağlayan bir ışık sisteminin olması gerekir. Eğer bavulları dolap dışında tutmak gerekirse bunlar için bavul sehpaları kullanılır. Müşteri genellikle bavulun bir parçasını odada bırakacağından, katlanır bagaj rafı yerine daha hoş mobilya parçalarının olması tercih edilir (Resim 3.21) (33)



Resim 3.21 Bavulluk



Şekil 3.49. Elbise dolabında kullanılan giysi , çamaşır ve elemanların boyutları (4)

Elbise dolabının genişliği, kapak sayısı ile anılır ve kapak sayısı kullanıcının sosyo-ekonomik düzeyi ile ilgilidir. 2-6 kapaklı dolapların içleri farklı giysilerin özelliğine göre düzenlenebilir. İç düzenleri askı elemanları, alt kısımlarında ayakkabılık, açık çekmeceler, şapka rafı, gömlek rafı vb. gibi giysiler için oluşturulur.

Elbise dolabının derinlik ve yükseklik ölçüsü dış giyim eşyasının boy ve omuz genişliğine göre belirlenir. Elbise dolabında kullanılan elemanların ve giysilerin ölçüsü (Şekil 3.49)'da gösterilmektedir.

Yatak odalarında bırakılmış duvar boşluklarından (niş), elbise dolabı olarak yararlanmak uygun bir uygulama şeklidir. Boşluk derinliği fazla ise dolap çift taraflı kullanıma imkan verecek şekilde iki odaya açılan kapaklar olarak düşünülebilir. Derinlik yeterli ise kapak arkalarına raflar bağlanır. Çok değişik eşyaların koku yönünden birbirlerini etkilememeleri için havalandırma deliklerine ihtiyaç vardır.

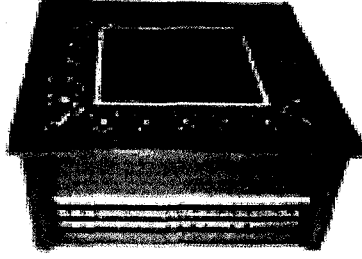
Günümüzde üretilen sürme kapaklı elbise dolaplarının ortalama genişlikleri; 210-265 cm, derinlikleri 55-65 cm, yükseklikleri 180-220 cm arasında değişmektedir. Kapak genişlikleri 60-80 cm, kapak sayısı 3-4 adet olabilmektedir. Dönerek çalışan kapakların genişliği en fazla 60 cm olmalıdır.

3.4.7. Koltuk

Kullanıcı isteğine göre geniş odalarda, kısa süreli dinlenme için bir iki tane koltuk bulunabilir. Bu amaçla kullanılan hafif ve orta tip dinlenme koltuklarının ortalama ölçüleri; oturma yüksekliği 38-43 cm, derinlik 48-50 cm, toplam ölçüler ise 90-93 cm arasında olup, arkalık eğimi 8-13 cm arasındadır (Resim 3.22).



Resim 3.22.Dinlenme koltuğu



Resim 3.23. Orta sehpa (34)

3.4.8. Orta masası

Sehpa, sigara tablası, servis tabakları vb. gibi elemanları koymak için kullanılan bir mobilyadır. Sehpalarda ortalama ölçüler; yükseklik 35-40 cm, kare tablalar için 50x50 cm, yuvarlak sehpalar için çapı 50-75 cm arasında değişmektedir (Resim 3.23).

3.4.9. TV-Müzik dolabı ve elemanları

Televizyon, video, vcd, müzik seti gibi ekipmanların koyulduğu, tekerlekleri yardımıyla hareket edebilen bir mobilyadır. Boyutları ortalama; yükseklik 60-75 cm, genişlik 55-70 cm, derinlik 34-44 cm arasında değişmektedir.

Televizyon hem yatak hem de oturma alanından çok rahat bir şekilde izlenebilmelidir. Kullanıcı televizyonu yatakta izlemek için yatağa, oturarak izlemek için de diğer taraf çevirmek zorunda kalıyorsa bunu rahatlıkla yapabilmesi için televizyonun altına hareketli bir tabla konulabilir.

Radyonun yeri ise genellikle yatak başlarında yer alır. Komodin içerisinde özel bir bölüm yapılır burada kontrol sağlanır veya yatak başında duvara monte edilir. Radyo ve televizyonların oda içindeki hoparlörlerden başka banyo içine bir hoparlör konularak sesin burada da duyulması sağlanır. Kullanıcı odadaki televizyona, kendini dış aktivitelerinden soyutlamak veya odada daha fazla kaldığı zamanlarda ihtiyaç duyar. Bir çok konaklama tesisinin odalarının tamamında özellikle yüksek nitelikli tesislerde televizyon varken bir kısmında isteğe bağlı olarak bazı odalarında televizyon bulunmaktadır.

3.4.10. Çalışma masası

Genellikle tek ve iki dolaplı olan, arada diz boşluğu bulunan bir masadır. Ön taraf, ayakların görünmemesi için, çoğunlukla kapalı yapılıdır. Dolapların birisi kapaklı, diğeri çekmece ile bölümlenmiş olursa daha kullanışlıdır. Masa tipleri, ölçüleri ve konstrüksiyon şekilleri çok değişiklik gösterir. Kullanılacak yerin özelliğine göre farklı örnekler düşünülebilir.

Masa yükseklikleri kadınlar için, 70-74 cm, erkekler için 74-78 cm. arasında değişir. Fakat özel bir istek olmadıkça 76 cm. yüksekliği standart çalışma masası yüksekliği olarak kabul edebiliriz. Tabla genişlikleri özel çalışma masalarında 75-85 cm. arasında olur. Makam masaları için genişlik 100 cm. hatta daha yukarı ölçülere kadar çıkar. Tabla boyları 60-80 cm. diz boşluğu, 40-60 cm. dolap genişlikleri toplanarak 140-200 cm. arasında bir ölçü gösterir.

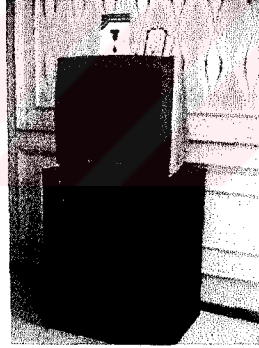
3.4.11. Yiyecek içecek depolama birimi

Müşterilerin yatak odasında bulundukları sırada, dinlenirken, bir şeyler okurken veya televizyon seyrederken ihtiyaç duydukları çeşitli içecek ve meşrubatın karşılanması amacıyla odalarda ilgili bir donatı elemanının bulunması gerekir. Burada amaç müşterinin odadan çıkmadan veya tesisin diğer birimlerine ihtiyaç duymadan asgari ihtiyaçlarını karşılamaktır. Bu ihtiyaç oda içinde bulunan küçük bir buzdolabından sağlanmaktadır. Genellikle mini bar olarak isimlendirilen, bir dolap içine veya tezgah altın sığabilen bu soğutucular oda içinde serbest olarak da durabilir. Fakat genel dekorasyonla uyumlu bir dolap içinde bulunması mekan estetiğine her hangi bir olumsuzluk katmamış olur. Burada tek dezavantaj müşteri odaya ilk geldiğinde mini barı bir miktar araştırarak bulmak zorunda olmasıdır. Bunu da mini barın bulunduğu dolabın üzerine bardak, tabak, şişe açacağı, peçete, vb. gereçler konularak müşterinin dikkati buraya çekilebilir (Resim 3.24).

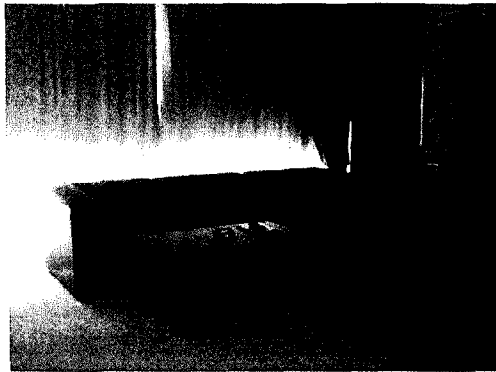
3.4.12. Perde

Fayda ve donatı elemanları açısından yatak odasının pencereleri özel bir ilgi ister. Eğer tamamen bir mahremiyet isteniyorsa, perdenin geçirimsiz olması sağlanmalıdır.

Özellikli bir camda güneş ışığını engelliyerek müşterinin mahremiyetini sağlayacaktır. Perdeler genel dekorla uyum içinde olmalıdır. Perdenin kumaşı kalıcılık ve göze hoşluk açısından uygun olacak şekilde seçilmelidir. Perde malzemesine birçok yeni gelişme olmuştur, örneğin cam elyafından yapılanlar veya büyük avantajları olan ateşe dayanıklı perdeler. Eğer ağır perdeler kullanılırsa iç astarla dışarıdaki ışığın girişi engellenir. Kapatılacak olan pencerenin tipi, tasarlanacak olan perdenin tipini veya perdelerin nasıl asılacağını belirler. Yatak odasının genel görünüşü ve büyük bir ihtimalle ısıtma ünitesinin yerleşimi perdenin nasıl asılacağını belirler. Günümüzde tasarımcılar perdeleri odaya dengelemek için ve orijinal konstrüksiyondaki hataları gizlemek için kullanılır. Perdelerin kullanımında işletme açısından bazı sorunlar doğmaktadır. Çabuk kirlendikleri için sık sık yıkanmaları ve değiştirilmeleri gerekmektedir bu da tesis işletmesi açısından ek masraflara yol açmaktadır. Bu nedenle perde kullanımında toz tutmayan, dayanıklı ve bakım zorluğu olmayan kumaşlar seçilmelidir (1) (Resim 3.25).



Resim 3.24. Televizyon sehpası ve içinde mini bar



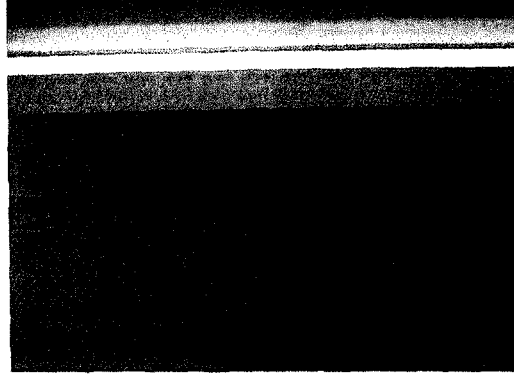
Resim 3.25. Perde

3.4.13. Aydınlatma araçları

Aydınlatma, bir yatak odasındaki en dikkatli bir şekilde yapılacak donanım ve özelliklerden biridir. Yatak odasında yapılacak bir aydınlatma sadece bir lamba ve oturma yerinin tavandaki bir aracı istemekle kalmayıp aynı zamanda yataklar içinde yeterli okuma lambalarının olması gerekir. Yatak odalarındaki aydınlatmaları genel olarak şu şekilde sıralayabiliriz. Mekan için genel aydınlatma, çalışma ve oturma alanı için bir aydınlatma, giriş ve elbise dolapları aydınlatması, yatak başı aydınlatması ve giyinme, makyaj vb. işler için ayna aydınlatması bulunmalıdır.

Standart bir yatak odasında genel aydınlatma için çoğunlukla oturma alanı ve yatak başı aydınlatmalarından yararlanılır. Işık şiddetinin çok fazla olması gerekmediğinden oturma ve yatma alanlarındaki aydınlatma elemanlarının ışığı genel aydınlatma için yeterli olmaktadır. Dekorasyonuna daha özen gösterilmiş ve büyük odaların genel aydınlatmasında farklı birtakım çözümler getirilebilir. Örneğin tavandaki ışık bantları içinden yapılan indirekt aydınlatma veya pencere üstlerindeki perde bantları içine yerleştirilen lambaları buna örnek olarak gösterebiliriz (Resim 3.26). Oturma alanı aydınlatması genellikle iki koltuk ve sandalye arasında konuşlandırılan ayaklı lambalarla, duvar aplikleriyle veya sarkaç lambalarla sağlanmaktadır. Müşterinin bir şeyler okuyabilmesi için gerekli ışık bu araçlardan sağlanmaktadır. Ayrıca genel aydınlatmaya da katkıda bulunmaktadır. Oturma alanı içindeki diğer fonksiyon olan çalışma masası aydınlatmasında, bildiğimiz anlamda bir masa lambası yerine dekoratif lambalar kullanılarak mekan daha hoş bir hava getirecektir (Resim 3.27). Yatak başı aydınlatması yatak ve çevresi için bitirici bir eleman olmaktadır. En sıklıkla kullanılan düzenlemelerden biri, iki yatak arasındaki komodinin üzerinde bulunan iki başlı lambalardır. Bu çeşit bir düzenleme ile, yeterli ve kullanıcılardan birinin oda arkadaşının lambasının ışığı tarafından rahatsız edilmeden uyuyabileceği ve bir şeyler okuyan kullanıcının ise doğrudan yatakta okuyabilmesi için gerekli aydınlatma sağlanmış olur. Diğer bir düzenlemede tek büyük bir yatağın iki yanına konulan lambalardır. Yine kullanıcılar birbirlerini rahatsız etmeden bu lambalardan faydalanmaktadır. Yatak başı aydınlatmasında kullanılan lambalar komodinler üzerinde abajur şeklinde olabildiği gibi duvarda aplik şeklinde de yer almaktadır.

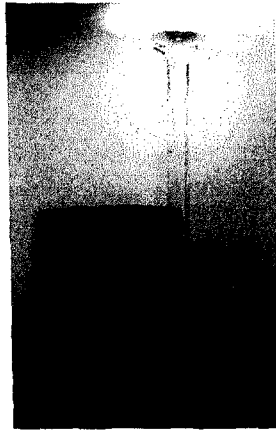
Yukarıda belirtilen aydınlatmalar haricinde bir de giriş ve dolap aydınlatması ile ayna aydınlatması bulunmaktadır (Resim 3.28).



Resim 3.26. Endirekt aydınlatma



Resim 3.27. Abajur



Resim 3.28. Ayaklı lamba

Gerekli aydınlatma düzenleri haricinde bulunan ilave lambalar ile kuvvetlendirilmesi suretiyle odaya bir hava verilmesi mümkün olabilir. Ayrıca bu lambaların nasıl kontrol edileceği üzerinde durmak gerekir. En basit tipteki kontrol, odadaki lambaların birini

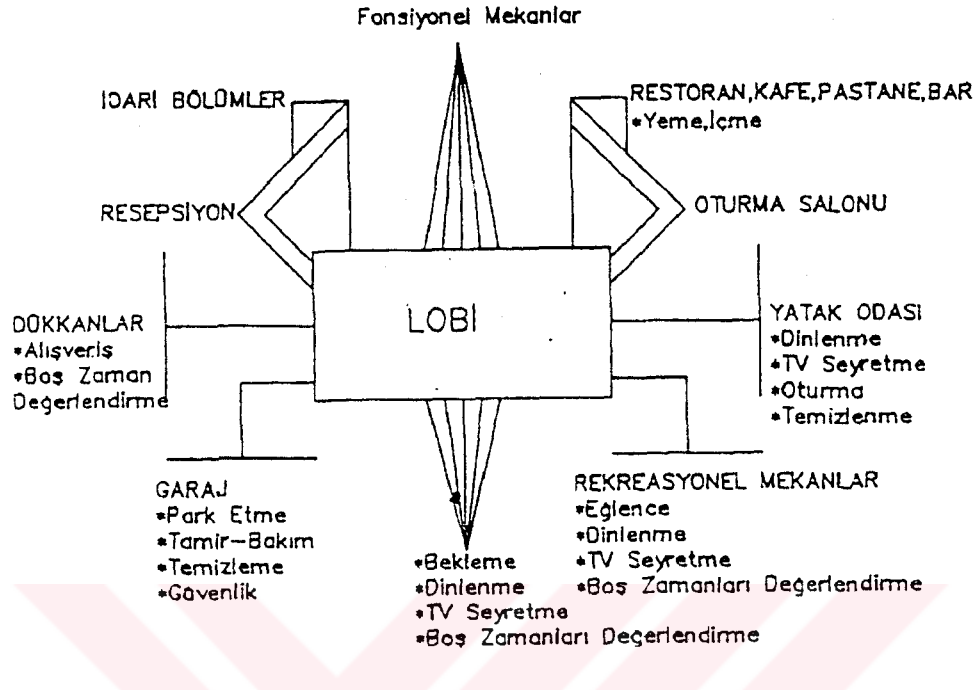
veya ikisini hatta tamamını yanar duruma getirecek, bir anahtarın, kapıda olmasını sağlamaktır. Konaklama tesislerinin bir çoğu ve bunların tasarımcıları, lambaların kontrolü için anahtarın nasıl düzenlenmesi gerekeceği konusu üzerinde çok az durmaktadır. Bu kullanıcı açısından odayı araştırmak mecburiyetinde olan ve hangi lambaların hangi anahtarlarla kontrol edildiğini belirtmek bakımından, karmaşıklığa yol açmaktadır. İnsanın canını sıkı durumlardan birisi de bütün lambaların kapıda bir anahtar tarafından kontrol edilmesi ve bundan sonra her lambanın üzerinde kendi on of anahtarının bulunmasıdır. Bu sorun bir çok tesiste lambaların bir tanesinin yakılması için kapı üzerine yerleştirilen bir lamba anahtarı ile çözülmüş ve yatak tarafında, odadaki diğer lambaları kontrol eden bir lamba anahtarı sağlanmıştır. Bu özellikle iki durumlu anahtarların kullanılmasını sağlamaktadır. Anahtarların üzerinde grafik simgeler kullanmak suretiyle seyahat edenlere kolaylık sağlanmış olur.

3.5. Otel İçi ve Otel Yatak Odası Eylem ve Eylem Alanları

3.5.1. Otel içi eylemsel ve mekansal dağılım

Şehir içi otellerinin karmaşık mekan kurgusu bile, otel iç mekanlarının, en basitten en karmaşığa doğru sıralanmasında engel oluşturmaktadır. Bu sıralama ise, farklı anlayışlara dayandırılmaktadır.

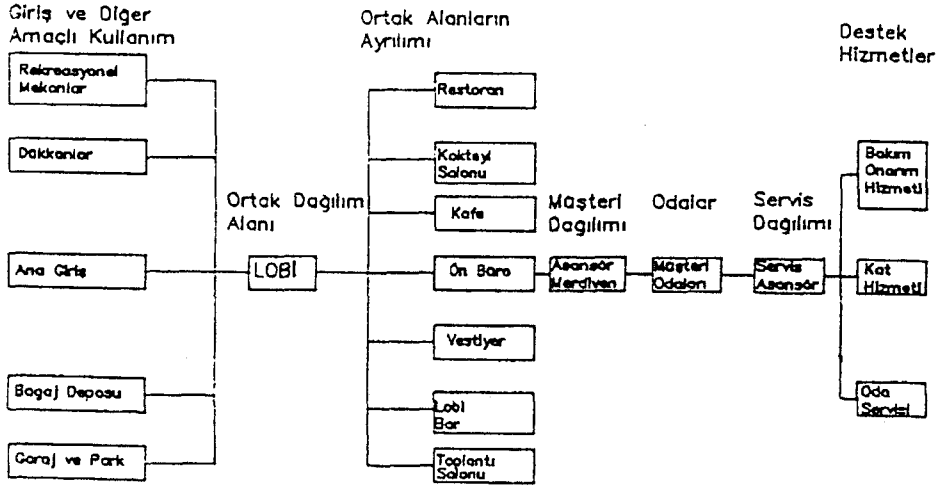
Bu yaklaşımlardan ilki, otel içi tüm mekanları, özel, genel ve hizmet mekanları olarak sınıflandırmaktadır. Ancak bu sınıflandırma, çok genel oluşuyla daha alt mekanlara girmeyi de zorunlu kılar. Genel mekanların alt bölümleri, otelin konfor ve lüks derecesi arttıkça genişleyen, daha karmaşık oluşumlara varan bir çeşitlilik göstermektedir. Ayrıca farklılaşma ve karmaşıklığın bir başka sebebi ise, yeni gelişmekte olan turizm faaliyetlerinin farklı kitlelere sunulmasıdır. Oysa aynı çeşitlilik, özel mekan diye isimlendirilen yatak odası için, organizasyonel anlamda ciddi bir farklılık yaratmaz. Hedef kitle çeşitliliği, bu mekan tipinde sadece konfor ve lüks derecesinin artışına ve odanın kullanım tipine etkir. Bunun dışında, yatak odasının söz konusu barınma ve alt eylemleri yanında ek bir eyleme imkan verme niteliği de yoktur. Sonuçta özel ve genel mekanın sıkı ilişkisi, merkezi lobi etrafında güçlü bir organizasyon ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır (Şekil 3.50).



Şekil 3.50. Mekansal ve eylemsel dağılım (2)

İkinci tip yaklaşımda mekan sınıflandırması, otel kullanıcısının mekanla ilişkiye seçtiği sıralamaya göre yapılmaktadır. Buna göre tüm otel iç dış mekanları, ana giriş, dağıtım alanları, ortak alanlar, odalar ve servis dağıtım mekanları olarak sıralanmaktadır.

Ana giriş, mutlaka oturulabilir lobi mekanı içermek zorundadır. Bina dışı faaliyetler ve ilişkili mekanlar, ikincil bağlantılarla lobiye ulaşmaktadır. İkincil bağlantılar, kimi zaman belirgin şekillerde yapılabilmekte, kimi zaman ise gizlenmektedir. İç ve dış mekanlar arasındaki bağlantı mekanları, bagaj deposu, park yeri ve garajdır. Lobiden sonra gelen mekanlar sistemi, ortak alanları ifade etmektedir. Bu mekanlar içinde restoran, kokteyl salonu, kafeterya, lobi ile sıkı ilişkideki ön büro, vestiyer ve tuvaletler, bar ve toplantı salonları yer almaktadır. Müşteri dağılımını sağlayan öncelikli araçlar, asansör, merdivenler ve koridorlardır. Müşteri yatak odalarının bulunduğu her yatak katı plan tipi şeması, servis dağılımına sahiptir. Böylesi servise yönelik bağlantılar da bakım-onarım hizmetleri, kat hizmetleri, oda servisi ile ilişkide olan servis asansörü ve merdivenlerini içermektedir (Şekil 3.51).



Şekil 3.51. Kullanıcının ilişkiye geçtiği mekan sıralaması (2)

Üçüncü olarak, tüm bu işlevsel dağılımların yanı sıra mekanların, otel işletmesi açısından da ele alınması mümkündür.

1. Otel müşterisi için hizmet sunan ve gelir getiren bölümler; yatak odaları, restoran, özel kafeteryalar,
2. Gelir getirmeyen birimleri; servis mekanları,
3. Müşteriye mal ve hizmet sunan, otel ile mukaveleli kişilerin işlettiği bölümler; dükkanlar.

Bu üç tip yaklaşım dışında, otel içi mekan organizasyonu, eylemleri de göz önüne alınarak yapmak gerekir. Fonksiyonlarla somutlaşan mekanlar, birden fazla eylem için kullanılabilir, ancak bazı eylemlerde sadece özel bir mekanda gerçekleştirilebilmektedir. Tüm bu eylem dağılımları içinde mekansal ayrımlar yapmak, mekanların hangi eylemler için uygunlaştırıldığını kolayca göstermektedir. Eylemlerin özdeş olanlarından belli gruplar oluşturmak, fonksiyon önceliğini de ortaya çıkaracaktır. Otel içi eylem gruplarını dört ayrı başlıkta toplamak ve direkt ilişkide olduğu mekanları da belirlemek olasıdır.

1. Eylem grubu; dinlenme, geceleme, çalışma.

-İlgili mekanlar; lobi, yatak odası, oturma salonu.

2. Eylem grubu; yeme-içme.

-İlgili mekanlar; restoran, cafe, bar, pastane

3. Eylem grubu; eğlence, spor yapma, boş zamanları değerlendirme.

-İlgili mekanlar; disko, rekreasyonel mekanlar, alışveriş merkezleri, sportif alanlar, tv.odaları, bilgisayar odaları, film gösterim mekanları, bilardo, briç odaları.

4. Eylem grubu; idari ve otel hizmetleri ile ilgili, otel yönetici ve çalışmalarının hizmetlerini ifade eden eylemlerdir.

-İlgili mekanlar; idare, temizlik, çamaşır ütülenme, mutfak, servis eylemleri gibi.

Ancak bu eylem grupları, kullanıcının özellikleriyle, otelin tipiyle, o yörenin turizm anlayışı ve politikasıyla yakından ilgili olduğundan yer yer değişiklik göstermektedir. Özellikle şehir içi otellerinde konaklama, barınma dışındaki eylemlere yönelik ayrıntılar daha fazla ele alınmakta, oda ve yatak katı mekanları bu yoğunluk içinde, gereken önemde düşünülmemektedir. Oysa, yatak katı mekanlarının incelenmesindeki amaç, ideal yatak odası tasarımının sağlanmasıdır. Her kat yada katlar sistemin içerdiği mekanların açılımlarının yapılması, hem iç organizasyonel bağlantıları ortaya çıkaracaktır, hem de bu bağlantılar yoluyla özel organizasyonlara ulaşmak, çok daha doğru sonuçlar verecektir. Eylemsel ve mekansal açıdan bir dağılım ise, yatak katı plan şemalarının, dolayısıyla diğer kat plan şemalarıyla da işlerliğinin önemini ortaya çıkaracaktır.

Otel içindeki fonksiyonlardan yola çıkarak, kullanıcı ihtiyaçlarına göre, mekan sınıflaması yapmak mümkündür. Otel kapsamında fonksiyonlar, yatma, yaşama, eğlenme, servis yapma, temizlik ve diğerleri olarak sıralanabilir. Diğer mekansal filizlenmelerin tamamıyla otel kapasitesi, kullanıcı talepleri gibi değişkenlere bağlı olduğu da söylenebilir.

Sonuç olarak, otelin kullanım amacı ne olursa olsun, mekanlarını, kullanıcı ihtiyacını karşılamada önem sırasına göre beş ara tipe ayırmak mümkündür:

1. Yatak odaları,
2. Genel halka açık mekanlar,

3. Servis Mekanları,

4. İdari mekanlar,

5. Alışveriş, spor, sağlık merkezlerinden birinin yada tümünün olduğu varsa ek mekanlar.

Yatak odaları; bu mekan gurubu için planlama esası, yatak katı ölçeğinde ele alınması gerektirecek karmaşıklığa sahiptir. Dolayısıyla yatak odasının tanımlanabilmesi için, elamanı olduğu otel mekanı içinde değerlendirildiği gibi, alt elamanı olduğu yatak katı ölçeğinde de ele alınması gerekmektedir. Bu doğrultuda diğer mekanlardan etkilenen yatak katının, yatak odası tasarımını sınırlandırma özelliği de göz önünde bulundurulmalıdır.(Resim 3.29)



Resim 3.29. Alanya Grand Kaptan Hotel yatak odası (35)

Genel halka açık mekanlar; kullanıcının yaşama mekanı olarak tanımlanan bu mekan grubu ise, oturma, dinlenme, çalışma, yeme-içme, eğlence, kutlama gibi ihtiyaçların karşılandığı birimlerdir. Alt mekanlarda şunlardır;

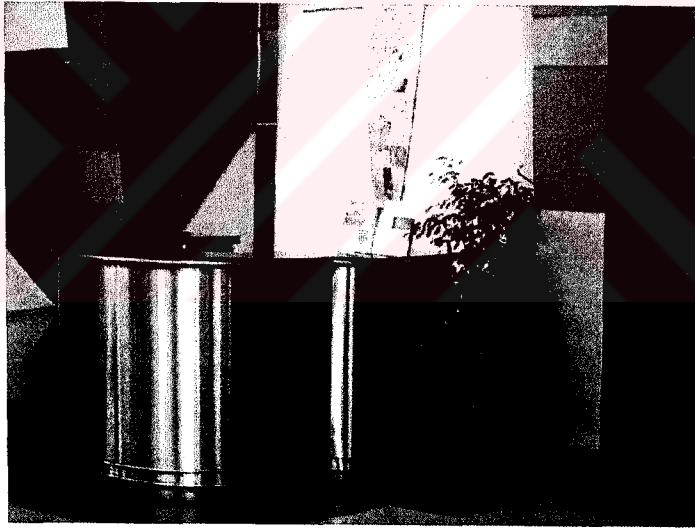
1. Oturma, dinlenme salonu (lobi),
2. Restoran, kahvaltı ve çay salonu,
3. Bar, kokteyl salonu, gece kulübü, disko,
4. Toplantı ve kutlama salonları,
5. Balo, konferans, sinema salonları.

Lobi; beraberinde bekleme holü ve içecek servisini içermektedir. Otelin yerine ve arazi koşullarına göre lobinin manzaraya yada ana cepheye yönlendirilmesi gerekmektedir.

Lobi mekan boyutları değişmekle birlikte, 300 yataklı bir otelde 180-200 m²; 400 yataklı bir otelde 200-300 m² olabilmektedir. (Resim 3.30 ve Resim 3.31)



Resim 3.30. Alanya Grand Kaptan Hotel lobisi (35)



Resim 3.31. Ankara Otel Etap Altinel'in lobisi

Restoran, kahvaltı ve çay salonları; tasarımcının yeme içme ve dinlenme ihtiyacının karşılanması amacına yönelik yaklaşımı, işletmeci mantığında bu birimlerin, gelir getiren ticari mekanlar olduğu şeklinde değişmektedir. İ ve dış müşteri, servis kolaylığı açısından mutfakla olan sıkı ilişkisi, en kısa yürüyüş mesafelerinin oluşturulması, bu mekanların planlanmasında düşünülmesi gerekenlerdendir. Restoran kapasitesi, yatak oda sayısının yarısı olarak belirlenmiştir. Bankolu yemek yeme düzeninin olduğu cafe, sandwich bar, snack bar gibi bölümler ise, ana mutfağı en yakın yerlerde tasarlanmaktadır (Resim 3.32).



Resim 3.32 Adana Otel Seyhan yemek salonu (36)

Bar, kokteyl salonu, gece kulübü ve disko; boyutsal olarak çok farklı mekanlar olmalarına rağmen, tüm kullanıcının sosyal ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla tasarlanır. Barın lobiye an yakın yerde olması ve hem iç hem dış kullanıcıya hizmet vermesi, istenen niteliklerdendir. Yemek salonuyla da bir bağlantısı olabilmektedir. Kokteyl salonları ve gece kulüpleri de kullanıcı nitelikleri ile doğru orantıdaki dekoratif nitelikleri ile dikkat çekmektedir. Her iki mekanın da mutfakla direkt ilişkisinin olma zorunluluğu vardır.

Toplantı ve kutlama salonları; esnek kullanıma cevap verebilecek şekilde tasarlanması gereken mekanlardır. Mutfak bağlantısına bu mekanların da ihtiyaç vardır. (Resim 3.33 ve Resim 3.34).

Balo, konferans, sinema salonları; özellikle büyük otellerde rastlanan mekanlardır. Çok amaçlı salon kapsamına giren bir tasarımı ifade ederler. Böyle büyük mekanların kullanıcı talebinin yoğunluğuna göre bölünebilir elemanlarla ayrılıyor olması, önemli bir niteliktir. Bu tip mekanların strüktürel açıdan yatak katı blokları altına gelmemesi tavsiye edilmektedir (Resim 3.35 ve Resim 3.36).



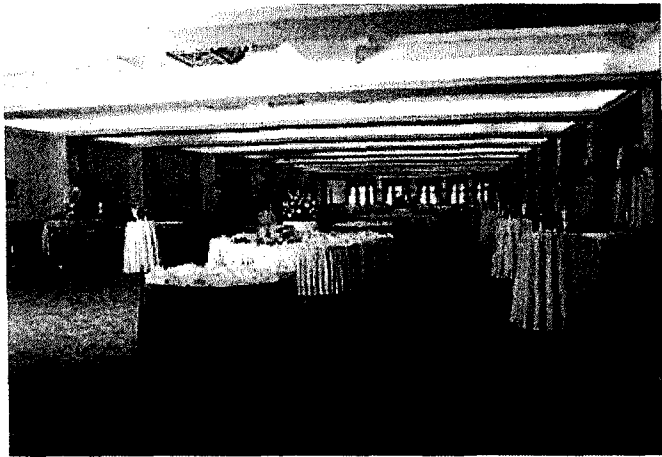
Resim 3.33. Adana Otel Seyhan toplantı salonu (36)



Resim 3.34. Ankara Etap Altınel toplantı salonu



Resim 3.35. Ankara Etap Altınel balo salonu



Resim 3.36. Ankara Esenboğa Airport Hotel balo salonu (25)

Servis mekanları; kullanıcıya hizmet eden birimler olarak tanıtılmaktadır. Alt mekanları da önem sırasına göre şunlardır;

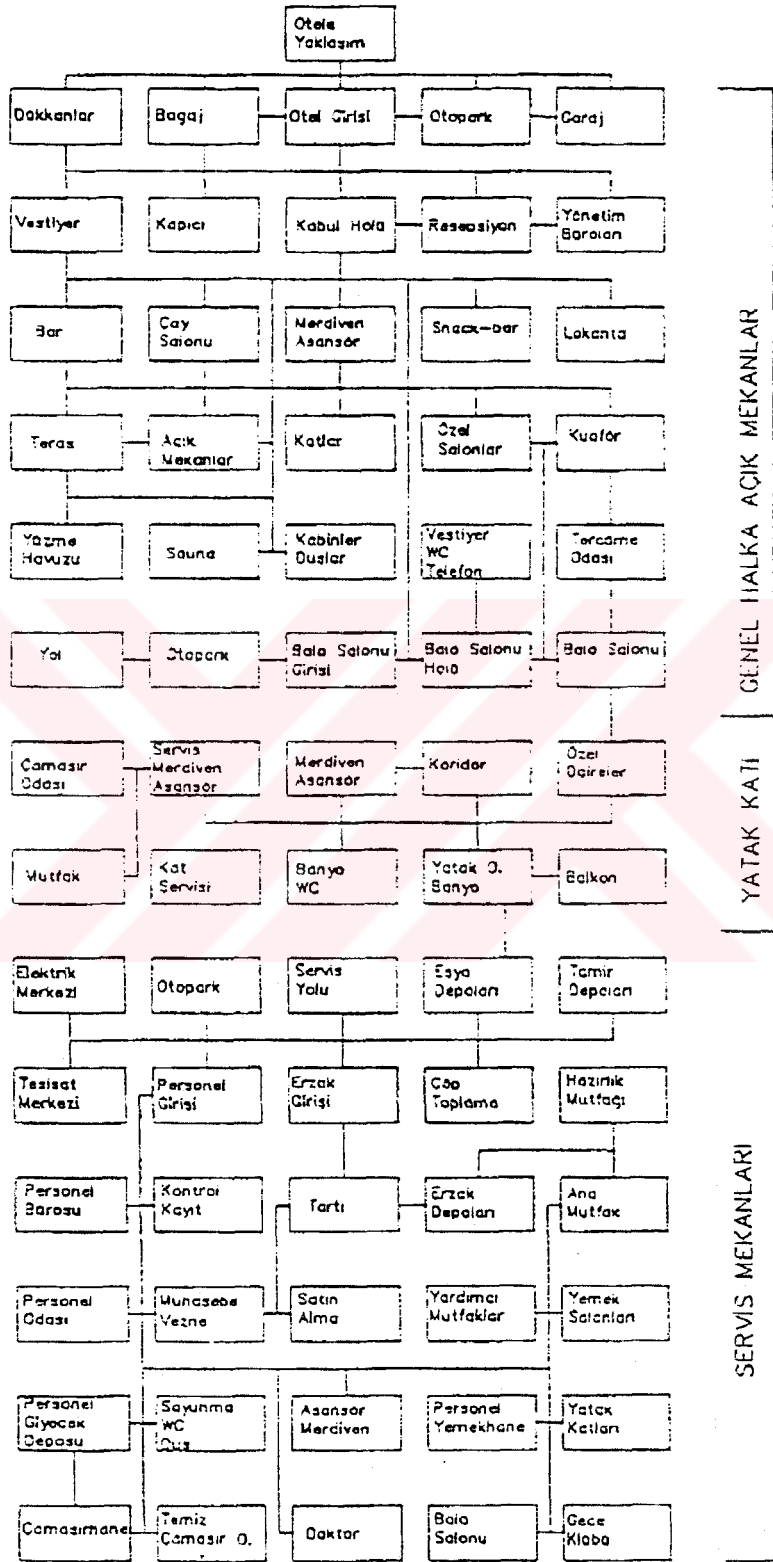
1. Mutfaklar,
2. Çamaşırhaneler,
3. Garaj ve otopark.

Mutfaklar; yeme ve içme ile ilgili mekanların birden fazla kata yerleştirilme durumlarında kat sayısına göre önemi ve adeti artan, merkezi bir servis mekanıdır. Restoranın alansal büyüklüğünün %50-60 kadarının mutfığa ayrılması hali en optimum olanıdır. Ana mutfak, gerekli hallerde oluşturulan diğer katlardaki ikincil mutfaklarla beraber, şu beş alt mekanı içermektedir. Erzak depolama, yemek hazırlama yemek pişirme, yemek dağıtım servisi ve mizanplas odaları, bulaşık yıkama yerleri.

Çamaşırhaneler; hem kullanıcının, hem de otel personelinin çamaşır ihtiyaçlarını karşılayan ve yatak katındaki çamaşır odalarıyla sıkı ilişkide olan bir mekandır. Yatak odası sayısına ve yatak kapasitesine bağlı olarak hesaplanabilen çamaşırhane kapasitesi, makine sayısını da ortaya çıkaracaktır. Sonuçta çamaşırhane boyutları da otel kapasitesine göre değişim göstermektedir.

Garaj ve otopark; artan talep doğrultusunda daima çevresel ihtiyaçlara da cevap verecek kapasitede tasarlanması istenen bölümdendir. Beş yıldızlı otellerde yatak odası sayısının % 20' si park yeri olarak ayrılmak zorundadır. Özellikle şehir içi otellerde trafik yaklaşımının istenen şekilde oluşturulması, güçtür. Mümkün olduğunca park probleminin yeraltına alınması, bu yüzden çok önemlidir.

İdari mekanlar; kullanıcının işletmeyle ilgili işlemlerini gerçekleştiren, kendi içinde de yönetimi sağlayan bölümdür. Kullanıcı ile ilişkide olan mekanlar, daha ulaşılabilir yerlerde ve daha dikkat çekici malzeme ve renklerle sunulmakta, arka mekanlarda otel hiyerarşisine yönelik bölümleri içermektedir. Otel müdürü, müdür yardımcısı, sekreterler, satış müdürü, muhasebe, personel servisi, satın alma, kontrol, kayıt gibi mekanlar, kendi içlerinde alt mekanlar içeren yönetsel birimlerdir. Ayrıca sağlık ve ilk yardımla ilgili mekanlar da bulunabilmektedir (2) (Şekil 3.52).



Şekil 3.52. Otel organizasyon şeması (2)

3.5.2. Otel yatak odası eylem ve eylem alanları

3.5.2.1. Eylemler

Yatak odasında yaşayan bireyin günlük gereksinimleri için başlıca eylemler aşağıdaki gibidir.

a) Yatma eylemi

-Uyku

b) Tuvalet eylemi

-Günlük cilt bakımı

-Saç bakımı ve yapımı

-Depolama

c) Giyinme eylemi

-Giyinme

-Depolama

d) Soyunma eylemi

-Soyunma

-Depolama

e) Oturma eylemi

-Oturma (dinlenme)

-Okuma

-Müzik dinleme-TV seyretme

f) Çalışma eylemi

g) Temizlik eylemi

-Temizlik

-Depolama

3.5.2.2 Yatak odası eylem alanları

Otel yatak odası tasarımında odanın genel nitelikleri kadar, onu oluşturan alt bölümlerinde fiziksel nitelikleri, oda biçimlenişini etkileyen temel faktörlerdir. Her alt bölümü meydana getiren ekipman tipinin, sayısının, olası yerlerin belirlenmesi ve buna bağlı olarak odanın şekillenmesinin nasıl bir eğilim gösterdiğinin de ortaya çıkması gerekir. Ancak bu eğilim, diğer özel tipler göz önüne alınmaksızın normal standart otel yatak odası için düşünülmüş, yatak odası olası alt mekanlarının biçimlenişleri incelenmiştir.

Böyle bir mekanlar sistemi içinde birden fazla insanın otel yatak odasında yer alması ve aynı anda birbirinden çok farklı eylemlerin bile gerçekleştiriliyor olması, bu yatak odası içinde farklı mekansal zorlamaların yapılacağını göstermektedir. Kimi zaman bu eylemler birbirinden tamamen ayrılırken, kimi zaman da aralarında bir esneklik olmasında yarar vardır.

Bu doğrultuda tipik bir otel yatak odasında eylemlere bağlı olarak dört ayrı mekan tanımlamak mümkündür.

1. Yatma bölümü,
2. Oturma-çalışma bölümü,
3. Giriş,
4. Islak hacim.

3.5.2.2.1. Yatma bölümü

Otel odasının en geniş bölümüdür. Çalışma ve oturma bölümüyle ilişki içindedir. Suit yatak adalarında oturma-çalışma bölümleri, yatma bölümünden ayrıdır. Tek bir ıslak hacmin yer aldığı tipik bir yatak odasında kullanılan mobilyalarla alt mekanlar belirginleşir. Yatma eyleminin yatak odası içinde geçen eylemlerden en uzun oluşu, bu mekanın boyutunu da etkilemektedir.

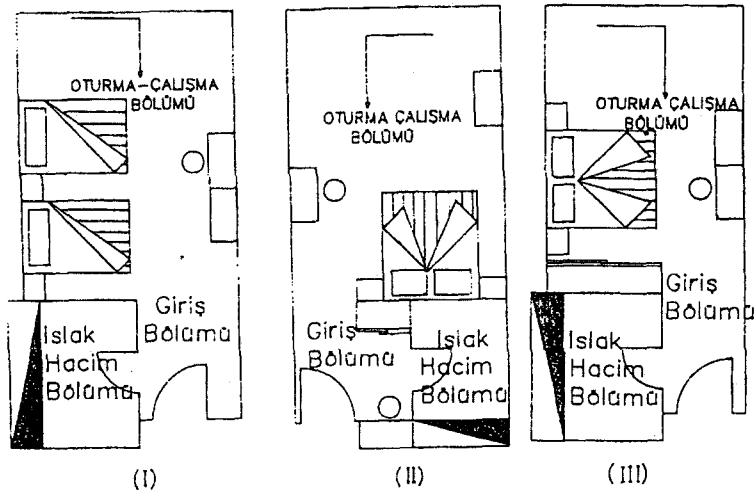
Odanın en merkezi bölümü olan yatma alt mekanı, alan standartlarının büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Diğer alt mekanlarla olan ilişkisi ve fonksiyonu sebebiyle yatama bölümü, içerdiği ekipman sayısı ve tipi yönüyle de temel ifade etmektedir.

Otel yatak odası için yapılmış eylem dağılımına göre yatma fonksiyonuna imkan veren bu bölüm, içermek zorunluluğunda olduğu mobilya grubunun yerleştiriliş ilkesi ile yatak odası biçimlendirilişini etkileyebilmektedir. Yatma bölümünün mobilya grupları; oda tipine göre boyutu, oda alanına göre de sayısı değişken yatak ve komodinin grubu ile tuvalet masasından oluşur. Komodin üzeri aydınlatmalar da donanımları ifade eder. Bu ekipmanların yerleştiriliş şekilleri de şöyle sınıflandırılabilir;

- I. Yatak ve komodinin oluşturduğu mobilya grubunun, ıslak hacmi izleyen diğer oda ile ortak olan duvarlara yerleştiriliş, tuvalet masası da aynı doğrultuda oluşu,
- II. Yatak ve komodinin oluşturduğu mobilya grubunun, ıslak hacmin ortaya bakan duvarlarına yerleştirilmesi, tuvalet masasının diğer oda ortak duvarında oluşu, (Resim 2.37 ve Şekil 3.53).



Resim 3.37. Adana Otel Seyhan yatak odası (36)



Şekil 3.53. Yatma bölümü biçimleniş tipleri (2)

Bu iki yerleştiriliş biçimi, odanın normal kullanımda olduğu durumlar için geçerlidir.

(Şekil 3.53)'deki I.' de suit kullanım için diğer oda ile ortak olan duvara bağlantı sağlamak amacıyla kapı açıldığında odanın biçimlenişi daha farklı olacak, II.' de tuvalet masasının yeri aynı doğrultuda kalmak üzere aşağı yada yukarı kayacaktır. Bu da farklı düzenlemelerle hatta bir ekipmanın çok amaçlı olarak kullanılmasına sebep olacaktır.

3.5.2.2.2. Oturma-çalışma bölümü

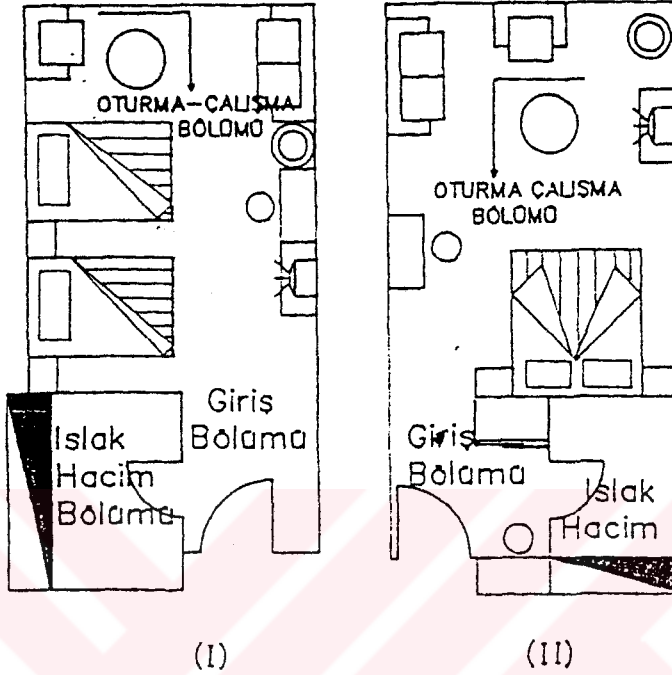
Bu iki bölümün birlikte kısa süreli kullanılışları, yatak odası içinde çok belirgin ayrımları gerektirmemektedir. Ancak direkt oturma odası olarak kullanılan tiplerde vardır. Yatak olabilen kanepelerin bulunduğu bu oda tipinde ise, eylemlerin önem derecesi, çalışma-oturma-yatma şeklinde sıralanmaktadır. Yatak odasında çalışma eyleminin diğerlerinden soyutlanması, hatta tamamıyla ayrımı, ancak suit tiplerde söz konusudur. Diğer görsel bölünmeler, normal yatak odasında kullanılan araç ve mobilyalarla sağlanmaktadır.

Normal kullanımdaki bir otel yatak odası için, iki adet tek kişilik koltuk, sehpa, çalışma masası, mini bar oturma-çalışma bölümünün mobilyalarını oluşturur. Koltuk sayısı ve mobilya boyutları standart olmamakla birlikte artırılıp azaltılabilen portatif kullanımdaki elemanlar da olabilmektedir. Donatılar içinde ayaklı abajur, aplikler, telefon, TV, video sayılabilir. Oturma-çalışma bölümünün yatak odası içindeki yeri, dış cepheye en yakın olan kısımdır. Eğer yatak grubu (Şekil 3.53)'deki I' e uygulanırsa, sırasıyla koltuk sehpa grubu, çalışma masası ve minibar-TV şeklinde devam edebilir. Eğer yatak grubu (Şekil 3.53)'deki II' ye uygulanırsa, minibar-TV, koltuk-sehpa grubu, çalışma masası şeklinde düzenlenmektedir (2) (Şekil 3.54).

3.5.2.2.3. Giriş bölümü

Bu bir geçiş mekanıdır. Tipik bir yatak odasında, kimi zaman yatak katı plan tipiyle ilgili olarak koridora uzatılmış ya da oda boyutlarından içeri çekilmiş bir mekandır. Islak hacim ve dolap alanı ile sınırları belirlenen bu mekan, yatak odasında kapladığı alan açısından sınıflandırmak ve içerdiği ek araç ve alanları tanımlamak mümkündür (Çizelge 3.10). Dolap ve soyunma bölümü de ayrı mekanlar olarak düşünülebileceği gibi, asıl yatma mekanına soyunma, eşyaları yerleştirme faaliyetlerinin katılmaması

amacıyla giriş mekanına dahil edilirler.

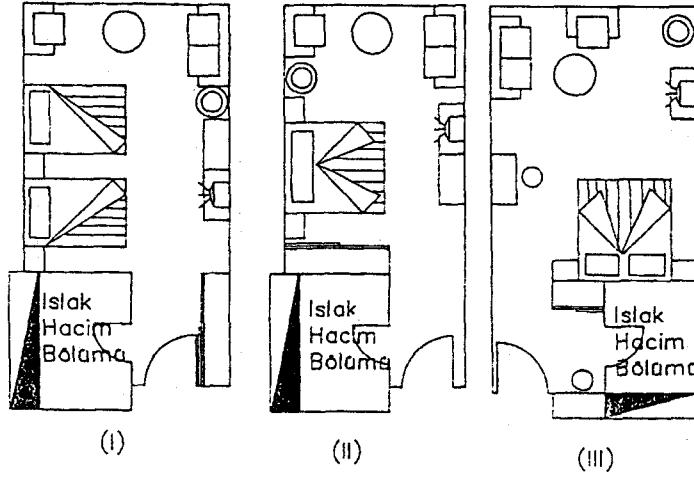


Şekil 3.54. Oturma çalışma bölümü biçimleniş tipleri (2)

Çizelge 3.10. Giriş mekanını boyutsal olarak tanıtılması (2)

GİRİŞ MEKANI TİPİ	Alan Standardı Giriş Mekanı / Yatak Odası (m ²)	Araçlar ve Ek Alanlar
Giriş mekanı olmayan yatak odası	0 / 25	-
Yalnız geçiş amaçlı giriş	1 / 24	-
Geçiş ve ek eylemler amaçlı giriş	3 / 22	Ayna ve dolap
Geçiş ve ek alanlı giriş	4 / 21	Ayna, dolap, bavulluk
Geçiş ve genişlemiş ek eylemler amaçlı giriş	6 / 20	Dolap, bavulluk, tuvalet masası
Geçiş ve soyunma amaçlı giriş	4 / 21	Ayna, bavulluk, soyunma

Bu bölümün temel mobilyaları dolap, kimi durumlarda ek olarak bavulluktur. Girişin şekillenışı koridorla ilgili olduğu kadar, kendi mobilyalarının yerleştirilmesiyle de yakından ilişkilidir. Normal kullanımdaki bir oda için, üç tip dolap yeri olasılığı sıralanabilir (Şekil 3.55).



Şekil 3.55. Giriş bölümü biçimleniş tipleri (2)

I. Giriş kapısının arkasında gömme şeklinde,

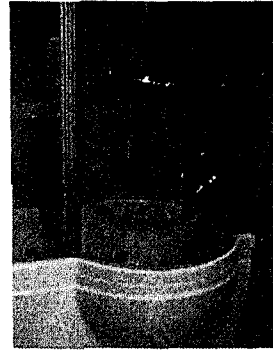
II. Islak hacmin oda içine bakan duvarlarında gömme dolap,

III. Giriş ile ıslak hacim arasında ayrıca bir dolap bölümü oluşturarak, odadan değil dolap bölümünden kullanım sağlayan gömme dolap.

Özel kullanım niteliğindeki suit ve bağlantılı odalarda dolabın kimi zaman giriş bölümünün bir elemanı değil, yatma bölümünün bir elemanı olduğu görülebilir. Ancak bu tip yatak odası düzenlemelerinde asıl girişler, tam oda modülü tarafından yapıldığı için, yatak odasındaki dolap özel kullanım niteliğinde olup, gömme zorunluluğundan da kurtarılarak daha serbest düzenlemelere gidilmektedir. Normal kullanımdaki odalarda ise dolap, yeri sebebiyle, sadece ıslak hacim duvarı üzerinde iken, yatak odası mobilyası olarak kabul edilir. Bu durumda bagajlığın ayrı olarak tasarlanması ve giriş mekanında olması doğru olacaktır. Diğer konumlarda bagajlık, giriş bölümündeki gömme dolap içinde yada yakınında oluşturulur.

3.6.2.2.4. Islak hacim bölümü

Günlük temizlik ihtiyaçlarının karşılandığı, diğer yatak odası bölümlerinden çok farklı bir kullanımı içeren bir mekandır. Giriş mekanının, diğer bölümlere sirkülasyon oluşturması, ıslak hacmin bir otel yatak odasına bağlantısını sağlamaktır (Resim 3.38).

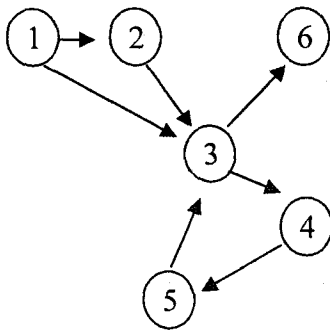


Resim 3.38. Ankara Otel Etap Altınel' in standart ıslak hacmi

Bu bölümün diğer oda alt mekanlarından çok daha farklı bir kullanım amacına hizmet etmesi, hem teknik hem de fonksiyonel açıdan yerinin, girişin hemen yanında oluşuyla sınırlı kılmaktadır. Teknik açıdan bu yer seçimi, ıslak hacim mekanının koridora yakınlığını da sağlamaktadır. Islak hacim yerinin tesisat şaftlarının koridordan ulaşılabilir olması açısından etkilenmesi gibi, oda içi tasarımının da buna göre şekillenmesi söz konusudur. Banyo için donanımlar ise, düşey sarf çözümleriyle sıkı ilişkidir ve bu ilişkide oda yerleşimine banyo girişinin yatma bölümü içinden olması halinde önem kazanır.

3.5.3. Eylem ve eylemler arası ilişki

Otel yatak odasının düzenlenmesinde eylem alanlarının doğru düzenlenmesinin yanı sıra eylem alanlarını oluşturan bölgeler arasındaki ilişkiler de önemli yer tutar (Şekil 3.56).



1. Soyunma
2. Giyinme
3. Depolama
4. Tuvalet
5. Yatak hazırlama
6. Yatma

Şekil 3.56. Yatak odasında temel eylem alanlarının birbiriyle ilişkisi (4)

Donatı elemanları da yükseklik seviyelerinin, birbirine uzaklık ve yakınlık mesafelerinin ve birbirleriyle ilişkilerinde en uygun düzenlemenin yapılmasında kullanıcının gereksinimleri doğrultusunda fizyolojik, anatomik ve psikolojik yapıların iyi bilinmesi gerekir. Bu konudaki araştırmaların sayısının oldukça az olduğu görülmektedir.

Yatma eylemi alanında yatak ve komodinler arası ilişkinin iyi kurulması gerekir. Kullanıcının yatma esnasında en az enerji harcayarak ulaşabileceği uzaklıkta ve yükseklikte olmalıdır.

Soyunma ve giyinme eylem alanlarında elbise dolabı ve çamaşır dolabı ilişkilerinin iyi kurulması gerekir. En yakın kullanım alanının tespiti yerinde olacaktır. Elbise dolabında kullanıcı ölçüleri dikkate alınarak iç düzenleme yapılabilir.

Oturma-çalışma eylem alanında ise oturma grubu ve çalışma masası gibi donatı elemanlarının bulunması gerekmektedir. Diğer eylem alanları ile ilişkisi dikkatli bir şekilde belirlenmelidir.

Tuvalet eylem alanında, tuvalet masası ve puf' un arasındaki bağlantının kurulması ve yükseklik seviyeleri aynayı da dikkate alarak tespit edilmelidir. Tuvalet masası ve soyunma-giyinme alanlarının ilişkileri optimum kurulmalıdır.

Yatak odasındaki eylem alanları, eylemlere yönelik geçiş sirkülasyonunun kullanıcıyı yormayan, rahat ve kullanışlı bir şekilde düzenlenmesi gerekir (4).

3.6. İnce Yapı Elemanları

3.6.1. Kapı ve pencereler

Yatak odalarında kapı ve pencerelerin seçimi, kullanılan malzemelerin tesisteki masrafların ana kaynağını da oluşturmaktadır. Kötü malzeme kullanımı masrafları artırmaktadır. Hemen her tipte malzeme müşteri ve mimarın amaçlarına uygun olacak onları memnun edebilecek şekilde kullanılabilir. Sunulan parçaların uzun yıllar boyunca dayanması gerektiği için seçim zordur. Mekanizmaları basit ve güvenlik açısından tehlike uyandırmamalı, ayrıca kapı ve pencereler yüksek nitelikte

malzemelerden yapılmalıdır. Pencereleer bir odanın dışı ile ilişki sağlayan en önemli parçalardır. Yatak odası için gerekli doğal ışık bu pencerelerden sağlanır. Pencereleerde kullanılan malzemelerden metal malzemelerde aşınma ve paslanmaya karşı önlemlerin alınması gerekir. Ahşap malzemelerde ise çürüme ve çalışmaya karşı emprenye edilmelidir. Pencereleerde açılan bir kanat oda havalandırmasını sağlamaktadır. Yatak odası pencerelerinin bir balkona bakması durumunda kapıyla beraber düşünüleceği gibi, camekan geniş bir sürme kapı kullanılarak büyük bir cam yüzey elde edilebilir.

Kapılardan yatak odasına giriş ve çıkış kapısı önemli bir olgudur. Kilitlenmiş kapalı bir kapı müşterinin kendini güvende hissetmesi ve özel yaşantısına saygı gösterilmesini sağlar. Kapının biçimi ve kilidin kalitesi genel dekorla ilişki içinde olmalıdır. Çok değişik çeşitlerde ve biçimlerde kapı kilidi bulunmaktadır. Bir kapı tipinde kapı kapandığında otomatik olarak kilitler, bir başka anahtar içerden takıldığında dışarıdan açılmasını engeller. İkinci örnek kapının içerden kilitlendiğini ve müşterinin odada olup rahatsız edilmek istemediğini gösterir. Ana anahtar görevlilere verilmektedir ve müşterinin anahtarını kaybetmemesini sağlamak önemlidir. Eğer bir odayı kullanıma kapatmak gerekiyorsa bunu işletme sağlamalıdır. Odalar arasındaki bağlayıcı kapıların kilitlenmesi her iki taraftan yapılmalıdır (1) .

3.6.2. Duvar kaplamaları

Duvar, işlev ve konumlarına göre iç ve dış duvarlar, taşıyıcı olan ve olamayan duvar, tek ve çok tabakalı duvar, yapımında kullanılan malzemenin cinsine göre ahşap, kerpiç ve çimento blok, taş tuğla, betonarme, çelik, gazbeton, alçı, cam, plastik duvar (taş, tuğla, kerpiç, briket, cam) dolgu duvar (kerpiç, tuğla) panel duvar (Betonarme, gazbeton, alçı) şeklinde üç gruba ayrılır.

İç mekan duvar yüzeylerinin kaplanması genellikle ahşap ve ahşap esaslı malzemelerden faydalanılır. Duvarda estetik bir görünüm sağlayan bu kaplamalara “lambri”denir. Otel yatak odalarında da genel ve kısmi olarak kullanılmaktadır. Duvarların kaplanmasında boyalar, duvar kağıtları, ahşap ve ahşap esaslı levhalar, plastik ve metal panolar ile alçı esaslı plakalar ve kumaş gibi yüzey kaplama gereçleri kullanılmaktadır.

Ses yalıtımını ve akustik koşulları iyileştirmek, ısı yalıtımını artırmak, yapıda kullanılan çeşitli eleman ve gereçler arasında çalışma, çatlak ve boşlukları örtmek, sıcak, soğuk ve pis su borusu, ısıtma, havalandırma, aydınlatma ve yangın tesisatı gibi yapı elemanlarını örtmek, duvar kaplamalarının kullanımında teknik nedenleri oluşturur (37).

Otel yatak odalarında duvar kaplaması seçimi yapılırken müşterinin istek ve ihtiyaçları göz önüne alınarak, odanın hizmet özelliği düşünülerek seçim yapılmalıdır. Duvar kaplaması ile mekan içindeki diğer donatı elemanlarının uyumu kullanıcı açısından önem arz etmektedir.

3.6.3. Döşeme kaplamaları

Bina katlarını ayıran ve üzerine gelen yükleri taşıyarak oturdukları mesnetlere nakleden yatay yapı elemanlarına döşeme kaplamaları denir. Döşemeler yapımında kullanılan malzemelerin cinsine göre betonarme, ahşap, çelik, taş ve karma döşemeler şeklinde beş gruba, yapım tekniğine göre yerinde dökülen (betonarme), yerinde uygulanan (ahşap, çelik) ve önceden dökülerek yerine monte edilen (karo mozaik) döşemeler şeklinde üç gruba ayrılırlar. Konutlara göre iç ve dış zemine oturan ve ya oturmayan, altları açık veya ısıtılmayan, düşük ve yükseltilmiş döşemeler şeklinde dört gruba ayrılır.

Günümüzde döşeme kaplamaları; ahşap ve ahşap esaslı döşeme kaplamaları, toprak beton ve taş esaslı kaplamalar, tekstil petro-kimya ürünü döşeme kaplamalar olarak ana sınıflara ayrılmaktadır (37).

Otel yatak odalarında kullanılan döşemeler dekor ve ihtiyaçlara göre belirlenmektedir. İklim koşulları, kullanıcının özellikleri, mekan içindeki uyum döşemenin belirlenmesinde söz sahibi olmaktadır.

3.7.4. Tavan kaplamaları

Tavan kaplama gereci olarak ahşap ve ahşap esaslı levhalar, alçı, taş yünü plakalar, metal ve plastik levhalar vb. gereçler kullanılmaktadır. Amaç mekan içinde uyumun sağlanması ve mekanın gerektiğinde yüksekliğinin ayarlanmasıdır. Otel yatak

odalarında genellikle aydınlatmanın tavandan kısmi olarak yapılmasından dolayı içerinin aydınlatılması için açık renkli tavan demelerinin kullanılması sz konusudur. Endirekt aydınlatmada tavan kaplamasının özelliği ve önemi byk bir önem arz etmektedir. Dokusu ve yapısal özelliği aydınlatmayı önemli ölçüde değiştirmektedir.

3.7. Tesisat sistemleri

3.7.1. Aydınlatma ve elektrik tesisatı

Yatak odaları ve ıslak hacimlerde kullanıcı, odayı rahat bir şekilde kullanmaktadır. Kullanıcı oda içindeki faaliyetlerini belli bir aydınlık dzeyinde yapmak zorundadır. Bu aydınlık seviyesi, gündüz gün ışığı ile sağlanmakta, gün ışığının yetersiz olduğu ortamlarda veya akşamları ise yapay aydınlatma cihazları ile sağlanmaktadır. Yatak odaları ve ıslak hacimlerde hem aydınlatmanın yapılabilmesi hem de birtakım elektrikli cihazların çalışabilmesi için yeterli dzeyde bir elektrik tesisatının bulunması gerekir.

3.7.1.1. Aydınlatma

Görme ışık enerjisi ile sağlanır. Herhangi bir nesnenin görülebilmesi için ya yeterli kadar ışık enerjisine sahip olması ve ya bir ışık üreticisinden aldığı ışık enerjisini depo etmek suretiyle ışıldayarak veya parıldayarak tekrar yaydığı ışıkların gözü etkilemesi gerekir. Bir ışık üreticisinden çıkan ışık enerjisini ışınları istenilen yöne gönderilerek yerin, cisimlerin gösterilmesini, belirlenmesini, ayırt edilmesini ve renklendirilmesini sağlaması işleminin hepsine birden aydınlatma denir (1).

3.7.1.1.1. Doğal aydınlatma

Güneş ışığının etkisi ile yapılan aydınlatmaya doğal aydınlatma denir. Güneşin verdiği aydınlık çoğunluğu günün her saatinde ve her mevsim değişik değerlerdedir. Gün ışığı mekan tasarımında en önemli etkenlerden biridir. Dünyanın değişik bölgelerinde bu konu incelenirse gün ışığının bol ve iklimin sıcak olduğu bölgelerde bina planlanmasında avlu, gölgelik elamanların eşitleri ve pencere boyutundaki küçülmeler hemen göze çarpar. Buna karşın gün ışığının kısıtlı ve iklimin soğuk olduğu bölgelerde

güneye yönelme, ışık alabilmek için pencerelerde geniş yüzeyler açıkça görülür. Doku çok daha sıkı ve topludur.

Gün ışığı ile aydınlatma kriterleri;

1. Yeterli bir aydınlık düzeyinin sağlanması.
2. Aydınlatmanın düzgün olması.
3. Kamaşmanın olmaması.
4. Işığın geliş yönünü ve gölgenin durumunun uygun olması.

Yeterli bir aydınlık düzeyinin sağlanmasında yatak odalarında pencereden giren ışık aksının yalnız bir kısmı doğrudan işin yapıldığı noktaya gelir. Geri kalan kısım diğer yüzeylerde yansıdıktan sonra işin yapıldığı noktaya dolaylı olarak gelir. Aydınlatmanın düzgün olması pencerelerin boyutları, kullanılan camın cinsi, doğramaların kalınlığı ve sayısı gibi etmenlere bağlıdır. Bu nedenle yatak odalarının gün ışığı ile aydınlatılmasında en önemli etken penceredir. Pencerelerin biçimlenişi mekan ve odaya giren ışığın şiddetine büyük etkide bulunmaktadır.

Pencereler

Bir pencereden gün ışığının geçmesi için iki yöntemi uygulamak gerekir.

1. Pencereyi belirli bir limit içinde yönlendirmek.
2. Bir engelleme yapılmadan güneşin pencereye gelmesini sağlamak.

Pencere tasarımında çok değişik kriterler vardır. Bir binanın projelendirilmesinde mimarın başarılı bir pencere tasarımı için gerekli fonksiyonları düşünüp çözümlemesi gerekmektedir. Bu fonksiyonlar;

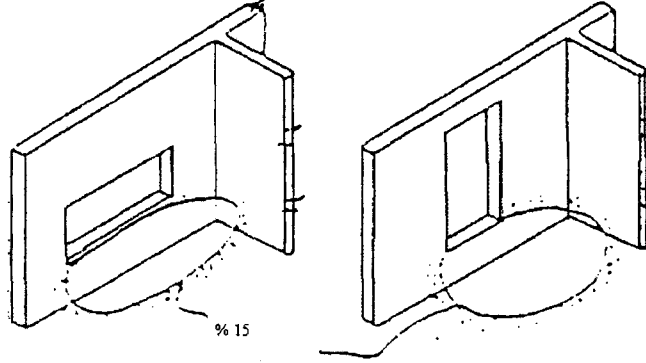
- Gün ışığını alması.
- Güneş ışığının girmesi.
- Havalandırmayı yapması.
- Manzara ve özelleşmeyi yapması.
- Binanın cephe karakterine etkisi.

Pencerenin formlarının seçimi ile ilgili faktörleri şöyle sıralayabiliriz:

Bir mekan için güneş ışığının yeterli oluşuna etki yapan aktörlerin ele alınmasında, o yerin ışık alan yüzeylerinin mekanın toplam yüzeyine oranını belli bir zaman içindeki değerler önem kazanır. Pencerenin bir mekan için etkili ve gerekli ışık sağlayabilecek durumda olması yanında olmaması da mümkündür. Pencerenin tasarımında, manzara veren bir eleman niteliği unutulmamalıdır. Tasarımda ele alınacak en önemli kriterlerden birisi, gözleyen bakış durumu ile manzaranın değişmesidir. Bakış seviyesinin değişmesi ile kullanıcının pencereden uzaklığı üç esaslı etken yaratır.

1. Uzaklığı artırarak pencere görüşünün küçültülmesi.
2. Manzaranın alt kısmının pencerenin yüksekliği ile kaybolması.
3. Üç boyutu olmayan manzaranın pencere ile çerçevelenmesi.

Pencerenin kendi ışık karakterlerine göre tasarlanmaları, değişik şekil ve pozisyonlarda bulunan pencerelerdeki ışık karakterinin değişimi bazı basit kurallardan doğmaktadır. Gün ışığı faktörü pencere önünde fazla, içerilere doğru azalmaktadır. Pencerenin şeklinin değişmesiyle ışığın konturları da değişir. Yatay ve alçak pencere şeklinden odaya giren ışık elips şeklinde kontur verir ve zayıflatır. Buna karşılık dikey ve yüksek pencere daire şeklinde kontur verir daha kuvvetli ışığın içeri girmesini sağlar. Bu da, pencere şekillerinin istenilen ışık ve şekil derecesini tayin etmede büyük rolü olduğunu göstermektedir (Şekil 3.57). Belirli bir cam yüzeyin bir duvarda veya bitişik iki duvara bölünmesi ile gün ışığının içeri girmesi değişebilir. Bitişik duvarlardaki göz kamaştırıcı parlaklık problemi ortadan kalkar. Köşe pencerelerinde gün ışığı faktörü en yüksektir. Buna karşılık bir niş içerisine yerleştirilmiş pencerenin ışıklandırılması zayıftır. Bir pencereden giren ışığın miktarında cam yüzeyin değil pencerenin duvardan ve yerden yüksekliği rol oynar. Pencerenin üstünün yükselmesi ile gün ışığının dağılışı çok düzenli olur. Genellikle pencere kenarındaki aydınlatma çok iyi, geride ise az olur ve ek aydınlatma arzulanır (1).



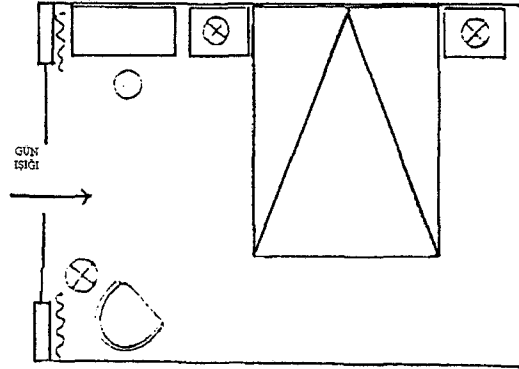
Şekil 3.57. Pencere şeklinin ışık konturuna olan etkisi (1)

Yatak odalarında gün ışığı ile yerli ve uygun aydınlatma

Yatak odalarında gün ışığı ile aydınlatma yönünden görsel koşulların en iyi şekilde yerine getirilebilmesi için aydınlatmanın temel kriterlerinin ve bina tasarımını etkileyen etmenlerin göz önünde tutulması gerekir. Gün ışığının bol, iklimin sıcak olduğu bölgelerdeki bina tasarımı ile ışığın kısıtlı ve iklimin soğuk olduğu yerlerdeki bina tasarımı farklı olur.

Yatak odasındaki ışığın şiddetini belirleyen iç yüzeyler, tavan, döşeme, duvarlar ile pencere yüzeyini örten perde ve tüllerdir. Bu mekandaki aydınlık düzeyine iç yüzeylerin yansımalarının etkisi büyüktür. Tavanlar beyaz, duvarlar açık renk, perde ve tüller açık hatta beyaz olmalı parlak yüzeylerden kaçınılmalıdır. Kısaca mekanda açık renklerin kullanılması ışığın etkisini maksimum düzeye çıkarmaktadır.

Konaklama tesislerinde mimari biçimlenmelerde, tasarım aşamasında mekanın kullanım açılarına göre donatı elemanları ile birlikte düşünmek ve ışığın yönünü ona göre düzenlemek gerekir. Yatak odalarında pencere yanda olmalı tuvalet ve çalışma masasını aydınlatması sağlanmalıdır (Şekil 3.58). Oturma ve dinlenme alanlarının da gün ışığından faydalanması sağlanmalıdır. Ayrıca gün ışığının geldiği doğrultuya yapay ışık kaynağı yerleştirerek gün ışığının yetersiz olduğu durumlarda gerekli ışık sağlanmalıdır.



Şekil 3.58. Yatak odasında donatı elemanları ile pencere ilişkisi (1)

3.7.1.1.2. Yapay aydınlatma

Gün ışığının yetersiz kaldığı durumlarda yapay aydınlatma kullanılır. Yapay ışıkla yapılacak aydınlatmalarda aşağıdaki aydınlatma özelliklerinin bir veya birkaçının sağlanması zorunludur.

- İyi ve ayrıntılı görebilme.
- Rahat ve uzun süre yorulmadan bakabilme.
- Renkleri ve şekilleri doğru görebilme.

Bu aydınlatma özelliklerinin sağlanabilmesi için, yapay ışık ışınlarının üretilmesi ve ışık ışınlarını aydınlatacak alana ne gibi yardımcılarla ne şekilde yönlendirilmesi gerektiği bilinmelidir. Yapay aydınlatma birçok amaçları yerine getirebilmek için bir araç olarak kullanılır. Bunları genellikle şu özellik sırasına göre sıralayabiliriz.

1. Fizyolojik aydınlatma,
2. Dekoratif aydınlatma,
3. Dikkati çeken aydınlatma.

Fizyolojik aydınlatma

Burada bütün amaç cisimleri bütün ayrıntıları ile göstermek ve gözün yorulmadan uzun süre bakabilmesi ve iyi görebilmesini sağlayan aydınlatmadır.

Dekoratif aydınlatma

Burada amaç, görülmesi, gösterilmesi gereken cisimleri, yerleri, bütün özellikleri ve ayrıntıları ile estetik yönden göstermeye çalışmak istenilen etkiyi uyandırmaktır.

Dikkati çeken aydınlatma

Burada amaç dikkati istenilen yöne çekmektir. Bu sayede istenilen gösterilir, belirtilir ve insanların bakması etkilenmesi bu sayede yüksek oranda sağlanır.

Işık ışınları saydam, yarı saydam ortamdan geçerler, mat, parlak, açık, koyu, renkli yüzeylerden de yansır, dağılır veya bir kısmı yansır bir kısmı da emilir. Bütün bunlar aydınlığın niteliğini ayarlamada birinci derece önemlidir. Bu ayarlamalar sayısız şekilde olur. Ya aydınlatma araçları ile ya da doğrudan doğruya yapı elemanlarının ışık ışınlarının üzerinde oynadığı rollerle ayarlamalar sağlanır.

Bir yüzeye gelen ışık aksı iki ortamı ayıran cismin yüzeyinin durumuna, cismin özelliğine ve rengine göre, yansır, emilir, geçer. Herhangi bir ışık ışını herhangi bir cismin yüzeyine rastladığında bunlardan birisi, ikisi veya üçü birlikte olabilir. Bunlardan her biri aydınlatma tekniğini etkileyen önemli birer faktördür. Işık ışınları iki ortamı ayıran cismin yüzeyine geldiğine ortam yüzeyin fiziki özellikleri ile cismin yapısına göre “düzgün yansır” ani tam yansır, “tam geçer” veya “dağınık yansır, geçer” “geçip dağınık kalır” veya “karama yansır”. Aydınlatmada seçilen araçların yansıtma, geçirme ve emme değerlerinin büyük etkisi vardır. Aydınlatmada bu özellikleri daima göz önünde tutmak, bunları artıran veya eksiltiren aracın cinsi, yüzeylerin fiziki özellikleri ve renklerin etkisini bilerek hepsini yerinde ve gelişigüzel kullanmamak gerekir (1).

A- Yapay aydınlatma araçları

Aydınlatma araçları yapay aydınlatmada birçok fayda ve görevi vardır. Işık kaynaklarından çıkan ışık ışınlarının uzaysal dağılımını gerekli doğrultulara yönleltmek, renklendirmek, rengini ayarlamak, kaynağı gözden saklayarak kamaşmaya engel olmak, ışık kaynağını mekanın tasarımına uygun konumlandırmak, ışık kaynağını dış etkilere karşı korumak gerekir.

Yapı içinde ve dışında yapı mimarisini yansıtmayı sağlayan, amaca uygun aydınlatmayı belirleyen, tavana asılı, gömülü, yarı gömülü, kollu ve hareket edebilen değişik araç ve şekillerde yapılmış olan avize, abajur, spot, aplik vb. isimlerdeki cihazlara aydınlatma araçları ismi verilmektedir (1).

Prensip olarak aydınlatma araçlarını beş bölümde toplamak gerekir.

1. Aydınlatma araçlarındaki en fazla ışık veriminden faydalanmak,
2. Işığı renklendirmek ve rengini ayarlamak,
3. Kamaşmayı önlemek (aydınlatma araçlarının şekli ve askı kolu ile ışık kaynağını gözden saklamak suretiyle),
4. Kullanılan araç yardımıyla estetiği, konforu ve mimari görüntüleri belirlemeyi amaçlamak,
5. Aydınlatma aracının şekli, içinin rengi, kullanılan cihazın cinsi ile ışık üreticisinden çıkan ışık ışınlarını amaca yönlterek ve aydınlatmanın verimini artırarak ekonomi sağlamak,
6. Aydınlatma aracı seçiminde veya fonksiyonuna göre şu özelliklerin yerine getirilmesine önem verilmelidir.

-Kaynağın ısı etkisi çözümlenmeli.

-Sökülür, takılır, kolay temizlenir olmalı.

-Aydınlatma aracının aydınlatma veriminin yüksek olabilmesi sağlanmalı.

-Aydınlatma aracının estetiği ile amacı birlikte çözümlenmeli.

-Verimi düşüren araç renklerinden kaçınılmalı.

Gözü kamaştırmayacak yormayacak şekillerde olmasına aydınlatma araçları seçiminde yapımında özellikle dikkat etmek zorundadır.

Aydınlatma araçlarını oda iç mekanında bir takım yerlere yerleştirilmesi gerekir. Günümüz aydınlık gereksinmelerini gereği gibi karşılamak söz konusu olduğunda bu araçlar oldukça büyük ve sayıları oldukça kabarık olacaktır.-Bu araçlar iç mekanda ya duvar ve tavan yüzeylerinde, ya bunlara gömülü ya da mekan içinde tavandan sarkmış , yerden yükselmiş, duvardan uzanmış biçimde duracaktır. Her durumda ne olursa olsun, bu elemanlar sayılır. Boyutları ve özellikle ışıklı oluşları nedeni ile iç mekanda

önemli derecede etkilidir. Bu bakımdan bu elemanların mutlaka mimari düzen içinde yer almaları, birlikte tasarlanmış olmaları, iç mimari ile bütünleşip onun çizgilerini ve anlatımını güçlendirmelidir. Bu aydınlatma araçlarında kullanılan cihazların bakımından iç mimari ile uyumu içinde olmaları, onun bir bölümünü oluşturmaları gerekir.

B- Aydınlatma şekilleri

Beş tür aydınlatma şekli bulunmaktadır.

Direkt aydınlatma

Aydınlatma aracından çıkan ışık ışınlarının bir kısmı doğrudan doğruya, bir kısmı da aydınlatma aracının yardımıyla aydınlatılacak alana gönderildiği için en yüksek aydınlatma verimini sağlar. En az enerji harcayarak en fazla aydınlatma verimi sağlanır. Bunun yanında sert gölgelerin oluşmasına sebep olur. Eşit aydınlık olmaz fazla yansıma olur.

Yarı direkt aydınlatma

Aydınlatma aracından çıkan bir kısım ışınlar duvar ve tavana yayılarak buralardan yansarak aydınlatma alanına geldiğinden gölgelerdeki sertlik azalmaya başlar. Verimli oldukça yüksek ve ucuz bir aydınlatmadır.

Dağınık aydınlatma

Aydınlatma aracından çıkan ışık ışınları her yöne dağıldığından önemli bir kısmı duvar ve tavandan yansarak aydınlatma alanına gelir gölgeyi yumuşatır. Işık ışınlarının önemli bir kısmı duvar ve tavandan yansarak geldiğinden duvar ve tavan malzemelerinin çeşidine göre yansıma değerleri değişir.

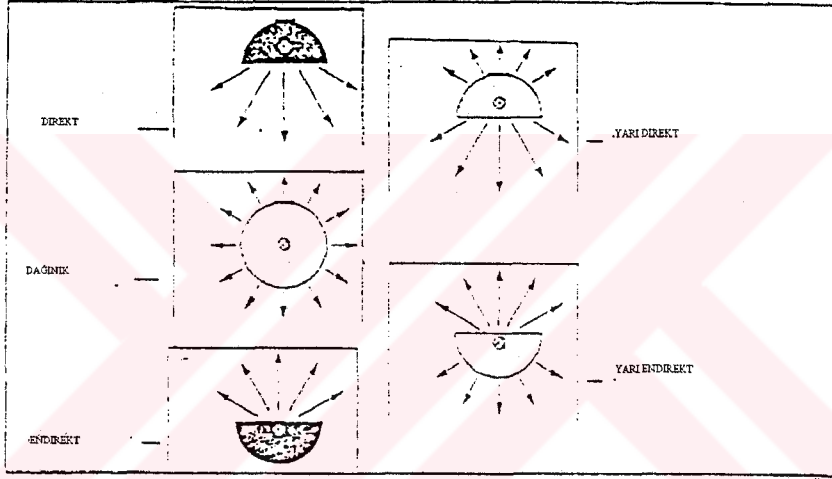
Yarı endirekt aydınlatma

Işık kaynağından çıkan ışıkların çoğu, tavan ve duvarlardan yansarak az kısmı da aydınlatma aracından geçerek aydınlatma alanına gelir. Tavan alanı ve bir kısım duvar, artık ışık kaynağı durumundadır. Aydınlatma alanında gölgeler, yansıma ve kaynaşma

çok azdır.

Endirekt aydınlatma

Aydınlatmada ışık kaynağından çıkan tamamı duvar ve tavandan yansarak aydınlanacak alana geldiğinden, artık nokta ışık kaynağı yerine açık bir ışık kaynağı yüzeyi meydana gelir. Mekanda homojen bir aydınlık sağlanır. Gölgeler ve gözü yoran kamaşmalar tamamen yok olur. Bunun yanında aydınlatmanın verimi düşük olduğundan kuruluşu ve masrafı fazla olan bir aydınlatma şeklidir (Şekil 3.59).



Şekil 3.59. Aydınlatma şekilleri (1)

3. Yatak odası ve ıslak hacimlerde kullanılan aydınlatma şekilleri

Konaklama tesislerindeki yatak odaları ve ıslak hacimler kullanıcının her türlü dinlenme ve gereksinimlerini kısıtlı bir mekan içinde çeşitli eylemler için rahat bir biçimde karşılayacak şekilde tasarlanmaktadır. Aydınlatma yönünden yatak odasında yapılacak eylemler önemlidir. Bir çok fonksiyon bir arada olduğu için gerekli eşyaların kullanılması ve uygun aydınlatmanın yapılması gerekir.

İki tür aydınlatma şekli kullanılmaktadır:

1.Genel aydınlatma:

Giriş, yatak alanı ve oturma, banyo, balkon.

2. Bölgesel aydınlatma:

Yatak aydınlatması, komodin üstü, ayna aydınlatması tuvalet ve boy aynası, dolap içi aydınlatılması, oturma birimlerinin aydınlatılması, yazı masası aydınlatması, lavabo ve banyo aydınlatması.

Genel aydınlatma

Mekanın bütününün olduğunca düzgün, birbirine yakın aydınlık çoğunluğunu sağlayacak şekilde düzgün yapılmış bir aydınlatma sağlanmalıdır. Genel aydınlatmada sıcak bir atmosfer için tavanda ve duvarda veya yarı endirekt ışık veren aydınlatma araçları kullanılmalı. Giriş aydınlatması ve yatak bölümü için giriş kapısına ve yatağa yakın düğmeler olmalıdır. (1)

Lokal aydınlatma

Mekan içinde kullanım anında gerekli yerlerin aydınlatılması bölgesel aydınlatma ile yapılır.

-Yatak başı aydınlatması

Bir çok kullanıcı yatmadan önce yatakta birkaç dakika bile olsa bir şeyler okumak ister. Bunun için yatak başında duvarda veya komodin üzerine aydınlatma elemanı konularak aydınlatma yapılır. Ancak bu aydınlatmalara odanın diğer bölümlerini rahatsız etmeyecek şekilde olmalıdır. Yatak başı aydınlatma cihazı fazla ışık vermemeli, yarı endirekt olmalı, ışığı düzgün olmalıdır. Cihazlar baş seviyesi ile aynı veya yukarıda olmalı ve yerleşimde gölge yapmamalıdır.

-Ayna aydınlatması

Aynanın aydınlatılmasında cihazın yerinin belirlenmesi için temel ilkelerin saptanmasında kullanıcı gerek vücut gerekse yüz fiziki yapısı dikkate alınmalıdır. Tuvalet masasının aynasının aydınlatılmasında cihaz aynayı değil yüzü aydınlatmalıdır. Işık doğrudan kişiye gelmelidir. Uygun çözüm aynanın üst ve yan kısımlarına konan cihazlarla sağlanır.

-Dolap içi aydınlatma

Dolap içinde üst ve yan kısımlarına konan aydınlatma elemanları ile gerekli aydınlatma sağlanır.

-Oturma birimlerinin aydınlatılması

Koltuk kanepeler gibi donatıların aydınlatılmasıdır. Bu donatıların yanında sehpa üzerinde masa lambaları veya ayaklı lambalar kullanılır. Koltukta okuyucunun göz seviyesi önemlidir. Aydınlatma aracı göz seviyesinden 124 cm' den aşağıda olmalıdır. Oturma elemanlarının boyutlarındaki değişiklikler göz seviyesinde de değişiklik yapar.

-Yazı masası aydınlatması

Soldan yansıma ve gölge yapmayacak şekilde yapılan aydınlatma şeklindedir. Lamba merkezden 40 cm sola yerleştirilmelidir.

-Banyo aydınlatması

Banyoların lavabo üstündeki aynanın aydınlatılması gerekir. Banyo aynasının aydınlatılması da diğer aynalar gibidir. Aynanın üstüne ve yanına konan cihazlarla aydınlatma sağlanır.

3.7.1.2. Elektrik tesisatı

Yatak odası ve ıslak hacimlerde aydınlatma araçlarının ve bir takım elektrikli cihazların çalışabilmesi için bir elektrik tesisatının bulunması gerekir. Elektrik tesisatının kullanılan elektrik enerjisi akımına göre ikiye ayrılır. Birincisi kuvvetli akım tesisatları, ikincisi ise zayıf akım tesisatları. Yatak odası ve ıslak hacimlerde hem kuvvetli akım tesisatı hem de zayıf akım tesisatı bulunur.

3.7.1.2.1. Kuvvetli akım tesisatı

Yedek ve devamlı aydınlatmayı sağlayan ışık kaynakları, aydınlatma araçları, akım taşıyan iletkenler ve çeşitli cihazların (televizyon, tıraş makinesi, buzdolabı vb.) çalışabilmesi için gerekli donanımın kuvvetli akım tesisatını oluşturur. Ayrıca bu

donanım ve cihazların teknik ve ekonomik şekilde yerleştirilebilmeleri ve aydınlatmayı sağlar hale getiren işlerin tamamı da kuvvetli akım tesisatına girmektedir. Sigortalar tesisattaki iletkenlerde akım izni verilen sınırlar içinde kalmasını sağlayan cihazlardır. Yapının genel bütünü içinde birtakım sigortalar olduğu gibi her odada güvenlik açısından sigorta bulunmaktadır. Sigortalar korudukları iletkenlerin ve aletlerin ısınarak yanmasını engeller. Kuvvetli akım tesisatı içine giren yedek akım tesisi, şehir cereyanının kesilmesinde aydınlatmayı ve devamlı çalışması gereken cihazların elektrik ihtiyacını karşılamaktadır.

Kuvvetli akım tesisatında anahtarlar akım devresini açıp kapayan elemanlardır. Adi anahtarlar, bir veya bir grup lambayı yakıp söndüren anahtarlardır. Komütatör iki grup lambayı sıra ile veya hepsini birden yakıp söndüren elemanlardır. Vaeviyen anahtarlar, bir ve bir grup lambayı iki yerden yakıp söndüren anahtarlardır. Prizler yeri değişebilen elektrik akımını alıcıların şebekeye bağlanan kısmına denmektedir. Rutubetli yerlerdeki prizler toprak koruma kontaklı olurlar. Kuvvetli akım tesisatının bir parçası olan anahtar ve prizlerin oda içindeki yerleşimi büyük önem taşımaktadır. Hem estetik yönden hem de kullanım kolaylığı açısından anahtar ve prizlerin yerleşiminde en uygun yerler seçilir.

3.7.1.2.2. Zayıf akım tesisatı

Telefon tesisatı

Kullanıcı konaklama tesisi içindeki ve dışındaki haberleşmede kullanacağı telefon için gerekli olan tesisattır. Tesisin merkezi bir yerinde bulunan santralle bağlantı sağlar. Oda içinde yatak odası bölümü ile banyo bulunmasında fayda vardır. Telefon, yatak odası mekanında ya yatak başında ya da çalışma masası üzerinde bulunur. Banyoda ise duş, küvet, klozet ve lavaboya yakın bir yere konulmalıdır.

Televizyon müzik tesisatı

Konaklama tesisindeki merkezi antenden alınan sinyallerin odalara taşınmasını sağlayan tesisattır. Konaklama tesislerinin büyüklüğüne ve sağladıkları hizmet şartlarına göre kimi tesislerin yatak odalarında sadece müzik yayını bulunmakta,

bazılarında hem müzik yayını yapılmakta hem de televizyon bulunmaktadır. Son yıllarda uygulanan bir teknikte odada bulunan televizyonun sesinin banyo tavanına yerleştirilen bir hoparlöre de verilmesidir.

Yangın alarmı

Yatak odalarında yangına karşı önlem elektronik yangın alarm cihazlarıyla sağlanmaktadır. Odanın merkezi yerinde, genellikle de tavanda bulunan bu cihazlar tesisin merkezi alarm santraline bağlanmaktadır. Bununla birlikte banyolarda acil yardım düğmesi bulunmaktadır.

3.7.2. Havalandırma

Oturulan, çalışılan, uyunan mekanlarda bu günün hayat şartlarının gerektirdiği konforun sağlanması gerekir. Bir mekanın yalnız ısıtılması yeterli değildir. Bu gibi yerlerde zamanla birçok nedenlerden ortamın havası kirlenir, fazla ısınır, dolayısıyla nefes almak oturmak güçleşir. Bunun çaresi buradaki havanın yeterli miktarda taze ve temiz hava ile değiştirilmesidir.

Havalandırmayı ikiye ayırabiliriz:

-Doğal havalandırma.

-Yapay havalandırma.

Doğal havalandırma, havanın hareketi dolayısıyla yenilenmesi sıcaklık farklarına ve rüzgar hareketine bağlıdır. Bu nedenle de hava hareketlerinin kuvveti ile yön değişkendir. Onun için mekan içinde oluşan hava hareketlerine ait bir şema çizilmesi mümkün değildir. Kapılar ve pencereler kapalı olduğu halde kendiliğinden gerçekleşen hava yenilenmesi ile pencereler ve bunun için yapılmış kanallar aracılığı ile sağlanan hava yenilenmesi doğal havalandırma sınıfına girmektedir.

Yapay havalandırmada havanın hareketini bir vantilatör temin eder. Çoğunlukla havalandırılacak mekan için belirli bir miktarda hava verilir. Asıl havalandırma ve iklimlendirme tesisleri bu gruba girer.

Havalandırmada şu üç unsur vardır,

Sıcaklık.

Havanın hızı.

Hava temizliği.

Bu unsurlara göre mekan ısıtma yükünün % 100'ü radyatörler ve diğer ısıtıcı cihazlardan sağlanıyorsa, havalandırma sisteminin fonksiyonu basit olarak havayı yenilemek olacaktır. Oda sıcaklığını istenilen değerde tutmak için radyatör gibi çeşitli ısıtıcılardan yararlanılacaksa, havalandırma sistemi, sıcak hava kullanabilen ve ısıtma, havalandırma yapan bir sistem olarak kabul edilir. Bu sistem merkezi bir yere konulmuş ısıtıcı ve vantilatör ile havayı taşıyan hava kanalı sisteminden meydana gelmektedir. Soğutma ve nemi alma ve ya nemlendirme işletmenin ilavesiyle klima santralleri oluşturulmaktadır. Havalandırma sistemleri klima sistemlerinin başlangıcı olarak kabul edilebilir.

Konfor şartlarına uygun olarak konaklama tesislerindeki temiz hava miktarı aşağıda verilmiştir (Çizelge 3.11).

Çizelge 3.11. Konaklama tesislerindeki temiz hava miktarı (1).

	Döşeme m²' si başına	Şahıs başına verilmesi gereken
Mekan İsmi	Düşen Şahıs Adeti	Taze hav miktarı m ³ /şahıs
Yatak odaları	0.05	Min.12 max. 17 - 25
Suit odalar	0.05	Min.12 max. 17 - 25
Banyo tuvalet		Min.34 max. 51 - /85

Bir havalandırma tesisatında aranacak çözümler şöyledir.

- 1.Yeterli hava miktarının bilinmesi, Mekanın her tarafının aynı şekilde havalandırılması.
2. Hava sirkülasyonu olması.
3. Hesaplı bir işletme sağlanması.
4. Gerektiğinde ısıtma ile havalandırmanın da yapılabilmesi.

3.7.2.1. Havalandırma tesisatı şekilleri

3.7.2.1.1. Basınçlı (üflelemeli) havalandırma

Bu sistemde hava dışarıdan veya diğer hacimlerden emilerek basınç altında havalandırılması istenen mekana gönderilir. Mekan daima üst basınç altındadır.

Kullanılan hava boşlulardan ve pencere aralıklarından dışarı çıkar. Bu tesisat şekli ufak mekanların havalandırılması için kullanılır. Mekana verilen hava açık kapılardan ve aralıklardan dışarı atılır. Hava sirkülasyonu olmaması için kış aylarında mekana verilecek havanın yeterli miktarda ısıtılması gerekir.

3.7.2.1.2. Emmeli havalandırma

Bu sistemde kirli hava emilir, temiz hava açık yerlerden, pencere aralıklarından mekana girer emilen kirli hava dışarı atılır. Mekan, diğer mekanlardan düşük basınç altındadır. Havalandırılacak mekandaki kirli hava hiçbir zaman diğer mekanlara odalara girmez. Banyo ve tuvaletlerde emmeli havalandırma kullanmakla bu mekanların en iyi şekilde havalandırılması sağlanır.

3.7.2.1.3. Kombine Havalandırma

Böyle bir tesisat temiz hava verilmesi için bir vantilatör, kirli havanın emilmesi için bir aspiratör ile birlikte kullanılır. Bu gibi tesisatlar büyük ve geniş hava değişimi gerektiren mekanlarda kullanılır. İki değişik uygulama şekli vardır. Birincisi, temiz hava üflenmesi, kirli hava emilmesi bir merkezden yapılmaktadır. İkincisi ise her mekan için kendisine yeterli temiz havayı üfleyecek vantilatör ve kirli havayı emecek aspiratörle havalandırma yapılır.

3.7.2.2. Havalandırma tesisatının biçimlendirmeye olan etkisi

Havalandırma merkezinden odalara kadar büyük hava kanalları geçirilmektedir. Gerek hava kanalları gerekse hava bacaları büyük kesitler istemektedir. Kanal ve bacaların düzenlenmesinde hem mimarlık hem de inşaat mühendisliği yönünden zorluklarla karşılaşılabilir.

Havalandırma tesisatı yapılan mekanlarda kanal ve diğer tesisat donanımlarının gizlenebilmesi için asma tavan yapılması yoluna gidilebilir. Yatak odalarına ve ıslak hacimlere ulaşacak kanalların dikey geçişlerin de tesisat bacalarının kullanılması gerekir. Bu nedenle tesisat bacalarında kanal ebatlarına göre yeterli boşlukların bırakılması gerekir. Menfez yerlerinin seçiminde, homojen bir havalandırmanın sağlanmasının yanında tavanın estetik bütünlüğün de göz önüne alınmalıdır.

3.7.2.3. İklimlendirme

Konaklama tesislerinde yatak odalarının atmosferi hem sıcaklık, hem hava miktarı, hem de rutubet yönünden dış hava şartlarından bağımsız olarak sabit bir değerde tutulabilmelidir. Bunun için havalandırma tesislerinde soğutma, nemlendirme ve nemini alma işlemlerinin ilavesiyle oluşturulmuş klima sistemlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu durumda klimanın dört unsuru vardır.

1. Havanın sıcaklığı.
2. Havanın nispi nemi.
3. Havanın dolanım hızı.
4. Havanın temizliği.

İklimlendirme tesisatı ile odanın dış sıcaklık ile 5–7 derece fark ve rutubetin yazın % 60, kışın % 35 olması sağlanmaya çalışılır. İklimlendirme tesisleri yaz iklim tesisleri, kış iklim tesisi ve tam iklim tesisinden oluşur.

Tam bir iklimlendirme tesislerinden beklenen:

Bina dahilinde sağlık ve konfora karşı olan her türlü koku ve sigara dumanlarını yok etmek için yeteri miktarını dışarı atmak ve yerine temiz hava temin etmek. Havayı, gürültülü ve rahatsız edici bir sirkülasyon meydana getirmeden her tafraya eşit yaymayı sağlamak. Kışın havanın, konforunu sağlayacak bir sıcaklığa (21-24 derece) kadar ısıtılması gerekir. Yazın havanın dış hava sıcaklığından 6-7 derece daha aşağı bir sıcaklığa kadar soğutulmasını sağlamak (1).

3.7.2.3.1. Klima sistemleri

Türkiye şartlarında en çok kullanılan sistemler şunlardır.

A- Merkezi santralli klima sistemi

Tek bölge bir sistemdir. Tamamen havalı sistemler grubuna girer. Asıl yük tüm mekanda homojen bir şekilde dağıtıldığından bu tür sistemlerden daha iyi bir sonuç

alınmaktadır. Isıtıcı olarak, buhar, sıcak su, kaynar su, elektrikli rezistans, hatta bazen direkt yakıcı soğutucu olarak da soğutulmuş su kullanılır.

Bu sistemde ana cihazlar merkezi bir yerde toplandığı için binanın asıl kullanma amacını etkilemeden işletme ve bakım işlerinin kolaylıkla yapılmasını sağlar. Buna karşılık hava kanalları önemli ölçüde tavan ve döşeme alanı kaplar. Dış cepheye yakın yerlerin ısıtılmasında daha çok ısı sarfiyatı yapılır.

B- Çok bölgeli sistemler

Tamamen havalı sistemler grubuna giren bu sistemde yine merkezi bir santral bulunur. Ancak çok bölgeli bir sistemdir. Sıcak ve soğuk hava ayrı galerilerden çıkar. Galerilerden her bölgeye sıcak ve soğuk hava kanalı ayrı ayrı uzatılmak ve orada karışmak suretiyle istenilen sıcaklık elde edilir. Konaklama tesisinde ve odalarında, ayrıca değişik bölümlerde yük durumları birbirinden farklı olduğu uygulamalarda, her bölgenin istenilen klima şartlarında tutulması sağlanır. Örneğin binanın kuzey tarafında kalan odaların daha fazla ısıtmaya ihtiyacı olacağından ona göre ayarlamalar yapılır.

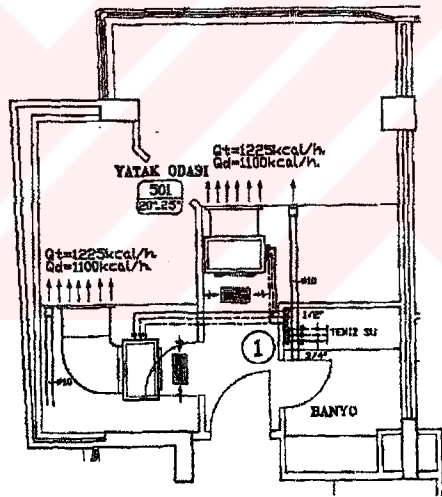
Bu sistemin üstün yönleri ve sakıncaları, merkezi santralli sistemlerde belirtilen durumlardan farklı değildir. Merkezi cihazdan soğuk ve sıcak hava ayrı ayrı üflenir. Dönüş her bölgeye ayrı ayrı kanallarla veya koridor üzerindeki bir cihazda toplanarak merkezi santrale getirilir. Burada hava ile karıştırılıp filtre edildikten sonra ayrı galerilerde ısıtılıp soğutularak tekrar kanallara verilir.

C- Fan coil ünite

Bu cihazlar merkezi sistemlerin hava ve su sirkülasyon debilerinin bölgesel cihazlara bölünmesi şeklinde kabul edilebilir. Merkezi bir santralde ısıtılan veya soğutulan su borularla odalardaki bağımsız cihazlara gönderilir. Su daha büyük ısınma ısısına sahiptir. Bu nedenle ısıtma ve soğutma suyunu, klima edilecek mekanlara taşımakta kullanılan borular çok daha küçük çaplı tutulabilir. Hava kanallarının tersine çok yer kaplar. Isıtma ve soğutma gidiş dönüş boruları aynı olacağı gibi ayrı ayrı da olabilir. Değişik şekillerde mevcut olup kullanım yerine göre duvar tipi, tavan tipi olarak

sınıflandırılır. Taze hava doğrudan dışarıdan alınabileceği gibi, merkezi bir cihazda ön ısıtma (kış ayları) veya soğutma (yaz ayları) yapıp hava iyice filtre edildikten sonra hava kanallarıyla da verilebilir.

Yatak odalarında genellikle “fan coil unit” sistemi kullanılmaktadır. Bu cihaz daha çok büyük ve birinci sınıf konaklama tesislerinin yatak odalarında hem ısıtmak, hem serinletmek, hem de havalandırma yapmak için kullanılmaktadır. Fan coil üniteler, mimarinin özellikleri de göz önüne alınarak dış cephelerin altına veya banyo ile yatak odası girişiindeki elbise dolabını da kapsayan asma tavan içine yerleştirilmelidir. Cihazların konumu için en uygun yer oda giriş tavanıdır. Gerekli tesisat bağlantıları banyodaki tesisat bacalarından kolaylıkla sağlanmaktadır. Böylece pencere önlerine arı bir cihaz konulmasına ve ek tesisat bacalarına ihtiyaç olmamaktadır (Şekil 3.60).



Şekil 3.60. Yatak odasında fan coil uygulaması.

3.7.3. Isıtma Tesisatı

Konaklama tesisleri ve yatak odalarının ısıtması daimi bir merkezden sağlanmaktadır. Kazanlar ile elde edilen ısı, sıcak su veya buhar taşıyan borular ile sıcak hava taşıyan hava kanalları ile ısıtılacak olan mekanlara taşınmaktadır.

Genellikle ısı üç şekilde bir yerden, diğer yere, bir uçtan diğer uca iletilir.

1. Kondüksiyon yolu ile ısı iletimi.

2. Konveksiyon yolu ile ısı iletimi.

3. Radyasyon yolu ile ısı iletimi.

Kondiksyon yolu ile ısı iletimi, cihazın içindeki ısının yürümesidir. Demir çubuğun bir ucu ısıtıldığında diğer ucunun da zamanla ısınması gibidir.

Konveksiyon yolu ile ısı iletiminde, herhangi bir şekilde ısıtılmış yüzeye temas eden hava ve su temas ettiği yüzeyden ısıyı alarak yoğunluğun azalması nedeniyle hafifler ve yükselir. Sonuçta yerine yoğunluğu fazla olan su ve hava gelir. Bu nedenle yukarı doğru ısı taşınması meydana gelir ve bütün alan ısınmış olur.

Radyasyon yolu ile ısı iletimi ise ısı ışınlarının rastladığı yüzeye, yüzeyin cinsine ve rengine göre burada toplanarak o yüzeyi ve sonuçta gereci ısıtmasıdır. Soba, şömine gibi araçların yaydığı ısı radyasyon ısıdır.

3.7.3.1. Merkezi ısıtma sistemi

Bu sistemde odaların ve diğer mekanların ısıtılması için gerekli ısı yalnız bir merkezde (kazan dairesinde) üretilir ve odalara ısı taşıyıcıları ile iletilerek yatak odaları ve ıslak hacimlerin ısıtılması sağlanır. Merkezi ısıtma sistemi, sıcak sulu, buharlı ve sıcak havalı olmak üzere üç bölüme ayrılır.

Merkezi ısıtma sisteminde odalara verilen ısı bilinçli olarak dağıtılarak odanın içinde farklı sıcaklıkların meydana gelmesini önler. Bu da sağlık bakımından önemlidir. Yapının bütün bölümleri belirli olarak birbirine yakın ısı derecelerinde ısıtıldığından ve yapı içinde dolaştığında herhangi bir ısı farkından dolayı rahatsızlık hissedilmez ve yapının her bölümünden aynı derecede faydalanmak mümkündür. Odaları dış sıcaklığa göre daima belirli bir sıcaklıkta tutmak kolaylığı vardır.

3.7.3.2. Isıtıcılar

Merkezi ısıtma sistemlerinde kullanılan ısıtıcılar:

1. Radyatörler.
2. Boru ısıtıcılar.

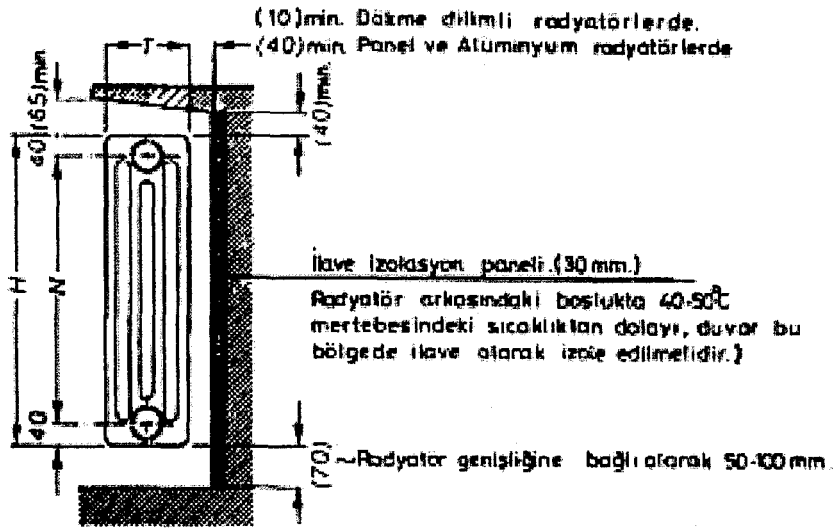
3. Levha tipi ısıtıcılar.
4. Panel tipi radyatörler.
5. Konvektörler.
6. Sıcak hava cihazları.
7. Fan coil sistem.

3.7.3.2.1. Radyatörler

Sıcak sulu ve buharlı ısıtma tesislerinde en yaygın şekilde kullanılan ısıtıcılar dilimli radyatörlerdir. Tıpkı dökme demir kazanlarında olduğu gibi, burada ana fikir, bir birinin aynı olan parçaları yani dilimleri bir araya getirmek suretiyle, gücü istenilen şekilde ayarlanabilen elemanlardan oluşmaktadır. Dilim modelleri sayısını indirmek yoluna başvurularak, çok pahalıya mal olmayan seri imalat imkanı yakalanmaktadır.

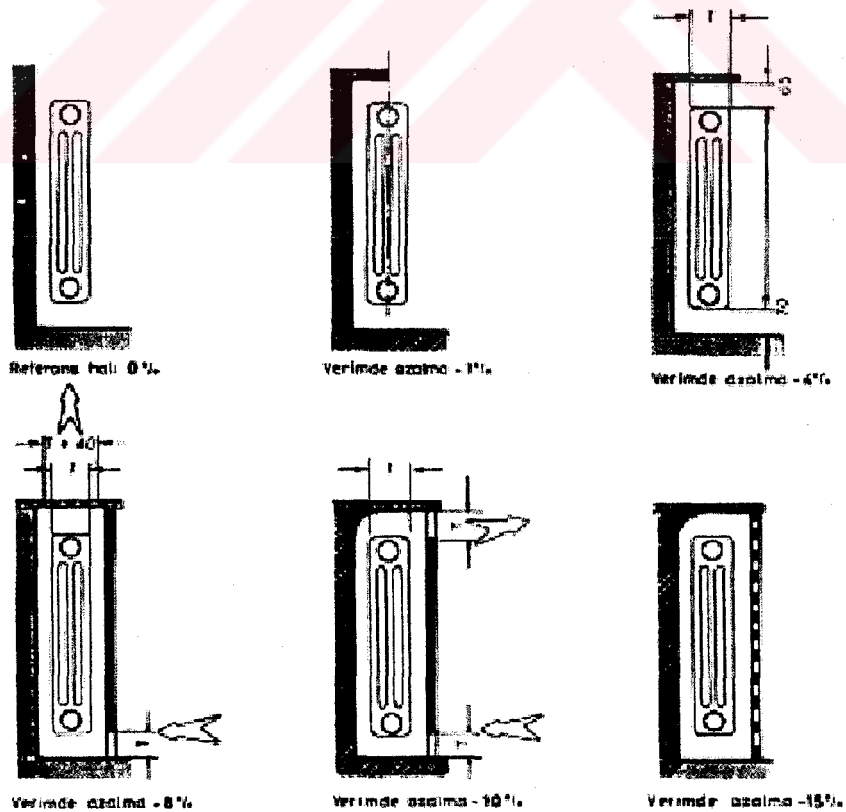
Radyatör yerinin seçiminde, temizleme işleminin kolay olması, hava konveksiyon hareketlerinin bozulmaması, radyasyon olayına hiçbir engelin karşı koymaması gibi konulara dikkat etmek gerekir. Radyatörün alt kısmı zemin seviyesinden en az 7 cm yukarıda bulunmalı, duvarla radyatör arasındaki minimum açıklık 4 cm olmalıdır. En iyi yerleştirme düzeni, radyatörleri, konsollar üzerine oturtup, kelepçelerle duvara tespit etmektir. Döşemenin temizlenmesine imkan vermeyen ayaklı radyatörlerin kullanılması tavsiye edilmez.

Radyatörlerin en büyük avantajlarından birisi bu elemanların boyutlarının küçük oluşudur. Bu tip ısıtıcılar, çoğu zaman, pencere önlerine yerleştirilmektedir. Bu, odanın daha etkili bir biçimde ısıtılması bakımından uygun bir çözümdür. Radyatörlerin bu şekilde yerleştirilmesi, pencere yakınında bulunan kişiler için ısıtıcının radyasyon tesiri ile insan vücudunun pencere ve dış duvarın soğuk yüzeylerine radyasyon yolu ile bırakmış olduğu ısı miktarı arasında uygun bir fizyolojik denge durumu yaratır. Üstelik radyatörü bu şekilde yerleştirilmekle, pencere dolaylarında sıcaklık değişimi etkisi ile olan veya dışarıdan gelen soğuk hava etkisiyle oluşan hava akımları da geniş ölçüde ortamdaki kaldırılmış olur (Şekil 3.61). Radyatörler dış duvara yerleştirildiğinde bu duvarın ısı kaybına karşı yalıtımları yapılmalıdır.



Şekil 3.61. Radyatör yerleşimi (38)

Radyatörlerin kısmen veya tamamen örtülmesinden mümkün olduğunca kaçınılmalıdır. Zorunlu durumlarda örtünün alt ve üst yüzeylerinden yeteri hava sirkülasyonu sağlanması için boşluklar bırakılmalıdır (Şekil 3.62).

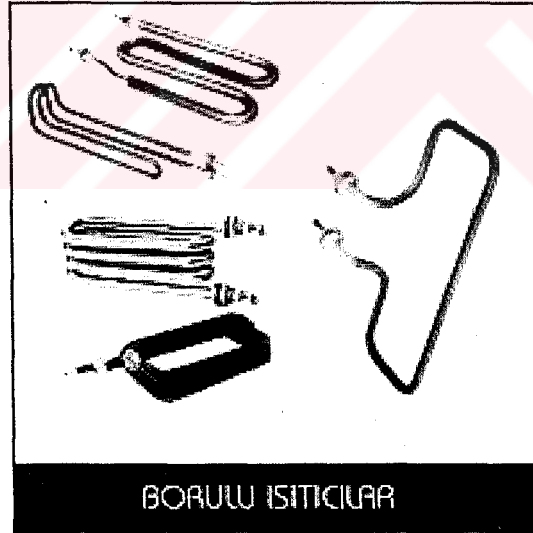


Şekil 3.62. Radyatör örtüleri ve ısı verimleri (38)

Radyatör örtüsü, kolaylıkla ve basit şekilde kaldırılabilmelidir. Şayet hava giriş çıkış açıklıkları, radyatör örtüsünün ön yüzeyinde bulunuyorsa bu açıklıkların uzunluğu radyatör uzunluğuna eşit, yüksekliği ise radyatör yüksekliğinin en az üçte ikisi kadar olmalıdır. Radyatör örtüsünün üst kısımlarında ızgaralı bir sıcak hava çıkış açıklığı bulunuyorsa bu açıklığın uzunluğu radyatör genişliğine eşit olmalı, ızgaranın hava geçişine imkan veren serbest alanı, toplam açıklık yüzeyinin üçte ikisinden daha küçük tutulmalıdır.

3.7.3.2.2. Boru Isıtıcılar

Borular bükülerek veya kaynakla birleştirilerek yapılır. Borular içinden geçen sıcak su ve buhar, borunun iç yüzeyi ile temas eder ve borunun ısınmasını sağlar. Borunun dış yüzeyi ise hava ile temas eder ve sıcaklığını havaya vererek ısıtma yapar, ısı verimi yükselir. Isıtma yüzeyi küçük olduğundan istenilen ısıyı elde etmek için uzun borular kullanılır (Resim 3.39).



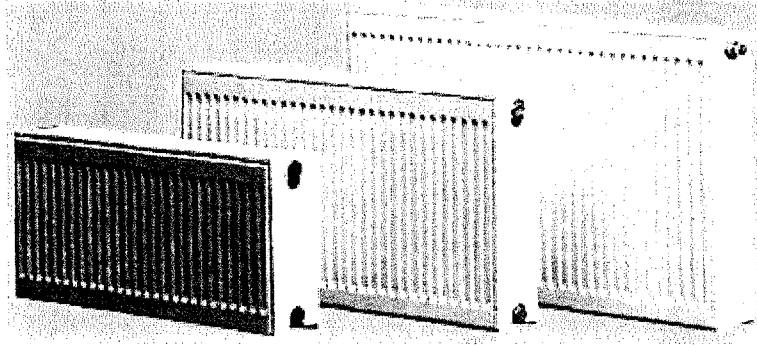
Resim 3.39. Borulu ısıtıcılar (39)

3.7.3.2.3. Levha tipi ısıtıcılar

Alüminyum ve sac levhalardan yapılmış, kalınlığı az olan bu ısıtıcıların içinde sıcak su ve buhar dolaşır. Duvar boyu ve pencere altına yerleştirilir. Bunlar oda içinde az yer kaplarlar. Duvara biraz açıktaki ve özel bir şekilde yerleştirilerek konveksiyon, radyasyon ve iletkenlik ile yüzeylerin ısınmasını sağlar.

3.7.3.2.4. Panel tipi radyatörler

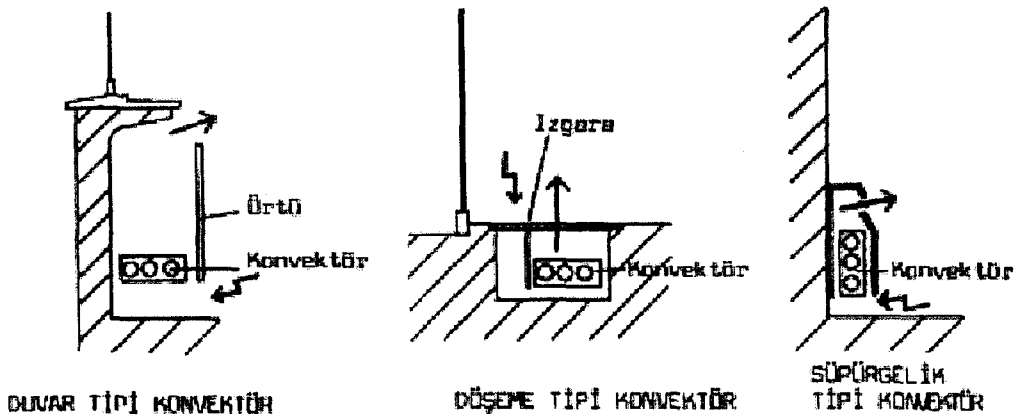
Az yer kaplar ve dekoratif görünümlüdürler bu özelliklerinden dolayı tercih edilmektedirler (Resim 3.40).



Resim 3.40. Dekoratif panel tipi radyatörler (39).

3.7.3.2.5. Konvektörler

Özel yuva ve örtüler içine gizlenen kanatlı boru ısıtıcılardır. İsminden de anlaşıldığı gibi bu ısıtıcılar ısıyı hemen konveksiyon yolu ile iletir. Isıtıcılar duvarlarda açılmış olan yuva veya örtücü sistemlerin oluşturduğu baca içindedir. Kanatlı boru mümkün oldukça alçak seviyede yerleştirilir. Isıtıcının uzunluğu boyunca bu kısımlara girer. Oda havası ısıtıcıyla temas ederek ısınır ve yükselir örtünün ön üst veya üstünde bırakılmış olan boşluklardan çıkarı odaya döner. Önden menfezli ve üstten menfezli olmak üzere iki tipte üretilmektedir (Şekil 3.63).



Şekil 3.63. Konvektörler (38)

3.7.3.2.6. Sıcak hava cihazları

Bunlara cebri hava sirkülasyonlu konvektörler de denmektedir. Montaj yerine göre salon tipi, radyal aksiyal fanlı duvar tipi ve tavan tipi olmak üzere üç çeşidi vardır. Odaya üflenen havanın temiz olması için cihazın alt kısmına filtre yapılır.

3.7.3.2.7. Fan coil sistem

Bunlar kışın sıcak yazın soğuk hava verebilen cihazlardır. Kış mevsiminde serpantinlerden sıcak su geçirilerek, dolaşan hava ısıtılır. Cihaza bağlanan termostat ile yaz kış bulunduğu oda, istenilen sıcaklık seviyesinde tutulur. Cihaz üç devirli fan motorun sahip olduğundan yaz ve kış şartlarında üflenen hava debisinin değiştirmesi sonucunda aynı cihazdan değişik kapasitelerde ısıtma ve soğutma gücü elde edilir (1).

3.7.4. Sıhhi tesisat

Sağlıkla ilgili temizlik eylemlerinin yapıldığı yerler, donatılar ile bunlara temiz suların getirilmesi, kirlenmiş suların etrafa yayılıp insanların sağlığına zarar vermeden uzaklaştırılması için yapılan tesisatlara yapı sıhhi tesisatı ismi verilmektedir. Sıhhi tesisat konusunun ana elemanı şudur. Bu konunun kapsamında suyun sağlanması, dağıtımı ve atık su problemleri yer almaktadır. Suyun temizi kokusuz, istenilen sertlikte, istenilen sıcaklıkta elde edilebilmesi ve istendiği anda kullanıma hazır durumda bulunması ayrıca kullanılmış suların atılması ve insanlara zarar vermemesi kullanıcı konforu açısından önemli olmaktadır.

Temizlenmesi kolay kir tutmayan, yağ emmeyen lavabo, klozet, bide, küvet, duş teknesi gibi donatılar. Suları emmeyen , sızdırmayan ve kolay kırılmayan sağlam borular. Suyun kullanılmasını, ayarlanmasını, tamir ve emniyetini sağlayan musluk, batarya gibi donatılar sıhhi tesisat malzemelerini oluştururlar.

3.7.4.1. Temiz su tesisatı

Konaklama tesislerinde çeşitli amaçlar için kullanılan su, ya şehir şebekesinden doğrudan, veya doğal kaynaklardan özel olarak elde edilir. Genellikle su şehir

şebekesinden sağlanmaktadır. Kaynaklardan elde edilen su, önce depolanır sonra filtre edilip, su yumuşatma tesislerinden geçirilerek basınçlandırılır.

Temiz su tesisatı sayaçtan ve bağımsız sistemlerde kaynaktan başlayarak kullanma yerlerine kadar olan temiz su boru, donanımları ve aygıtları içerir. Temiz su tesisatı soğuk su tesisatı ve sıcak su tesisatı olarak ikiye ayrılır. Temiz su tesisatının tasarımı geniş bir serbestliğe sahiptir. Tasarımcının, uygulama yapılan yapıya göre çok çeşitli dağılım sistemleri, boru malzemesi, sistem basıncı ve akış hızı değerleri arasında seçim şansı vardır. Bu nedenle her yapıya uygun sistem çözümleri vermek mümkün değildir.

3.7.4.2. Sıcak su tesisatı

Şebekeden gelen suyun çeşitli şekillerde ısıtılmasıyla tesisin sıcak su ihtiyacı karşılanır. Sıcak su;

-Bağımsız su tesisi.

-Merkezi sıcak su tesisi sistemi ile elde edilir.

Bağımsız sıcak su tesislerinde şebeke suyu şofben, termosifon gibi bağımsız su ısıtıcılarından elde edilir. Merkezi sıcak su tesislerinde ise su bir merkezde boyler veya eşanjörde ısıtılır ve buradan sisteme borularla dağılır. Konaklama tesisleri, sıcak su ihtiyaç alanları ve konfor şartları gereksinimleri doğrultusunda merkezi sıcak su tesisi sistemine ihtiyaç duyar. Konaklama tesislerinde kullanılan cihazlar (lavabo, duş, eviye vs.) sıcak su sarfiyatını belirler. Cihazların ısıtma yüküne göre ısıtıcı kapasitesi tespit edilir. Sıcak su ihtiyacı aynı soğuk suda olduğu gibi kullanma yerine ve zamanına bağlı olarak değişen bir değerdir.

3.7.4.3. Pis su tesisatı

Banyo, wc, lavabo gibi kullanım alanlarında ve cihazlardan çıkan atık sulara pis su denmektedir. Pis sular şehir kanalizasyonuna, yoksa süzme ve çürütme çukurlarına atılır. Bununla ilgili kullanılan boru ağının tümüne pis su tesisatı denir. Pis sular genellikle yer altına döşenen borular ve künkler aracılığı ile şehir kanalizasyon şebekesine bağlanır. Eğer böyle bir tesisat yoksa tek tek yapılır veya yapı grupları için çürütme çukurları yapılır.

Tesisten çıkan pis suların binanın 1-1,5 m dışın kadar taşıyan bölümü iç pis su tesisatıdır. Pis su tesisatı boruları ağı, yatay ve düşey olarak konumlandırılır. Borularda normal eğim % 2' dir. Yatay borulardaki bu eğim oranı göz önüne alınarak asma tavan yüksekliği yeterli boyutlarda bırakılmalıdır.

3.7.4.4. Sıhhi tesisatın biçimlendirmeye olan etkisi

Bir konaklama tesisi çeşitli alanlarda kullanılmak üzere, istenilen nitelikte suyun sağlanmasında gerekli olan tesisat bölümlerini, bünyesinde bulundurmak zorundadır. Şehir şebekesinden gelen suyun temizlenmesi ve kullanıma hazırlanması için gerekli olan filtrasyon tesisatı ve su yumuşatma bölümlerinin ihtiyacı karşılayacak boyutta ve nitelikte olması gerekir.

Konaklama tesislerinde yatak odaları ve banyolar çok sayıda tekrarlanırlar. Bu durum banyo donanımları açısından önemli olmakla birlikte, tesisat yönünden de önem taşımaktadır. Su tesisatı olan bölümlerin üst üste gelmesine dikkat edilmelidir. Bu düzenleme yatak odaları ve banyolar için çok önemli ve gereklidir.

Daha çok ıslak hacimler arsında bulunmak üzere düşey borular (hava kanalları ve tesisat boruları; banyodan emiş yapan egzost kanalları, ile yatak odaları klima cihazları, temiz hava taşıyan kanallar topluluğu) için kolayca ulaşılabilir galeriler oluşturulması gerekir. Bu galerilere tesisat bacası veya kuyusu denilmekte ve en az 50 x 50 cm kesitinde olmalıdır.

Yapım özelliklerine göre ıslak hacimlerde 20 cm ile 40 cm arasında düşük döşeme yapılması gerekir.

Tüm soğuk ve sıcak su borularının düşeyde galeriler içinden geçmesini sağlayacak boruların bırakılması ve yine aynı şekilde eğim ve bağlantıların yapılmasını kolaylaştıracak yatay galerilerin, boşlukların bırakılması biçimlenmeye etki etmektedir. Yatak katlarında yer alan yoğun su tesisatı, mimari kararları etkileyerek “tesisat katlarının” oluşmasını bazı durumlarda zorunlu kılmıştır.

Tesisat bacalarından inen pis su ve diğer tesisatları aşağıya indirmekte diğer bir çözümde “asma tavanlardır”. Asma tavan yüksekliği tüm tesisat geçecek şekilde olmalıdır.

3.7.5. Yangın tesisatı

Otel yatak odalarında konforun yanı sıra, kullanıcının güvenliği ve otelin herhangi bir yangın durumunda zarar görmemesi için yangın tesisatına ihtiyaç duyulmaktadır. Diğer su tesisatlarda olduğu bu tesisatın uygun bacalardan geçirilerek odalara getirilmesi gerekmektedir. Yangın anında içerdeki yangın koşullarından herhangi birini hissederek sistemi açan yangın ihbar sistemine ihtiyaç vardır. Bu sistemlerin anında devreye girmesiyle yangın kısa sürede önlenmekte ve kullanıcının rahatsız olması veya bir mal ve can kaybının olması önlenmiş olmaktadır. Otel yatak odalarının dışında da bu sistemin kurulması gerekmektedir. Bunun yanı sıra otelin muhtelif yerlerinde yangın köşeleri oluşturulmalıdır. Bu gibi sistemler kullanıcının güven duymasını sağlar. Bazı sistemlerde ise ihbar butonları konularak yangın bir merkeze bildirilmekte ve yangın tesisatının devreye girmesi sağlanmaktadır.

3.8. Otel Yatak Odasında Yalıtım

3.8.1. Ses yalıtımı

Yapının temel amacı içinde yaşayan insanın gereksinimlerinin ve konforun sağlanmasıdır. İnsan üzerinde fizyolojik ve psikolojik baskısı olan gürültünün istenilen seviyeye indirilmesi için gerekli olan araştırmalar yapılmalıdır.

Bir mekanın algılanmasında duyum organlarının önemli yeri vardır. Görsel ve işitsel uyarılar etkin olabilmektedir. İşitsel algılamada sesin frekansı, şiddeti ve yansıtıcı elemanlar ile işitsel duyum organlarına bağlı olarak ortaya çıkan faz farkı uyarıcı olarak kabul edilen fiziksel boyuttur. Yankı, çınlama seçilebilirlik gibi işitsel duymaya ait olgular sesin özelliklerine bağlı olarak konuşma sesi ve gürültü vb. için araştırmalar incelenmiştir.

Ses hava basıncındaki dalgaların kulaktaki etkisinden ileri gelen bir duyudur. Gürültü ise istenmeyen sestir. Ses hareket halindeki bir cismin titreşime dönüşmüş

moleküllerinin belli bir şiddet ve frekans sınırları içinde kulakta işitme hissi oluşturan dairesel bir dalga hareketidir. Ses şiddeti ve frekansı çeşitli malzemelere çarparak yansıma ve yutulma sonucu değişim gösteren fiziksel ve fizyolojik bir harekettir.

İnsan bulunduğu çevreden olumlu ve olumsuz şekilde etkilenmektedir. Gürültü bazı etkenlerden dolayı olumsuz, insan sağlığını bozan ve yaşamı etkileyen çevre sorunlarından biridir. Gürültünün insan üzerindeki psikolojik etkileri can sıkıntısı, yorgunluk, algılamada değişmedir. Gürültülü ortamda hoşgörünün azaldığı saldırganca davranışların arttığı saptanmıştır. Sosyal yaşamda iletişimi etkileyen sınırlayan azaltan bir yönü vardır.

Sessiz sakin bir ortamda birey yeterince dinlenip, uyuyabilir. Gürültü sonucu oluşabilecek bir çok hastalık önlenabilir. İnsan psikolojik ve fizyolojik açıdan doğal çevrenin özelliklerini gösteren sakin gürültüsüz ortamda rahat eder, tamamen sessiz ortam da gürültülü ortam gibi rahatsız edicidir.

Gürültü sorununu ana nedenleri:

1. Hafif yapı elemanlarının kullanılışı.
2. Akustik planlamanın iyi yapılamaması.
3. Hatalı uygulama.
4. Araştırma, eğitim yetersizliği

Gürültü iki yolla yayılır.

1. Döşeme, duvar, tavan gibi yapı elemanlarına geçen titreşimler, daha sonra bu elemanlardan havaya geçmektedir. Bu da kulakla duyulabilen sese dönüşmektedir. Teknik donanım titreşimlerin yayılmasını önlemesi çok zordur. Bu geçişin önlenmesini titreşimlerin özelliklerine göre belirlenmiş esnek yastıklar askılar vb. elemanlar sağlar.
2. Havaya geçen titreşimler kaynak özellikleri, kaynak sayısı ve konumu, çalışma biçimi iç mekan özellikleri gibi etkilerin etkisi ile çeşitlilik gösterir (1).

Sesi yansıtan parlak, düz ve cilalı yüzeyler yerine mat, yumuşak ve ses yutan yüzeyler tercih edilmeli ve bunu sağlayacak maddeler seçilmeli. Otel yatak odalarında mahrumiyeti sağlayacak kapılar ve pencereler iyi şekilde izole edilmeli ve rahatsızlık

verici gürültülerden dolayısıyla korunulmalıdır. Kullanılan elektrikli araçların gürültüsü 10dB’li geçmemelidir.

Tasarım aşamasında düşünülmesi gereken bir diğer husus ta otel kullanıcısının seslerinin diğere odalardan duyulmamasıdır.

3.8.2. Isı yalıtımı

Farklı sıcaklıktaki iki ortam arasında ısı transferini azaltmak için yapılan işleme ısı yalıtımı denir. Bunu sağlayan malzemelere ısı yalıtım malzemesi adı verilir. Isı yalıtım malzemelerinin en temel özelliği ısı iletim katsayısıdır. ISO ve CEN Standardına göre ısı iletim katsayısı 0,065 W/mK değerinden küçük olan malzemeler ısı yalıtım malzemesi olarak tanımlanır. Diğer malzemeler yapı malzemesi olarak kabul edilir (41).

Son yıllardaki çalışmalar, özellikle, mikro gözenekli yapıdaki, ısıl prosesten geçirilmiş silika (fumed silica) ve silika aerojel (silica aerogel) ürünler üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu malzemelerin ısı iletim katsayıları, 10-22 mW/mK arasında değişmekte olup, alışlagelmiş yalıtım malzemelerine göre daha düşüktür.

Gerek mikro gözenekli yapıdaki gerekse alışlagelmiş yalıtım malzemelerinin vakumlanması suretiyle, 4 mW/mK gibi düşük değerlere inilebilmesi de mümkün olmaktadır. Bu ürünler, Vakum Panel (vakumlanmış yalıtım panelleri) olarak anılmakta ve istenen sonuç açısından gelecek vadeden en önemli ürün olarak görülmektedir (40).

Otel yatak odalarında ısıtma ve soğutma işlemleri ne derecede önemli ise yapılan bu işlemlerden herhangi birisinin uzun süreli kullanıcının konforunu olumlu yönde etkileyecek şekilde kalması gerekmektedir. Bunu sağlamak için iyi bir ısı yalıtımının yapılması gerekir. Isı yalıtımı sadece kullanıcının lehine gerçekleşen bir olay değildir. İşletme açısından da maliyeti düşürücü bir unsurdur. Kısıtlı olan kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlamaktadır.

Isı yalıtımı iç ve dış cephelerde düzenli olarak uygulanmalıdır. Oda içinde tavan, döşeme, duvar kaplamalarının tümü ısı yalıtımını direkt olarak etkilemektedir. Bitmiş

halde ısı yalıtım sorunları olan otel yatak odalarında ince yapı elemanları düzenli bir şekilde kullanılırsa ısı yalıtımı sağlanabilir.

3.8.3. Su ve rutubet yalıtımı

Yapıların uzun ömürlü olabilmesi, sağlıklı konforlu ve güvenli bir ortam sağlayabilmesi için iç ve dış etkenlere karşı doğru bir şekilde korunması gerekmektedir. Söz konusu bu iç ve dış etkenlerden korunabilmenin en etkin yolu da yalıttır. Bir uzmanlık dalı olan yalıtımın ana unsurları “doğru detay” , “nitelikli malzeme”, “sağlıklı uygulama”dır. Yapılarda su yalıtımı, suyun hangi şiddette, hangi halde ve nereden gelirse gelsin yapı kabuğundan içeri girerek yapı elemanlarına dolayısıyla da yapıya zarar vermesini önlemek için yapılır. Suyun yapılarda sıvı veya gaz halinde bulunması yıpranmaların ve zararlı etkilerin en önemli nedenidir. Su yapıya çeşitli şiddetlerde çeşitli yollardan girebilir.

3.8.3.1. Cepleden sızma yoluyla rutubet

Sağlıklı bir sıva katı üzerine uygulanan bir boyadan beş ile on kat daha kalın olan dış cephe kaplamaları, yağmur nedeniyle cepheye vuran suyun içeri sızmasını engeller.

3.8.3.2. Yoğunlaşma yoluyla rutubet

Dış cephe ısı yalıtım sistemi iç cephe duvarlarının yüzey sıcaklığını yükselterek yoğunlaşmanın oluşmasını önler. Düzenli havalandırma yapılması ise bağıl nem oranını düşüreceği için yoğunlaşmanın ortadan kaldırılmasına yardımcı olur.

3.8.3.3. Kılcal su yürümesi yoluyla rutubet

Koruma sıvası, yapısındaki kanallar yardımıyla suyun buharlaşmasını kolaylaştırarak, yüzeyde rutubet lekelerinin oluşmasını önler. Bu kanallar aynı zamanda, tuzları bünyesinde saklayarak bunların genişip sıvayı çatlatmalarını engeller.

3.8.3.4. Zeminden sızan su yoluyla rutubet

Su yalıtım sistemleri, suyun duvardan geçişine engel olur. Bu tür yalıtım sistemleri öncelikle dışarıdan, su tarafından uygulanmalı, ancak sızıntı veya eski binaların rehabilitasyonunda, su yalıtımı içeriden uygulanmalıdır.

3.8.3.5. Basıncılı su yoluyla

Yapıya sürekli ve belli bir hidrostatik basınç yapan suları kapsar. Metre cinsinden su sütunu yüksekliği ile ifade edilen su durumu (kg/m^2) olarak basınç yapar. Basıncılı suya karşı yalıtımın detaylandırılması su basıncına ve yapının yalıtım üzerine yapacağı sıkışma basıncı faktörüne göre yapılır (40).

Su ve rutubet yalıtımı yapının uzun ömürlü olmasında etkilidir. Otel yatak odalarında rutubet ve su gibi etkenler konforu olumsuz yönde etkilemektedir. Bu gibi etkenlerin tamamen yok edilmesi ve bunlara karşı önlem alınması zorunluluktur. Kullanıcı bu tip olumsuzlulardan dolayı rahatsız olacaktır. Bu da işletme açısından büyük bir olumsuzluluktur.

3.9. Otel Yatak Odalarında Mekan ve Donatı Organizasyonu

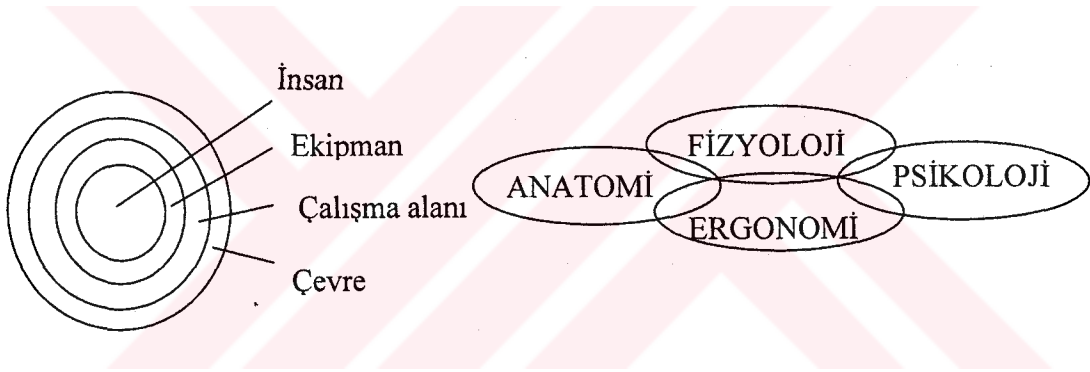
İnsanlar çevresi ile karşılıklı etkileşim içerisinde. Eylemlerini daha iyi gerçekleştirebilmek için eylemlerine uygun yapay çevre oluştururlar. Mimarlık bu yapay çevreyi tasarlamayı ve oluşturmayı amaçlar. Hangi çevre olursa olsun, insan özellik ve gereksinimleri doğrultusunda bazı eylemleri yapar ve bu eylemleri gerçekleştirebilmek için iç donatı elemanları, alet ve makineler kullanır.

Birey kullandığı donatı elemanları ile birlikte bir sistem olarak göz önüne alınırsa, bu sistemin etkin çalışabilmesi için insan ile donatı elemanları arasında uyum olması gerekmektedir. İnsan vücudu ile ilgili antropometrik ölçümler bu sistemin geliştirilmesi için gerekli bilgileri verir. Antropometrik veriler, insanın kullandığı donatı elemanlarının ölçü ve biçimi ile insan çalışma alanını saptamak için kullanılır. Otel yatak odası eylem alanında kullanıcının fizyolojik ve psikolojik açıdan rahat bir şekilde, daha az zaman harcayarak ve daha az yorularak çalışmalarına imkan

sağlayacak bazı düzenlemelerin gerçekleştirilebilmesi için kullanıcının boyutsal ölçülerinin bilinmesi gerekir (4).

3.9.1. Ergonomik yaklaşım

Ergonomi “çalışma çevresi” ve içerdiği tüm sistemleri, insanın psiko-fizyolojik ve sosyo-kültürel tüm kapasite ve limitleriyle uzlaştırarak üretimsel verimliliğe ulaşmayı amaçlayan bir bilimdir. “Bir başka tanımlamaya göre ergonomi” İnsan, ekipman, çalışma alanı ve çevresi arasındaki ilişkileri inceleyen ve bunlardan doğan problemler setine anatomi, fizyoloji ve psikoloji bilimlerinin temel bulgularını uygulamaya çalışan bir bilimdir (Şekil 3.64).



Şekil 3.64. Ergonomi-insan ilişkilerinin şematik gösterimi (4)

Uygun çalışma alanı, işin gerektirdiği koşullar ve işi yapan kimsenin ihtiyaçlarını karşılayan bir alandır. Uygun çalışma alanının düzenlenmesinde işi yapan kimsenin gereksinimlerini dikkate alma konusu, işi yapan kimse üzerinde minimum zorlamaya neden olacak ve faaliyeti yapmak için minimum güç gerektirecek konuları belirlemektedir (4).

3.9.2. Antropometrik yaklaşım

Antropometri boyut, hareket sınırı, beden biçimleri güç vb. İnsanın fiziksel özelliklerinin ölçülmesi olarak tanımlanabilir. İnsan vücudunun antropometrik ve biomekanik özellikleri çalışma mekanının düzenlenmesinde, insanın kullanacağı her

türlü iç donatım elemanları ve eşyanın tasarımı ve kullanımında etkili olarak iki ayrı alana ayrılır (4).

Kullanılış amacına göre antropometrik ölçümlerin üç biçimi vardır.

1. İnsan vücudunun hacimsel sınır ölçüleri (hacimsel sınırlandırılmış konstrüksiyonlar için maksimum ölçüler).
2. İnsan vücudunun işlevsel ölçüleri (hareket fonksiyonları için gerekli olan eklemler arası uzaklık).
3. Rahatlığın dikkate alınması için geometrik ölçümler.

Antropometrik yaklaşım, hareket sınırları, beden biçimleri, güç ve benzeri insanın fiziksel özelliklerinin ölçülmesi olarak tanımlanabilir (1).

3.9.2.1. Statik antropometri

Geleneksel olarak statik antropometri, durağan vücudun fiziksel öğeleri ve karakteristiklerinin ölçülmesiyle ilgilenmektedir. Buna göre örnek olarak ayaktaki boy yüksekliği, oturur vaziyetteki yükseklik, omuz genişliği vb. olarak verilebilir.

3.9.2.2. Dinamik antropometri

Dinamik antropometri insanı, çabuk hareket eden bir sistem olarak ele almakta ve insanın fonksiyonel ölçülerine ulaşmaya çalışmaktadır.

Statik ve dinamik antropometriden, insanların yaşam ve çalışma mekanlarının ve bu mekanlarda yerine getirdikleri eylemleri sırasıyla kullandıkları iç donatı elemanlarının tasarımında ve kullanımında yararlanır. Statik antropometri eylemlerin yapılması sırasında, vücudun ana durumları hakkında boyut verirken, dinamik antropometri fonksiyonel hareketlere ait boyutları bildirir (4).

3.9.3. Kullanıcı boyutları

Kullanıcı boyutları, değişik kültür gruplarının antropometrik ölçülerinde farklılıklar gösterir. En önemli farklılıkları şu şekilde sıralayabiliriz.

-Uluslar arası farklılıklar,

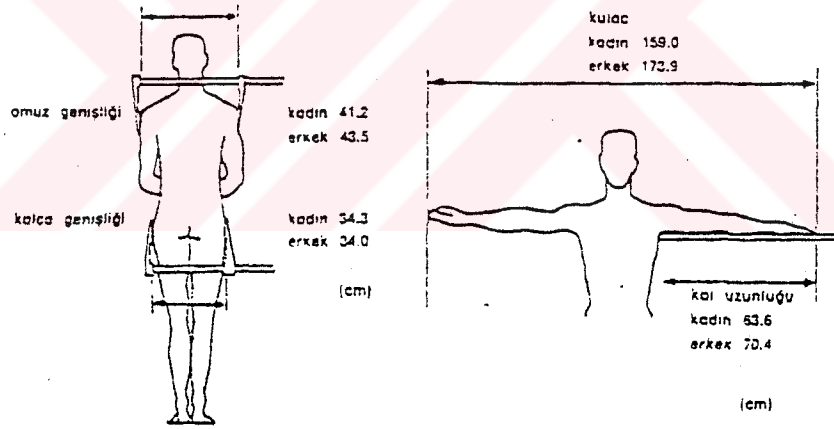
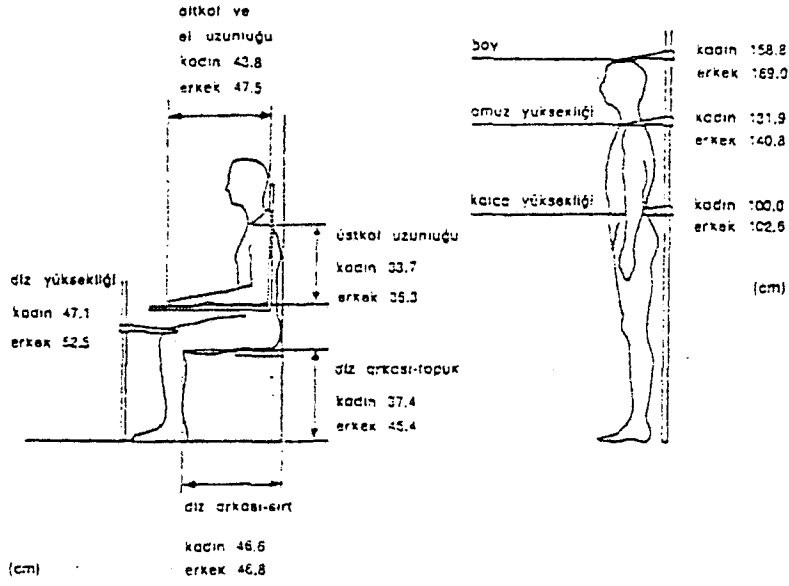
- Bölgeler arası farklılıklar,
- Meslek ve kültür grupları arası farklılıklar,
- Yaş farklılıkları,
- Cinsiyet farkları' dır.

Yatak odası ve ıslak hacimlerin biçimlendirilmesinde mekan içinde kullanılan tüm donatı elemanlarının ve mekan gereksinimlerinin kullanıcı ile olan ilişkisinde antropometrik boyutlar çok önemlidir. İnsanın statik ve dinamik antropometrisi donatı elemanlarının boyutlarını ve mekan içinde kullanıcı ile birlikte kapladıkları alanın belirlenmesinde yardımcı olur. Kullanıcı ve mekan ilişkisi bakımından kadın ve erkeklerdeki ortalama değerleri bilmek gerekir (1) (Çizelge 3.12).

Çizelge 3.12. Çeşitli değerler için elde edilen ortalamalar ve standartlar (4)

Antropometrik Ölçü	Cinsiyet	Ortalama	Standart Sapma(V)
Boy	E	176,2	6,1
	K	163,6	4,0
Kol yana açılırken omuz el ucu yüksekliği	E	69,1	3,7
	K	63,0	2,4
Bedenin aksı ile el ucu arasındaki uzaklık	E	87,8	4,2
	K	78,8	3,2
Omuzun yerden yüksekliği	E	143,4	6,0
	K	132,8	3,7
Kol yatay uzanmışken avuç içinin yerden yüksekliği	E	140,6	6,2
	K	129,5	3,5
Yandan sırt el ocu uzaklığı	E	89,9	6,0
	K	83,2	4,1
Düşey kol uzunluğu	E	73,4	4,1
	K	65,8	3,4
Belin yerden yüksekliği	E	101,6	6,2
	K	99,6	3,2
Önden kalça genişliği	E	37,4	1,8
	K	36,5	1,7
Önden omuz genişliği	E	46,3	3,4
	K	40,6	2,6
Kolun 45° uzantısı halinde el ucunun sırtı uzaklığı	E	72,6	6,1
	K	66,6	4,8
Kolun 45° uzantısı halinde el ucunun yerden yüksekliği	E	188,7	7,8
	K	173,1	5,4
Yandan beden genişliği	E	28,6	2,0
	K	27,5	2,2
Gözün yerden yüksekliği	E	163,7	6,1
	K	151,5	4,3

(Şekil 3.65)' de insan vücudu ile ilgili diğer ölçüler verilmiştir.



Şekil 3.65. 500 erkek ve 508 kadından oluşan bir İsviçre gurubunun antropometrik değerleri (4)

3.9.4. Eylem alanları boyutları

3.9.4.1. Yatma, oturma ve dinlenme fonksiyonu

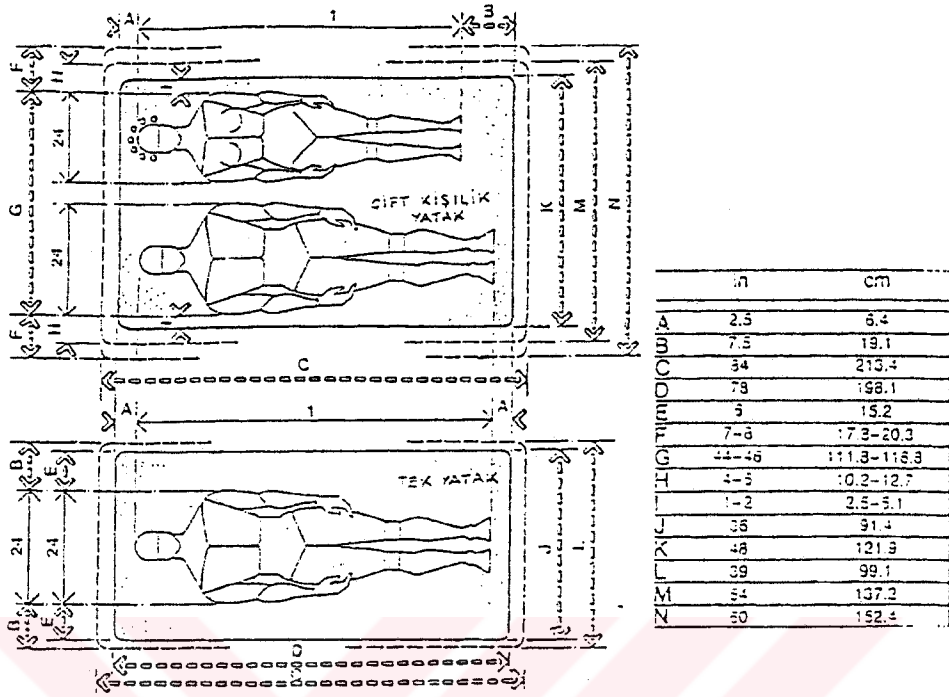
Uyuma eylemi, insan vücudunun fiziksel ve ruhsal açıdan dinlenmesini sağlayan bir eylemdir. Bu eylemin gerçekleştirilmesi için gerekli olan fiziksel ortam sağlanmalıdır.

Ortamın elverişli olmadığı durumlarda, dinlenme tam olarak gerçekleşmeyeceğinden, zamanla bireyin günlük çalışma verimi düşmeye başlar.

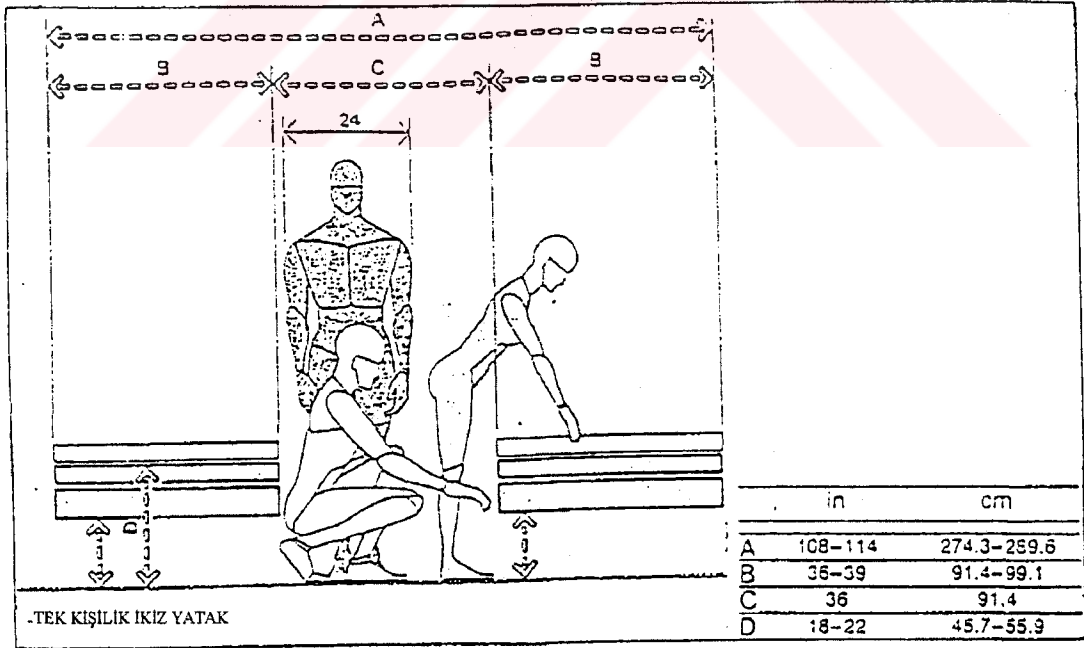
Yatma alanının biçimlendirilmesini oluşturan kullanıcı gereksinimi, yatma uyuma eylemi ve bunun için gerekli olan donatı elemanlarıdır. Yatak ile kullanıcı arasındaki yeterli boyutta bir yatakla (tek veya iki kişilik yatak) sağlanmaktadır. Yatakların çevresindeki dolaşım alanları ile oda içindeki diğer donatı elemanlarının ilişkileri biçimlenmeyi etkilemektedir.

Yatak odaları çevresindeki gerekli dolaşım alanı yatma uyuma fonksiyonu için gerekli işlevsel ve boyutsal ölçüleri oluşturur. Kullanıcının yani insanın antropometrik yapısından gelen ölçülerde yatağın ve yatma alanının biçimlendirilmesi için gerekli kullanıcı gereksinimleridir (Şekil 3.66)' da tek kişilik ve iki kişilik yataklardaki kullanıcı ile yatak alanı arasındaki ilişki verilmiştir. Uyku boyunca insan vücudunun hareketine karşı yataklar vücut ölçülerine göre daha geniş tutulur. Tek kişilik yataklarda minimum genişlik 91 cm, iki kişilik yataklarda ise bu genişlik 121 cm dir. Yatak boyları da minimum 198 cm yapılmaktadır. Yatma alanı, iki adet tek kişilik yatak veya bir adet iki kişilik tek büyük yatak, baş uçlarında eşya koymak için kullanılan dolap (komodin) ve yatak çevresindeki dolaşım alanından oluşmaktadır. Bir kişilik yataklarda yatağın bir kenarının serbest bırakılması yeterli olabilir. Ancak kısa kenarların da serbest bırakılması yatakların toplanması ve düzeltilmesinde kolaylık sağlar. İki kişilik yataklarda ise kullanım açısından iki yan kenarında serbest bırakılması zorunludur. Tek kişilik iki yatak arasında, bir insanın rahatça çömelebilmesi için maksimum 91 cm boşluk bırakılabilir. İki kişilik tek büyük yatağın çevresinde de 75 cm genişliğinde dolaşım alanı bırakılmalıdır. Tek kişilik yataklarda dolaşım alanı genellikle iki yatak arası ve uçlarıdır. Çift kişilik yataklarda ise yatağın üç tarafında dolaşım alanı olmak zorunludur (1) (Şekil 3.67 ve Şekil 3.68).

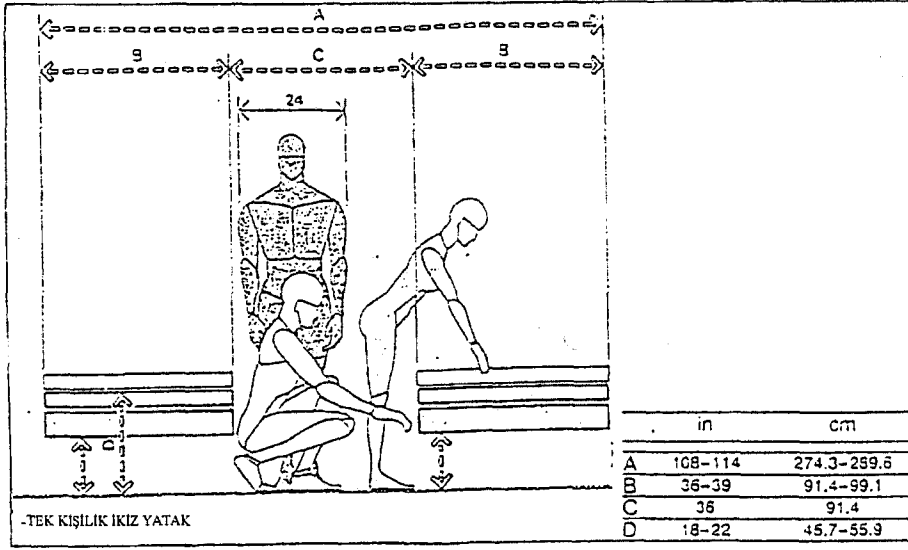
Oturma dinlenme fonksiyonu yatak odalarında yatma uyuma haricinde önemli bir alan kaplar. Genellikle oturma alanı, yatma alanı ile aynı mekan içindedir. Suit odalarda ise yatma ve oturma alanları farklı mekanlarda düzenlenir. Oturma ve dinlenme alanı içinde kullanıcı, dinlenme, sohbet, tv seyir, bir şeyler yeme içme, çalışma eylemlerini yerine getirirler.



Şekil 3.66. Yatak ve kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki (1)



Şekil 3.67. Yataklar için gerekli eylem alanları (1)

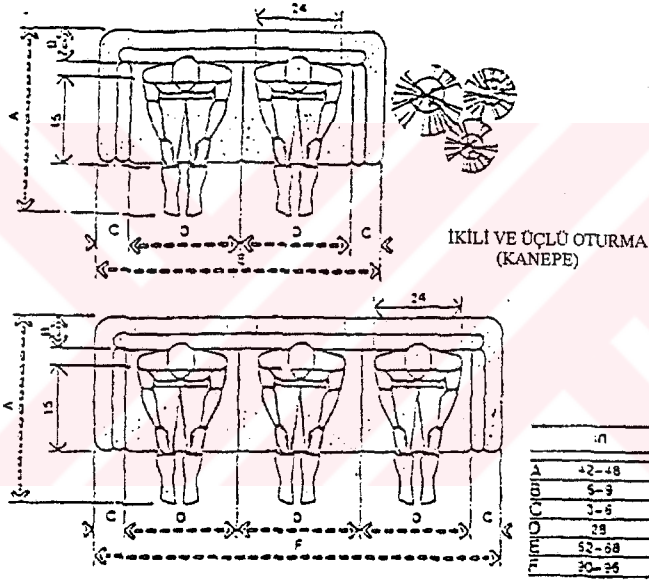
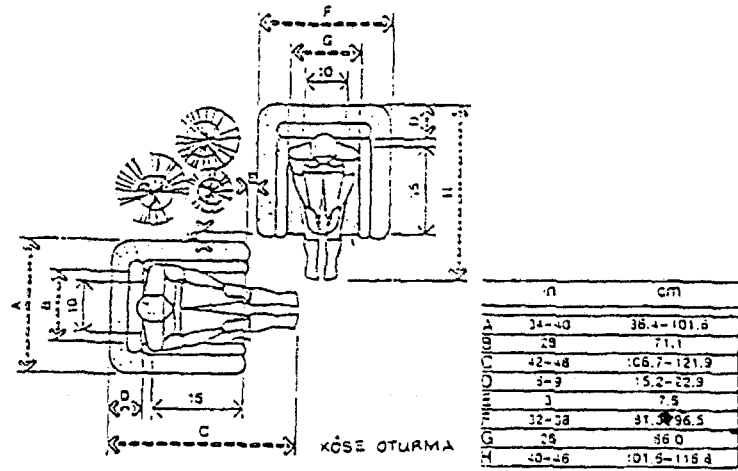


Şekil 3.68. Yataklar için gerekli eylem alanları (1)

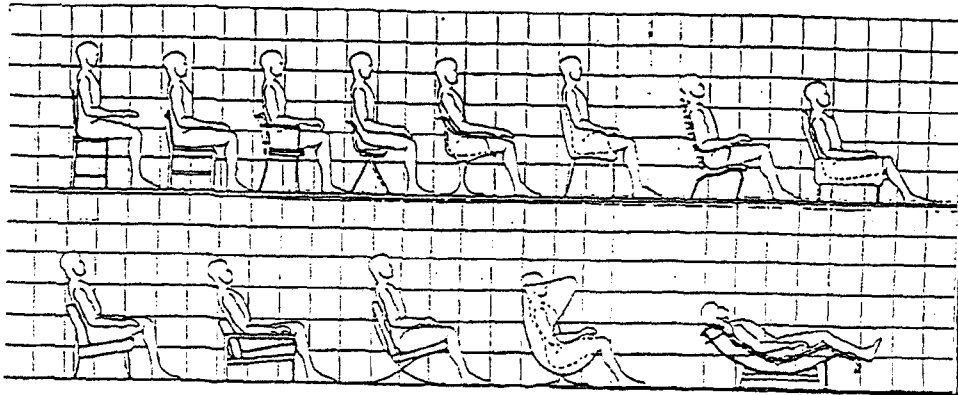
Oturma dinlenme fonksiyonu içinde şu eylem alanları bulunmaktadır.

1. Oturma sohbet eylem alanı,
2. Çalışma eylem alanı,
3. Bir şeyler yeme içime eylem alanı.

Oturma sohbet etme eylem alanı en az iki kişi için gerekli koltuk veya benzeri donatı elemanlarının bulunduğu kullanıcının dinlenme ihtiyacını karşılayan eylem alanıdır. Bu eylem alanı içinde kullanıcı, sohbet, tv seyri, kitap okuma gibi eylemleri de yapmaktadır. Oturma dinlenme alanında kullanılan koltuk sandalye gibi donatı elemanlarının büyüklüğü insanın antropometrik yapısıyla yakından ilgilidir oturan bir insanın kapladığı alan ve oturuş biçimi oturma elemanlarının boyutlarını etkilemektedir. Oturma alanlarında tekli oturma elemanları bulunduğu gibi ikili üçlü oturma elemanları da bulunmaktadır (Şekil 3.69)'de tekli, ikili ve üçlü oturma elemanları ile ilgili ölçüler verilmiştir. Oturma elemanlarının yerleşiminde, örneğin köşe yerleşiminde dizlerin ve ayakların bir birine çarpmayacak şekilde koltuklar arasında yeterli boşluların olması gerekir. Oturma elemanlarının biçimi ve formu kapladıkları alanların değişmesine neden olur (1) (Şekil 3.70).



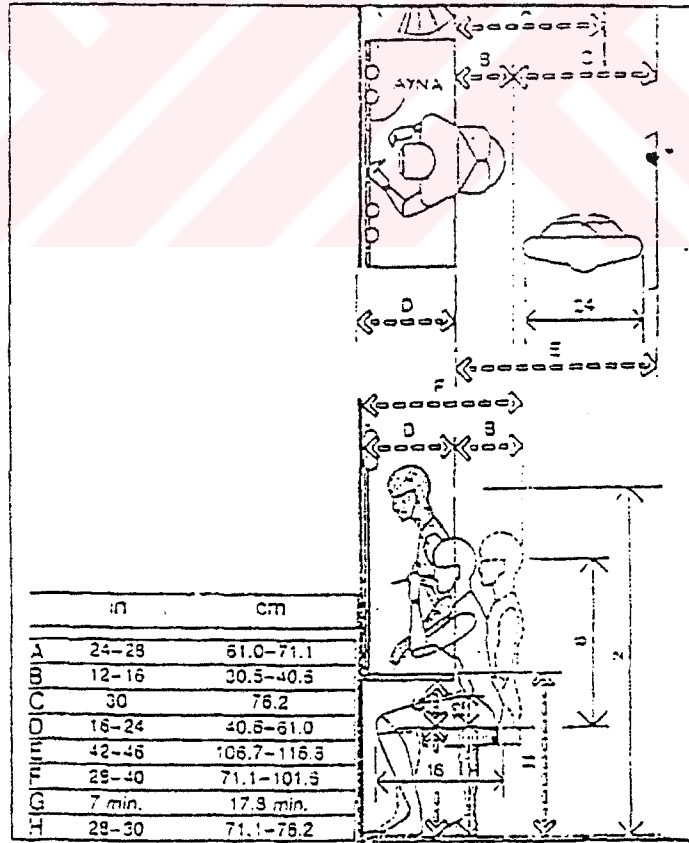
Şekil 3.69. Oturma elemanları ve kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki (1)



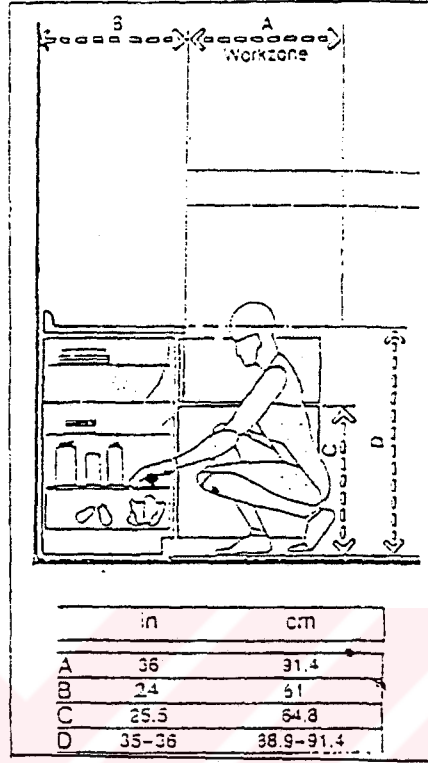
Şekil 3.70. Oturma elemanları ile kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki (1)

Çalışma eylem alanı kullanıcının mektup yazma, not alma, yazı yazma gibi kısa çalışmalar için gerekli olan alandır. Yeterli büyüklükte bir masa ve sandalye ile arkasındaki geçiş koridoru çalışma alanını oluşturur. Çalışma masası ile makyaj masası ortak kullanılabilir (Şekil 3.71).

Bir şeyler yeme içme eylemi alanı kullanıcı için gerekli olan masa sandalye ve mini bar ile bu donatıların ve eylemlerin gerçekleştirildiği boyutsal alandır. Bu eylem alanı içinde, masa ve sandalyeler en fazla yer kaplayan donatı elemanlarıdır. Bu alan genellikle 70-85 cm çapındaki yuvarlak bir masa, kullanıcı sayısına uygun sandalyeler ve bunların çevresindeki geçiş alanlarından oluşmaktadır. Rahat bir kullanım için masanın çevresinde 75 cm' lik bir dolaşım alanı bulunması gerekir. Odalardaki mini bar alanı, maksimum 60x60x85 cm boyutlarında dolap ve bunun önündeki kullanım alanından oluşmaktadır (Şekil 3.72).



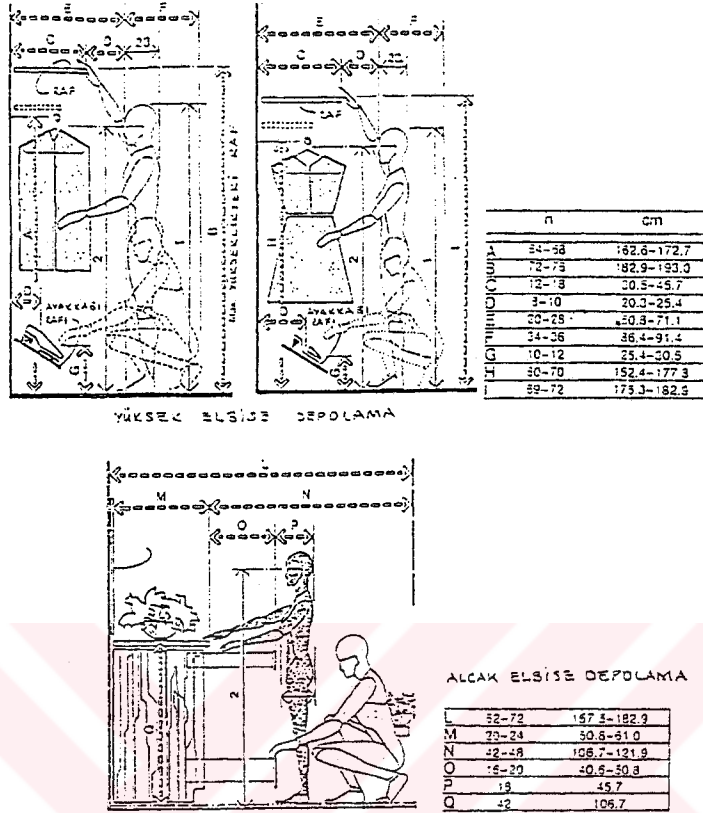
Şekil 3.71. Makyaj ve yazı masası ile kullanıcı arasındaki ilişki.(1)



Şekil 3.72. Mini bar ile kullanıcı ilişkisi (1)

3.9.4.2. Giyinme elbise depolama fonksiyonu

Kullanıcılar konaklama tesislerinde kaldığı süre boyunca, yanlarında getirdikleri eşyaları bu alan içinde depolamakta ve elbiselerini değiştirmektedirler. Kullanıcı elbise değiştirme ve depolama fonksiyonunu gerçekleştirmek için bir takım donatı elemanlarına ve bir eylem alanına ihtiyaç duyar. Burada gerçekleşen eylem kullanılan donatı elemanları mekanın biçimlenmesine etki eden işlevsel ve boyutsal gereksinimlerdir. Elbise değiştirme ve depolama alanında eşyaların ve elbiselerin bulunduğu dolaplar yeterli büyüklükte olmalıdır. Depolar genellikle 60 cm derinliğinde yapılır. Askı için 175 cm yükseklik yeterli olmaktadır. 182 cm yükseklikte bulunan raf kullanıcılar için uygun bir yükseklik olmaktadır. Elbise dolabı önündeki kullanım alanı yeterli büyüklükte olmalıdır. 150 cm' lik bir genişlik dolapla birlikte kullanım alanı için yeterli olmaktadır. Ayrıca kısa dolaplar da depolama alanında kullanılmaktadır (1) (Şekil 3.73).



Şekil 3.73. Elbise dolabı ve kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki (1)

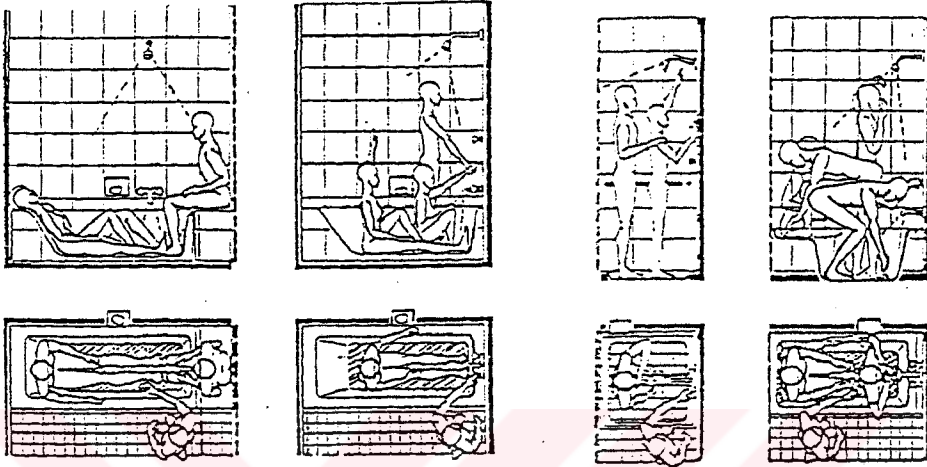
3.9.4.3. Temizlik fonksiyonu

İnsanın temel gereksinimlerinden biri de temizlenmedir. İnsan vücudunun temel ögesi olan su; yıkanmada esas maddeyi oluşturur. Su ile temas, insanın doğumu ile başlayarak yaşamı boyunca devam eder. Vücut temizliğinin ana amacı sağlığa yöneliktir. Sağlık açısından temizlenmenin yararları; bakteri dengesini sağlamak kirlerin deri üzerinden uzaklaştırılarak, derinin hava almasını ve salgı yapmasını kolaylaştırmaktadır. Vücut temizliği insanlarda dinlendirici, rahatlayıcı etkenler yarattığı için su ve sıcaklığın kas ve sinirsel gerginliği giderici etkisinden yararlanma amacını da taşımaktadır.

Temizlik fonksiyonu, içinde yer alan eylemler alanı için gerekli alanların birleşiminden oluşmaktadır.

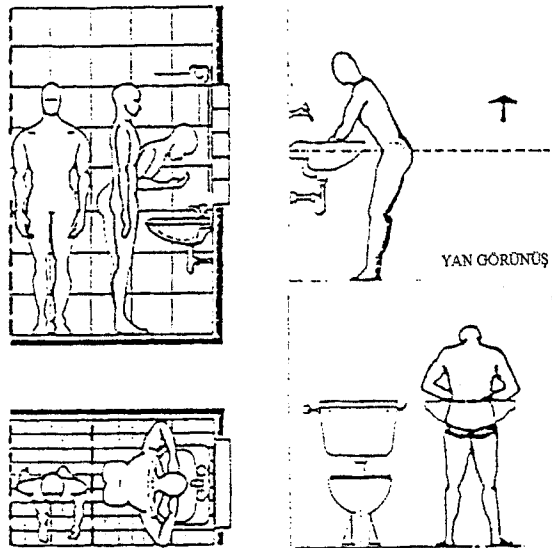
Yıkanma ve duş alma eylem alanı; kullanıcının duş ve banyo teknesinde yıkanırken el ve kollarını rahatça hareket ettirdiği oturarak veya ayakta yıkanabilmesi için gerekli

eylem alanıdır. Duş teknelerinde 90-100 cm yükseklikte bataryalar, 190-200 cm duş yüksekliği bulunur. Kuvetlerde ise batarya yüksekliği 65-70 cm de duş yüksekliği 190-200 cm de olur (Şekil 3.74).



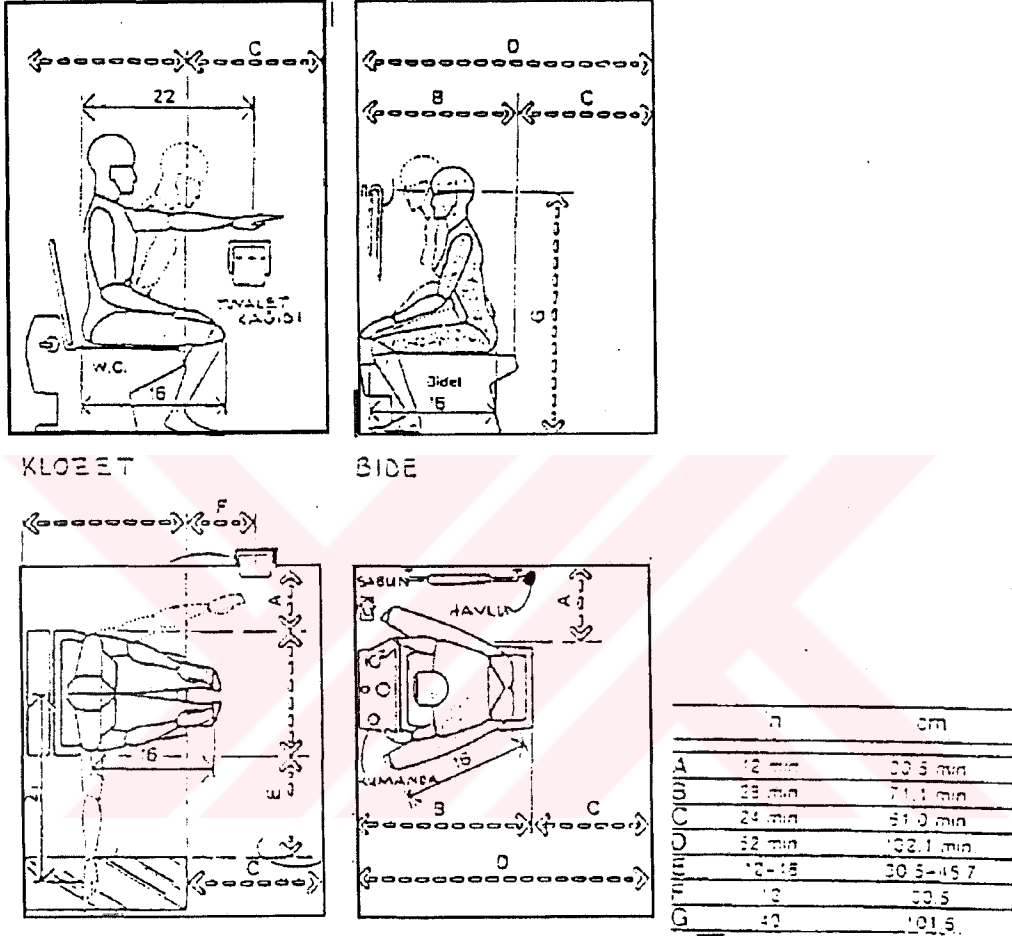
Şekil 3.74. Duş kuvet ve kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki (1)

El yüz yıkama bakım eylem alanı; kullanıcının elini yüzünü yıkamak için lavabo başında elini kolunu rahatça hareket ettirebildiği alandır. Lavabo yüksekliği kadın ve erkek kullanıcılar için 85 cm ile 90 cm arası uygun olmaktadır. Lavabo ile birlikte 95-100 cm kullanım derinliği yeterli olmaktadır (Şekil 3.75).



Şekil 3.75. Lavabo ile kullanıcı arasındaki boyutsal ilişki.(1)

Tuvalet ve temizlik eylem alanı; klozet veya bide ile kullanıcı için gerekli olan kullanım alanından oluşmaktadır. (Şekil 3.76)' de kullanıcı ile tuvalet donatı elemanları arasındaki boyutsal ilişki verilmiştir.



Şekil 3.76. Klozet bide ile kullanıcı arasındaki ilişki (1)

Soyunma, giyinme eylem alanı; banyo öncesi soyunmak, banyo sonrası ise kurulanmak amacı ile kullanılan alandır.

4. OTEL YATAK ODASI PLANLAMA İLKELERİ

Planlama ilkelerinin, düzenleme süreci içerisinde daha etkin kullanımı için, planlamaya etki eden faktörler kısaca aşağıdaki gibi tanımlanır.

4.1. Planlamaya Etki Eden Faktörler

Otel yatak odası planlamasında çeşitli düzeylerde, sosyal, kültürel, ekonomik, ergonomik ve teknolojik faktörler belirleyici rol oynamaktadır. Mekan organizasyonu, kültürel eğitim, tüketim tarzı, kullanıcılar arasındaki ilişkiler, aile bağları vb. etkili olmaktadır. Planlamaya etki eden bu etkenlerin kısaca açıklamaları aşağıdaki gibidir.

4.1.1. Kültürel faktörler

Kültürel değer, bir toplumun ilk kuruluşundan gelen tarihsel ürünlerdir. Tarihsel süreç içinde toplumun değişik etkiler altında kalmasıyla değişir ve gelişir. Bunun yanında bu değerlerin kişi üzerindeki etkisi günlük yaşamda görülmekte ve dolaylı olarak mekan organizasyonunu etkilemektedir. Kültürel etki sonucu yaşamımıza giren donatım elemanları ilk başlarda farklı fonksiyonlarda kullanılarak bir simgesel anlam kazansa da zamanla gerçek fonksiyonunda kullanıldıkça benimsenmiştir.

Farklı kültür gruplarının, mekan gereksinimleri ile mekan kullanım alışkanlıklarında farklılıklar göstereceği bugün artık bilinmektedir. Kültür, mekan düzenlenmesine bir değişken olarak girmektedir. Kültürü oluşturan inanışlar, eğitimler, davranışlar ve teknolojik görünümeler gibi maddi ve manevi kültür elemanları mekana ilişkin gereksinimi etkiler. Zorlukları oluşturan bu önemli etken de kültür programlarının antropometrik ölçülerde gösterdiği farklılıklardır.

Diğer bazı zorluklar ise, mekan ve donatı elemanları kullanımı ile eylemlerin yerine getirilmesinde alabileceği tesiri gösteren kültür gruplarına özgü “ yaşam tarzına” ilişkin alanlardır.

Farklı kültür guruplarındaki kullanıcıların eylem ve karakteristiklerine göre yatak odası donatı elemanları değişiklik gösterir (4).

4.1.2. Ekonomik faktörler

Yatak odaları turizm ile yakından ilgilidir. Turizm olayına katılan insanların yaşları, meslekleri, sosyo-kültürel özellikleri ve gelir düzeyleri gibi sosyolojik özellikleri bakımından çeşitli sınıflara ayrılabilir. Yaş kriterine göre değişik yaş gruplarında olan kişilerin oluşturduğu farklı turizm türleri yapılmaktadır. Ayrıca insanlar gelir düzeylerine ve sosyal durumlarına uygun yüksek ve orta bütçeli seyahatler yapmaktadırlar.

Lüks turizm, çoğunlukla gelir düzeyi yüksek insanların bireysel veya küçük gruplar halinde gerçekleştirdikleri ve lüks turizm ürünlerine yönelik talep yaratan turizm şeklidir. Bu nedenle konakladıkları tesislerdeki hizmetin en iyisinin olmasını isterler. Bu da yatak odalarının biçimlenmesinde bu yönde etki eder. Gerekli konfor şartlarının en iyi şekilde sağlanması gerekir.

Geleneksek turizm, tüketim olanakları normalin üzerinde bulunan ve geleneksel seyahat ve konaklama işletmelerinin hizmetlerinden yararlanarak seyahat eden kişilerin ve ailelerin meydana getirdiği turizm şeklidir. Lüks olmayan konaklama tesisleri, oteller, moteller, tatil köyleri gibi tesisler bu grup tarafından kullanılmaktadır.

Sosyal turizm, satın alma gücü zayıf kitlelerin alınan özel tedbirlerle turizme katılımlarının sağlanması ile ortaya çıkan turizm şeklidir.

Turizm, farklı sosyal ve kültürel yapılara sahip toplumların birbirleriyle ilişkiler kurmasına; farklı bilgi görgü, gelenek ve kültür düzeyleri arasında bir etkileşime ve bunların sonucunda sosyal yapının, ahlak anlayışının ve giderek toplumsal davranış kalıplarının değişmesine yol açan sosyal bir olaydır (1).

4.1.3. Teknolojik faktörler

Yatak odası planlamasında zaman içinde en önemli etken teknolojik gelişmeler ve onların getirdiği ilkeler olarak belirlenmektedir. Genel olarak makineleşme ve elektronik çağa geçmenin toplum yaşamına girmesiyle yatak odalarında, donatı elemanları ve aksesuarlarda yeni teknoloji ürünlerinin yer almasının yanı sıra; enerji tür ve destek sistemlerindeki gelişme, buna paralel olarak tekstil-konfeksiyon çeşitliliği

ve depolama düzenlerindeki yeni olanaklar, donatı elemanlarında modüler koordinasyon sistemlerindeki gelişmeler, önemli ölçüde yatak odası mekanının planlanmasına ilkesel değişiklikler getirmiştir.

Bunu etkileyen çeşitli sistem açınım seviyesindeki beliren sonuçları ve yatak odasını oluşturan alt sistemlerde, konut içindeki konumunu belirleyen öğeler hızla değişmektedir.

Günümüzde hızla değişen teknolojik gelişmeler değişen yatak odası donatı elemanlarını da etkisi altına almıştır. Yeni teknoloji ürünü manuel veya motorlu kumandalı donatı elemanları, kullanıcının minimum güçle eylemlerini gerçekleştirmesine yardımcı olmaktadır. Örneğin yatağın mekan içindeki konumu 360 derece değiştirilebilmektedir. Dokunmatik sistemlerle kapaklar, çekmeceler kolayca açılmakta ve kullanıcıya son derece konfor sağlamaktadır (4).

4.2. Otel Yatak Odası Planlanması

Otel yatak odası planlaması belli bir amaç veya eylemelere yönelik kullanıcı gereksinimleri göz önünde tutularak elverişli bir planlama yapılmalıdır.

Planlama; önceden saptanmış amaçlara erişmek için araçların düzenlenmesi ve eylemlerin yönlendirilmesine ilişkin kararların bütünü olarak tanımlanır.

Donatı elemanları alanı, geçiş sirkülasyon alanı, depolama alanı ve eylem alanları arası ilişkilerin kombinasyonlarının iyi kurulmasında yarar vardır. Böylece yatak odası en uygun standartlara çıkacak şekilde planlanabilir.

4.2.1. Otel yatak odası tasarımı

Yatak odası eylem alanları dikkate alındığında, yatak odasının diğer hacimlerden farklılık gösteren özellikleri aşağıdaki gibidir.

4.2.1.1. Teknik gereksinimler

1. Dayanıklılık (yapı bileşimi, kirlenme, kırılma, tozlanma vb.),
2. Kazalardan korunma (elektrik araç ve donatım kazaları, döşemede kayma vb.),

3. Yapı içindeki konumu.

4.2.1.2. Çevre gereksinimleri

1. Fiziksel ihtiyaçlar

-Görme (aydınlık, mahremiyet)

-İşitme (duyma , mahremiyet)

-Dokunma

-Atmosfer şartları (ısı, nem, toz, koku)

2. Mekan ihtiyaçları

-Ölçü (boyut, alan, kullanılan alan)

-Biçim

-Eylem alanlarına ayırma (yatma, tuvalet, soyunma, giyinme, oturma, depolama, çalışma, dinlenme)

3.2.1.3. Beşeri gereksinimler

1. Eylem gereksinimleri

2. Sağlık gereksinimleri

-Vücut sağlığı

-Çevre sağlığı

3.Psikolojik gereksinimler

-Çevre algılama (renk, doku, kütle, mekan akışı vb.)

4.Toplumsal gereksinimler

-Sağlanması gereken olanaklar

-Sağlanması gereken araçlar

-Mahremiyet (mekan ilişkisi, ses gizliliği, koku vb.)

4.2.1.4. Sembolik gereksinimler

1. Estetik (4).

4.2.2. Donatı elemanlarının planlanması

Otel yatak odası tasarımını etkileyen faktörler birbirleriyle olan ilişkilerinde belli bir etkileşim sistemini oluşturan karmaşık bir yapı göstermektedir.

Tasarımda en fazla faydayı sağlamak için kullanıcının bağımlı ve bağımsız özellikleri ve donatı elemanlarının tamamlayıcı özelliklerinin göz önüne alınma zorunluluğu vardır. Örneğin kullanıcının bağımlı ve bağımsız özellikleri donatı elemanlarının tüm özelliklerini belirlemektedir. Kullanıcıların statik-dinamik antropometrik ölçüleri ile donatı elemanlarının biçimsel ve boyutsal özellikleri ortaya çıkartılabilir.

Yatak odası tasarımını etkileyen faktörler arası etkileşim sisteminin strüktürel yapısı aşağıdaki gibidir.

4.2.2.1. Bağımsız özellikler

1. Cinsiyet
2. Yaş
3. Irk
4. Kültür grubu
5. Gelir grubu
6. Kullanıcı sayısı

4.2.2.2. Bağımlı özellikler

- | | |
|---------------------|-----------|
| 1. Antropometrik: | Statik |
| | Dinamik |
| 2. Duyusal: | Görme |
| | İşitme |
| | Dokunma |
| | Tat alma |
| | Koku alma |
| 3. Algısal-zihinsel | |

-Donatı elemanlarının tanımlayıcı özellikleri aşağıdaki gibidir.

4.2.2.3. Tanımlayıcı özellikler

- 1.Cins
2. Biçimsel özellik
3. Boyutsal özellik
4. Ağırlık
5. Renk
6. Ömür (4)

4.2.3. Eylem alanlarının planlanması

Otel yatak odalarında yatma, tuvalet, soyunma, giyinme, çalışma , dinlenme, temizlenme eylem alanlarına ve bölümlerin kendi bünyelerinde depolama ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde planlama yapmaya olanak sağlarken, aynı zamanda gelecek donatım elemanlarının rahatlıkla değişmesine, eklenmesine veya yeni konulabilecek elemanlarla donatılmasına cevap verecek esneklikte olmalıdır.

Eylem alanları, kullanıcı gereksinimleri ve ölçüleri dikkate alınarak planlanmalıdır. Kullanılan mobilya elemanları kolay temizlenebilir, aşınmalara ve darbelere karşı dayanıklı olmalıdır.

Eylem alanlarındaki donatı elemanlarının kullanıcıyı rahatsız etmeyecek şekilde birbirleri ile bağlantıları kurulabilmelidir. Kullanıcının mekan içindeki yaşamını psikolojik ve fizyolojik rahatsızlıklara yol açmadan eylem alanlarının sağlıklı düzenlenmesine imkan sağlamalıdır.

4.2.3.1. Eyleme ilişkin özellikler

Otel yatak odasındaki eylemleri aşağıdaki şekillerde özetlemek mümkündür.

1. Eylem cinsi (yatma, tuvalet, soyunma, giyinme, çalışma , dinlenme, temizlenme)
2. Eylemin yapılış biçimi
3. Eylem bağları-sınırları

4. Alt eylemler

5. Eylem organizasyonu

6. Operasyon modu

4.2.3.2. Donatı elemanlarına ilişkin özellikler

Otel yatak odası elemanlarının aşağıdaki özelliklere sahip olması gerekir.

1. Mekanik etkilere dayanıklılık (darbe, sürtünme, aşındırma vb.)

2. Fiziksel etkilere dayanıklılık (toz, kirlenme vb.)

3. Solventlere (aseton vb.) ve ev içi kimyasallarla (çay, kahve, kola vb.)

4. Taşınabilirlik

5. Fonksiyonellik

4.2.4. Yatak odası mekan planlanması

Yatak odası tasarımında mekanın, konut içindeki konumuna, mekanın düzenlenmesine, mekanda yer alan eylemlere ve donatı elemanlarına, kullanıcıların kültürel, ekonomik, ergonomik, psikolojik ve sosyolojik durumlarına göre reaksiyonu farklıdır.

Kullanıcı ihtiyaçları aynı da olsa psikolojik etmenler, aile yapısı, kültürel durum, sosyal ve ekonomik şartlar bunu etkilemektedir. Ana probleme bu noktadan yaklaştığımızda, farklı kullanıcı gruplarına göre değişiklik gösteren ihtiyaçları ve bu ihtiyaçların karşılanmasında etkili olan faktörler ağırlıklı olarak gündeme gelmektedir (4).

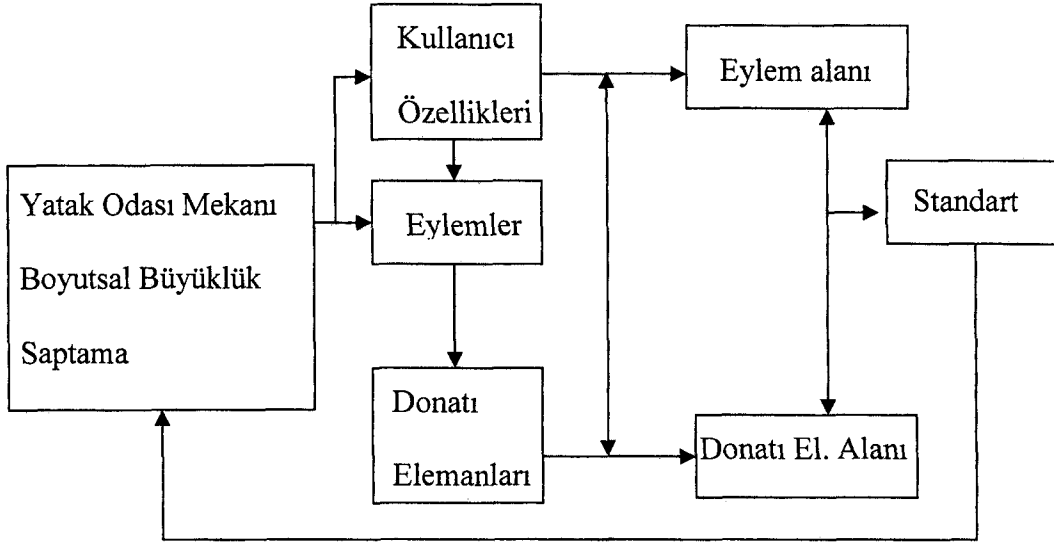
Bu faktörler yatak odası mekanın boyutsal standartlar açısından büyüklüğünün saptanmasında etkili olabilmektedir (Şekil 4.1).

Yatak odası mekan planlanmasına etki eden faktörleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.

1. Tamamlayıcı özellikler

-Otel içindeki konumu

-Biçimsel özellikler



Şekil 4.1. Problem strüktürü (4)

-Boyutsal özellikleri

-Donatı elemanlarının düzeni

2. Eyleme ilişkin özellikler

-Fiziksel çevre özellikleri

Isısal

Görsel

İşitsel

-Psiko- sosyal

Estetik

Mahremiyet

Kişisel alan

Egemenlik sınırı davranışı (4).

5. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu araştırma, günümüz beş yıldızlı otel yatak odalarının plan tiplerini, yetkili, personel ve müşterilerin gereksinimlerini ile memnuniyet durumları, donatı elemanlarının zeminde kapladığı alanlar, serbest dolaşım alanları, çalışma eylem alanı, temizlik eylem alanı, eşya/giysilerin depolanma sorunları aşağıdaki başlıklara göre incelemiştir.

5.1. Araştırmanın Sınırları

Araştırma kapsamını, Ankara ilindeki beş yıldızlı üç otelin (Hilton, Etap Altınel ve Aktif Metroplitan Otel) suit ve normal yatak odaları oluşturmaktadır. Alınan üç otel örneği araştırma kapsamı için yeterli görüldüğünden dolayı diğer oteller çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır.

5.2. Verilerin Elde Edilmesi

Verilerin elde edildiği oteller rastgele örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Örneklem genişliği olarak Ankara ilindeki beş yıldızlı oteller ele alınmıştır. Veriler; anket uygulama ve sistematik gözlem yapma, otel yatak odalarına ait yerleşim planlarının çizimi ve envanterinin çıkarılması ve fotoğraflarla belgeleme gibi üç farklı şekilde elde edilmiştir.

5.2.1. Anket uygulama ve sistematik gözlem yapma

Daha önce; Işık (1992), Yıldırım (1995-1999), Muhammed (2004) tarafından geliştirilen ve kullanılan anketlerinden faydalanılarak, bu araştırmanın amacına uygun olarak yeni bir kullanıcı anketi ve otel yatak odası envanter formu geliştirilmiştir. Geliştirilen kullanıcı anketi, araştırma kapsamına alınan otellerin yetkili, personel ve müşterilerine uygulanmıştır.

Geliştirilen anket beş bölümden oluşmaktadır. Bunlar:

- 1.Genel sorular: Adı soyadı, görevi, yaşı, cinsiyeti, eğitimi, mezun olduğu okul, mesleği vb.
- 2.Yetkili, personel ve müşterilerin memnuniyet durumu: Yatak odalarının, mimari planı, yerleşimi, ısıtılması, aydınlatılması, havalandırması, su tesisatı, elektrik tesisatı, mevcut donatı elemanları, donatı elemanlarının mekan içerisindeki durumları vb.
- 3.İstek durumuna ilişkin sorular: İlave mekan, ilave eylem, çalışma ve dinlenme alanı

problemleri, depolama alanının yeterliliği, yatak odasının aydınlatılması ve elektrik tesisatının yeterliliği durumu vb.

4.Diğer sorular: Yatak odası içinde değişikliğin yapılıp yapılmadığı, donatı elemanlarının değiştirilme periyotları, hangi yolla alındığı, alındığı firma ismi, alırken dikkat edilen kriterler, temin edilen firmanın kalitesinin durumu, yerli veya ithal olması durumu, yukarıdaki isteklerin dışında ilave edilebilecek istekler vb.

5.Otel yatak odaları ile ilgili kişisel gözlemler.

5.2.2. Fotoğraflarla belgeleme

Araştırmada, aşağıdaki amaçları gerçekleştirmek üzere otel yatak odalarının fotoğrafları çekilerek tasnifi yapılmıştır.

- İncelenen yatak odalarına ait renk kompozisyonunu belgelemek.
- Donatı elemanlarını ve öğelerini ayrıntılarıyla saptamak.
- Anket ve plan rölevesi alınırken unutulmuş eksikleri sonradan kontrol etmek.
- Yorumlanmasında güçlük çekilen kısımları sonradan değerlendirmek.

5.2.3. İstatistikî Değerlendirme

Araştırmada elde edilen verilerin anlaşılabilmesi ve aynı yollarla elde edilmiş diğer verilerle karşılaştırılabilmesi için veriler belli kurallara göre özetlenerek sunulmuştur. Bu amaçla, verilerin aritmetik ortalama değerleri ile yüzdelik değerleri hesaplanmıştır.

6. ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmada, Ankara Hilton Oteli, Etap Altınel Oteli ile Aktif Metroplıtan Oteli yatak odaları ele alınmış olup; otellerde çalışan yetkili ve personel ile müşterilerin otel yatak odasıyla ilgili memnuniyet durumları ile istek ve gereksinimleri detaylı bir anket yardımıyla tespit edilmiştir. Ayrıca, yatak odası envanter formuyla da otel yatak odası mekanlarının karakteristik özellikleri belirlenmiş, fotoğrafları çekilmiştir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgular sistematik bir sıra ile aşağıda verilmiştir.

İncelenen otellerin yetkili ve personeli ile müşterilerin cinsiyetleri, yaşları ve eğitim durumları Çizelge 6.1’de verilmiştir.

Çizelge 6.1. Yetkili, personel ve müşterilere ait genel bilgiler

Genel Bilgileri		Yetkili						Personel						Müşteri						Toplam	
		Hilton		Altınel		Aktif		Hilton		Altınel		Aktif		Hilton		Altınel		Aktif			
		F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Cinsiyet	Bayan	4	40	5	71	4	44	6	75	2	15	5	66	14	39	14	39	16	53	70	44
	Erkek	6	60	2	29	5	66	2	25	12	85	4	44	22	61	22	61	14	47	89	66
Yaş	20-35	6	60	2	29	6	67	5	62	8	57	6	66	32	88	28	78	24	80	117	74
	36-45	4	40	4	57	3	33	3	27	6	43	2	22	2	6	8	22	4	13	36	23
	46-üzeri	-	-	1	14	-	-	-	-	-	-	1	12	2	6	-	-	2	7	6	3
Eğitim	O.Okul	-	-	2	29	-	-	2	25	6	43	-	-	-	-	-	-	2	7	12	8
	Lise	-	-	-	-	2	22	3	37	2	14	5	66	10	28	8	22	8	27	38	24
	Y.Okul	5	50	4	57	4	44	2	25	6	43	2	22	16	44	22	61	12	39	73	46
	Fakülte	5	50	1	14	3	34	1	13	-	-	2	22	10	28	6	17	8	27	36	22

F: Frekans sayılar

?: Yüzdesi

Buna göre, yetkili, personel ve müşterilerin % 46’sının eğitiminin yüksek okul, % 24’ünün lise, % 22’sinin fakülte, % 8’inin ise orta okul, bunların % 66’sının erkek ve % 44’ünün bayan, % 74’ünün 20-35, % 23’ünün ise 36-45 yaşları arasında olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan bireylerin çoğunluğunun yüksek okul mezunu olduğu ve büyük kısmının genç bir kitleyi temsil ettiği görülmüştür.

İncelenen otel yatak odalarında bulunan donatıların depolama kapasiteleri ile aydınlatma ve elektrik tesisatının yeterlilik durumları Çizelge 6.2’de verilmiştir.

Çizelge 6.2. Donatı elemanlarının yeterlilik durumları

Donatı ve Ekipmanların Yeterlilik Durumları		Donatı elemanlarının depolama kapasitesi						Aydınlatma ve elektrik tesisatı					
		Hilton		Altinel		Aktif		Hilton		Altinel		Aktif	
		F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Yetkili	Yeterli	10	100	7	100	9	100	10	100	7	100	9	100
	Yeterli Değil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam		10	100	7	100	9	100	10	100	7	100	9	100
Personel	Yeterli	2	25	11	79	9	100	6	75	14	100	9	100
	Yeterli Değil	6	75	3	21	-	-	2	24	-	-	-	-
Toplam		8	100	14	100	9	100	8	100	14	100	9	100
Müşteri	Yeterli	34	94	32	89	26	87	34	94	34	94	26	87
	Yeterli Değil	2	6	4	11	4	13	2	6	2	6	4	13
Toplam		36	100	36	100	30	100	36	100	36	100	30	100
Toplam	Yeterli	12	67	18	86	18	100	16	89	21	100	18	100
	Yeterli Değil	6	33	3	16	-	-	2	11	-	-	-	-
Toplam		18	100	21	100	18	100	18	100	21	100	18	100

Buna göre; Hilton Otelinde yetkililerin % 100'ü, personelin % 25'i, müşterilerin % 94'ü, Etap Altinel Otelinde yetkililerinin % 100'ü, personelin 79'u, müşterilerin % 89' u, Aktif Metropolitan Otelinde yetkili ve personelin % 100'ü, müşterilerin % 87' sinin depolama kapasitesini yeterli bulduğu tespit edilmiştir.

İncelenen otel yatak odalarında çalışan yetkili ve personelin, mekan ve donatı elemanlarına ilişkin memnuniyet durumları Çizelge 6.3'de verilmiştir.

Çizelge 6.3. Yetkili ve personel memnuniyet durumları

Memnuniyet Durumları			Mimari plan ve yerleşim		Isıtma/ aydınl./ havalandırma		Su elektrik vb. tesisat		Donatı Elm. ölçüleri	
			F	%	F	%	F	%	F	%
Yetkili	Hilton	Memnun	9	90	8	80	10	100	10	100
		Memnun değil	1	10	2	20	-	-	-	-
	Altinel	Memnun	6	86	7	100	7	100	7	100
		Memnun değil	1	14	-	-	-	-	-	-
	Aktif	Memnun	9	100	9	100	8	89	9	100
		Memnun değil	-	-	-	-	1	11	-	-
Personel	Hilton	Memnun	5	63	4	50	5	63	4	50
		Memnun değil	3	37	4	50	3	37	4	50
	Altinel	Memnun	11	79	13	93	13	93	11	79
		Memnun değil	3	21	1	7	1	7	3	21
	Aktif	Memnun	9	100	9	100	9	100	9	100
		Memnun değil	-	-	-	-	-	-	-	-
Müşteri	Hilton	Memnun	30	83	26	72	34	94	30	83
		Memnun değil	6	17	10	18	2	6	6	17
	Altinel	Memnun	36	100	20	55	28	78	32	89
		Memnun değil	-	-	16	45	8	22	4	11
	Aktif	Memnun	28	93	18	60	26	87	28	93
		Memnun değil	2	7	12	40	4	13	2	7
Toplam		Memnun	143	90	114	72	140	88	140	88
		Memnun değil	16	10	45	28	19	12	19	12

Buna göre; her üç otel binasında da çalışan yetkili ve personelin % 90'ının mimari plan ve yerleşimden, Hilton Otelinde yetkililerin % 80'i, personelin % 50'si, müşterilerin % 72'si, Etap Altınel Otelinde yetkililerin % 100'ü, personelin % 93'ü, müşterilerin % 55'i, Aktif Metropolitan Otelde yetkili ve personelin % 100'ünün, müşterilerin % 60'ının mekanın ısıtılması, aydınlatılması ve havalandırılmasından, Hilton, Etap Altınel ve Aktif Metropolitan otellerinde yetkililerin % 100'ü, Hilton Oteli personelinin % 50'si, müşterilerin % 83'ü, Altınel Otelin personelinin % 79'u, müşterilerinin % 89'u ve Aktif Metropolitan Otel'in personelinin % 100'ü ve müşterilerin % 93'ünün donatı elemanlarının ölçülerinden memnun olduğu tespit edilmiştir.

6.1. Yatak Odası Karakteristikleri

İncelenen otel yatak odalarının ilave mekan, eylem isteği ve çalışma dinlenme alanlarının problem durumu Çizelge 6.4'de verilmiştir.

Çizelge 6.4. Yatak odalarında ilave mekan ve eylem, çalışma ve dinlenme alanı problemi

İlave Mekan ve Problem Durumları			İlave mekan isteği		İlave eylem isteği		Çalışma ve dinlenme alanı problemi	
			F	%	F	%	F	%
Yetkili	Hilton	Evet	3	30	3	30	5	50
		Hayır	7	70	7	70	5	50
	Altinel	Evet	-	-	1	14	-	-
		Hayır	7	100	6	86	7	100
	Aktif	Evet	1	11	1	11	1	11
		Hayır	8	89	8	89	8	89
Personel	Hilton	Evet	4	50	4	50	3	38
		Hayır	4	50	4	50	5	62
	Altinel	Evet	4	29	6	43	2	14
		Hayır	10	71	8	57	12	86
	Aktif	Evet	2	22	1	11	-	-
		Hayır	7	78	8	89	9	100
Müşteri	Hilton	Evet	12	33	10	28	8	22
		Hayır	24	67	26	72	28	78
	Altinel	Evet	14	39	16	44	10	28
		Hayır	22	61	20	56	26	72
	Aktif	Evet	8	27	8	27	6	20
		Hayır	22	73	22	73	24	80
Toplam		Evet	16	28	16	28	11	19
		Hayır	43	62	43	62	46	81

Buna göre; Hilton Otelinde yetkililerin % 70'i, personelin % 50'si, müşterilerin % 67'si, Altinel Otelinde çalışan yetkililerin %100'ü, personelin % 71'i, müşterilerin % 61'i, Aktif Metropolitan Otelde yetkililerin % 89'u, personelin % 78'i, müşterilerin % 73'ü ilave mekandan, Hilton Otelinde yetkililerin % 70'i, personelin % 50'si ve müşterilerin % 72'sinin, Altinel Otelinde yetkililerin % 86'sı, personelin % 57'si, müşterilerin % 56' sının, Aktif Metropolitan Otelinde yetkili ve personelin % 89'u, müşterilerin % 80'inin ilave eylem isteğinden, Hilton Otelinde yetkililerin % 50'si, personelin % 62'si, müşterilerin % 78'inin, Altinel Otelinde yetkililerin % 100'ü, personelin % 86'sı, müşterilerin % 72'sinin ve Aktif Metropolitan Otelinde yetkililerin % 89'u, personelin % 100'ü, müşterilerin % 80'ninin çalışma ve dinlenme alanı problemlerinin olmadığı ve ilgili alanlardan memnun oldukları tespit edilmiştir. Mekan içinde sportif faaliyetler için alan ve araç isteği tespit edilmiştir.

İncelenen otellerdeki ısıtma, havalandırma ve aydınlatma durumları Çizelge 6.5'de verilmiştir.

Çizelge 6.5. Otellerin ısıtılması, havalandırılması ve aydınlatılması

Isıtma-Havalandırma-Aydınlatma		Hilton		Altinel		Aktif	
		F	%	F	%	F	%
Isıtma	Klima	4	100	5	100	3	100
	Doğal	-	-	-	-	-	-
Havalandırma	Klima	4	100	5	100	3	100
	Flüoresan	4	100	5	100	3	100
Aydınlatma	Spot	4	100	5	100	3	100

Buna göre; tüm otellerin % 100'ünün klima kullanarak ısıtıldığı, yine % 100'ünün klima ile havalandırılıp, flüoresan ve spot lamba kullanarak genel ve lokal aydınlatma yaptıkları tespit edilmiştir.

İncelenen otel yatak odası mekanlarında tavan, döşeme ve duvar kaplamaları Çizelge 6.6'da verilmiştir.

Çizelge 6.6. Otellerin tavan, döşeme ve duvar kaplamaları

Tavan döşeme ve duvar		Hilton		Altinel		Aktif	
		F	%	F	%	F	%
Tavan	Alçıpan	-	-	5	100	3	100
	Kireç badana	4	100	-	-	-	-
Döşeme	Halı	4	100	5	100	3	100
Duvar	Plastik boya	-	-	3	60	3	100
	Duvar kağıdı	4	100	2	40	-	-

Buna göre; Hilton Oteli tavan kaplamalarının % 100'ünün kireç badana, Etap Altınel, Aktif Metropolitan Otelinin % 100'ünün alçıpan olduğu, döşeme kaplamalarında her üç otelde % 100'ünün halı, duvar kaplamalarında ise Hilton Otel'inin % 100'ünün, Etap Altınel Otel'inin % 40'ının duvar kağıdı ve Altınel Otel'inin % 60'ının, Aktif Metropolitan Otel'in % 100'ünün odalarında plastik boya kullanıldığı tespit edilmiştir.

İncelenen otel yatak odalarının kapılarında ve donatı elemanlarında kullanılan malzemeler Çizelge 6.7'de verilmiştir.

Çizelge 6.7. Otel yatak odalarında kullanılan malzemeler

Otelde Kullanılan Malzemeler	Donatı Elemanları						Giriş Kapısı					
	Hilton		Altınel		Aktif		Hilton		Altınel		Aktif	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Ahşap	4	100	5	100	3	100	4	100	5	100	3	100
Metal+Cam	-	-	-	-	3	100						

Buna göre; Hilton ve Altınel otel yatak odasının donatı elemanlarının % 100'ünün ahşap, Aktif Metropolitan otelde metal, cam ve ahşap, oda giriş kapılarının her üç otelde % 100'ünün ahşap malzemeden yapıldığı tespit edilmiştir.

İncelenen otel yatak odalarında ağırlıklı olarak kullanılan renkler Çizelge 6.8'de verilmiştir.

Çizelge 6.8. Otel yatak odalarında kullanılan renkler

İç Mekanda Kullanılan Renkler	Döşeme Kaplaması						Duvar Kaplaması						Tavan Kaplaması					
	Hilton		Altınel		Aktif		Hilton		Altınel		Aktif		Hilton		Altınel		Aktif	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
(Mavi+Turuncu)	5	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beyaz	-	-	2	-	40	-	-	-	-	-	-	-	4	100	5	100	3	100
Mor	-	-	1	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krem	-	-	-	-	-	-	4	100	5	100	3	100	-	-	-	-	-	-
Gri	-	-	2	-	40	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kahve	-	-	-	-	3	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Buna göre, her üç otelin duvar kaplamalarının % 100'ü krem ve tonları, tavan kaplamalarının her üç otelde % 100'ünün beyaz, döşeme kaplamasının Hilton Otelde % 100'ünün turuncu ve mavi karışımı olduğu, Etap Altınel Otelde % 40'ının beyaz ve gri, % 20'sinin mor ve tonları olduğu, Aktif Metropolitan otelde % 100'ünün kahverengi olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 6.9. Otel yatak odası giriş kapılarının ölçüleri

Oda Giriş Kapısı Ölçüsü (cm)	Hilton						Altinel						Aktif					
	Kalınlık		Genişlik		Yüksek		Kalınlık		Genişlik		Yüksek		Kalınlık		Genişlik		Yüksek	
	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$	F	$\bar{X}$
Tek kanatlı	4	5	4	86	4	220	5	5	5	90	5	220	3	5	3	91	3	220

F: Frekans sayısı X: Ortalama değer

İncelenen otel yatak odalarının çeşitleri ve sayıları Çizelge 6.10’da verilmiştir.

Çizelge 6.10. Otel yatak odası çeşitleri ve sayıları

Oda Tipleri	Hilton	Altinel	Aktif	Toplam
Normal Oda	3	2	2	7
Suit oda	1	3	1	5

Otel yatak odası isimlerinin otelden otele değişiklikler gösterdiği görülmektedir. Oda standartlarına göre iki tip oda ile karşılaşılmıştır. Bunlar; suit ve normal oda tipleridir. Hilton Otelinde 3 normal (stüdyo, king, twin), 1 adet suit oda, Etap Altinel Otelde 3 suit, 2 normal oda, Aktif Metropolitan Otelde ise 1 adet suit oda, iki adet normal oda (köşe) olduğu tespit edilmiştir.

İncelenen otel yatak odalarının açık kapalı alanlarının karşılaştırılması Çizelge 6.11’de verilmiştir.

Çizelge 6 11. İncelenen yatak odalarının açık kapalı alanlarının karşılaştırılması

Oda alanlarının Karşılaştırılması (m ²)	Hilton		Altinel		Aktif	
	$\bar{X}$	%	$\bar{X}$	%	$\bar{X}$	%
Suit oda açık alanı	31,70	68	32,03	73	24,58	72
Suit oda kapalı alanı	14,90	32	11,78	27	9,22	28
Suit oda ıslak hacim açık alanı	2,37	37	2,22	49	1,89	46
Suit oda ıslak hacim kapalı alanı	4,04	63	2,30	51	2,22	54
Normal oda açık alanı	15,92	62	12,76	65	15,29	66
Normal oda kapalı alanı	9,18	38	6,88	35	7,56	34
Normal oda ıslak hacim açık alanı	1,20	31	1,75	41	1,89	45
Normal oda ıslak hacim kapalı alanı	2,66	69	2,53	59	2,28	55

$\bar{X}$: Ortalama Değer %:Oda alanının yüzde oranı

Suit odalarda en büyük açık alanın Etap Altinel Otelde % 73 olduğu, en büyük ıslak hacim açık alanının aynı otelde % 46 olduğu, normal odalarda en büyük açık alanın Aktif Metropolitan Otelde % 66 olduğu, en büyük ıslak hacim açık alanının aynı otelde % 45 olduğu tespit edilmiştir.

İncelenen otellerin mülkiyet durumu, ikamet süresi ve mevki durumu Çizelge 6.12’de verilmiştir.

Çizelge 6.12. Otelin mülkiyet durumu, ikamet süresi ve mevki

Mülkiyet durumu	Toplam		İkamet süresi	Toplam		Otelin Mevkisi	Toplam	
	F	%		F	%		F	%
Otel Sahibi	2	67	0-2 yıl	1	33	Cadde üzeri	3	100
Kiracı	1	33	3-4 yıl	-	-	Sokak üzeri	-	-
			5 yıl üzeri	2	67			

Buna göre, otellerin % 67 sinin mal sahibi olduğu, % 67 sinin 5 yılı aşkın bir süredir ikamet ettiği ve % 100 cadde üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

İncelenen yatak odalarında yer alan eylem ve donatı elemanları Çizelge 6.13’de verilmiştir.

Çizelge 6.13. Otel yatak odalarında yer alan eylem ve donatılar

Donatı Elemanları	Toplam		Eylemler	Toplam	
	F	%		F	%
Yatak	12	100	Yatma	12	100
Elbise dolabı	12	100	Oturma-Sohbet	12	100
Berjer koltuk ve sehpa	5	41	TV Seyretme	12	100
İkili koltuk	5	41	Oturma-Dinlenme	12	100
Koltuk	12	100	Banyo yapma	12	100
Sehpa	7	58	Çalışma	12	100
Orta sehpa	1	8	Elbise asma	12	100
Tuvalet masası	4	33	Günlük bakım	12	100
Komodin	12	100	Depolama	12	100
TV ve sehpa	12	100	Sportif aktivite	-	-
Bavulluk	12	100	-	-	-
TV sehpa-Minibar	8	67	-	-	-
Masa	7	58	-	-	-
Çalışma masası	4	33	-	-	-
Çalışma-Tuvalet masası	7	58	-	-	-
Çalışma sandalyesi	7	58	-	-	-
Elbise dolabı-Minibar	4	33	-	-	-

Buna göre; otel yatak odalarının % 100’ünde yatma, oturma-sohbet, TV seyretme,

oturma-dinlenme, banyo yapma, çalışma, elbise asma, günlük bakım, depolama eylemlerinin yer aldığı ve otel yatak odalarının % 100'ünde yatak, elbise dolabı, koltuk, komodin, TV sehpa, bavulluk, % 67'sinde TV sehpa-Minibar, % 58'inde sehpa, çalışma-tuvalet masası, çalışma sandalyesi, % 33'ünde ise tuvalet masası, çalışma masası, elbise dolabı-minibar gibi donatı elemanlarının bulunduğu tespit edilmiştir.

Minibarın açıkta bırakılmadığı, odalarda ya TV sehpasının içine yerleştirildiği ya da dolapların içine yerleştirildiği tespit edilmiştir. Tuvalet masası ve çalışma masasının bazı odalarda birlikte tasarlandığı görülmüştür.

İncelenen yatak odalarında yer alan donatı elemanlarının ölçüleri Çizelge 6.14'te verilmiştir.

Çizelge 6.14. Yatak odası donatı elemanlarının ölçüleri

Donatı Elemanlarının Ölçüsü (cm)	Genişlik			Derinlik			Yükseklik		
	F	$\bar{X}$	$S_{\bar{X}}$	F	$\bar{X}$	$S_{\bar{X}}$	F	$\bar{X}$	$S_{\bar{X}}$
Yatak	12	200	0	12	148	5,62	12	54,8	2,48
Elbise dolabı	4	187,5	3,79	4	60	0	4	210	0
Berjer koltuk	1	85	-	1	80	-	1	35/90	-
İkili koltuk	4	162,5	3,09	4	87	2,44	4	38,25/89,5	1,69/1
Koltuk	11	88,55	7,33	11	78,9	5,24	11	37,73/80	1,70/2,40
Sehpa	7	74,71	4,84	7	54,3	2,31	7	39,86	1,60
Orta Sehpa	1	100	-	1	100	-	1	40	-
Tuvalet masası	4	146,3	4,96	4	40	2,40	4	82,5	2,94
Komodin	12	54,58	2,12	12	48,3	2,21	12	57,08	1,60
TV sehpa	10	60,08	2,50	10	55,5	2,82	10	77,3	2,50
Bavulluk	12	91	3,86	12	55	2,71	12	51,67	1,56
Masa	7	70	3,16	7	70	3,16	10	75	0
Çalışma masası	4	123,8	2,73	4	76,5	3,31	4	73,75	0,70
Çalışma-Tuvalet masası	9	165	6,44	9	51,7	1,58	9	73,89	1,02
Çalışma sandalyesi	7	56,57	2,06	7	56,4	3,26	7	45/90	0/2,40
Elbise dolabı	9	152,3	6,11	9	60	0	9		
Puf	1	30	-	1	30	-	1	40	-
Sandalye	1	52	-	1	45	-	1	45/80	-
Çamaşır dolabı	1	100	-	1	50	-	1	75	-
Berjer sehpa	3		0	3	50	0	3	35	0

$\bar{X}$: Ortalama Değer $S_{\bar{X}}$: Standart Hata F: Frekans Sayısı

İncelenen yatak odalarında karyola, tuvalet masası ile elbise dolabı arasındaki mesafe, karyola ile tuvalet masası arasındaki mesafe Çizelge 6.15'de verilmiştir.

Çizelge 6.15. Donatı elemanları arasındaki mesafe

Donatılar Arasındaki Mesafeler (cm)	Suit Oda			Normal Oda		
	F	$\bar{X}$	$S_{\bar{X}}$	F	$\bar{X}$	$S_{\bar{X}}$
Karyola ile elbise dolabı arası	5	163,6	8,31	7	266,43	8,24
Tuvalet masası ile elbise dolabı arası	5	315	11,46	7	271,43	7,74
Karyola ile tuvalet masası arası	5	259,6	11,79	7	100,71	5,74

İncelenen yatak odalarının genel karakteristiklerinin (donatı elemanları) yetkili, personel ve müşteriler tarafından algılanmasına yönelik çevresel tercihleri Çizelge 6.16’da verilmiştir.

Çizelge 6.16. Yatak odası karakteristiklerinin algılanmasına yönelik çevresel tercihler

Çevresel Tercihler		1		2		3		4		5		Toplam	
		F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Seyrek	Hilton	2	4	4	8	45	84	2	4	-	-	53	100
	Altinel	-	-	5	10	37	78	2	4	4	8	48	100
	Aktif	-	-	4	8	38	92	-	-	-	-	42	100
Sade	Hilton	2	4	8	15	38	73	4	8	-	-	52	100
	Altinel	-	-	7	15	27	56	10	21	4	8	48	100
	Aktif	2	5	8	17	32	73	2	5	-	-	44	100
Düzenli	Hilton	6	11	8	15	39	74	-	-	-	-	53	100
	Altinel	4	8	7	14	28	56	9	18	2	4	50	100
	Aktif	7	16	18	40	17	39	2	5	-	-	44	100
Ferahlatıcı	Hilton	4	8	10	20	32	62	5	10	-	-	51	100
	Altinel	-	-	14	30	23	49	10	21	-	-	47	100
	Aktif	15	35	7	17	18	43	2	5	-	-	42	100
Özgür	Hilton	4	8	6	11	38	73	4	8	-	-	52	100
	Altinel	2	4	14	30	23	49	8	17	-	-	47	100
	Aktif	9	21	7	16	25	58	-	-	2	5	43	100
Huzur verici	Hilton	4	8	12	24	29	58	5	10	-	-	50	100
	Altinel	-	-	7	15	37	77	4	8	-	-	48	100
	Aktif	12	28	16	37	15	35	-	-	-	-	43	100
İlginç	Hilton	2	4	2	4	40	77	8	15	-	-	52	100
	Altinel	-	-	-	-	29	63	15	33	2	4	46	100
	Aktif	5	11	9	21	24	56	5	12	-	-	43	100
Sıcak	Hilton	4	8	5	10	39	74	2	4	2	4	52	100
	Altinel	-	-	9	20	29	63	8	17	-	-	46	100
	Aktif	4	9	10	23	23	54	6	14	-	-	43	100
Zengin	Hilton	7	13	7	13	35	66	2	4	2	4	53	100
	Altinel	2	4	7	15	33	69	2	4	4	8	48	100
	Aktif	5	12	10	23	25	60	2	5	-	-	42	100

1: Pozitif algılama değeri

5: Negatif algılama değeri

Buna göre, her üç otele ait odalar yukarıdaki çevresel tercih ölçekleri kapsamında

karşılaştırıldığında; Aktif (% 92) seyrek, Hilton ve Aktif (% 73) sade, Hilton (% 74) düzenli, Hilton (% 62) ferah, Hilton (% 73) özgür, Altınel (% 77) huzur verici, Hilton (% 77) ilginç, Hilton (% 74) sıcak ve Altınel (% 69) zengin özelliğe sahip oda şeklinde değerlendirilmiştir.



7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Ankara’da bulunan üç adet beş yıldızlı otele ait yatak odaları incelenmiş olup; otel yatak odalarının iç mekan ve donatı elemanlarına ait karakteristikler ile yetkili, personel ve müşterilerin istek ve memnuniyet durumlarına ilişkin sonuçlar ve önerileri aşağıda verilmiştir.

Otel yatak odalarının tamamında yatma, dinlenme, çalışma, TV seyretme, müzik dinleme, temizlik yapma, günlük kişisel bakım gereksinimlerini karşılamak için eylem alanlarının düzenlendiği görülmüştür.

İncelenen otel yatak odalarının açık ve kapalı alanlarının boyutlarının birbirlerinden farklı olduğu tespit edilmiştir. Özellikle, geçmişte yapılan (Etap Altinel Hotel) otel suit yatak odalarının günümüze ait (Aktif Metropolitan Otel) örneklerle karşılaştırıldığında mekanların daha büyük boyutlarda düzenlendiği görülmüştür. Ayrıca, yatak odası mekan büyüklüğü bakımından yetkili, personel ve müşterilerin memnuniyet durumları da dikkate alındığında suit yatak odası büyüklüklerinin geçmişte yapılan oda büyüklüklerine yakın oranlarda olması önerilebilir.

Donatı elemanlarının zeminde kapladığı alan ile dolaşım alanının kullanıcının memnuniyet durumunu etkileyeceği düşünülerek mimari açıdan mekanın faydalı kullanım alanının yeterli oranda bırakılması gerekmektedir. Suit oda tiplerinde mevcut alanların küçük oda standartlarının üstünde olduğu görülmektedir (Rutes, 1995). Kullanıcı açısından, suit odalar için eylem alanlarının yeterli olduğu, fakat, normal odalarda farklı eylem gereksinimlerinin bir arada olduğu görülmüştür. Kullanıcıların iki kişi olduğu düşünüldüğünde, ortak eylem gereksinimleri nedeniyle işlevlerde aksaklıklar meydana gelebilir. Örneğin, hem çalışma masası hem de tuvalet masası olarak tasarlanan bir ünitenin, çalışma ve tuvalet eylem gereksinimlerinin her ikisinin de aynı anda gerçekleştiremeyeceği söylenebilir. Suit odaların açık kullanım alanlarının fazla, kapalı alanların ise az olduğu, normal odalarda ise daha az açık kullanım alanlarının bırakıldığı görülmüştür. Kullanıcıların oteller hakkındaki memnuniyet durumları ile ilgili düşüncelerini bildirecekleri bir sistemin olmadığı görülmüştür. Ayrıca, otel yatak odalarının tasarımının belirli periyotlarla yenilendiği

görülmüştür. Hilton ve Aktif Metropolitán otelde tek tip donatı elemanı ve aksesuarları kullanılırken, Etap Altinel otelde ise odalara göre, farklı renkte ve özellikte donatı elemanları ve aksesuarlarının kullanıldığı görülmektedir. İnsanların bazı alışkanlıkları olduğu göz önüne alındığında tek renk veya tek tip donatı elemanı monotonluk yaratabilir. Aynı otel mekanını sık aralıklarla kullanan müşteriler, mekan atmosferinden olumsuz yönde etkilenebilirler. Kullanılan mekanın iç mekan biçimlenişi ve donatı elemanlarının karakteristik özelliklerindeki (renk, ölçü, malzeme, vb.) farklılıklar müşteriler üzerinde algılama değişikliğine dayalı bir memnuniyet yaratabilir. Bundandır ki, daima müşteriler için farklı özelliklerde mekanların yaratılması faydalı olabilir. Sonuçta, aynı mekan standartlarındaki her bir oda farklı renk ve biçimlerde ele alınabilir.

Kullanıcılar mekana girdiklerinde ilk ihtiyaç duydukları eylem gereksinimi bavulunu bir donatı üzerine koyarak, içerisinde gerekli olan eşyalarını almasıdır. Bu durum incelenen otel yatak odalarında kullanım alanı darlığı nedeniyle ihmal edilmiştir ya da bavulluk uzak noktalara koyulmuştur. Bu nedenle, bavulluk ve elbise dolabı ilişkilendirilmelidir. Bunun içinde bavulluğun mekan içinde yer kaplaması ve kullanım kolaylığı açısından sürme sistemli açılır-kapanır, şekilde elbise dolabının içinde bulunması önerilebilir.

İncelenen otellerde yatak odasının tasarımını oluşturan giriş kapısı, karyola, komodin, elbise dolabı vb. ahşap ve ahşap esaslı malzemelerden yapıldığı görülmüştür. Ortamı zenginleştirmek için ahşabın yanında cam, metal, seramik vb. farklı malzemeler kullanılırsa, iç mekan atmosferi daha ferah ve yaşanılır bir hale getirebilir.

İncelenen otel yatak odalarında, döşeme malzemesi olarak halı kullanılmaktadır. Diğer ahşap / laminat parke vb. döşeme malzemelerinin otel yatak odalarında kullanılmadığı tespit edilmiştir. Dekorasyon ve farklılık açısından diğer modern döşeme elemanlarının da kullanılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

İncelenen otel yatak odalarında; merkezi sistemli soğutma ve ısıtma yapıldığı ve. müşterinin sadece oda içindeki bir buton yardımı ile istediği ısı veya soğukluk düzeyini ayarlayabildiği, elektrik tesisatı aydınlatma amaçlı kullanılırken, buton

yardımı ile açıldığı görülmüştür. Kapıların kartlı sistemle açıldığı bu sisteme, aydınlatma sisteminin bir elemanı bağlı tutularak, kapı açıldığında bir lambanın yanmasının sağlandığı, depolama bölgelerinde aydınlatmanın önemi ile birlikte bu alanlarında, bazı otellerde aydınlatma gereci olmadığı görülmüştür.

Doğal aydınlatmanın tüm otellerde kullanıldığı, yapay aydınlatma yapılırken giriş ve banyo kısımlarında spot lamba ile sağlandığı, banyoda aynı zamanda aynayı aydınlatacak küçük aydınlatma üniteleri de bulunduğu görülmüştür. Yatma bölümünde ise komodin üzerine konulan abajurlar, ayaklı abajurlarla, oturma bölümlerinde de sehpa üzerine konulan abajurlar ve ayaklı abajurlar ile aydınlatmanın sağlandığı, tuvalet eylemi esnasında ise kişiyi rahatsız etmeyecek ve sadece yüzünü aydınlatacak kısmi aydınlatma sistemleri kullanıldığı, çalışma kısmında aydınlatmanın aynı şekilde yapıldığı, tüm aydınlatma sistemlerinde endirek sistemlerin kullanıldığı görülmüştür.

Yiyecek ihtiyacının karşılanması için küçük bir mini barın olduğu, bunun yanında tüm banyolarda saç kurutma makinesi ve bakım için gerekli olan diğer elemanlar bulunduğu, suit odalarda iki adet televizyon diğer odalar içinse bir adet televizyon bulunduğu, incelenen otellerde günümüzün teknolojik şartlarına uygun internet ağı bulunduğu görülmüştür. Bazı odalarda ise fax ve kişilerin değerli eşyalarını koyabileceği küçük kasalar odanın uygun bir yerine gizlendiği görülmüştür.

Yatak odalarının renklerinde tüm dekorasyon elemanları arasında uyumun sağlandığı, küçük ortamlarda açık pastel renklerin kullanılmasının dekorasyon açısından iyi sonuç verdiği, mobilyaların ise ortama göre seçilmesinin tasarımı olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Yatak odalarında tek ve çift kişilik yataklar kullanıldığı, yatakların oda standartlarına göre büyüdüğü, iki yataktan daha fazla yatağın bir odada yer almadığı, yatakların altlarına komodin ile aynı seviyede olması için baza konulduğu görülmüştür.

Yatak odalarında kullanıcının güvenliğinin düşünüldüğü ve yangın için sistemin hazır olduğu, bazı otellerde sistemin otomatik olarak devreye girdiği, bunun kullanıcı açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Otel yatak odalarının tavan renklerinin beyaz olduğu ve tavan konstrüksiyonunun asma tavan olduğu, alçıpan ile kapatıldığı ve tüm tesisatların bu şekilde gizlendiğı, döşeme malzemesi olarak dekor ile uyumlu halının kaplama gereci olarak kullanıldığı, duvarlarda boya, dekorla uyumlu lokal lambri, ahşap esaslı bölmelerin ve duvar kağıtlarının kullanıldığı, kullanılan renklerin dekorasyon ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmanın bulguları, yatak odasında kullanıcı konforunun sağlanmasında mekan fonksiyonu ve estetik yönden uygun bir biçimde düzenlenmesi tasarımcıya yol gösterebilir. Yatak odasının düzenlenmesinde ele alınan bütün bu konular otel yatak odalarının yapısına en uygun seçimin yapılmasında yardımcı olan etmenlerdir. Otel yatak odalarına günün değışen teknolojisine göre insana konfor sağlayacak tüm yeniliklerin eklenmesinin, tasarım açısından olumlu sonuçları ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Özhisar, Ö., “Konaklama Tesislerinde Yatak Odalarının İç Mekan Biçimlenmesine Bir Yaklaşım”, *H.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek lisans Tezi*, Ankara, 7-10, 12, 15, 26-44, 196-197, 103-132, 67-77 (1997).
2. Gerez, Y., “İstanbul’ daki 5 yıldızlı Lüks Şehir Otellerinde Yatak Odası Tasarımı Üzerine Bir Araştırma ”, *İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul, 7-10, 12, 15, 26-44, 196-197, 103-132, 67-77 (1994).
3. Bayazıt, N., “Otel Yatak Odalarının Sistemli Tasarlanması İçin Bir Yöntem”, *İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi*, İstanbul, 1-79 (1979).
4. Yıldırım, K., “Orta Nitelikli Konutlarda Ebeveyn yatak odası Planlaması İçin Optimum Çözümler, Eylemlere Yönelik Kullanıcı Gereksinimleri ve İç Donatım elemanları”, *G.Ü. Fen Bil. Ens. Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, 11-26, 28-29, 39-47, 66-77, (1995).
5. Arcan E.F, Evci F., “Mimari Tasarıma Yaklaşım 1”, *İki k yayınevi.*, İstanbul, 137-160 (1992).
6. Rutes, A., Penner, R., “Hotel Planning And Design”, *Whitney Library of Design*, Ney York, 89, 97, 98, 101, 106-107, 122, 40, 43, 44, 48, 61-65, 167, 171, 161, 162, 165, 173, 166, 160, 169, (1985).
7. Neufert, E., “Yapı Tasarım Bilgisi”, *Beta Basım Yayın dağıtım A.Ş.*, İstanbul, 244-251 (2000).
8. Sönmez, A., Çiftçi, İ., Çukurova, Ş., Usta, H.E., “Pansiyon İşletmeciliği”, *MEB Devlet Kitapları Çınar Matbaacılık*, İstanbul, 16-25 (1988).
9. Eralp, Z., “Genel Turizm”, *Ankara Üniversitesi Basım Yayın Yüksek Okulu Yayınları*, 96-102 (1983).
10. Toskay, T., “Turizm, Turizm Olayına Genel Yaklaşım”, *Der yayınları.*, İstanbul, 18, 46, 75-87 (1987).
11. Gay, W.S. Lorgi, S., “Hotel And Motel Management And Operation”, *Englewood Cliffs NJ Pretice Hall.*, 15, 46, 54-65 (1998).
12. “Konaklama Endüstri Gelişimi”, *Kültür ve Turizm Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Yayını*, 14, 36, 45-47 (1983).
13. Maviş, F. “Otel İşletmeciliği İlke ve Kavramları”, *Anadolu Açık Öğretim Üniversitesi Eskişehir meslek Yüksek Okulu*, Eskişehir, 43. (1992).

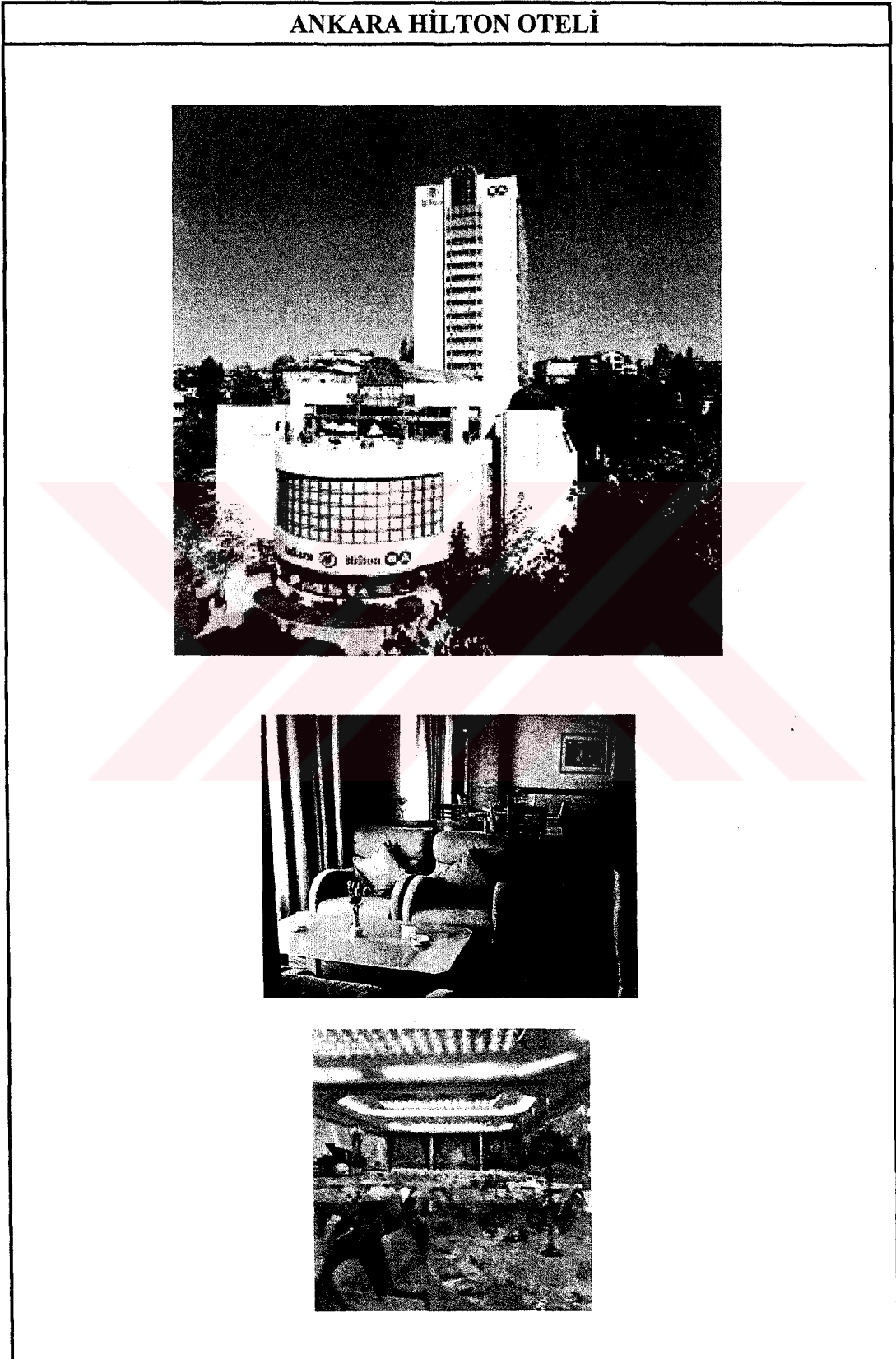
14. Barutcuğil, İ.S., “Turizm İşletmeciliği”, *Uludağ üniversitesi basım evi*, Bursa, 42, 54, 65-71 (1982).
15. Aslanapa, O., “Türk Sanatı”, *Remzi Kitapevi*, İstanbul, 53, 87, 175, 177 (1993).
16. İlter, İ., “Tarihi Türk Hanları”, *Kara Yollar Genel Müdürlüğü*, Ankara, 19-24 (1969).
17. www.aksaray.gov.tr/ob/2/hanlar.asp (22.07.2004)
18. Güran, C., “Türk Hanlarının Gelişimi ve İstanbul Hanlarının Mimarisi”, *Vakıflar Genel Müdürlüğü*, İstanbul, 176-177, 180-181, 185 (1978).
19. Aslanoğlu, İ., “Erken Cumhuriyet dönemi Mimarlığı”, *ODTÜ.*, Ankara, 260-270 (2001).
20. www.sheratonankara.com. (23.07.2004)
21. www.turkeyhotelsresorts.com/kaya_ramada_hotel_istanbul.htm . (23.07.2004)
22. www.falez.com. (21.07.2004)
23. www.silkroadhotels.com.(21.07.2004).
24. www.hotelguide.com.(28.07.2004)
25. www.esenbogaairportotel.com. (28.07.2004)
26. www.travelguide.gen.tr/otel-detay.asp?HID=728 (25.07.2004)
27. www.seray.com.tr. (30.07.2004)
28. www.arpi.com.tr/page.php?ID=91 (30.07.2004)
29. www.mms.mobilya.com. (30.07.2004)
30. www.kelebek.com.tr. (28.07.2004)
31. www.arpi.com.tr. (30.07.2004)
32. www.umitmobilya.com. (28.07.2004)
33. Chiara, j.D., Cellender, h.J., “Hotel restaurant 1830 to The Present Day”, *Royal Comission on historical Monuments.*, London, 18, 25, 42 (1990).
34. www.eskicidukkani.com/hediyelik/default.asp. (23.07.2004)

35. www.kaptanhotels.com.tr (28.07.2004)
36. www.otelseyhan.com. (21.07.2004)
37. Işık, Z., Yıldırım, K., “Dekorasyoda İnce Yapı”, *Zirve ve Ofset Ltd.Şti.*, Ankara, 63-88, 90-103, (2002).
38. www.isisan.com/pdf/isitma_tesisati_pdf/Bolum_06.pdf. (21.07.2004)
39. www.sektorel.com. (25.07.2004)
40. www.izoder.org.tr/ (28.07.2004)
41. www.onlineboyaci.com. (24.07.2004)
42. Muhammed, M.A., “Ankara Otelleri Dış Cephesinde Renk ve Doku”, *G.Ü. Fen Bil. Ens. Yüksek Lisans Tezi.*, Ankara, 160 (2004).
43. www.ozida.gov.tr/tr_files/documents/04/01/04-01-032.htm (21.10.2004)

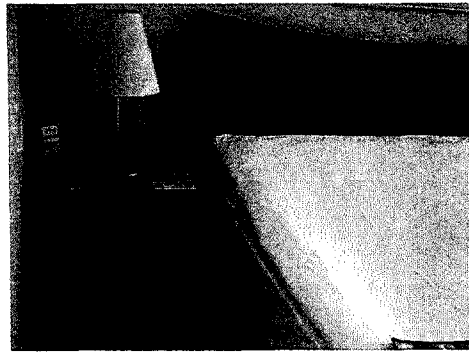
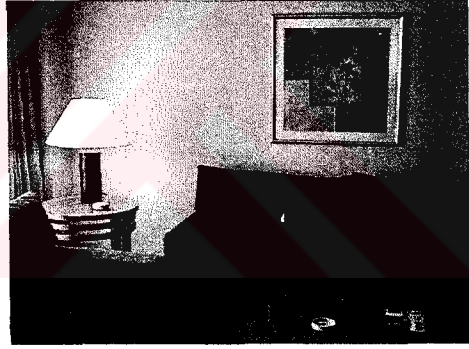


EKLER

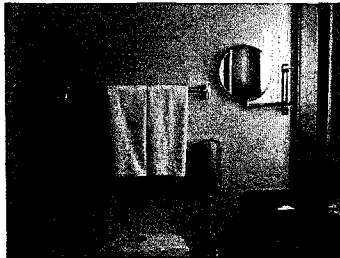
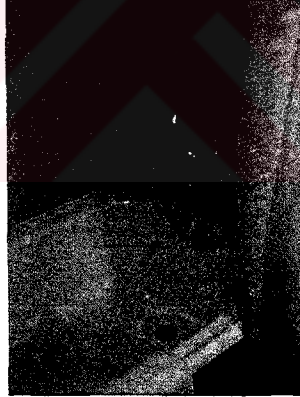
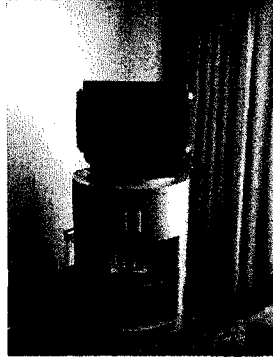
EK1. İncelenen otel yatak odalarının fotoğrafları, planları ve çizelgeleri



Resim Ek 1. Ankara Hilton Otel'i

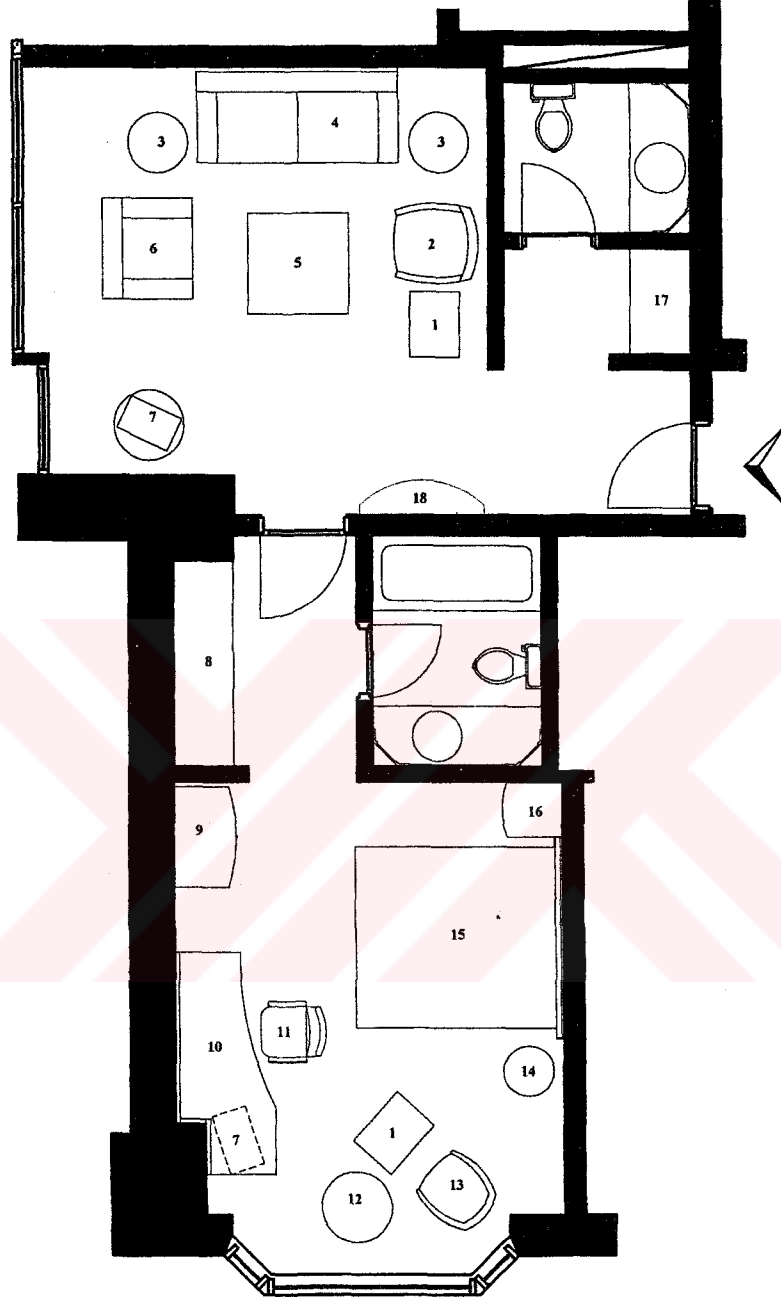
ANKARA HİLTON OTELİ SUİT ODA

Resim Ek 1.1. Ankara Hilton Otel' i suit oda

ANKARA HİLTON OTELİ SUİT ODA

Resim Ek 1.1. Ankara Hilton Otel' i suit oda

ANKARA HİLTON OTELİ SUİT ODA (ÖLÇEK:1/75)



No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Berjer sehpa	70	50	35	10	Çalışma-tuvalet mas.	220	50	73
2	Berjer koltuk	70	70	35/90	11	Çalışma sandalyesi	60	65	45/80
3	Sehpa	ø	60	40	12	Masa	ø	70	75
4	İkili koltuk	160	90	35/90	13	Koltuk	70	70	35/80
5	Orta sehpa	100	100	40	14	Komodin	ø	90	35/45
6	Berjer koltuk	100	90	35/45	15	Yatak	200	180	55
7	TV ve sehpa	ø	70	73	16	Komodin	60	55	55
8	Elbise dolabı-minibar	200	60	210	17	Elbise dolabı	105	60	210
9	Bavulluk	100	65	55	18	Tuvalet masası	125	35	90

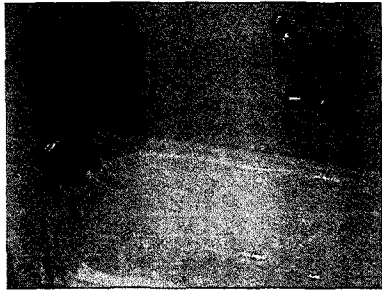
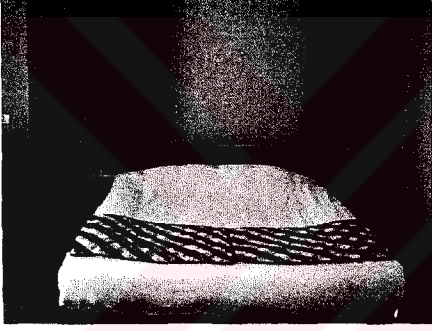
Not: G: Genişlik, D: Derinlik, H: Yükseklik, (ölçüler cm' dir).

Plan Ek 1.1. Ankara Hilton Otel' i suit oda

ANKARA HİLTON OTELİ SUİT ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN		KAPALI ALAN
53,01 m ²	31,70 m ²		14,90 m ²
YATMA ALANI	OTURMA ALANI		ÇALIŞMA ALANI
7,15 m ²	17 m ²		3,37 m ²
DEPOLAMA HACMİ	4,86 m ³	ISLAK HACİM ALANI	6,41 m ²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 68	Oda kapalı alan	% 32
Islak hacim açık alan	% 37	Islak hacim kapalı alan	% 63
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR	MEFRUŞAT	
Yatak, kare komodin, dairesel formlu komodin, berjer koltuk, berjer sehpa, yuvarlak masa, çalışma sandalyesi, bavulluk, çalışma masası ve tuvalet masası.	Komodinin üstü abajur, telefon, internet bağlantısı, tv., canlı çiçek, telefon, masa üstü çalışma lambası, çöp kovası, vazo, ayaklı abajur.mini bar, tablo.	Yerler halı, perde, yatak örtüsü.	
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR	MEFRUŞAT	
İkili koltuk, tekli koltuk, berjer, berjer sehpa, tv ve sehpa, iki adet yuvarlak sehpa, kare sehpa, tuvalet masası, seperasyon.	Sehpa üstü abajur, tv. ayaklı abajur, tablo, ayna, telefon.	Yerler halı, dekorla uyumlu koltuk kumaşları, perde.	
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR	MEFRUŞAT	
Elbise dolabı, tuvalet masası, yatma bölümü girişinde elbise dolabı, vitrin olarak tasarlanmış dolabın alt kısmında minibar.	Minibar.	Yerler halı	
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ		EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR	
Ortak oda duvarı üzerinde		Küvet , klozet, lavabo, çöp kovası, tıraş aynası, saç kurutma makinesi, telefon, günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.	

Çizelge Ek.1.1 Ankara Hilton Otel' i suit oda

ANKARA HİLTON OTELİ STÜDYO ODA



Resim Ek 1.2. Ankara Hilton Otel'i stüdyo oda

ANKARA HİLTON OTELİ STÜDYO ODA(ÖLÇEK:1/50)



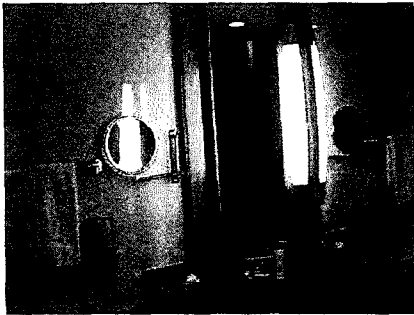
No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Bavulluk	100	65	55	7	TV. ve sehpa	ø	70	73
2	Elbise dolabı-minibar	175	60	210	8	Çalışma masası	135	60	73
3	Tuvalet masası	125	35	90	9	Çalışma sandalyesi	60	65	45/80
4	Komodin	60	55	55	10	Masa	ø	70	75
5	Yatak	200	160	55	11	Koltuk	70	70	35/80
6	Berjer sehpa	70	50	35					

Plan Ek 1.2. Ankara Hilton Otel' i stüdyo oda

ANKARA HİLTON OTELİ STÜDYO ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN		KAPALI ALAN
33,93 m ²	21,95 m ²		8,22 m ²
YATMA ALANI	OTURMA ALANI		ÇALIŞMA ALANI
7,15 m ²	3,42 m ²		2,77 m ²
DEPOLAMA HACMİ	2,92 m ³	ISLAK HACİM ALANI	3,76 m ²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 72	Oda kapalı alan	% 28
Islak hacim açık alan	% 30	Islak hacim kapalı alan	% 70
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Yatak, komodin, tv ve sehpa, tuvalet masası.	Telefon, çöp kovası, ayaklı abajur, komodin üstü abajur, faks, internet bağlantısı, tablo.		Yerler halı, yatak örtüsü ,perde.
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Koltuk, berjer sehpa, yuvarlak masa, tablo, çalışma masası, çalışma sandalyesi.	Masa üstü çalışma lambası, telefon, fax. tablo.		Yerler halı, perde, dekorla uyumlu koltuk döşemesi.
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Kapının arkasında elbise dolabı, vitrin, elbise dolabının alt kısmına yerleştirilmiş minibar, bavulluk.	Minibar.		Yerler halı
ISLAK HACİM			
EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR		EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR	
Ortak oda duvarı üzerinde		Küvet , klozet, lavabo, tıraş aynası, saç kurutma makinesi, telefon, çöp kovası, günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.	

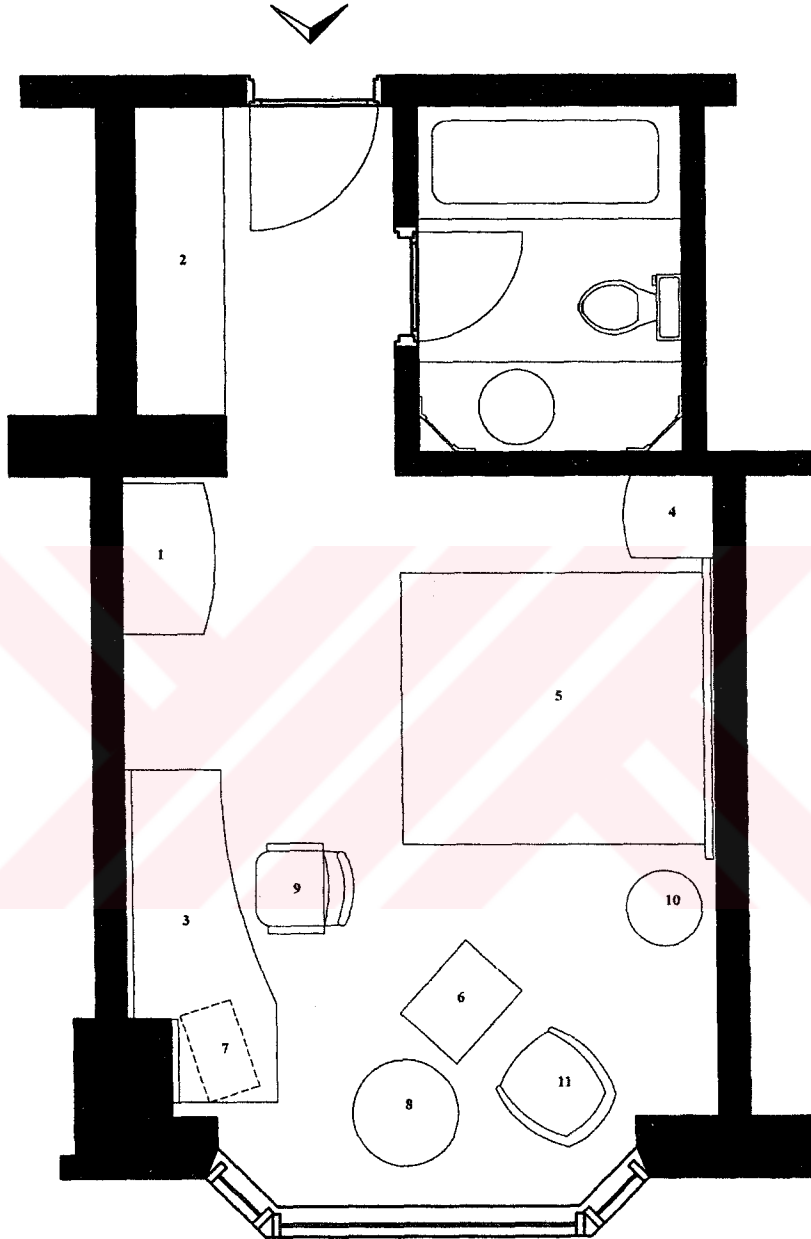
Çizelge Ek.1.2 Ankara Hilton Otel' i stüdyo oda

ANKARA HİLTON OTELİ KİNG ODA



Resim Ek 1.3. Ankara Hilton Otel' i king oda

ANKARA HİLTON OTELİ KİNG ODA (ÖLÇEK:1/50)

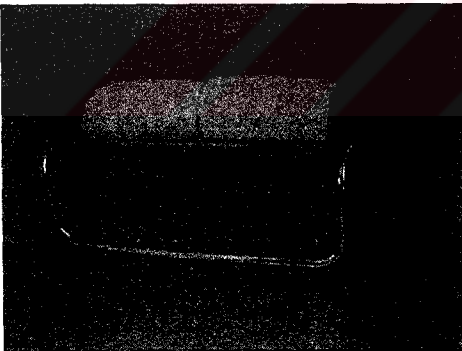
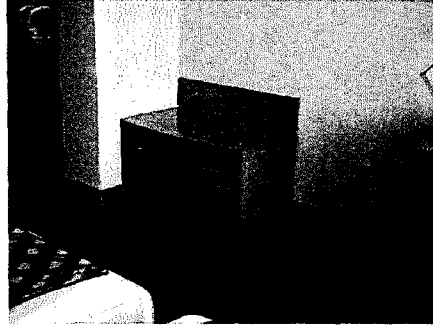
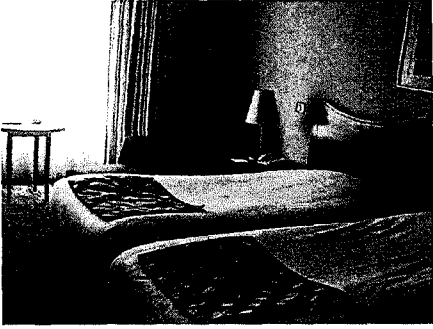


No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Bavulluk	100	65	55	7	TV	---	---	---
2	Elbise d.-minibar-vitrin	175	60	210	8	Masa	ø	70	75
3	Çalışma-tuvalet mas.	220	50	73	9	Çalışma sandalyesi	60	65	45/80
4	Komodin	60	55	55	10	Komodin	ø	50	55
5	Yatak	200	180	55	11	Koltuk	70	70	35/80
6	Berjer sehpaı	70	50	35					

Plan Ek 1.3. Ankara Hilton Otel' i king oda

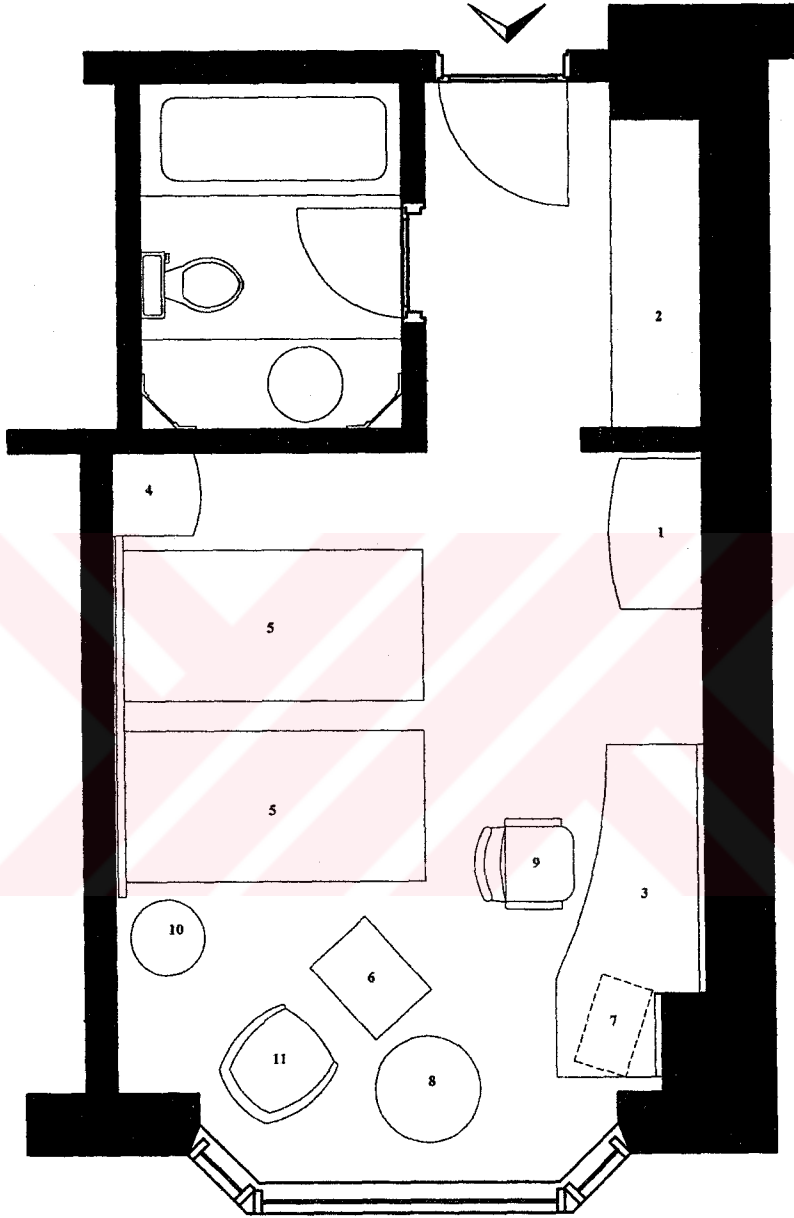
ANKARA HİLTON OTELİ KING ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN		KAPALI ALAN
26,097 m ²	12,707 m ²		9,46 m ²
YATMA ALANI	OTURMA ALANI		ÇALIŞMA ALANI
7,15 m ²	3,50 m ²		% 3,37 m ²
DEPOLAMA HACMİ	4,14 m ³	ISLAK HACİM ALANI	3,93 m ²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 57	Oda kapalı alan	% 43
Islak hacim açık alan	% 32	Islak hacim kapalı alan	% 68
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Yatak, komodin, tv ve sehpa, tuvalet masası.	Telefon, çöp kovası, ayaklı abajur, komodin üstü abajur, faks, internet bağlantısı, tablo.		Yerler halı, yatak örtüsü, perde.
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Koltuk, berjer sehpa, yuvarlak masa, tablo, çalışma masası, çalışma sandalyesi.	Masa üstü çalışma lambası, telefon, fax. tablo.		Yerler halı, perde, dekorla uyumlu koltuk döşemesi.
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Kapının arkasında elbise dolabı, vitrin, elbise dolabının alt kısmına yerleştirilmiş minibar, bavulluk.	Minibar.		Yerler halı
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ		EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR	
Ortak oda duvarı üzerinde		Küvet, klozet, lavabo, tıraş aynası, saç kurutma makinesi, çöp kovası, telefon, günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.	

Çizelge Ek.1.3 Ankara Hilton Otel' i king oda

ANKARA HİLTON OTELİ TWİN ODA

Resim Ek 1.4. Ankara Hilton Otel'i twin oda

ANKARA HİLTON OTELİ TWIN ODA (ÖLÇEK:1/50)

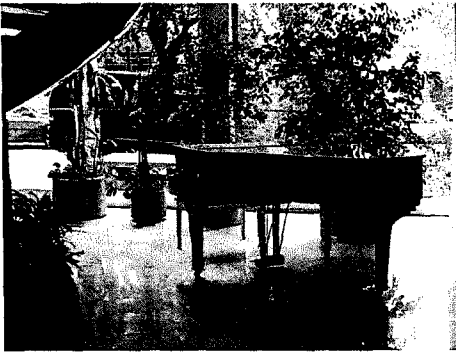


No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Bavulluk	100	65	55	7	TV	---	---	---
2	Elbise d.-minibar-vitrin	200	60	210	8	Masa	ø	70	75
3	Çalışma-tuvalet mas.	220	50	73	9	Çalışma sandalyesi	60	65	45/80
4	Komodın	60	55	55	10	Komodın	ø	50	55
5	Yatak	200	100	55	11	Koltuk	70	70	35/80
6	Berjer sehpa	70	50	35					

Plan Ek 1.4. Ankara Hilton Otel' i twin oda

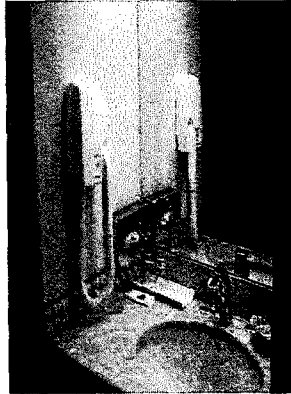
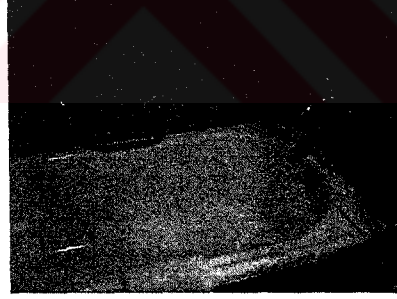
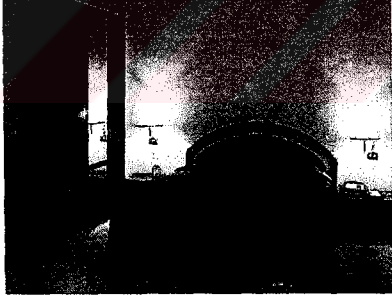
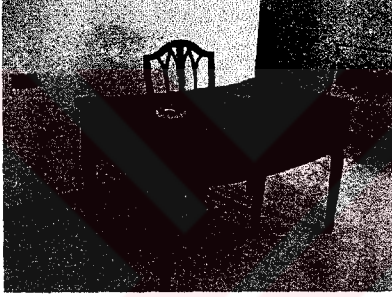
ANKARA HİLTON OTELİ TWIN ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN	KAPALI ALAN	
26,91 m ²	13,12 m ²	9,86 m ²	
YATMA ALANI	OTURMA ALANI	ÇALIŞMA ALANI	
7,7 m ²	3,50 m ²	3,37 m ²	
DEPOLAMA HACMİ	4,14 m ³	ISLAK HACİM ALANI	3,93 m ²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 57	Oda kapalı alan	% 43
Islak hacim açık alan	% 32	Islak hacim kapalı alan	% 68
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR	MEFRUŞAT	
Yatak, komodin, tv ve sehpa, tuvalet masası.	Telefon, çöp kovası, ayaklı abajur, komodin üstü abajur, faks, internet bağlantısı, tablo.	Yerler halı, yatak örtüsü, perde.	
OTURMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR	MEFRUŞAT	
Koltuk, berjer sehpa, yuvarlak masa, tablo, çalışma masası, çalışma sandalyesi,	Masa üstü çalışma lambası, telefon, fax. tablo.	Yerler halı, perde, dekorla uyumlu koltuk döşemesi.	
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR	MEFRUŞAT	
Kapının arkasında elbise dolabı, vitrin, elbise dolabının alt kısmına yerleştirilmiş minibar, bavulluk.	Minibar.	Yerler halı	
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ	EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR		
Ortak oda duvarı üzerinde	Küvet, klozet, lavabo, tıraş aynası, saç kurutma makinesi, telefon, çöp kovası, günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.		

Çizelge Ek 1.4. Ankara Hilton Otel'i twin oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ

Resim Ek 2. Ankara Etap Altinel Otel' i

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ SUİT ODA



Resim Ek 2.1. Ankara Etap Altinel suit oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ SUİT ODA (ÖLÇEK:1/75)



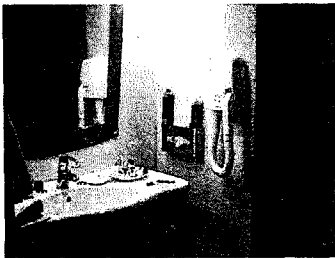
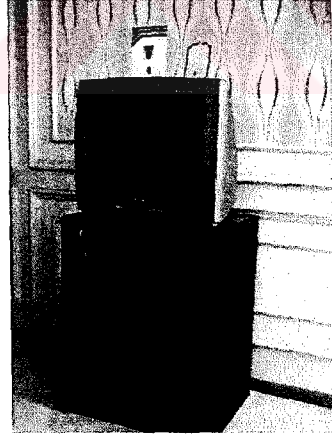
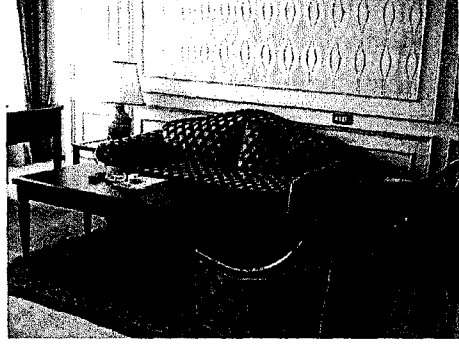
No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Bavulluk	75	50	50	6	Sehpa	105	60	40
2	Elbise dolabı	145	60	210	7	TV-minibar	55	50	75
3	Çalışma-tuvalet mas.	150	50	75	8	Çalışma masası	120	82	74
4	Komodin	50	45	60	9	Çalışma sandalyesi	52	45	45/90
5	Yatak	200	160	60	10	Koltuk	250	160	35/85

Plan Ek 2.1. Ankara Etap Altinel suit oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ SUİT ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN		KAPALI ALAN
37,77 m ²	23,43 m ²		9,89 m ²
YATMA ALANI	OTURMA ALANI		ÇALIŞMA ALANI
5,28 m ²	3,18 m ²		3,05 m ²
DEPOLAMA HACMİ	2.78 m ³	ISLAK HACİM ALANI	4,45 m ²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 70	Oda kapalı alan	% 30
Islak hacim açık alan	% 47	Islak hacim kapalı alan	% 63
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR		DONATILAR	MEFRUŞAT
Yatak, komodin, elbise dolabı, tuvalet masası.		Komodin üstü abajur, telefon.	Yerler halı,yatak örtüsü.
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR		DONATILAR	MEFRUŞAT
L şekilli koltuk, sehpa, çalışma masası, çalışma sandalyesi, tv. sehpası.		Sumen, ayaklı abajur, tv., çöp kovası, tuvalet masası üstü abajur, internet bağlantısı, minibar.	Yerler halı, koltuk takımı dekor ile uyumlu döşeme, perde.
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR		DONATILAR	MEFRUŞAT
-----		Girişte seyyar açılabilir bavulluk	-----
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ		EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR	
Ortak oda duvarı üzerinde		Küvet, klozet, lavabo, saç kurutma makinesi, telefon, çöp kovası, günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.	

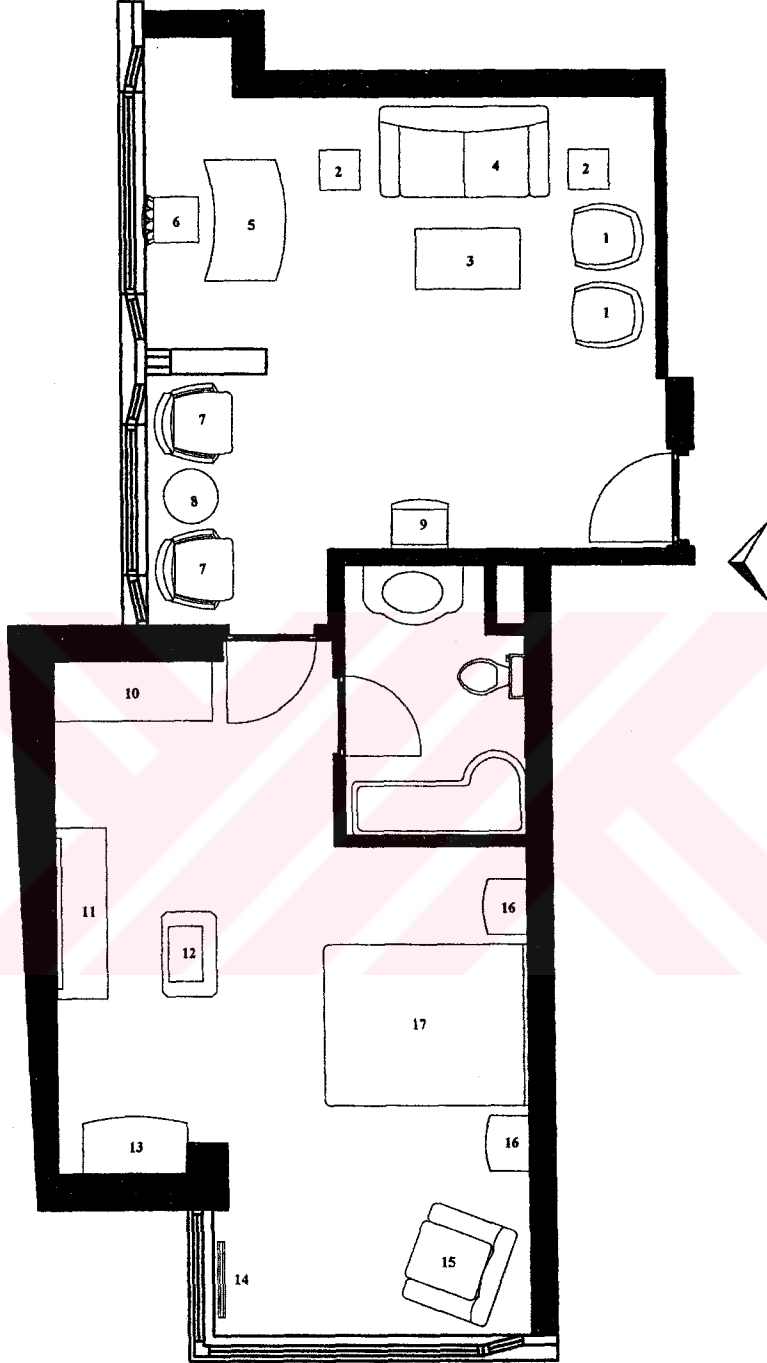
Çizelge Ek 2.1. Ankara Etap Altinel suit oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ SUİT ODA



Resim Ek 2.2. Ankara Etap Altinel suit oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ SUİT ODA (ÖLÇEK:1/75)

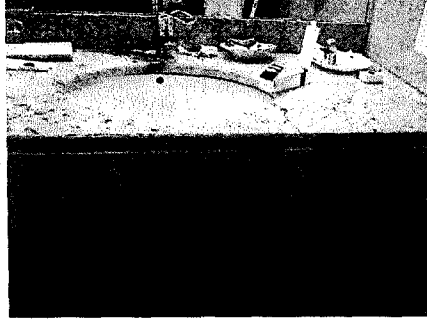
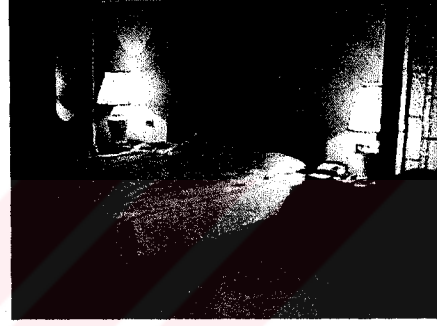


No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Koltuk	70	70	38/80	10	Elbise dolabı	160	60	210
2	Sehpa	40	40	38	11	Tuvalet masası	170	45	75
3	Sehpa	105	60	40	12	TV ve sehpa	80	55	77
4	İkili koltuk	170	90	38/90	13	Çamaşır dolabı	100	50	75
5	Çalışma masası	120	82	74	14	Bavulluk	75	50	50
6	Çalışma sandalyesi	52	45	45/90	15	Koltuk	100	90	38/52
7	Koltuk	80	80	40/80	16	Komodin	50	45	60
8	Sehpa	ø	60	40	17	Yatak	200	160	60
9	TV,minibar	55	50	75					

Plan Ek 2.2. Ankara Etap Altinel suit oda

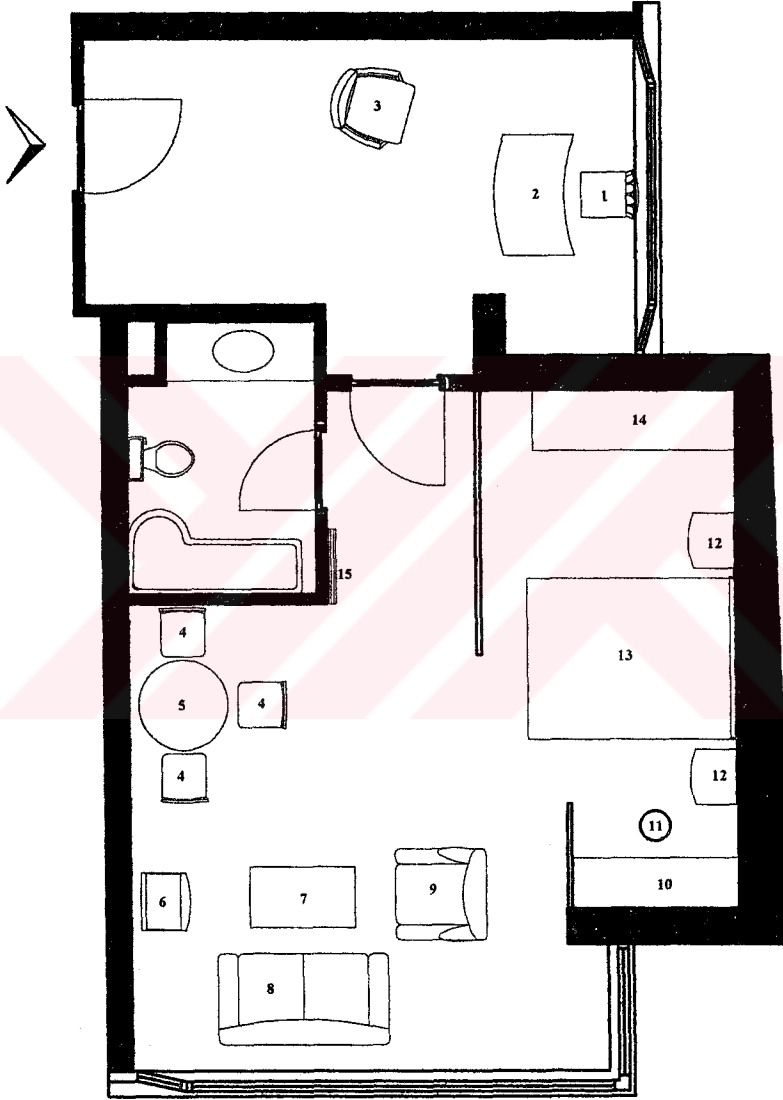
TABLO 7 ANKARA ETAP ALTINELSUİT ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN		KAPALI ALAN
53,55 m²	36,42 m²		12,85 m²
YATMA ALANI	OTURMA ALANI		ÇALIŞMA ALANI
8,25 m²	13,01 m²		3,96 m²
DEPOLAMA HACMİ	3 m³	ISLAK HACİM ALANI	4,24 m²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 75	Oda kapalı alan	% 25
Islak hacim açık alan	% 55	Islak hacim kapalı alan	% 45
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Yatak, komodin, dinlenme koltuğu, çamaşır dolabı, tv. sehpa, tuvalet masası, elbise dolabı, puf	Tv, telefon, çöp kovası, ayaklı abajur, komodin üstü abajur, bavulluk,		Yerler halı, perde, yatak örtüsü.
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Tekli ve ikili koltuk, takım sehpa, çalışma masası, çalışma sandalyesi, tv, sehpa, yuvarlak masa,	Tv, telefon, internet bağlantısı, çöp kovası, sumen, yapma çiçek, sehpa üstü abajur, minibar.		Yerler halı, koltuk döşemeleri dekor ile uyumlu,
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Giriş oturma ve çalışma bölümüne açılmaktadır.	-----		Yerler halı
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ		EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR	
Ortak oda duvarı üzerinde		Küvet, klozet, lavabo, saç kurutma makinesi, telefon, çöp kovası, günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.	

Çizelge Ek 2.2. Ankara Etap Altın el suit oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ SUİT ODA

Resim Ek 2.3. Ankara Etap Altinel suit oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ SUİT ODA (ÖLÇEK:1/75)

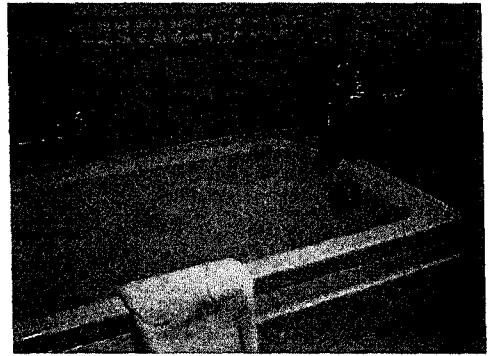
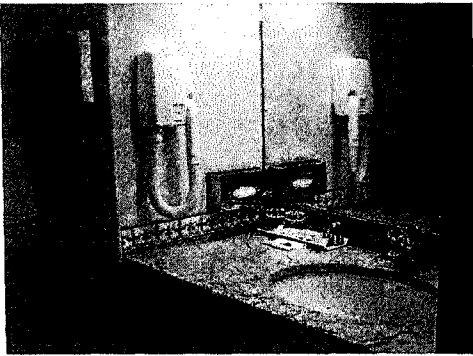


No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Çalışma sandalyesi	52	45	45/90	9	Koltuk	90	90	38/52
2	Çalışma masası	120	82	74	10	Tuvalet masası	165	45	75
3	Koltuk	80	80	40/80	11	Puf	ø	30	40
4	Sandalye	52	45	45/80	12	Komodin	50	45	60
5	Masa	ø	90	75	13	Yatak	200	160	60
6	TV.minibar	55	50	75	14	Elbise dolabı	200	60	210
7	Sehpa	105	60	40	15	Bavulluk	75	50	50
8	İkili koltuk	170	90	38/90					

Plan Ek 2.3. Ankara Etap Altinel suit oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ SUİT ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN		KAPALI ALAN
53,19 m²	36,24 m²		12,06 m²
YATMA ALANI	OTURMA ALANI		ÇALIŞMA ALANI
8,25 m²	14,48 m²		5,61 m²
DEPOLAMA HACMİ	3,50 m³	ISLAK HACİM ALANI	4,89 m²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 75	Oda kapalı alan	% 25
Islak hacim açık alan	% 46	Islak hacim kapalı alan	% 54
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Yatak, komodin, tuvalet masası, elbise dolabı, puf, seperasyon.	Komodin üstü abajur, çöp kovası, telefon, internet bağlantısı.		Perde , halı, yatak örtüsü.
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Çalışma masası, çalışma sandalyesi, tekli koltuk, sandalye, masa, ikili koltuk, tv.dolabı, orta sehpa	Telefon, masa üstü sumen takımı, ,minibar, tv.,ayaklı abajur.		Yerler halı, perde,halı ile uyumlu koltuk döşemesi.
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Giriş bölümü ile çalışma bölümü ortak olarak tasarlanmıştır.	Bavulluk.		Yerler halı.
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ		EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR	
Ortak oda duvarı üzerinde.		Küvet, klozet, lavabo, saç kurutma makinesi, telefon, çöp kovası, günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.	

Çizelge Ek 2.3. Ankara Etap Altinel suit oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ NORMAL ODA

Resim Ek 2.4. Ankara Etap Altinel normal oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ NORMAL ODA (ÖLÇEK:1/50)

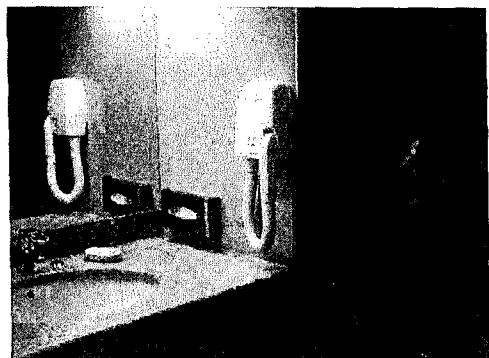
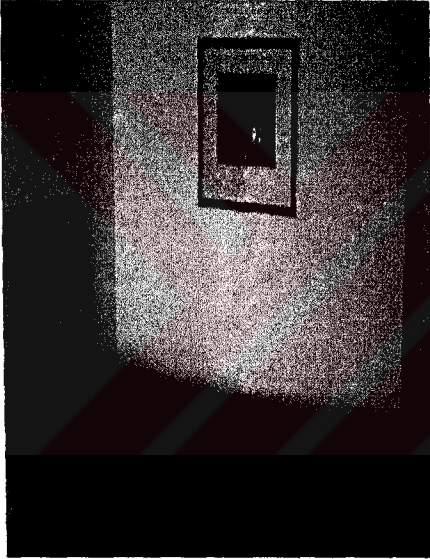


No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Elbise dolabı	120	60	210	5	Kotuk	70	70	38/80
2	Bavulluk	75	50	50	6	Masa	ø	60	75
3	Çalışma-tuvalet mas.	135	50	73	7	Komodin	50	45	60
4	TV-minibar	55	50	75	8	Yatak	200	160	60

Plan Ek 2.4. Ankara Etap Altinel normal oda

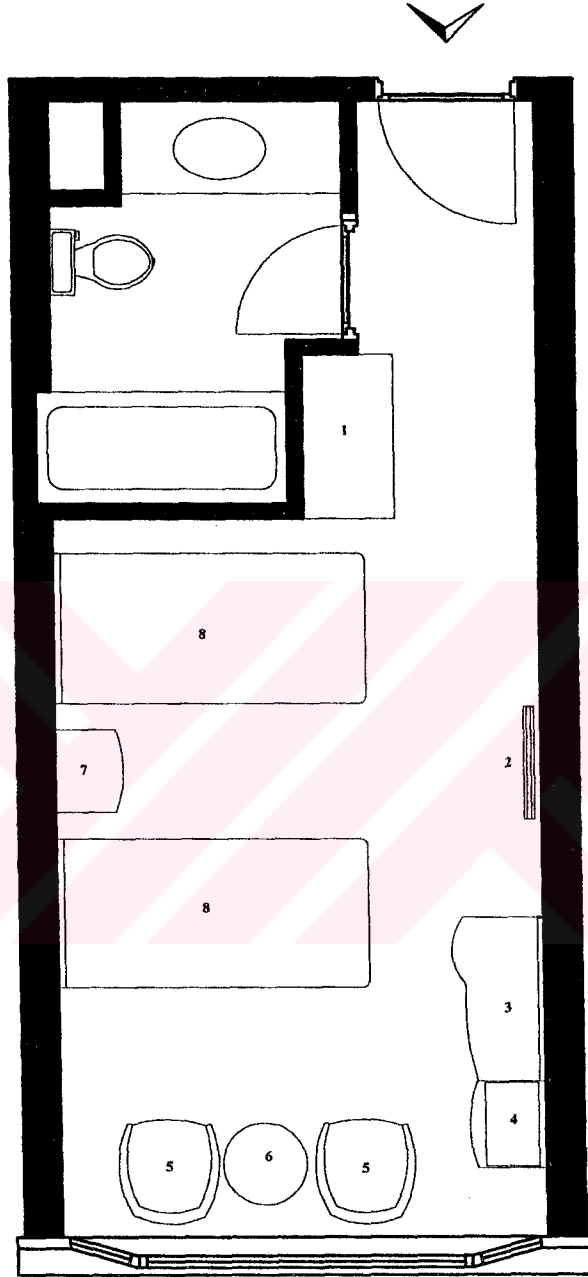
ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ NORMAL ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN		KAPALI ALAN
23,87 m ²	12,88 m ²		6,62 m ²
YATMA ALANI	OTURMA ALANI		ÇALIŞMA ALANI
6,60 m ²	2.5 m ²		2,5 m ²
DEPOLAMA HACMİ	2 m ³	ISLAK HACİM ALANI	4,37 m ²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 66	Oda kapalı alan	% 44
Islak hacim açık alan	% 38	Islak hacim kapalı alan	% 62
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Yatak, komodin, yatak dolabı, tuvalet masası.	Duvara bağlı abajur, tablo, telefon, internet bağlantısı,		Yerler halı, perde, yatak örtüsü.
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Tekli koltuk yuvarlak masa, puf, tuvalet masası ile çalışma masası ortak, tv. sehpası.	Tv., ayaklı abajur, minibar, bavulluk.		Yerler halı, dekor ile uyumlu koltuk kumaşları.
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
-----	-----		Yerler halı
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ		EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR	
Ortak oda duvarı üzerinde.		Küvet, klozet, lavabo, saç kurutma makinesi, telefon, çöp kovası, günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.	

Çizelge Ek 2.4. Ankara Etap Altinel normal oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ NORMAL ODA

Resim Ek 2.5. Ankara Etap Altinel suit oda

ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ NORMAL ODA (ÖLÇEK:1/50)

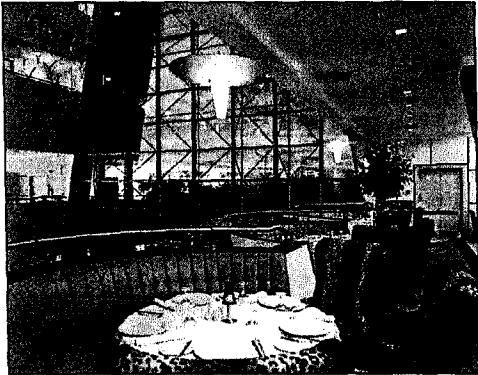
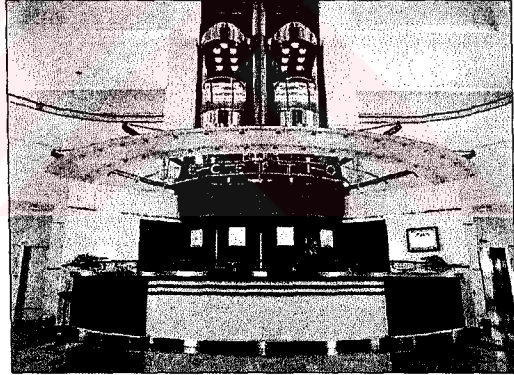
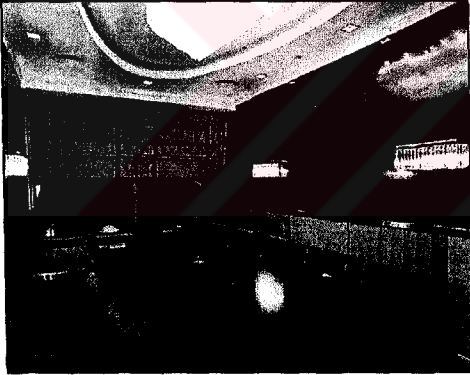


No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Elbise dolabı	110	60	210	5	Kotuk	70	70	38/80
2	Bavulluk	75	50	50	6	Masa	ø	60	75
3	Çalışma-tuvalet mas.	135	50	73	7	Komodin	50	45	60
4	TV-minibar	55	50	75	8	Yatak	200	100	60

Plan Ek 2.5. Ankara Etap Altinel normal oda

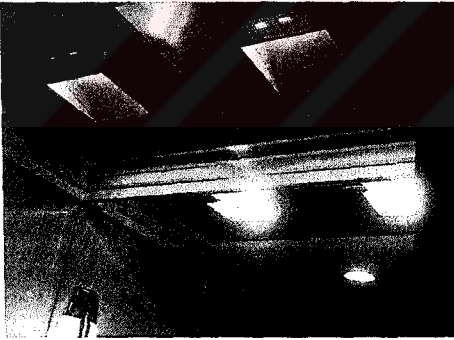
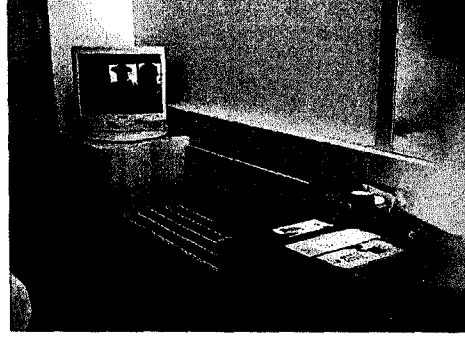
ANKARA ETAP ALTINEL OTELİ NORMAL ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN		KAPALI ALAN
24 m ²	12,65 m ²		7,14 m ²
YATMA ALANI	OTURMA ALANI		ÇALIŞMA ALANI
7,15 m ²	2,5 m ²		2.5 m ²
DEPOLAMA HACMİ	2 m ³	ISLAK HACİM ALANI	4,21 m ²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 63	Oda kapalı alan	% 47
Islak hacim açık alan	% 44	Islak hacim kapalı alan	% 66
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Yatak, komodin, yatak dolabı, tuvalet masası.	Duvara bağlı abajur, tablo, telefon, internet bağlantısı,		Yerler halı, perde, yatak örtüsü.
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Tekli koltuk, yuvarlak masa, puf, tuvalet masası ile çalışma masası ortak, tv. sehpası.	Tv. ,ayaklı abajur, çöp kovası, bavulluk, minibar.		Yerler halı,dekor ile uyumlu koltuk kumaşları.
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
----	----		Yerler halı
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ		EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR	
Ortak oda duvarı üzerinde.		Küvet, klozet, lavabo, saç kurutma makinesi, telefon, çöp kovası, günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.	

Çizelge Ek 2.5. Ankara Etap Altinel normal

ANKARA AKTİF METROPOLİTAN OTELİ

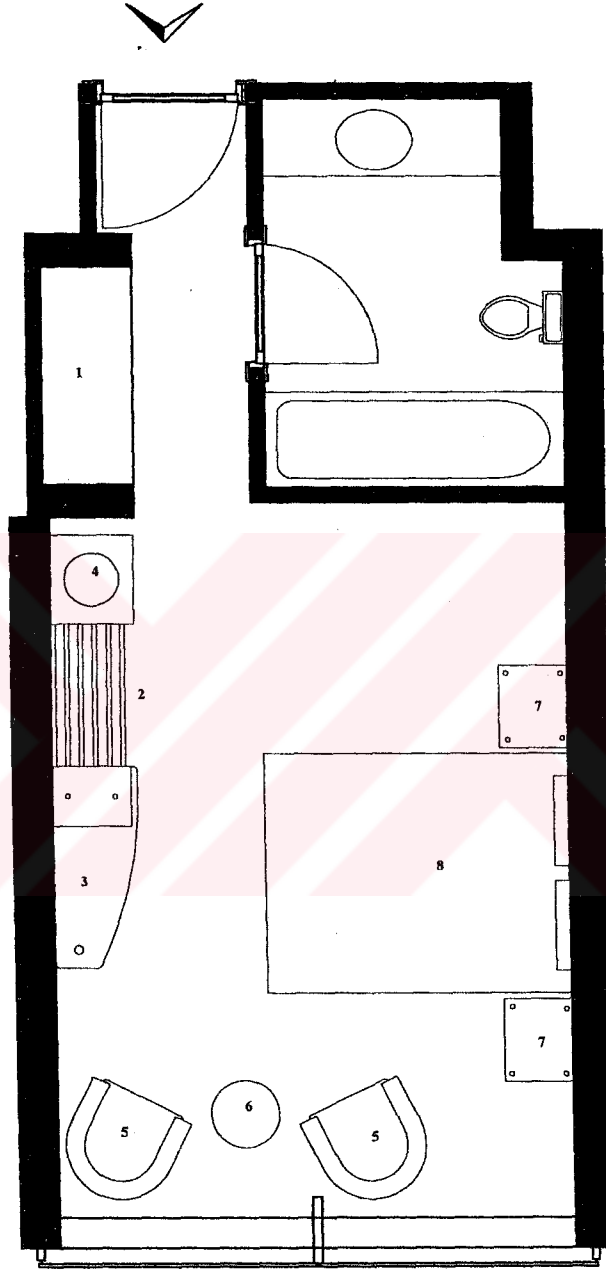
Resim Ek 3.1. Ankara Aktif Metropolitan Otel'i

ANKARA AKTİF METROPOLİTAN OTEL STANDART ODA



Resim Ek 3.1. Ankara Aktif Metropolitan Otel standart oda

ANKARA AKTİF METROPOLİTAN OTELİ STANDART ODA (ÖLÇEK:1/50)

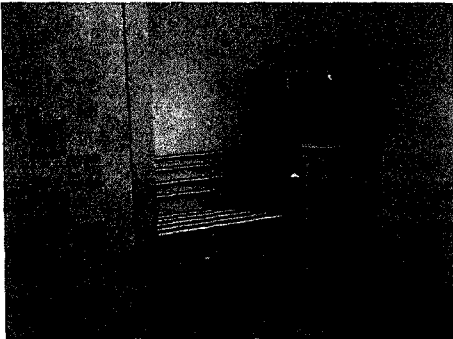
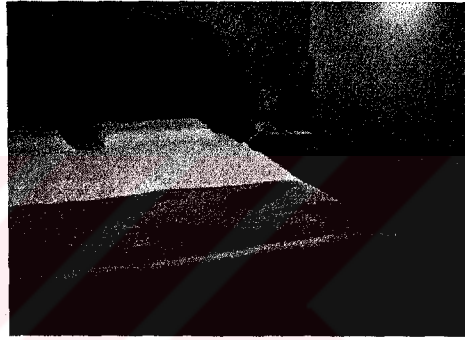


No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Elbise dolabı	149	60	205	5	Kotuk	72	64	42/88
2	Bavulluk	100	50	50	6	Sehpa	ø	50	40
3	Çalışma-tuvalet mas.	135	55	75	7	Komodin	55	45	55
4	TV-minibar	60	55	84	8	Yatak	200	160	45

Plan Ek 3.1. Ankara Aktif Metropolitan Otel standart oda

ANKARA AKTİF METROPOLİTAN OTEL STANDART ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN	KAPALI ALAN	
23,89 m ²	11,91 m ²	7,48 m ²	
YATMA ALANI	OTURMA ALANI	ÇALIŞMA ALANI	
6,60 m ²	2,60 m ²	2 m ²	
DEPOLAMA HACMİ	2,35m ³	ISLAK HACİM ALANI	4,50 m ²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 61	Oda kapalı alan	% 39
Islak hacim açık alan	% 50	Islak hacim kapalı alan	% 50
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR	MEFRUŞAT	
Karyola, komodin, sırtlık, tuvalet masası,	Ayaklı abajur, telefon, kasa, internet bağlantısı, komodin üzeri abajur, çöp kovası,	Yerler halı, perde, yatak örtüsü.	
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR	MEFRUŞAT	
Koltuk, çalışma masası tuvalet masası ile ortak, yuvarlak sehpa, tv dolabı.	Yapma çiçek, sumen,tv, telefon.minibar.	Yerler halı, dekor ile uyumlu koltuk döşemesi.	
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR	MEFRUŞAT	
Girişte kapının arkasında, elbise dolabı,	-----	Yerler halı	
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ	EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR		
Ortak oda duvarı üzerinde	Küvet, klozet, lavabo, çöp kovası, tıraş aynası, saç kurutma makinesi, telefon,günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.		

Çizelge Ek 3.1. Ankara Aktif Metropolis Otel standart oda

ANKARA AKTİF METROPOLİTAN OTEL SUİT ODA

Resim Ek 3.1. Ankara Aktif Metropolitan Otel suit oda

ANKAR AKTİF METROPOLİTAN OTELİ SUİT ODA (ÖLÇEK:1/75)

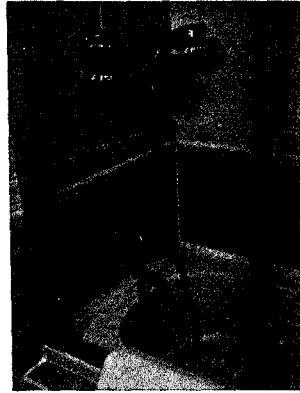
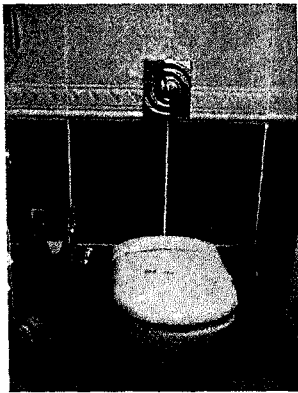
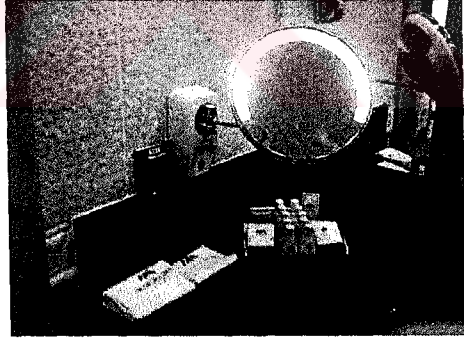
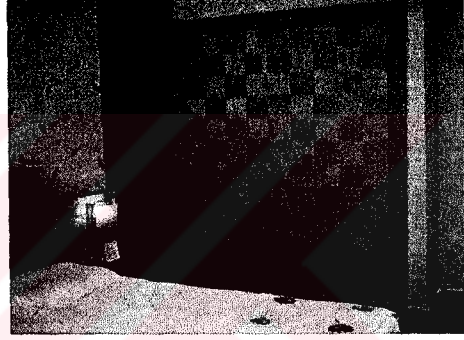
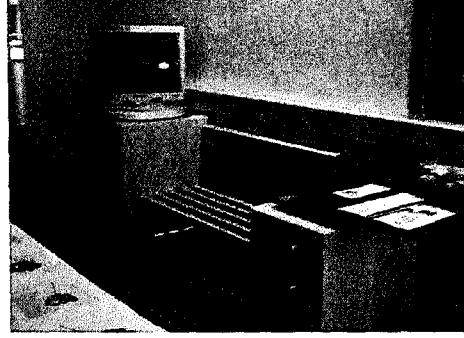
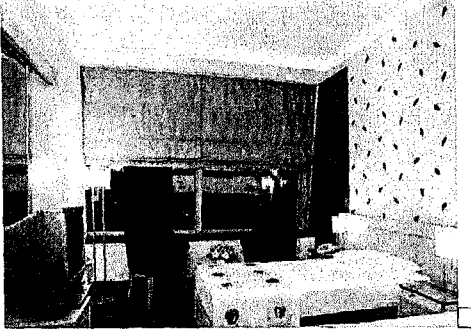


No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Elbise dolabı	172	60	205	6	Sehpa	110	50	40
2	Bavulluk	117	50	50	7	Komodin	55	45	55
3	Çalışma-tuvalet mas.	135	55	75	8	Yatak	200	160	45
4	TV-minibar	60	55	84	9	Sehpa	50	50	40
5	İkili kotuk	150	78	42/88					

Plan Ek 3.2. Ankara Aktif Metropolitan Otel suit oda

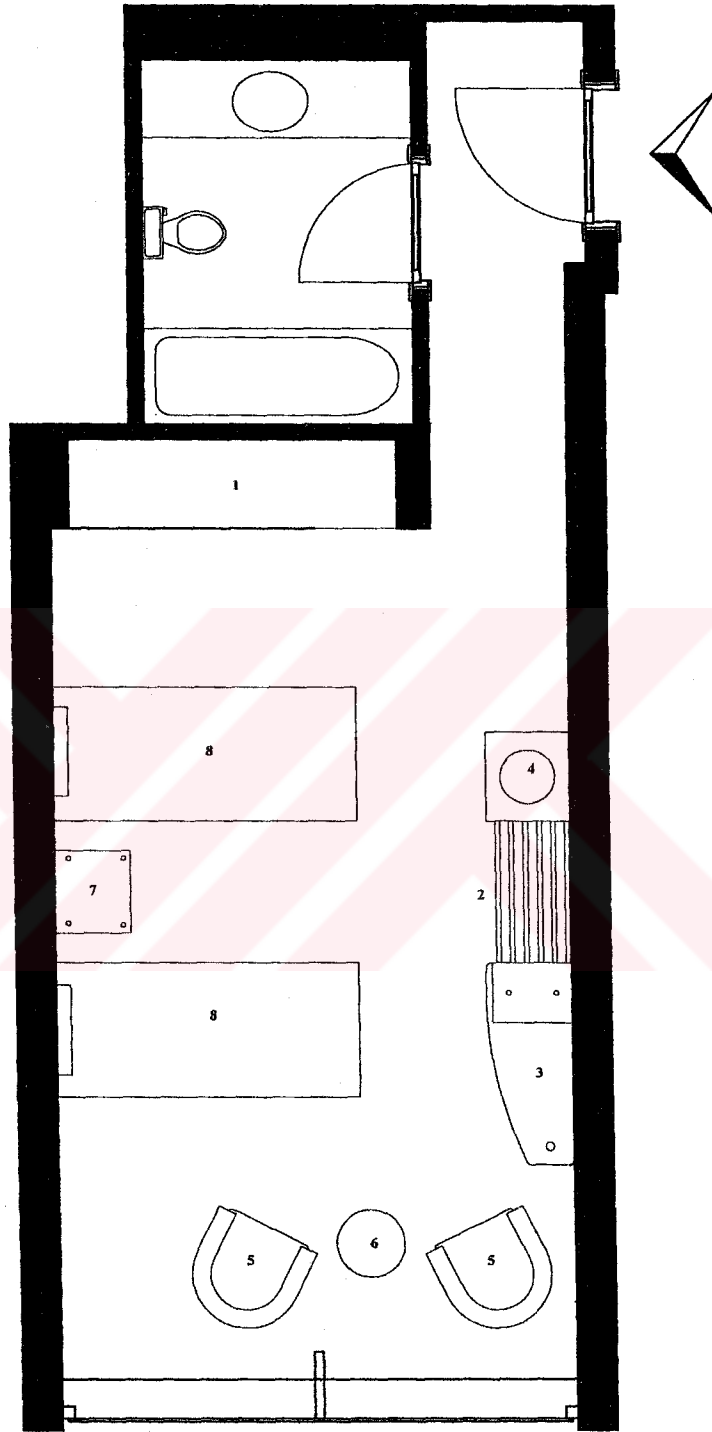
ANKARA AKTİF METROPOLİTAN OTEL SUİT ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI		AÇIK ALAN	KAPALI ALAN
37,91 m ²		24,58 m ²	9,22 m ²
YATMA ALANI		OTURMA ALANI	ÇALIŞMA ALANI
6,60 m ²		2,60 m ²	2 m ²
DEPOLAMA HACMİ	2,78 m ³	ISLAK HACİM ALANI	4,11 m ²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 72	Oda kapalı alan	% 28
Islak hacim açık alan	% 46	Islak hacim kapalı alan	% 54
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR		DONATILAR	MEFRUŞAT
Yatak, komodin, bavulluk, elbise dolabı, sırtlık.		Ayaklı abajur, komodin üstü abajur. tablo, yapma çiçek.	Yerler halı, perde, yatak örtüsü.
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR		DONATILAR	MEFRUŞAT
Koltuk, sehpa takımı, çalışma ve tuvalet masası ortak. tv. dolabı.		Telefon, televizyon, kasa, İnternet bağlantısı, çöp kovası, ayaklı abajur, yapma çiçek.	Yerler halı, perde, dekor ile uyumlu koltuk döşemesi.
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR		DONATILAR	MEFRUŞAT
-----		-----	Yerler halı
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ		EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR	
Ortak oda duvarı üzerinde		Küvet, klozet, lavabo, çöp kovası, tıraş aynası, saç kurutma makinesi, telefon,günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.	

Plan Ek 3.2. Ankara Aktif Metropolitn Otel suit oda

ANKARA AKTİF METROPOLİTAN OTEL KÖŞE ODA

Resim Ek 3.3. Ankara Aktif Metropolitan Otel köşe oda

ANKAR AKTİF METROPOLİTAN OTELİ KÖŞE ODA (ÖLÇEK:1/50)



No	Donatının Adı	G	D	H	No	Donatının Adı	G	D	H
1	Elbise dolabı	210	60	205	5	Kotuk	72	64	42/88
2	Bavulluk	100	50	50	6	Setpa	ø	50	40
3	Çalışma-tuvalet mas.	135	55	75	7	Komodini	55	45	55
4	TV-minibar	60	55	84	8	Yatak	200	90	45

Plan Ek 3.3. Ankara Aktif Metropolitan Otel köşe oda

ANKARA AKTİF METROPOLİTAN OTEL KÖŞE ODA			
ALAN DEĞERLERİ			
TOPLAM ODA ALANI	AÇIK ALAN		KAPALI ALAN
30,18 m ²	18,68 m ²		7,65 m ²
YATMA ALANI	OTURMA ALANI		ÇALIŞMA ALANI
6,60 m ²	2,60 m ²		2 m ²
DEPOLAMA HACMİ	3,82 m ³	ISLAK HACİM ALANI	3,85 m ²
ALANLARIN YÜZDE OLARAK DEĞERLERİ			
Oda açık alan	% 70	Oda kapalı alan	% 30
Islak hacim açık alan	% 40	Islak hacim kapalı alan	% 60
ODA İÇİ MEKANLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ			
YATMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Yatak, komodin, bavulluk, elbise dolabı, sırtlık.	Ayaklı abajur, komodin üstü abajur. tablo, yapma çiçek.		Yerler halı, perde, yatak örtüsü.
OTURMA ve ÇALIŞMA BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
Koltuk, sehpa takımı, çalışma ve tuvalet masası ortak. tv. dolabı.	Telefon, televizyon, kasa, İnternet bağlantısı, çöp kovası, ayaklı abajur, yapma çiçek.		Yerler halı, perde, dekor ile uyumlu koltuk döşemesi.
GİRİŞ BÖLÜMÜ			
MOBİLYALAR	DONATILAR		MEFRUŞAT
-----	-----		Yerler halı
ISLAK HACİM			
TESİSAT YERİ		EKİPMANLAR/YARDIMCI ARAÇLAR	
Ortak oda duvarı üzerinde		Küvet, klozet, lavabo, çöp kovası, tıraş aynası, saç kurutma makinesi, telefon, günlük temizlik ve ihtiyaç malzemeleri.	

Çizelge Ek 3.3. Ankara Aktif Metropolitn otel köşe oda

**T.C.
Gazi Üniversitesi
Teknik Eğitim Fakültesi
Mobilya ve Dekorasyon Bölümü
Dekorasyon Anabilim Dalı**

ANKET ÇALIŞMASI

Bu anket çalışması Otel Yetkilisi, Personeli ve Müşterilerine yönelik olarak düşünülmüş ve her bölüm dört farklı içerikte hazırlanmıştır.

ANKETİN AMACI

Günümüz Lüks Otellerinin mekan ve donatı karakteristikleri ile iç mekan düzenlemelerinin belirlenmesi için yapılan bir çalışma olup; Lüks Otellerin optimum iç mekan tasarımının yapılabilmesi için Yetkili, Personel ve Müşterilerin istek ve gereksinimlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Önemli Not

Bu anket, Yrd. Doç. Dr. Kemal YILDIRIM danışmanlığında Kubulay ÇAĞATAY tarafından hazırlanmış olup; yüksek lisans tezinin bir bölümünü oluşturması amacı ile yapılmaktadır. Çalışmada sağlanacak olan bilgiler Türk kanun ve yönetmeliklerine göre korunup sadece yüksek lisans tezinin yazımında kullanılacaktır.

**NİSAN 2004
Ankara**

YETKİLİ İÇİN

Anketin Amacı

Bu anket, “ Günümüz Lüks Otellerinin Yatak Odasının” tasarlanması ve yatak odalarının tasarım gereksinimlerini tespit etmek için hazırlanmıştır.

İşyerinin Adı :..... Tarih :.....
İşyerinin Adresi :..... Saat :.....
Kot No :..... Tel :.....

Not : Cevap vermek istemediğiniz soruyu lütfen boş bırakınız.

A. GENEL SORULAR

- 1- Adı ve Soyadı :.....
2- Görevi :
() otel sahibi () Otel müdürü () Diğer
3- Yaşı
(.....)
4- Cinsiyeti
() Bayan () Erkek
5- Eğitimi
() İlk okul () Orta okul () Lise
() Yüksek okul () Fakülte () Diğer
6- Mezun olduğu okul
(.....)
7- Mesleği
(.....)

B. MEMNUNİYET DURUMUNA İLİŞKİN SORULAR

- 1- Yatak odalarının mimari planından ve yerleşiminden memnunmusunuz ?

() Evet () Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

- 2- Yatak odalarının ısıtılması, aydınlatılması ve havalandırmasından memnun musunuz ?

() Evet () Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

Ek 2. Anket örneği

3- Yatak odasının su, elektrik vb. tesisatından memnunmusunuz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

4- Yatak odasında bulunan karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifoniyer, koltuk, masa, sehpa, sandalyelerde kullanılan malzemelerden ve ölçülerden memnun musunuz ? Hangi malzemeden olmasını isterdiniz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

5- Yatak odasının genel karakteristiklerinin (karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifoniyer koltuk, masa, sehpa, sandalye, duvar, zemin, tavan, taban kaplamaları rengi v.b.) algılanmasına yönelik estetik tercihlerinizi aşağıda verilen ölçekler doğrultusunda değerlendirip, uygun boşluğa (x) koyarak işaretleyiniz.

	Çok Fazla	Fazla	Normal	Az	Çok Az	
Seyrek						Sıkışık
Sade						Karmaşık
Düzenli						Düzensiz
Ferahlatıcı						Sıkıcı
Özgür						Sınırlı
Huzur verici						Rahatsız edici
İlginç						Sıradan
Sıcak						Soğuk
Zengin						Basit

C- İSTEK DURUMUNA İLİŞKİN SORULAR

1- Yatak odasında mevcuda ilave mekanların olmasını istermiydiniz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....

Ek 2. Anket örneği

2- Yatak odasında ilave eylemlerin (aktivitelerin) olmasını istermisiniz ?
(Spor yapma gibi)

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

3- Yatak odasının çalışma alanı ve dinlenme alanında karşılaştığınız problem var mı ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

4- Mevcut dolaplar müşteri depolama ihtiyacı için yeterli mi ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

5- Yatak odasının aydınlatması ve elektrik tesisatı yeterlimi ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

Ek 2. Anket örneği
D- DİĞER SORULAR

1- Yakın zamanda otel yatak odası içinde değişiklik yaptınız mı ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....

.....

.....

.....

2- Yatak odasında bulunan donatı elemanlarını (karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifoniyer, koltuk, masa, sehpa, sandalye, vb.) belirli zaman aralıklarında yeniliyormusunuz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....

.....

.....

.....

3- Yatak odasında bulunan donatı elemanlarını (karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifoniyer, koltuk, masa, sehpa, sandalye, vb.) nasıl sipariş ediyorsunuz ?

Lütfen cevabınızı işaretleyiniz veya ekleyiniz.

PROSEDÜR	Evet	Hayır
Form doldurarak		
Telefon görüşmesiyle		
Kataloglardan seçerek		
Tavsiyeler alarak		
İnternet aracılığı ile		
İhale ile		
Diğer yollar		

4- Yatak odasında bulunan donatı elemanlarını (karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifoniyer koltuk, masa, sehpa, sandalye, vb.) aldığınız yada yaptırdığınız firmanın ismini lütfen aşağıda ayrılan boş bölüme yazınız.

.....

.....

.....

Ek 2. Anket örneği

5- Yatak odası iç donatı elemanları (karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifoniyer koltuk, masa, sehpa, sandalye, vb.) alırken dikkat etmiş olduğunuz kriterler nelerdir ?

Lütfen bu bölüme kriterlerinizi yazarak, diğer tabloda da önemini belirtirmisiniz. ?

.....
.....
.....
.....

KRİTERLER	Aşırı önemli	Çok Önemli	Bilmiyor	Önemli	Önemsiz
Kalite					
Marka					
Fonksiyonellik					
Ölçü Uygunluğu					
Estetiklik					
Fiyatı					
Servis İmkanları					
Ürün Çeşitliliği					
Yapım Tekniği					

6- Yatak odasında bulunan donatı elemanlarını (karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifoniyer, koltuk, masa, sehpa, sandalye vb.) temin ettiğiniz firmanın kalitesinden memnun musunuz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

Ek 2. Anket örneği

7- Yatak odasında herhangi bir donatı elemanını (karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifoniyer, koltuk, masa, sehpa, sandalye, vb.) alırken yerli veya ithal olmasına dikkat ediyor musunuz ?

SEÇENEKLER	Evet	Hayır
Yerli		
İthal		

Lütfen her iki cevabında sebebini de yazarmısınız?

.....

.....

.....

.....

8- Yukarıdakilerin dışında ilave edeceğiniz bir şey var mı ?

Lütfen aşağıda ayrılan boş bölüme açıklarmısınız ?

[illegible]

PERSONEL İÇİN

Anketin Amacı

Bu anket, “Günümüz Lüks Otellerinin Yatak Odasının” tasarlanması ve yatak odalarının tasarım gereksinimlerini tespit etmek için hazırlanmıştır.

İşyerinin Adı : Tarih :
İşyerinin Adresi : Saat :
Kot No : Tel :

Not : Cevap vermek istemediğiniz soruyu lütfen boş bırakınız.

A. GENEL SORULAR

1-Adı ve Soyadı :

2-Görevi :

() Kat sorumlusu () Temizlik Gör. () Diğer:.....

3-Yaşı

(.....)

4-Cinsiyeti

() Bayan () Erkek

5-Eğitimi

() İlk okul () Orta okul () Lise
() Yüksek okul () Fakülte () Diğer

6-Mezun olduğu okul

(.....)

7-Mesleği

(.....)

B. MEMNUNİYET DURUMUNA İLİŞKİN SORULAR

1- Yatak odalarının mimari planından ve yerleşiminden memnunmusunuz ?

() Evet () Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

2-Yatak odalarının ısıtılması, aydınlatılması ve havalandırmasından memnunmusunuz ?

() Evet () Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

3- Yatak odasının su, elektrik vb. tesisatından memnunmusunuz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....

.....

.....

.....

4- Yatak odasında bulunan karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifonyer, koltuk, masa, sehpa, sandalyelerde kullanılan malzemelerden ve ölçülerden memnun musunuz ? Hangi malzemeden olmasını isterdiniz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....

.....

.....

.....

5- Yatak odasının genel karakteristiklerinin (karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifonyer koltuk, masa, sehpa, sandalye, duvar, zemin, tavan, taban kaplamaları rengi v.b.) algılanmasına yönelik estetik tercihlerinizi aşağıda verilen ölçekler doğrultusunda değerlendirip, uygun boşluğa (x) koyarak işaretleyiniz.

	Çok Fazla	Fazla	Normal	Az	Çok Az	
Seyrek						Sıkışık
Sade						Karmaşık
Düzenli						Düzensiz
Ferahlatıcı						Sıkıcı
Özgür						Sınırlı
Huzur verici						Rahatsız edici
İlginç						Sıradan
Sıcak						Soğuk
Zengin						Basit

C- İSTEK DURUMUNA İLİŞKİN SORULAR

1- Yatak odasında mevcuda ilave mekanların olmasını istermiydiniz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....

.....

.....

Ek 2. Anket örneği

2- Yatak odasında ilave eylemlerin (aktivitelerin) olmasını istermisiniz ?
(Spor yapma gibi)

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

3- Yatak odasının çalışma alanı ve dinlenme alanında karşılaştığınız problem var mı ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

4- Mevcut dolaplar müşteri depolama ihtiyacı için yeterli mi ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

5- Yatak odasının aydınlatması ve elektrik tesisatı yeterlimi ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

() Hayır

.....

.....

.....

.....

☐ Hayır

.....

.....

.....

.....

[illegible]

MÜŞTERİ İÇİN

Anketin Amacı

Bu anket, “ Günümüz Lüks Otellerinin Yatak Odasının” tasarlanması ve yatak odalarının tasarım gereksinimlerini tespit etmek için hazırlanmıştır.

İşyerinin Adı :..... Tarih :.....
İşyerinin Adresi :..... Saat :.....
Kot No :..... Tel :.....

Not : Cevap vermek istemediğiniz soruyu lütfen boş bırakınız.

A. GENEL SORULAR

1-Adı ve Soyadı :.....

2-Yaşı
(.....)

3-Cinsiyeti
() Bayan () Erkek

4-Eğitimi
() İlk okul () Orta okul () Lise
() Yüksek okul () Fakülte () Diğer

5-Mezun olduğu okul
(.....)

6-Mesleği
(.....)

B. MEMNUNİYET DURUMUNA İLİŞKİN SORULAR

1- Yatak odalarının mimari planından ve yerleşiminden memnunmusunuz ?

() Evet () Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

2- Yatak odalarının ısıtılması, aydınlatılması ve havalandırmasından memnun musunuz ?

() Evet () Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

3- Yatak odasının su, elektrik vb. tesisatından memnunmusunuz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....

.....

.....

.....

4- Yatak odasında bulunan karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifoniyer, koltuk, masa, sehpa, sandalyelerde kullanılan malzemelerden ve ölçülerden memnun musunuz ? Hangi malzemeden olmasını isterdiniz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....

.....

.....

.....

5- Yatak odasının genel karakteristiklerinin (karyola, elbise dolabı, tuvalet masası, komodin, şifoniyer koltuk, masa, sehpa, sandalye, duvar, zemin, tavan, taban kaplamaları rengi v.b.) algılanmasına yönelik estetik tercihlerinizi aşağıda verilen ölçekler doğrultusunda değerlendirip, uygun boşluğa (x) koyarak işaretleyiniz.

	Çok Fazla	Fazla	Normal	Az	Çok Az	
Seyrek						Sıkışık
Sade						Karmaşık
Düzenli						Düzensiz
Ferahlatıcı						Sıkıcı
Özgür						Sınırlı
Huzur verici						Rahatsız edici
İlginç						Sıradan
Sıcak						Soğuk
Zengin						Basit

C- İSTEK DURUMUNA İLİŞKİN SORULAR

1- Yatak odasında mevcuda ilave mekanların olmasını istermiydiniz ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....

.....

.....

Ek 2. Anket örneği

2- Yatak odasında ilave eylemlerin (aktivitelerin) olmasını istermisiniz ?
(Spor yapma gibi)

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

3- Yatak odasının çalışma alanı ve dinlenme alanında karşılaştığınız problem var mı ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

4- Mevcut dolaplar müşteri depolama ihtiyacı için yeterli mi ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

5- Yatak odasının aydınlatması ve elektrik tesisatı yeterlimi ?

() Evet

() Hayır

Lütfen verdiğiniz cevabın açıklamasını aşağıda ayrılan boş bölüme yazarmısınız ?

.....
.....
.....
.....

Lütfen aşağıda ayrılan boş bölüme açıklarmısınız ?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slightly aged or off-white appearance. The edges of the paper are visible, showing some slight discoloration and texture.

(YATAK ODASI İÇİN)**Anket Amacı**

Bu anket, “Günümüz Lüks Otel yatak odalarının” tasarlanması ve donatı elemanlarının tasarlanmasında gerekli olan tüm karakteristiklerini tespit etmek için hazırlanmıştır.

Otelin Adı :..... Tarih :.....
 Otelin Adresi :..... Saat :.....
 Kot No :..... Tel :.....

A- OTELİN GENEL ÖZELLİKLERİ**1- Otelin mülkiyet durumu**

() Mülkiyet () Kiracı

2- Otelin ikamet süresi

(.....yıl)

3- Otelin mevkisi

() Cadde üzeri () Sokak üzeri () Diğer.....

4- Yatak odasında yer alan eylemler

() Yatma () Oturma- Dinlenme () Elbise asma
 () Okuma - Sohbet () Banyo yapma () Sportif aktivite
 () TV seyretme () Çalışma () Günlük bakım
 () Diğerleri.....

5- Yatak odasının ısıtılması durumu

() Kalorifer () Elektrikli ısıtıcı () Klima
 () Diğer.....

6- Yatak odasının aydınlatılması durumu

() Çıplak ampul () Flüoresan () Spot
 () Halojen () Diğerleri.....

7- Yatak odasında kullanılan duvar örtü gereçleri

() Yağlı boya () Su bazlı boya () Plastik boya
 () Fayans () Kireç badana () PVC kaplama
 () Ahşap lambri () Duvar kağıdı () Vitray
 () Ayna () Kumaş – Perde () Diğer.....

8- Yatak odasının zemin kaplaması

() Laminat Parke () Karo mozaik () Dökme mozaik
 () Mermer () Seramik () Ahşap parke
 () PVC () Halı () Diğer.....

9- Yatak odasında kullanılan tavan kaplamasının şekli

() Bitişik tavan () Asma tavan

10- Yatak odasında kullanılan tavan kaplaması

() Alçıpan () Taş yünü () Plastik boya
 () PVC () Kireç badana () Cam
 () Ahşap esaslı plaka () Metal () Ahşap
 () Ayna () Diğer.....

11- Yatak odasında bulunan donatı elemanlarının (dolap, masa, v.b.) malzemesi**AHŞAP**

() Laminat
 () Suntalam
 () Lake boya

PLASTİK

() PVC
 () Vernikli

METAL

() Alüminyum
 () Metal

Ek 2. Anket örneği

12- Yatak odasında bulunan donatı elemanları

- | | | |
|---|---|--|
| ☐ Elbise dolabı | ☐ Şifonyer | ☐ Komodin |
| ☐ Tuvalet masası | ☐ Vitrinli dolap | ☐ Kapaklı dolap |
| ☐ Vestiyer - askılık | ☐ Orta sehpa | ☐ Masa-Sandalye |
| ☐ Koltuk | ☐ Karyola | ☐ Diğer..... |

13- Yatak odasında bulunan ekipmanlar (elektrikli cihazlar)

- | | | |
|------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|
| ☐ Aspiratör | ☐ TV | ☐ Klima |
| ☐ Buzdolabı | ☐ Bilgisayar | ☐ Diğer..... |

14- Yatak odasında bulunan aksesuar ve süs eşyaları

- | | | |
|----------------------------------|--------------------------------------|--|
| ☐ Perde | ☐ Canlı bitki | ☐ Termometre |
| ☐ Telefon | ☐ Yolluk | ☐ Plastik çiçek |
| ☐ Biblo | ☐ Tablo | ☐ Saat |
| ☐ Vazo | ☐ Çöp kovası | ☐ Diğer..... |

15- Yatak odasının giriş kapısında kullanılan malzemeler

- | | | | |
|--------------------------------|------------------------------|--------------------------------|------------------------------|
| ☐ Ahşap | ☐ PVC | ☐ Metal | ☐ Cam |
|--------------------------------|------------------------------|--------------------------------|------------------------------|

16- Yatak odasının pencerelerinde kullanılan malzemeler

- | | | | |
|--------------------------------|------------------------------|--------------------------------|------------------------------|
| ☐ Ahşap | ☐ PVC | ☐ Metal | ☐ Cam |
|--------------------------------|------------------------------|--------------------------------|------------------------------|

17- Yatak odasında kullanılan renkler

Mekan ve Donatı Elemanları	Renklerin Kullanım Oranları									
	A	B	C	D	E	F	G	H	K	L
Duvar kaplaması										
Döşeme kaplaması										
Tavan kaplaması										
Vitrin dolapları										
Elbise dolabı										
Şifonyer										
Komodini										
Karyola										
Tuvalet masası										
Kapaklı dolap										
Vestiyer – askılık										
Orta sehpa										
Masa										
Sandalye										
Koltuk										
Giriş kapısı										
Toplam oranı (%)										

- | | | | | |
|------------|------------|----------|----------|---------------|
| A. Kırmızı | B. Turuncu | C. Sarı | D. Yeşil | E. Mavi |
| F. Mor | G. Siyah | H. Beyaz | K. Gri | L. Diğer..... |

Ek 2. Anket örneği

B. İŞYERİNE İLİŞKİN ÖLÇÜLER

1- Karyola yada tuvalet masası ile elbise dolabı arası mesafe

Karyola ile elbise dolabı arasındaki mesafe : (.....cm)
Tuvalet masası ile elbise dolabı arasındaki mesafe : (.....cm)
Karyola ile tuvalet masası arasındaki mesafe : (.....cm)

2- Giriş kapısı ölçüsü

Kapı ölçüsü	Kalınlık (cm)	Genişlik (cm)	Yükseklik (cm)
Tek kanatlı kapı			
Çift kanatlı kapı			
Sürme kapı			

3- Donatı elemanlarının ölçüleri

Donatı elemanları	Kalınlık (cm)	Genişlik (cm)	Yükseklik (cm)
Vitrin dolapları			
Elbise dolabı			
Şifoniyer			
Komodin			
Karyola			
Tuvalet masası			
Kapaklı dolap			
Vestiyer – askılık			
Orta sehpa			
Masa			
Sandalye			
Koltuk			
Diğer			

4- Otel yatak odasının ölçüleri

İşyeri mekan ölçüleri	Kalınlık (cm)	Genişlik (cm)	Yükseklik (cm)
Yatak odası			
Tuvalet			
Banyo			
Balkon			

5- Otel yatak odası krokisi

Otel yatak odasının Alanı :.....
Kapalı alan :.....
Açık alan :.....

Ek 3. Beş yıldızlı oda standardı (43)

Konaklama tesislerinin genel nitelikleri

Madde 18 a) Konaklama tesislerinde yatak odaları :

Yatak odaları tefriş ve dekorasyonu sağlandıktan sonra, rahat sirkülasyon imkanı verebilecek büyüklük ve ölçülerde banyolu olarak düzenlenir. Tek veya iki kişilik olarak düzenlenebilen odalara sadece müşterilerin talebi halinde ilave yatak konulabilir. Odalar teknik normlara uygun olarak; yatak, gece lambası, tuvalet masası ve aynası, bagaj ve elbise dolabı, oturma yeri veya grubu, perde ve halı gibi tesisin tür ve sınıfına uygun malzemelerle tefriş ve dekore edilir. Güvenlik için kapıların dışarıdan açılmasını engelleyecek önlemler alınır.

Dört ve beş yıldızlı oteller ile tatil köyleri hariç diğer konaklama tesislerinde apart üniteler dışındaki oda sayısının % 25'inden fazla yapılamayan suit odalar, bir adedi oturma olmak üzere en az iki bölümden oluşur. 40 metrekareye kadar olan suitler üç yataklı, 40 metrekareden büyük suitler dört yataklı olarak kabul edilir. Suitlerde içecek ve basit yeme ihtiyacını karşılayabilecek, kapsamlı olmayan mutfak nişi düzenlemesi yapılabilir.

Bodrum katlarda yatak odası yapılamaz. Ancak, eğim dolayısıyla taban döşemesi mevcut arazi seviyesinden aşağı olmayan ve yeterli doğal ışık alan katlar bu hükmün dışındadır. Yatak odalarının pencereleri, mutfak, tuvalet gibi müşteriyi rahatsız edebilecek mahallerin bulunduğu aydınlığa açılmaz. Aydınlığın dar kenarı 2,5 metreden az olmamak kaydı ile toplam oda kapasitesinin % 20'sini aşmayacak sayıda aydınlığa bakan oda yapılabilir.

b) Personel ve mahalleri:

Konaklama tesislerinde kadın ve erkek personel için ayrı soyunma yerleri, dolapları, duş, tuvalet ve ortak oturma, dinlenme ve yemek ihtiyaçlarını karşılayan bir mahal bulunur. Ancak pansiyon ve müstakil apart otellerde personel ünitesi yapılması zorunlu değildir.

Turizm tesislerinde eğitimli personel ile hizmet verilmesine özen gösterilir. Personelin nitelikleri ile eğitimli personel çalıştırılmasına ilişkin esaslar gerektiğinde sektörün de görüşü alınarak Bakanlık' ça ayrıca belirlenir.

c) Bedensel engelliler için düzenlemeler :

Toplam kapasitesi 80 oda ve üzerinde olan konaklama tesisleri ile eğlence merkezleri, günübirlik tesisler ve temalı parklarda, müşteriler tarafından kullanılan tüm genel mahaller ile açık alanların bedensel engelli müşteriler tarafından da kullanılabilmesini sağlayıcı fiziki düzenlemeler yapılır. Bu düzenlemeler, özel işaretlerle belirtilir.

Tesis başına en az bir oda olmak üzere, oda sayısının % l'i oranındaki yatak odası ve banyosu, bedensel engellilerin kullanımına uygun olarak inşa ve tefriş edilir.

d) Kış sporları yapılan tesislerde gerekli düzenlemeler :

Kış sporları yapılan tesislerde kayak pisti kayak sporuna hizmet verecek şekilde hazırlanır ve pistin güvenliği için gerekli önlemler alınır. Tesislerde acil durumlarda hizmet vermek üzere gerekli yardım ekibi ve donanımı bulundurulur. Tesise hizmet verebilecek konumda helikopter pisti bulunmaması halinde; tesis bünyesinde uygun yer ya da yakın çevresinde arsa temin edilebildiği takdirde helikopter pisti oluşturulur.

Oteller

Madde 19 — Oteller, asıl fonksiyonları müşterilerin geceleme ihtiyaçlarını sağlamak olan, bu hizmetin yanında, yeme-içme, spor ve eğlence ihtiyaçları için yardımcı ve tamamlayıcı birimleri de bünyelerinde bulundurabilen tesislerdir. Oteller, Yönetmeliğin bu bölümü ile üçüncü ve dördüncü kısımlarda belirlenen genel nitelikleri taşırlar. Oteller, bir yıldızlı oteller, iki yıldızlı oteller, üç yıldızlı oteller, dört yıldızlı oteller ve beş yıldızlı oteller olarak sınıflandırılırlar.

a) Bir yıldızlı oteller ; aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan en az 10 oda kapasiteli otellerdir.

1) Girişte rüzgarlık, otel kapasitesine uygun düzenlenmiş resepsiyon, bekleme yerini kapsayan, telefon hizmetinin de verildiği lobi ve vestiyerden oluşan bir kabul holü (sadece yaz sezonu boyunca açık tutulan tesislerde rüzgarlık ve vestiyer şartı aranmaz),

2) Kahvaltı ofisi ve bağlantılı kahvaltı salonu (yeterli büyüklükteki oturma salonu veya varsa lokanta bu amaçla kullanılabilir, yazlık tesislerde bu amaçla kullanılan salonun bir kısmı açık olabilir),

3) Kent içinde oda sayısının % 30'u, kent dışında % 50'si oranında oturma imkanı sağlayan oturma salonu (yazlık tesislerde bir kısmı açık olabilir),

4) Ayrıca;

Yönetim odası,

Müşterinin ineceği veya çıkacağı kat sayısının üçten fazla olması halinde otel kapasitesi ile orantılı müşteri asansörü,

Genel mahaller ve yatak odaları döşemelerini tamamen kaplayan nitelikli malzeme (halı, seramik gibi),

-Lokanta yok ise büfe hizmeti,

-İlk yardım malzeme ve gereçleri bulunan dolap,

-Odalarda telefon hizmeti,

Oda sayısının % 25'ine hizmet verebilecek sayıda, şifreli veya çift anahtarlı kasa gibi müşteriye emanet hizmeti verilen düzenleme.

b) İki yıldızlı oteller ; bir yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan en az 20 oda kapasiteli otellerdir.

1) İlave bir yönetim odası,

2) Oturma salonu veya bağımsız bölümlerde bar düzenlemesi,

3) İklim koşullarına göre genel mahallerde klima sistemi,

4) Yatak katlarında kat hizmetleri için ofis veya dolap.

c) Üç yıldızlı oteller ; iki yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan en az 40 odalı otellerdir.

- 1) İkinci sınıf lokanta veya kafeterya,
- 2) İklim koşullarına göre odalarda klima,
- 3) Yatak odalarında TV,
- 4) Banyolarda saç kurutma makinesi,
- 5) Kişi başına 1.2 metrekare olmak üzere en az 50 kişilik çok amaçlı salon,
- 6) Çamaşır yıkama ve ütöleme hizmeti.

d) Dört yıldızlı oteller ; üç yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan en az 80 odalı otellerdir.

- 1) Otel kapasitesine uygun servis girişi, servis asansörü veya merdiveniyle bağlantılı bagaj odası, telefon kabinleri yerlerinden oluşan kabul holü,
- 2) Müşterilerin ineceği veya çıkacağı kat sayısının ikiden fazla olması halinde otelin kapasitesiyle orantılı müşteri asansörleri ile servis merdiveni veya asansörü,
- 3) Her katta kat ofisi düzenlemesi (servis merdiveni veya asansörü bulunması durumunda bu mahaller kat ofisleri ile bağlantılı düzenlenir, ayrık yerleşim düzenlerinde hizmetin aksamaması kaydıyla kat ofisinin her katta bulunması zorunlu değildir),
- 4) Kuru temizleme hizmeti ile terzi mahalli,
- 5) Odalarda kıymetli eşya kasası,
- 6) Doktor ve hemşire hizmetinin verildiği ilkyardım araç ve gereçleri bulunan revir,
- 7) Odalarda minibar.
- 8) Turizm amaçlı satış ünitesi,
- 9) Lokantanın, özel yemek ve kokteyl salonu bulundurma zorunluluğu olmaksızın, kapasitenin % 50'sine hizmet veren birinci sınıf olarak düzenlenmesi,
- 10) Yerleşim merkezlerinde 06:00 - 24:00 saatleri arasında oda servisi,
- 11) Personel sayısının en az % 15'i oranında konusunda eğitim almış personel,
- 12) Ayrıca;

- Kişi başına en az 1.2 metrekare düşecek şekilde en az 100 kişilik ikinci bir çokamaçlı salon ve fuayesi,
- Kapalı veya açık yüzme havuzu,
- En az 100 kişi kapasiteli kabare, tiyatro, sinema etkinliklerinin yapılabileceği kapalı salon,
- Kişi başına en az 1.2 metrekare alan düşen, en az 100 kişilik konferans salonu, fuayesi, salon ile bağlantılı en az iki çalışma odası, sekreterlik ve simültane tercüme hizmetlerinin verildiği mahaller,
- Kişi başına en az 1.2 metrekare alan düşecek şekilde en az 100 kişilik gece kulübü, diskotek veya benzeri eğlence imkanı veren ayrı bir salon,
- En az 40 metrekare büyüklükte aletli jimnastik, aerobik veya bilardo salonu, alarm sistemi bulunan sauna, türk hamamı, mini golf, tenis veya voleybol sahası, bowling salonu, go-kart pisti, kayak ve deniz sporları, squash salonu veya benzeri imkanlar sağlayan ünitelerden en az üç adedi,
- Pasta ve içki servisi verilen en az 100 kişilik salon,
- En az beş çeşit Türk yemeğinden oluşan bir menünün de sunulduğu ikinci bir lokanta,
- Telefon, faks, bilgisayar vb. büro hizmetlerine yönelik çalışma salonu,
- Kafeterya ve snack bar,
- ünitelerinden en az üç adedi.

e) Beş yıldızlı oteller ; yerleşme durumu, yapı, tesisat, donatım, dekorasyon ve hizmet standardı olarak üstün özellikler gösteren, dört yıldızlı oteller için aranılan şartlarla birlikte aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan en az 120 odalı otellerdir.

- 1) Yukarıda (d) bendinin 12 numaralı alt bendinde belirtilen ünitelerden ilave olarak en az üç adedi,
- 2) Müşterilerin ineceği veya çıkacağı kat sayısının birden fazla olması halinde otelin kapasitesiyle orantılı müşteri asansörleri ile servis merdiveni veya asansörü,
- 3) Oda sayısının en az % 20'si kadar park yeri imkanı olan garaj veya üzeri kapalı otopark,

- 4) Uydu veya video yayınları imkanı,
- 5) Bay ve bayan kuaförü,
- 6) Banyolarda küvet, resepsiyonla bağlantılı telefon,
- 7) 24 saat oda servisi,
- 8) Turizm amaçlı satış üniteleri.



Otellerin sınıflandırılması ve puanlama

Tesisin çevresi ve genel görünümü

1-Bina veya binaların dış cephe kaplamaları ve görünümü,

-Alüminyum, mermer, özel malzeme v.b. (3 puan)

-Hazır sıva, mozaik, karo, v.b. (2 puan)

-Boya, badana, (1 puan)

Bina veya binaların dış cephe kaplamasında kullanılan malzeme değerlendirilecektir. Malzemenin niteliği, yıpranmış olması, temizlik ve bakımı dikkate alınmalıdır. Binanın dış cephe kaplamasında mermer kullanılmış olsa dahi, temizlik ve bakımı yeterli değilse ya da yer yer kırıklar var ise 3 puanın altında değerlendirme yapılabilir. Burada dikkat edilecek en önemli husus, bina veya binaların ön cephesi ile müşteriler tarafından görülebilen cepheleri bütün olarak değerlendirilmelidir.

2- Ulaşım imkanları ve trafik sirkülasyonu,

-Her türlü araçla ulaşım imkanı olan yerler, (3 puan)

-Yalnız özel araç veya taksi kiralayarak ulaşılabilen yerler, (2 puan)

Tesislere ulaşım değerlendirilecektir. Tesislerin bulunduğu yere toplu taşıma araçları ile ulaşılabiliriyorsa 3 puan verilecektir. Belediye otobüsü veya dolmuş gibi araçlar dışında, taksi kiralama yolu ile ya da özel araçla ulaşılabiliriyorsa 2 puan verilecektir.

3-Tesise girişteki genel görünüm, (3 puan)

Tesislerin girişlerindeki genel görünüm değerlendirilecektir. Tesisin bulunduğu yere göre, müşteriye sağlanan rahatlık, tesisin mimari yapısı, bahçe içinde olup olmaması, cadde üzerinde olması gibi hususlar dikkate alınır.

4-Tesis girişinde bedensel engelliler için düzenleme, (2 puan)

(Yol ile giriş kapısı arasında % 6 meyili geçmeyen rampa var ise değerlendirilir.)

Bahçeler (Müşteri Kullanımına açık bahçesi olan tesisler için)

5-Bahçe düzenlemesi, (3 puan)

Müşteriler için oturma ve dinlenme yerleri, gezinti yolları gibi düzenleme yapılmış olan bahçelerin genel görünümü değerlendirilir.

6-Temizlik ve devamlı bakımı, (3 puan)

Beşinci maddede belirtildiği gibi tesisin müşteriye açık bahçesi var ise, bu bahçenin genel temizlik ve bakımı değerlendirilir.

7-Aydınlatması, (1 puan)

Beşinci maddede belirtildiği gibi tesisin müşteriye açık bahçesi var ise, bu bahçenin aydınlatması değerlendirilir.

8-Bahçede bedensel engelliler için yapılan düzenleme, (2 puan)

(Bahçe rampalı ise meyili % 6'dan az olan en az 180 cm. genişliğinde düz ve engelsiz olarak yapılmış olmalıdır.)

Rzgarlık-resepsiyon-bekleme yerini kapsayan lobi-telefon kabini ve vestiyerden oluşan kabul holü

9-Zemin kaplaması,

a)Halı,

-Özel dokuma yn halı, (Tam kaplama 6 puan)

-Tüylü yn halı, (Tam kaplama 5 puan, kısmi kaplama 3 puan)

-Sentetik yn halı, (Tam kaplama 4 puan, kısmi kaplama 2 puan)

-Keçe tipi yer kaplaması, (Tam kaplama 3 puan, kısmi kaplama 1 puan)

b)Diğerleri,

-Granit, (6 puan)

-Mermer, seramik v.b. (5 puan)

-Karo, camcila parke v.b. (3 puan)

-Düz mozaik, marley v.b. (1 puan)

Lobi ve bekleme yerini kapsayan tesis girişindeki zemin kaplaması değerlendirilir. Halı, kilim ve benzeri yer kaplamaları (a) şıkkında belirtilen puanlar üzerinden, sert zemin kaplamaları ise (b) şıkkında belirtilen puanlar üzerinden değerlendirilir. Kısmi halı kaplama değerlendirmesi yapılırken, zeminin geneline bakılır. Örneğin, mermer üzerine yolluk veya kilim konulmuş ise, (b) şıkkına göre değerlendirme yapılır. Halının özel dokuma olarak değerlendirilebilmesi için, tesisin amblemi ya da özel olarak çizilmiş desenli olmalıdır. Halının üzerinden alınacak bir tutam havın yakılması sonucunda da yün olup olmadığı anlaşılabilecektir. Bukle tipindeki halılar ise, keçe tipi yer kaplaması olarak değerlendirilmelidir. Sert zeminlerin değerlendirilmesinde de paledyen tipi yer kaplamasına, karo ve camcila parke gibi 3 puan verilmelidir. Değerlendirmelerde, zemin kaplamasının yıpranmış, lekeli ve bakımlı olması da dikkate alınır. Yıpranmış, lekeli ve bakımsız zemin kaplamaları için daha düşük puanlar verilir.

10-Dekorasyon,

-Özel dekorasyon, (Bir kültürü yansıtan) (5 puan)

-İyi bir dekorasyon, (3 puan)

-Normal dekorasyon, (1 puan)

Lobi ve bekleme yerini kapsayan tesis girişindeki dekorasyon değerlendirilir. Bu bölümdeki dekorasyonun özel dekorasyon olarak değerlendirilebilmesi için, belli bir kültürü yansıtmaları gerekmektedir. Değerlendirmelerde; dekorasyonda kullanılan malzemelerin uyum içinde olması ve bakımlı olması dikkate alınır.

11-Tefriş elemanları ve düzenleme,

-Çok iyi malzeme ile fonksiyonel bir düzenleme (5 puan)

-İyi malzeme ile fonksiyonel bir düzenleme (3 puan)

-Normal malzeme ile fonksiyonel bir düzenleme (1 puan)

Lobi ve bekleme yerini kapsayan tesis girişindeki tefriş elemanları ve düzenleme değerlendirilir. Bu bölümdeki resepsiyon bankosu, masa, sandalye, sehpa, vestiyer,

telefon kabini ve bunun gibi tefriş elemanlarında kullanılan malzemelerin niteliği, bakımı ve kullanım rahatlığı dikkate alınır.

12-Resepsiyonda fiyat teşhiri, (1 puan) (Uygulanan fiyatlar teşhir edilmelidir.)

Tesiste uygulanan oda, yatak, kahvaltı ve tabldot fiyatları müşterilerin rahatça görebileceği şekilde resepsiyonun uygun bir yerinde asılı olmalıdır. Afişe edilen fiyatlar, Döviz bazında ya da karşılığı olan Türk Lirası olarak belirtilmelidir. Bakanlığımızdan onaylı fiyatların afişe edilmesi halinde, bu fiyatlar uygulanmıyor ise değerlendirmeye alınmaz.

3-Müşterilerle ilişkiler ve danışmanlık hizmeti,

-Resepsiyonla bağlantılı ayrı bir mahalde hizmet, (2 puan)

-Resepsiyonda hizmet, (1 puan)

Müşterilerle ilişkiler ve danışmanlık hizmeti verilebilmesi için, tesislerde resepsiyon içinde veya ayrı bir mahalde bu hizmet için bir yer oluşturulmalıdır. Bazı tesislerde, lobi içinde resepsiyona yakın yerde bir masada sirkülasyonun yoğun olduğu saatlerde bu hizmet için ayrılmış personel ile hizmet veriliyorsa 2 puanla değerlendirilir. Danışmanlık hizmeti veren personelin bu konudaki bilgisi; önemli telefonlar, ulaştırma araçları, seyahat acentaları, hastahaneler ve yakın çevredeki gezilip görülebilecek yerleri hakkındaki enformatik bilgileri içeren dosyasına bakılarak ölçülür.

14-Bagaj yeri, (Müşteri eşyasının, ayrı bir bagaj girişinden alınarak bagaj yerinden servis merdiveni veya servis asansörü ile odalara nakli) (2 puan)

Müşteri eşyasının, ayrı bir bagaj girişinden alınarak bagaj yerinden servis merdiveni veya servis asansörü ile odalara nakledilebilmesi halinde değerlendirmeye alınır. Yalnızca bagaj odası varsa değerlendirilmez.

15-Üniformalı eşya taşıma görevlisi, (gece-gündüz) (3 puan)

Eşya taşıma görevlisinin diğer personelden ayrı bir üniforması olmalıdır. Gece-gündüz bu hizmetin tam olarak verilebilmesi için en az 3 vardiya olması gerekmektedir. Bu nedenle, 3 personel yok ise tam puan verilmez.

16- Müşteri emanet kasası, (Kapasiteye yeterli, çift anahtarlı ve numaralı)(2 puan)

17-Hesap çıkarma ve rezervasyon işlemleri,

-Tüm işlemlerin bilgisayarla yapılması, (5 puan)

-Sadece hesap çıkarma veya rezervasyon işlemlerinin bilgisayarla yapılması, (3 puan)

-Tüm işlemlerin bilgisayar dışında yapılması, (1 puan)

Hesap çıkarma ve rezervasyon işlemlerinin bilgisayarla yapıldığının ifade edilmesi halinde; tesiste kullanılan bilgisayarlar için ayrı bir programının olması, bu program içinde, muhasebe sisteminin yürütülmesi, stokların belirtilmesi, rezervasyon işlemlerinin yapılabilmesi gerekmektedir. Programın, bu hususların tamamını kapsamaması halinde 3 puanla değerlendirilir.

18-Satış yerleri, (Mücevherat, hediyelik eşya, parfümeri, butik, kırtasiye “gazete - mecmua - kartpostal” v.b.) (Her bir satış yeri 2 puan, toplam 10 puanı geçemez.)

Tesiste bulunan her bir satış yeri değerlendirilir. Bir satış yerinde mücevherat ve parfümeri birlikte bulunuyorsa, yalnızca 2 puan verilir. Burada önemli olan husus, bir mahal için mükerrer puan verilmemesidir. Değerlendirmeye alınan satış yerinin, belge kapsamında veya tesis sınırları içerisinde olması gerekmektedir.

19-Berber, kuaför, (Her biri 2 puandır.) (Faal olması halinde değerlendirilir.)

Tesis bünyesinde faal durumda bulunan berber ve kuaför değerlendirilir. Bir mahalde her ikisi birden bulunuyor ise, yalnızca 2 puan verilir. Değerlendirmeye alınan berberin ve kuaförün, belge kapsamında veya tesis sınırları içerisinde olması gerekmektedir.

20- Müşteriler görüşürken rahatsız almayacağı ve etrafı rahatsız etmeyeceği telefon veya telefonlar,

-Ulusal veya uluslararası otomatik konuşma imkanı, (Ankesörlü telefon) (2 puan)

-Santral aracılığı ile konuşma imkanı, (1 puan)

Tesisin lobisinde, müşterilere haberleşme imkanı sağlayan telefon veya telefonlar var ise değerlendirilir. Konuşanların ve yakın çevrede bulunanların rahatsız olmayacakları bir şekilde telefon veya telefonların uyun bir yerde bulunması gerekmektedir.

21-Ayakkabı boyama, (Bu hizmetin verildiği otel dokümanında belirtilmelidir.)

-Elle boyama hizmeti, (3 puan)

-Makine ile boyama imkanı, (1 puan)

Tesiste ayakkabı boyama hizmetinin verildiği, otel dokümanında belirtilerek müşterilerin bu konuda bilgilendirilmesi gerekmektedir. Bazı tesislerin lobisinde bulunan ayakkabı boyama sandığı, genellikle dekoratif amaçla kullanılmaktadır. Boyama yapacak personel bulunmamaktadır. Bu nedenle, Tesisin lobisinde bulunan ayakkabı boyama sandığı, bu hizmetin verildiği anlamına gelmez. Elle ayakkabı boyama hizmetinin verildiği konusunda tereddüte düşüldüğünde, Bu hizmetin verildiğine ilişkin adisyonlara bakılır. Eğer bu hizmet için ücret tahakkuk ettirilmiş ise puan verilir.

Yönetim odaları

22-Müdür, muhasebe, personel müdürü v.b. yönetici odaları, (Her biri 1 puan, toplam 5 puanı geçemez.

Santral

23-Telefon santrali,

-Müstakil santral odası veya mahalli veya otomatik santral, (4 puan)

-Resepsiyonda santral, (2 puan)

Asansör (Asansörde pil ya da batarya ile çalışan alarm tertibatı ile havalandırma yoksa değerlendirmeye alınmaz.)

Asansörde pil ya da batarya ile çalışan alarm tertibatı bulunmalıdır. Alarm sistemi, otelin herhangi bir birimi ile doğrudan bağlantılı olabilir veya zil sesinin otel görevlileri tarafından kolaylıkla duyulabileceği bir şekilde ayarlanması gerekir. Asansörde telefon var ise, alarm tertibatı aranmaz. Telefonun, resepsiyonla ya da otelin güvenlik birimi veya teknik servis gibi birimlerle bağlantılı olması gerekir. Ayrıca, asansörde havalandırma tertibatı bulunmalıdır. Asansörde alarm ve havalandırma bulunmuyorsa, 24. ve 25. kriterler değerlendirmeye alınmaz.

24-Kapasiteyle orantılı asansör,

- Tam otomatik asansör, (fotoselli) (4 puan)
- Yarım otomatik asansör, (2 puan)
- Normal kumandalı standart asansör, (1 puan)

Tam otomatik asansörler, asansör kabini kata geldiğinde kapısı kendiliğinden açılan asansörlerdir. Yarım otomatik asansörler, kapıları kendiliğinden açılmayan, ancak kumanda düğmelerine basıldığında hangi katta kendiliğinden duracağını gösteren asansörlerdir. Bu tip kumanda edilen asansörlere toplamalı asansörlerde denilmektedir. Normal kumandalı standart asansörler ise, kumanda sistemi sadece tek kat için ayarlı olan asansörlerdir. Toplamalı değildir.

25-Asansörün genel görünümü,

- Çok iyi malzeme ile çok iyi bir dekorasyon, (3 puan)
- İyi malzeme ile iyi bir dekorasyon, (2 puan)
- Normal malzeme ile normal bir dekorasyon, (1 puan)

26-Bedensel engelliler için kumanda düğmeleri yatay veya 90 -130 cm. ebadında asansörler, (3 puan) (Kapı genişlikleri en az 80 cm. kabin içinde asgari 80 -90 cm. yükseklikte bar bulunacak)

27-Servis asansörü ve merdiveni, (Yangın merdiveni, müşteri merdiveni ve müşteri asansörü hariç)

- Asansör ve merdiven, (3 puan)

-Yalnız asansör, (2 puan)

-Yalnız merdiven, (1 puan)

Yangın merdiveni, müşteri merdiveni ve müşteri asansörü haricindeki, personelin servis yapması amacıyla kullanılan, doğrudan müşteri mahallerine açılmayan merdiven ve asansörler değerlendirilir.

Kat koridorları

28-Kat merdivenleri ve koridorlarında kaplama,

a) Halı,

-Özel dokuma yün halı, (Tam kaplama 6 puan)

-Tüglü yün halı, (Tam kaplama 5 puan, kısmi kaplama 3 puan)

-Sentetik yün halı, (Tam kaplama 4 puan, kısmi kaplama 2 puan)

-Keçe tipi yer kaplaması, (Tam kaplama 3 puan, kısmi kaplama 1 puan)

b)Diğerleri,

-Granit, (6 puan)

-Mermer, seramik v.b. (5 puan)

-Karo, camcila parke v.b. (3 puan)

-Düz mozaik, marley v.b. (1 puan)

29-Koridorlarda, oda numaralarının rahatça okunabilmesini sağlayan aydınlatma, (2 puan)

Kat koridorlarındaki aydınlatma değerlendirilir. Aydınlatmanın, oda numaralarının kolayca okunabilecek şekilde yapılması gerekmektedir.

30-Koridorlarda kül tablaları, (1 puan)

Kat koridorlarındaki kül tablaları değerlendirilir. Koridorlar uzun ise, yeterli sıklıkta yerleştirilmelidir. Ayrıca, asansör kapılarının yanında da kül tablası bulundurulmalıdır.

31-Asansör veya merdiven boşluklarında, gerektiğinde müşterilerin oturarak beklemelerine imkan sağlayan oturma grubu, (2 puan)

Yaşlı, yorgun ve hasta müşterilerin asansör beklerken oturarak dinlenmelerini sağlamak amacıyla, en az iki koltuk ve bir sehpadan oluşan bir oturma grubu var ise değerlendirmeye alınır.

32-Katlarda temizlik gereçleri dolabı ve telefon bulunan kat ofisi, (2 puan)

Yatak katlarında bulunan kat ofislerinin temizlik ve düzenlemesi değerlendirilir. Müşteri ihtiyaçlarına cevap verebilmek amacıyla kat ofislerinin en az birinde telefon bulunmalıdır.

Yatak odaları

33-Kapı kilitleri,

-Şifreli kart sistemi ile açılabilen kilitler, (5 puan)

-Dışarıdan yalnızca anahtar, içeriden kapı tokmağı ile açılan kilitler,(3 puan)

-Dışarıdan yalnızca anahtar, içeriden kapı kolu ile açılan kilitler,(2 puan)

-Dışarıdan ve içeriden kapı kolu ile açılan kilitler, (1 puan)

Müşterilerin can ve mal güvenliği açısından, yatak odalarının kapı kilitleri değerlendirilir.

34- Zemin kaplaması,

a)Halı,

-Özel dokuma yün halı, (Tam kaplama 6 puan)

-Tüylü yün halı, (Tam kaplama 5 puan, kısmi kaplama 3 puan)

-Sentetik yün halı, (Tam kaplama 4 puan, kısmi kaplama 2 puan)

-Keçe tipi yer kaplaması, (Tam kaplama 3 puan, kısmi kaplama 1 puan)

b) Diğerleri,

-Granit, (6 puan)

-Mermer, seramik v.b. (5 puan)

-Karo, cam cila parke v.b. (3 puan)

-Düz mozaik, marley v.b. (1 puan)

35-Koltuk, iyi kalite sandalye ve sehpa,

-İki kişilik odalarda (Frence-bed dahil) her yatak için bir koltuk veya iyi kalite sandalye ve bir sehpa, (3 puan)

-Odada bir koltuk veya iyi kalite sandalye ve bir sehpa, (1 puan)

Yatak odalarındaki oturma grubu değerlendirilir. Oda balkonlarında bulunan plastik sandalyeler dikkate alınmaz.

36-Gece lambası / okuma lambası, (1 puan)

37-Kıymetli eşya kasası, (3 puan)

Yatak odalarındaki kıymetli eşya kasası değerlendirilir. Kıymetli eşya kasasının, bulunduğu yere monte edilmiş olması, ya da kolay taşınabilir ağırlıkta olmaması, şifreli sistemle veya anahtarla kilitlenebilir nitelikte olması dikkate alınır.

38- Tuvalet aynasının aydınlatılması, (1 puan)

Yatak odalarında, önünde pufu bulunan tuvalet masası bulunmalıdır. Bu kriterin değerlendirmesinde; tuvalet masası ile birlikte, aydınlatması da değerlendirilir.

39-Boy aynası, (2 puan)

40-Odanın genel aydınlatması, (2 puan)

Yatak odalarının aydınlatması değerlendirilir. Gece lambası, okuma lambası ve tuvalet aynasının aydınlatmasının dışındaki aydınlatma lambaları değerlendirmeye alınır.

41-Odalarda telefon,

-Her odadan dışarıya direk bağlantı, (6 puan)

-Her odadan dışarıya santral aracılığı ile bağlantı, (3 puan)

43-Karyola, komodin, tuvalet masası veya yazı masası, bagaj, elbise dolabı veya bütün bunları ihtiva eden uyumlu fonksiyonel mobilya bütünü,

-Özel tefriş, (6 puan)

-Mobilya bütünü, (4 puan)

-Ayrı ayrı elemanlarla tefriş, (2 puan)

Yatak odasında bulunan tefriş elemanları değerlendirilir. Tefriş elemanlarının tümünün nitelikli malzemeden çok iyi bir işçilikle özel olarak yaptırılması halinde, özel tefriş olarak değerlendirilir.

43-Yatak, (Niteliğini kaybetmemiş)

-Yaylı yatak, (3 puan)

-Muntazam diğer yataklar, (1 puan)

Yataklar; deforme olmamış, ortası çökmemiş ve lekesiz olmalıdır. Yatak üzerinde koruyucu (alez) bulunmuyor ise, tam puanla değerlendirilmez.

44-Odanın dekorasyonu ile uyumlu yatak örtüsü, (2 puan)

45-Niteliğini kaybetmemiş, özürsüz yastık ve battaniye veya pike,

-Çok iyi kalite, (3 puan)

-İyi kalite, (2 puan)

-Normal kalite, (1 puan)

Temiz, lekesiz, sökülük ve yırtığı olmayan rengi bozulmamış, içi sağlıklı malzeme ile doldurulmuş yastıklar, nitelikli battaniye veya pikeler, çok iyi kalite olarak değerlendirilir.

46- Niteliğini kaybetmemiş, özürsüz yastık kılıfları ve çarşaflar, (Aynı müşteri için)

-Her gün değişme, (5 puan)

-2 günde bir değişme, (3 puan)

-3 günde bir değişme, (1 puan)

47-Odanın dekorasyonu ile uyumlu perde,

-Kaliteli astarlı kalın perde ve tül veya el örgüsü dantel perde, (4 puan)

-Panjur veya stor ve tül, (4 puan)

-Kaliteli kalın perde ve tül, (3 puan)

-Yalnız kalın perde, (1 puan)

Yatak odalarında kullanılan perdenin niteliği değerlendirilir. Perdelerin temiz, lekesiz, özürsüz ve ütülü olması dikkate alınır. Kalın perdeler, dışarıdan içeriyi göstermeyecek şekilde sık dokunmuş olmalıdır.

48-Ayakkabı cilası, ayakkabı silme bezi, dikiş malzemesi, kirli çamaşır torbası v.b. malzemeler, (Her biri 1 puan, toplam 4 puanı geçemez.)

Yukarıda belirtilen malzemeler dışında, müşterilerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla odalara konulmuş olan tükenmez kalem, ayakkabı çekeceği, not defteri gibi malzemeler de değerlendirilir. Bu malzemelerin müşteri kullanımına sunulmuş olması gerekmektedir. Kirli çamaşır torbasına puan verilebilmesi için, çamaşır yıkama ve ütüleme fiyatlarına ilişkin liste de, odada bulundurulmalıdır.

49-Vasıflı kül tablaları ve kibrit, (Her biri 1 puan, toplam 2 puan)

Kül tablalarında ve kibritlerde, otelin amblemi olmalı ya da hiç amblesiz olmalıdır. Bira, meşrubat, sigara ve benzeri firmalarının amblemi bulunan malzemeler değerlendirmeye alınmaz..

50-Otel dokümanları, (Çeşitli ünitelere ait fiyat listeleri, verilen hizmetlere ait bilgiler, tanıtıcı yayınlar.)

-Otel dokümanı ve mektupluğun çok iyi kalite bir kit içinde sunulması, (3 puan)

-Otel dokümanı ve mektupluğun normal kalite bir kit içinde sunulması, (2 puan)

-Yalnız mektupluğun bulunması, (1 puan)

Oteli ve otelde verilen hizmetleri tanıtan broşürler, verilen hizmetlerin fiyatları ve saatleri, müşteriler tarafından kullanılan otel alet ve gereçlerine ait kullanma kılavuzları ve müşterilerin kendi başına yararlandıkları ya da kullandıkları hizmet ünitelerine ait can ve mal güvenliğine ilişkin bilgiler, otel dokümanı olarak değerlendirilir. Bu dokümanın içeriğine ve içine konulduğu kitin kalitesine göre değerlendirme yapılır.

51-Şikayet ve dileklerin yazılabileceği şikayet defteri hakkında müşterilerin bilgilendirilmesi, (2 puan)

Tesiste uygun alan fiyatlara ilişkin olarak düzenlenmiş fiyat tarifeleri ve otel dokümanında, şikayet ve dileklerin yazılabileceği şikayet defteri hakkındaki bilgilere yer verilmesi halinde değerlendirmeye alınır. Şikayet defteri; müşterilerin kolayca görüp, yazabileceği bir yerde bulundurulmalıdır.

52-Odalar arası ses izolasyonu, (2 puan)

Odalar arasında; su tesisatından gelen sesi, telefon ziline sesi ve bunun gibi sesleri engelleyen özel bir izolasyon yapılmış ise değerlendirmeye alınır. Bu izolasyonun yapıp yapılmadığının anlaşılabilmesi için, herhangi bir müşteri yatak odasında iken, kapı kapatılarak bitişikteki odanın telefonu çaldırılır ya da banyo bataryası açılmak suretiyle su akıtılarak tesisatın sesi dinlenir. Ayrıca, odada bulunan televizyon ya da radyo gibi aletlerin ses düzeylerinin belirli bir seviyede tutulmasını sağlayan tedbirlerin alınması da değerlendirilir.

53-Odalarda enerji tasarrufuna yönelik sistemler, (Enerji savar v.b.) (3 puan)

Odalarda enerji tasarrufunu sağlamak amacıyla yapılmış olan enerji savar, giriş kapısı yanına konulmuş bir anahtarla odanın tüm elektrik sisteminin kapatılmasını sağlayan veya odanın giriş kapısı haricindeki kapı veya pencerelerin açıldığında klimanın çalışmasını otomatik olarak durduran sistemin bulunması gibi hususlar değerlendirilir.

54-Odalarda TV. (Uzaktan kumandalı ise puan ilave edilir.)

-Her odada renkli TV, (6 puan)

-Odaların en az % 50'sinde renkli TV, (3 puan)

-İstenildiğinde odaların en az % 25'sinde renkli TV, (2 puan)

55-Odalarda buzdolabı,

-Her odada buzdolabı, (4 puan, mini bar ise 6 puan)

-Odaların en az % 50'sinde buzdolabı (2 puan, mini bar ise 4 puan)

-İstenildiğinde odaların en az % 25'sinde buzdolabı (1 puan, mini bar ise 2 puan)

Odalarda bulunan buzdolapları değerlendirilir. Buzdolapları, çalışır durumda olmalıdır. Mini barlar ise; su, çeşitli meşrubat, çeşitli alkollü içki ve onun yanında alınabilecek yiyecek maddeleri ile doldurulmuş olmalıdır. Mini barda bulunan yiyecek içecek maddelerinin tüketilmesinde kullanılan servis malzemeleri ile fiyat listelerinin bulundurulması dikkate alınır.

56-Çevrede bulunan rahatsız edici etkenler, (Tren, otogar, havaalanı, fabrika ve atölyeler, karayolu güzergahı v.b.)

-Hiçbir oda bu etkenlerden zarar görmüyor, (4 puan)

-Odaların % 50'si gürültüsüz veya gürültüye karşı izole edilmiştir. (2 puan)

-Odaların % 20'si gürültüsüz veya gürültüye karşı izole edilmiştir. (1 puan)

Tesisin bulunduğu yerin çevresinde bulunan rahatsız edici etkenler değerlendirilir. Tesis çevresinde rahatsız edici hiçbir etken yoksa, ya da bu etkenlerden zarar görmemesi amacıyla yeterli önlem alınmış ise tam puan verilir.

57-Bedensel engelliler için zemini halı kaplı yatak odası düzenlemesi, (4 puan)

(Tek kişilik odalar 17 m²'den, giriş hol 150 cm'den, dar kenarı 345 cm'den az olmamak kaydıyla, iki kişilik odalar 20 m²'den, dar kenarı 380 cm'den küçük olmayacak, dengesiz duran ve sivri köşeli eşyalar bulunmayacak, elbise dolabı kapıları sürmeli ve askı yüksekliği 140 cm'den az olacak, elektrik düğme ve prizleri en fazla 100 cm yükseklikte, radyatör ve borular kapatılmış olacaktır.) (4 ve 26 ncı maddelerden puan alınması halinde değerlendirilir.)

Banyolar (Katlardaki genel banyolar için de geçerlidir.)

58-Odalarda banyo ve tuvalet,

-Bütün odalarda banyo ve tuvalet, (10 puan)

-Odaların % 50'sinin üstünde banyo ve tuvalet, (5 puan)

-Odaların % 20 - % 50'sinde banyo ve tuvalet, (1 puan)

59- Zemin kaplaması,

-Granit, (6 puan)

-Mermer, seramik v.b. (5 puan)

-Karo v.b. (3 puan)

-Düz mozaik v.b. (1 puan)

60-Banyolar, kullanılan malzemenin niteliğine göre değerlendirilir.

-Küvet iyi kalite malzeme, (5 puan)

-Duş teknesi iyi kalite malzeme, (3 puan)

-Duş teknesi normal kalite malzeme, (1 puan)

61-Banyo nitelikleri,

(Emniyet tutacağı, sabunluk, havlu asacakları, elbise asacakları, tuvalet kağıdı yeri, üzerinde gerilimi yazılı priz.) (Her biri 1 puandır.)

62-Banyo ayak havlusu, (1 puan)

63-Banyo perdesi veya aynı görevi yapan seperasyon, (1 puan)

64-Lavabo, aydınlatılmış aynısı ve etajeri,

-Tezgahlı lavabo ve büyük ayna, (4 puan)

-Ayaklı lavabo, iyi kalite malzeme, (3 puan)

- Normal lavabo, iyi kalite malzeme, (1 puan)

65-Armatürler ve bataryalar,

-Ayarlı veya fotoselli, (3 puan)

-İyi kalite, (2 puan)

-Normal kalite, (1 puan)

66-Baslar / rezervuarlar, (Fonksiyonunu yerine getiren) (3 puan)

67-Banyoda telefon, (3 puan)

68-Banyoda resepsiyonla bağlantılı alarm sistemi, (1 puan)

69-Banyoda saç kurutma makinesi, (2 puan)

70-Sabun, şampuan, hijyen torbası, duş başlığı, makyaj pamuğu, v.b. (Bu gibi şeylerin her biri için 1 puan verilir. Toplam 4 puanı geçemez.)

71-El ve banyo havluları, (Niteliğini kaybetmemiş)

-Her gün değişme, (5 puan)

-2 günde bir değişme, (3 puan)

72-Bidet,

-Odaların tamamında bidet, (5 puan)

-Odaların % 50'sinin üstünde bidet, (3 puan)

-Odaların % 25 - 50'si arasında bidet, (1 puan)

73-Bedensel engelliler için düzenlenen oda banyoları, (4 puan)

(136 ncı maddedeki şartlara ilaveten 70x160x55 cm. ebadında küvet, armatürler küvet boyunca yerleştirilmiş ve küvet başlarında yeterince geniş oturma yerleri, tavana monteli ayarlanabilir sarkan tutma yerleri ve tutunma barları bulunacak, banyo kapısı dışarı açılacak ve girişte eşik bulunmayacaktır.

Oturma salonu

74- Zemin kaplaması,

a) Halı

- Özel dokuma yün halı, (Tam kaplama 6 puan)
- Tüylü yün halı, (Tam kaplama 5 puan, kısmi kaplama 3 puan)
- Sentetik yün halı, (Tam kaplama 4 puan, kısmi kaplama 2 puan)
- Keçe tipi yer kaplaması, (Tam kaplama 3 puan, kısmi kaplama 1 puan)
- b) Diğerleri,

- Granit, (6 puan)
- Mermer, seramik v.b. (5 puan)
- Karo, cam cila parke v.b. (3 puan)
- Düz mozaik, marley v.b. (1 puan)

75- Dekorasyon,

- Özel dekorasyon, (Bir kültürü yansıtan) (5 puan)
- İyi bir dekorasyon, (3 puan)
- Normal dekorasyon, (1 puan)

76- Tefriş elemanları ve düzenleme,

- Çok iyi malzeme ile fonksiyonel bir düzenleme (5 puan)
- İyi malzeme ile fonksiyonel bir düzenleme (3 puan)
- Normal malzeme ile fonksiyonel bir düzenleme (1 puan)

77-Oturma salonuna ilaveten okuma odası veya mahalli, (2 puan)

78-TV seyretme imkanı,

- Ayrı bir TV odası veya mahalli, (2 puan)
- Oturma salonunun uygun bir yerinde, (1 puan)

Barlar

79-Amerikan bar hizmetinin verildiği ayrı bir salon, (4 puan)

80-İçki servisi yapılan barlar, (Faal olan barlar değerlendirilir.) (Her biri 2 puan olup, toplam 6 puanı geçemez.)

81-Bar malzeme ve teçhizatı,

-İçecek cinsine uygun malzeme ve teçhizat kullanılması, (3 puan)

-İçecek cinsine uygun malzeme ve teçhizatın tam olmamasına rağmen, hizmeti aksatmayacak düzeyde olması, (1 puan)

Kahvaltı ofisi ve kahvaltı salonu

82-Kahvaltı ofisi, (Kahvaltı salonuyla irtibatlı)

-Müstakil kahvaltı ofisi, (4 puan)

-Mutfağın içinde ayrı bir bölüm veya büfe servisi ile beraber, (2 puan)

83-Kahvaltı ofisinin kullanım amacına uygun donatımın durumu, (4 puan)

84-Kahvaltı salonu,

-Kahvaltıyı, kahvaltı salonunda veren tesisler, (6 puan)

-Kahvaltıyı, lokantasında veren tesisler, (4 puan)

-Kahvaltıyı, oturma salonunda veren tesisler, (2 puan)

85-Servis elemanları, (Çatal, kaşık, bıçak, bardak, demlik, v.b.)

-Çok iyi kaliteli sağlam ve temiz, amblemlili, (3 puan)

-İyi kaliteli sağlam ve temiz, (2 puan)

-Normal kaliteli sağlam ve temiz, (1 puan)

Büfe

86-Büfe,

-Müstakil büfe, (4 puan)

-Mutfağın içinde ayrı bir bölüm veya kahvaltı ofisiyle beraber, (2 puan)

87-Çay, kahve pişirme yerinin düzenlemesi,

-Çok amaçlı hazırlık donatımı, (3 puan)

-Normal donatım, (1 puan)

88-Buz makinası, (3 puan)

89-Büfe servisi, (Odalar ve/veya en az bir mahalde)

-24 saat hizmet veriyor, (4 puan)

-Saat 24.00'e kadar hizmet veriyor, (2 puan)

90-Oda servisi, (Otel dokümanında belirtilmesi ve odalarda fiyat listesi bulunması halinde değerlendirilir.)

-24 saat hizmet veriyor, (4 puan)

-05.00 - 24.00 saatleri arasında hizmet veriyor, (2 puan)

Özel yemek salonları ve pastane

91-Yemek salonu ve özel yemek salonuna ilaveten mutfakla bağlantılı veya özel mutfaklı ayrı yemek salonları, (Her biri 5 puan, toplam 10 puanı geçemez.)

92-Pastane hizmeti veren bir salon veya mahal, (5 puan) (Yeterli genişlikteki lobinin bir bölümü bu hizmet için ayrılmışsa değerlendirmeye alınır.)

Gece kulübü veya diskotek

93-Gece kulübü veya diskotek,

-Yemekli olması halinde servis mutfaklığı, (4 puan)

-Yemeksiz olması halinde büfe, (2 puan)

94- Zemin kaplaması,

a) Halı,

-Özel dokuma yün halı, (Tam kaplama 6 puan)

-Tüylü yün halı, (Tam kaplama 5 puan, kısmi kaplama 3 puan)

-Sentetik yün halı, (Tam kaplama 4 puan, kısmi kaplama 2 puan)

-Keçe tipi yer kaplaması, (Tam kaplama 3 puan, kısmi kaplama 1 puan)

b) Diğerleri,

-Granit, (6 puan)

-Mermer, seramik v.b. (5 puan)

-Karo, cam cila parke v.b. (3 puan)

-Düz mozaik, marley v.b. (1 puan)

95-Dekorasyon,

-Özel dekorasyon, (Bir kültürü yansıtan) (5 puan)

-İyi bir dekorasyon, (3 puan)

-Normal dekorasyon, (1 puan)

96- Tefriş elemanları ve düzenleme,

-Çok iyi malzeme ile fonksiyonel bir düzenleme (5 puan)

-İyi malzeme ile fonksiyonel bir düzenleme (3 puan)

-Normal malzeme ile fonksiyonel bir düzenleme (1 puan)

97-Sağlığa zararlı olmayacak bir ses düzeni ile gürültüyü engelleyici izolasyon, (4 puan)

98-Servis malzemeleri, (Çatal, kaşık, bıçak, tabak, verilen içkiye uygun bardak, masa örtüleri, peçeteler v.b.)

-Çok iyi kaliteli sağlam ve temiz, amblemlili, (3 puan)

-İyi kaliteli sağlam ve temiz, (2 puan)

-Normal kaliteli sağlam ve temiz, (1 puan)

Kongre salonu - toplantı salonu - çok amaçlı salonlar

99-Kongre salonunun düzenlemesi, (En az 3 çalışma odası, tercüme odaları ile sekreter hizmetleri ve fuayeyi kapsar.) (10 puan)

100-Kongre salonunda sabit simültane sisteminin bulunması, (5 puan)

101-Simültane ekipmanının dışarıdan sağlanarak bu hizmetin verilmesi,(3 puan)

102-Toplantı salonunun düzenlemesi, (İyi bir malzeme ile uygun bir düzenleme) (3 puan)

103-Toplantı ve konferanslar için gerekli tesis ve ekipmanı, (Ses düzeni, tepegöz, slayt makinesi, sinema makinesi, portatif sinema perdesi, kürsü, video kaset göstericisi v.b.) (Her biri 1 puan, toplam 3 puanı geçemez.)

104-Çok amaçlı salonlar, (Her salon 2 puan, toplam 10 puanı geçemez.) (Değerlendirilen salonların dışında kalan salonlar değerlendirilir. Bu salon veya salonlarda yeme-içme imkanı, eğlence imkanı ve toplantı imkanı sağlanabilmesi halinde her biri için ikişer puan ilave edilir.)

Yüzme havuzları

105- Yüzme havuzları, (Yan ünite ve filtrasyon sistemi varsa değerlendirilir.)

-Kapalı ve açık yüzme havuzu birlikte, (10 puan)

-Kapalı veya açık yüzme havuzu, (5 puan)

106-Havuz çevresinde kaymayı önleyici zemin, (2 puan)

107-Derinlik ölçülerinin belirtilmesi, (1 puan)

108-Havuz kullanım saatlerinde ehliyetli cankurtaran görevlisi, (2 puan)

109-Güvenlik önlemlerinin en az 3 dilde belirtildiği levhalar, (1 puan)

110-Mayo değiştirme kabini,(2 puan)

111-Havuz giriş yerlerinde ayak yıkama havuzcukları, (1 puan)

112-Havuzun iç ve çevre aydınlatmasının yapılması, (2 puan)

113-Havuz suyunun boşaltıldığı ağızlarda güvenlik önlemlerinin alındığı tesisat, (2 puan)

Diğer üniteler ve hizmetler

114-Terzi, müşteri çamaşırını yıkama, ütüleme ve kuru temizleme servisi, (Odalarda çamaşır torbası bulundurulması ve otel dokümanında fiyat listesinin belirtilmesi dikkate alınır.) (Her biri 2 puan, toplam 8 puandır. Bu hizmetlerin tesis dışında yaptırılması halinde 1'er puan üzerinden değerlendirilir.)

115-Tesisin müşteri kullanımına açık, bahçe, avlu, giriş, teras, v.b. alanlarda görünümü güzelleştiren fonksiyonel düzenlemeler. (3 puan)

116-Türk hamamı, sauna, masaj yerleri, jimnastik salonu, v.b. (Her biri 5 puan, toplam 20 puan)

117-Çeşitli sporlar için uygun mahaller, (Her spor ünitesi için 3 puan, toplam 9 puan)

118-Doktor, hemşire servisinin tefriş ve düzenlemesi,

-Devamlı doktor ve hemşire bulundurulması, (5 puan)

-Anlaşmalı doktorla hizmet verilmesi, (2 puan)

119-İlkyardım hizmetini eksiksiz verebilecek araç ve gereçler, (3 puan)

120- Bedensel engelliler için merdivenle çıkılan en az üç ünitelerde yapılan düzenleme, (4 puan)

(Lokanta, oturma salonu, gece kulübü, yüzme havuzu, otopark v.b.)

Genel tuvaletler

121- Zemin,

-Granit, (6 puan)

-Mermer, seramik v.b. (5 puan)

-Karo v.b. (3 puan)

-Düz mozaik v.b. (1 puan)

122-Duvar kaplamaları,

-Tavana kadar mermer, fayans, seramik, v.b. (3 puan)

-Yarım kaplama, (2 puan)

123-Temizlik ve devamlı bakım,

-Çok temiz ve bakımlı, (7 puan)

-Temiz ve bakımlı, (4 puan)

124-Havalandırma,

-Yeterli mekanik havalandırma, (3 puan)

-Yeterli doğal havalandırma, (2 puan)

125-Alafranga tuvaletlerde (Klozet) fonksiyonel yıkama imkanı, (1 puan)

126-Erkek tuvaletlerinde pisuarlar arasında ayıraç, (1 puan)

127-Baslar/Rezervuarlar (İyi kalite ve fonksiyonunu yerine getiren,) (3 puan)

128-Hijyenik klozet kapak kağıdı, (2 puan) (Klozet üzerini tam kaplayan, tek kullanımlık)

129-Çöp kutusu, (1 puan)

130-Lavabo ebatlarının uygunluğu, (En az 40x50) (1 puan)

131-Lavabo ayna ebatlarının uygunluğu, (En az 40x50) (1 puan)

132-Lavabo ve etajerin niteliği ve birbirine uyumu,

-Tezgahlı lavabo ve büyük ayna, (4 puan)

-Ayaklı lavabo ve etajeri iyi kalite, (3 puan)

-Normal lavabo ve etajeri iyi kalite, (2 puan)

133-Aynanın niteliği,

-Kristal v.b. kaliteli ayna, (2 puan)

-Normal ayna, (1 puan)

134-El kurulama imkanı,

-Kağıt havlu (en az 20 cm. Eninde) veya rulomatik havlu ile kurutma, (2 puan)

-Makine ile kurutma, (1 puan)

135-Armatürler,

-Ayarlı veya fotoselli, (3 puan)

-İyi kalite, (2 puan)

-Normal kalite, (1 puan)

136-Kapılar üzerinde bedensel engellilere ait olduğu vinyitlerle belirlenen lavabo ve tuvalet düzenlemesi, (4 puan)

(Klozet yükseltilmiş veya duvara monte edilmiş, sifon yerden en fazla 1 metre yükseklikte tutunma barları ayarlanabilir, lavabo ve aynası tekerlekli sandalyenin altına girebileceği ve oturarak el yıkanabilecek yükseklikte olacak, tekerlekli sandalyenin 90 derecelik dönüşüne uygun “140x110 cm.” Ebadında kaygan olmayan bir alan bulunacaktır.)

Personel

137-Toplam personel sayısının tesis kapasitesine oranı,

-1 – 2 yatak için 1 personel, (6 puan)

-3 – 4 yatak için 1 personel, (4 puan)

-5 - 6 yatak için 1 personel, (2 puan)

138-Personel üniteleri, (Asgari ihtiyaçları karşılayacak malzeme ile tefriş ve kullanılabilir durumda olmak koşuluyla)

-Soyunma yerleri,

-Duş, tuvalet ve lavaboları,

-Oturma ve yemek yeme mahalleri,

-Yatakhaneleri,(Her biri 3 puan, toplam 9 puanı geçemez.)

139-Personelin mesleki bilgi ve görgü seviyesi ile müşteriye davranışları,

-Uzman personel ile üstün hizmet, (5 puan)

-Bilgili personel ile iyi hizmet, (3 puan)

-Normal personel ile iyi hizmet, (1 puan)

140-İdari personelin mesleki bilgi ve görgü seviyesi, (Konusunda eğitim görmüş ve deneyimli.) (3 puan)

141-Hizmet standardını yükseltmek amacıyla, işveren tarafından belirli zamanlarda uygulanan, işbaşı eğitim programları ve uygulama örnekleri, (2 puan)

142-Personelde işlerine ve görev yerlerine uygun özel ve temiz kıyafet, (4 puan)

143-Tesiste yabancı dil bilen ön büro ve servis personeli sayısının toplam ön büro ve servis personeli sayısına oranı,

-% 50'sinden fazlası yabancı dil biliyor, (5 puan)

-% 30 – 50'si arasında yabancı dil biliyor, (3 puan)

-% 20 – 30'u arasında yabancı dil biliyor, (1 puan)

144-Personelin dış görünümü, (Kendine bakımı, temizliği, ayakkabısı, taşı v.b.) (4 puan)

145-Müşteri isteğinin karşılanma süresi, (2 puan)

Temizlik ve devamlı bakım

146-Çevre temizliği, (Ana giriş ve tesisin çevresi)

-Çok temiz, (5 puan)

-Temiz, (3 puan)

147-Müşteri mahallerinin temizliği, (Müşterilerin sürekli hizmetinde olan ortak kullanım alanları ve buralarda bulunan tefriş elemanları ve malzemeleri.)

-Çok temiz ve bakımlı, (8 puan)

-Temiz ve bakımlı, (5 puan)

148-Müşteri mahallerinin dışındaki ünitelerin temizliği,

-Çok temiz ve bakımlı, (8 puan)

-Temiz ve bakımlı, (5 puan)

Tesisat mahalleri

149-Tesisin bulunduğu yer ve bölgeye göre havalandırılması gereken mahallerde,

-Yeterli mekanik havalandırma, (4 puan)

-Yeterli doğal havalandırma, (2 puan)

150-Klima, (Isıtma – soğutma sistemi)

-Tüm hacimlerde, (10 puan)

-Yalnız genel mahallerde veya yatak odalarında, (5 puan)

151-Devamlı ve yeterli basınçta sıcak su, (5 puan)

152-Tesisin tüm armatürlerinden sıcak ve soğuk işaretlerine göre uygun su akması, (1 puan)

153-Su kesilmesi halinde tesisin su ihtiyacını karşılayacak yeterlilikte depo veya depolar, (3 puan)

154-Şehir şebekesi haricinden sağlanan sular için Çevre Sağlığı Müdürlüğü'nden sağlığa uygunluk raporu, (3 puan)

155-Su arıtma tesisatı, (5 puan)

156-Jeneratör desteğinde devamlı ve yeterli elektrik sağlanması, (4 puan)

157-Tesisat mahallerinin yeterli aydınlatılması, (2 puan)

158-Tesisat mahallerinde sertifikalı teknik personel çalıştırılması, (2 puan)

159-Tesisat mahallerinde mevcut tesisatın kullanma talimatının görünür yerlerde bulundurulması, (1 puan)

Müzik yayını

160-Yatak odalarında,

-Birden fazla kanaldan yayın, (3 puan)

-Tek kanaldan yayın, (1 puan)

161-Genel mahallerde, (2 puan)

Otopark, garaj (Tesis bünyesinde ve faal olması halinde değerlendirilir.)

162-Garaj, (6 puan)

163-Otopark,

-Tesis oda sayısının % 50'si oranında zemini asfalt veya beton, (5 puan)

-Tesis oda sayısının % 30'u oranında zemini asfalt veya beton, (3 puan)

-Tesis oda sayısının % 15'i oranında zemini asfalt veya beton, (1 puan)

164-Garaj veya otoparkta görevli personel, (24 saat hizmet) (2 puan)

(Görevine uygun kıyafeti bulunması halinde değerlendirilir.)

Yangın önlemleri

165-Yangın uyarı sistemi,

-Isıya veya dumana duyarlı otomatik alarm sistemi, (5 puan)

-Standart alarm sistemi, (2 puan)

166-Yakacak maddelerinin ocaklardan ve ateş alma ihtimali mevcut mahallerden uzakta ve tecrit edilmiş durumda olması, (2 puan)

167-Uygun yerlerde yangına karşı ikaz ve yangın anında çıkış yollarını gösterir işaretler, (Koridorları doğrudan dışarıya açılan tesisler değerlendirilmez.)

-Tesisin elektrik şebekesinden ayrı ışıklı işaretler, (3 puan)

-Işık söndüğü zaman karanlıkta yön gösterebilecek işaretler, (1 puan)

168-Yangın anında tahliyeyi kolaylaştırmak amacıyla, odalarda yangın merdiveninin yerini gösteren kat planının bulundurulması, (2 puan)

169-Yangın için personelin gerektiği şekilde eğitimi, (3 puan)

170-Yangın çıkış kapılarında içeriden anahtar yardımı olmadan dışarıya açılabilmeyi sağlayan kapı kilit sistemi, (2 puan)

171-Yangın söndürücüler,

-Otomatik basınçlı söndürücüler, (3 puan)

-Kimyevi söndürücüler, (2 puan)

-Yangın hortumu, (1 puan)

Depolar

172-Tesis kapasitesine uygun teçhizat ve malzeme deposu veya depolarında düzenleme,

-Amaca uygun malzeme cinsine göre, ayrı depo düzenlemesi ve içki kavı, (5 puan)

-Amaca uygun malzeme cinsine göre en az iki depoda düzenleme, (3 puan)

-Depoda gruplayarak düzenleme, (1 puan)

Çöpler

173-Çöplerin muhafazası ve yok edilmesi,

a) Çöpleri toplanan turizm işletmelerinde çöplerin muhafazası,

-Çöp imha odası, (6 puan)

-Çöp bekletme odası, (Burada kapalı naylon torbalar içinde muhafazası) (5 puan)

-Kapalı naylon torbaların, kapalı bidonlar içinde muhafazası, (2 puan)

b)Çöpleri toplanmayan turizm işletmelerinde çöplerin muhafazası ve sağlıklı biçimde yok edilmesi,

-Çöp imha odası, (6 puan)

-Çöp bekletme odası, (Burada kapalı naylon torba içinde çöplüklere nakletme) (5 puan)

-Kapalı naylon torbaların, kapalı bidonlar içinde muhafazası ile çöplüklere nakletmek, (2 puan)

174-Çöp bekletme odalarında soğuk hava tertibatı, (4 puan)

SINIFI	ASGARİ PUAN	ALDIĞI PUAN
5 YILDIZLI OTEL	550	
4 YILDIZLI OTEL	420	
3 YILDIZLI OTEL	320	
2 YILDIZLI OTEL	220	
1 YILDIZLI OTEL	190	

Ek 4. Özgeçmiş

ÖZGEÇMİŞ

1972 yılında Malatya'ya bağlı Doğanşehir ilçesinde doğdu. İlkokulu ve orta okulu Doğanşehir de tamamladı. Malatya Yunus Emre Endüstri Meslek Lisesini bitirdikten sonra 1992 yılında Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesini Kazanarak Lisans eğitimine başladı. 1996 yılında mezun oldu ve aynı yıl Corum ili Alaca İlçesi Çok Programlı Lisesinde Mobilya ve Dekorasyon Bölümüne öğretmen olarak göreve başladı .1997 yılında Ankara İncirli Teknik lise ve Endüstri Meslek Lisesin de göreve başladı. 1999 yılında askerlik görevini yaptı ve aynı yıl bölüm şefliğine atandı. 2001 yılında Gazi Üniversitesi Fen bilimleri Enstitüsünde Yüksek Lisansa öğrenimine başladı. Halen bölüm şefliği görevini yürütmekte. Evli ve bir çocuk babasıdır.